

ŠkVP inovovaný

Príloha č. 2

Učebné osnovy ISCED 2 (5.-7. ročník)

2017/18

Učebný plán inovovaný – ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie (slovenské oddelenie)

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Ročník									
		5.		6.		7.					
		ŠVP	ŠkVP	ŠVP	ŠkVP	ŠVP	ŠkVP				
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	5	1	5		4					
	anglický jazyk	3		3		3					
	ruský jazyk					2					
Človek a príroda	fyzika			2		1					
	chémia					2					
	biológia	2		1	1	2					
Človek a spoločnosť	dejepis	1	1	1	1	1	1				
	geografia	2		1	1	1	1				
	občianska náuka			1		1					
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova	1		1		1					
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	1	4	1	4					
	informatika	1		1		1					
Človek a svet práce	technika	1		1		1					
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1		1		1					
	hudobná výchova	1		1		1					
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2		2		2					
Spolu (povinná časť + voliteľné hodiny)		24 + 3		25+4		26+4					

Učebný plán inovovaný – ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie (maďarské oddelenie)

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Ročník									
		5.		6.		7.					
		ŠVP	ŠkVP	ŠVP	ŠkVP	ŠVP	ŠkVP				
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a slovenská literatúra	5		5		4					
	maďarský jazyk a literatúra	5		5		5					
	anglický jazyk	3		3		3					
Človek a príroda	fyzika			2		1					
	chémia					2					
	biológia	2		1		2					
Človek a spoločnosť	dejepis	1	1	1		1					
	geografia	2		1		1	1				
	občianska náuka			1		1					
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova	1		1		1					
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	1	4	1	4					
	informatika	1		1		1					
Človek a svet práce	technika	1		1		1					
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1		1		1					
	hudobná výchova	1		1		1					
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2		2		2					
Spolu (povinná časť + voliteľné hodiny)		29 + 2		30+1		31+1					

Jazyk a komunikácia

Slovenský jazyk a literatúra

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Podstatou predmetu slovenský jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí. Predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je jedným z kľúčových všeobecno-vzdelávacích predmetov, obsahom ktorého sú dve vzájomne sa dopĺňajúce zložky – jazyk a literatúra, pričom odporúčané vnútorné delenie predmetu je v pomere zložiek 3:2 a 2:2 alebo integrácia oboch zložiek. Slovenský jazyk a literatúra má v systéme významné postavenie. Jazyk je nástroj myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, čo by sa vo vyučovaní jazyka malo premietnuť do zámerného preferovania rozvoja komunikatívnych kompetencií, ktoré budú istým teoretickým i praktickým východiskom ich ďalšieho rozvíjania v ostatných vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby. Najväčší akcent sa pritom kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať a pod. Úroveň poznania a praktického ovládania slov. jazyka je zároveň zrkadlom každého príslušníka slovenského národa i národa ako celku. Slovenčina je štátnym jazykom v SR, preto kultivované ovládanie slovenčiny zabezpečuje občanom tejto republiky nielen zvládnutie školského vzdelania, ale následne aj ich plnohodnotné uplatnenie v pracovnom zaradení.

Vzdelávací obsah:

Vzdelávací obsah tvoria tri oblasti:

1. Jazyková komunikácia
2. Komunikácia a sloh
3. Čítanie a literatúra

V oblasti Jazyková komunikácia žiaci nadobúdajú schopnosti, vedomosti, zručnosti a kompetencie potrebné k osvojovaniu si spisovnej podoby slovenského jazyka. V oblasti Komunikácia a sloh sa žiaci učia vnímať a chápať rozličné jazykové informácie, čítať s porozumením, kultivovane písať a rozprávať. Nadobúdajú kompetencie aj text analyzovať a kriticky hodnotiť. Oblasť Čítanie a literatúra ponúka literárne vzdelávanie. Žiaci poznávajú prostriedky čítania, základné literárne druhy a žánre, získavajú také intelektuálne zručnosti, ktoré z nich robia vzdelaných čitateľov, ktorí v literatúre nachádzajú zábavu, poučenie, vedia sa v nej orientovať, intelektuálne a duchovne vzdelávať.

Obsahom SJL je:

- pochopenie vzdelávania v slovenskom jazyku, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa a zároveň je významným zjednocujúcim činiteľom národného spoločenstva a dôležitým prostriedkom celoživotného vzdelávania
- vnímanie a postupné osvojovanie si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku k získavaniu a odovzdávaniu informácií, vyjadrovania vlastných postojov a názorov
- pozitívny vzťah k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie
- zvyšovanie jazykovej kultúry verbálnych a písomných jazykových prejavov
- ovládanie pravopisnej normy spisovného jazyka
- nadobudnutie vzťahu k slovesným umeleckým dielam, vlastným čitateľským zážitkom
- rozvíjať pozitívny vzťah k literatúre a ďalším druhom umenia vychádzajúcich z umeleckých textov a k rozvíjaniu vlastného emocionálneho a estetického vnímania a cítenia.

2. CIELE PREDMETU

Cieľom vzdelávania SJL je rozvíjanie komunikačnej spôsobilosti žiakov – zážitkový model vyučovania. Žiaci by mali zvládnuť úroveň rečových zručností v príslušnom jazyku v oblasti hovorovej alebo odbornej primerane z hľadiska jazykového štýlu, s príslušnou gramatickou a pravopisnou normou v ústnom i písomnom prejave. V jazykovej časti oblasti Jazyk a komunikácia sú určujúcimi cieľmi rozvíjania komunikačných schopností žiakov, ktoré síce boli deklarované aj v minulosti, ale ich uskutočňovanie bolo vytláčané tendenciou obsiahnuť pomerne veľkú sumu jazykových pojmov na vysokej úrovni abstrakcie. Zdôrazňujeme preto chápanie jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, čo by sa vo vyučovaní jazyka malo premietnuť do zámerného preferovania rozvoja komunikačných kompetencií, ktoré budú istým teoretickým i praktickým východiskom ich ďalšieho rozvíjania v ostatných vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby. Výrazne sa posilnil komunikatívnozážitkový model vyučovania jazyka a naopak oslabila sa tendencia obsiahnuť „školskú podobu“ vednej disciplíny – lingvistiky. Obsah sa zredukoval v prospech aktivít žiakov, ktorí majú v čo najväčšom rozsahu interpretačno - hodnotiacim spôsobom pracovať s jazykovými komunikátmi. Najväčší akcent sa pritom kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať a pod. Primárnym v literárnej výchove sa stáva rozvoj schopností žiaka poznávať svet a zmocňovať sa ho esteticko-umeleckými prostriedkami a úsilie odstrániť z vedomia žiaka presvedčenie o jedinečnosti a nenahraditeľnosti kognitívneho prístupu k svetu a smerovanie k pochopeniu špecifik, ktoré v poznávacom procese predstavuje estetické osvojovanie reality. Obsahové osnovanie predmetu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem (repciu) umeleckého textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu, interpretáciu a hodnotenie. Najdôležitejším prvkom v tejto koncepcii literárnej výchovy je sústredenie dôrazu

na čítanie ako všestranné osvojovanie umeleckého textu. Cieľom sa stáva rozvoj čitateľských schopností, ktoré ďaleko presahujú aspekt technického zvládnutia čítaného textu a smerujú k prijatiu jeho obsahu. Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikatívnych kompetencií vytvára predpoklad na rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť na trhu práce a v súkromnom živote. Jazyk sa chápe ako znak národnej a individuálnej identity, ako prostriedok komunikácie a profesionálnej realizácie a prostriedok na vyjadrovanie citov a pocitov.

Cieľové kompetencie – jazyková zložka: Poznávacie a rečové kompetencie

Verejná prezentácia textu, verejný prejav

1. Pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu, spisovnú výslovnosť a správne uplatňovať suprasegmentálne javy.
2. Pri ústnom prejave primerane uplatňovať paralingválne javy.
3. Reprodukovať umelecký aj vecný text.

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

1. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
2. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
3. Na základe indukcie a zovšeobecnenia odvodiť charakteristiky nových javov.
4. Usporiadať známe javy do tried a systémov.
5. Aplikovať jazykovedné vedomosti na vecné a umelecké texty.
6. Pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu.

Analytické a syntetické zručnosti

1. Uskutočniť jazykovú analýzu textu a vytvárať jazykový systém.
2. Odlíšiť medzi sebou umelecký a vecný text.
3. Odlíšiť medzi sebou texty z hľadiska jazykového štýlu, slohových postupov a žánrov.

Tvorivé zručnosti

1. Vytvoriť vlastný text na základe dodržiavania stanoveného žánru, slohového postupu, jazykového štýlu.
2. Ústne prezentovať vlastný text.
3. Napísať krátky príbeh.
4. Dokončiť rozprávanie alebo neukončené prozaické dielo.
5. Zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text.

Informačné zručnosti

1. Používať jazykové príručky a slovníky, korigovať podľa nich vlastné texty.
2. Vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z literárnych prameňov a internetu.

Komunikačné zručnosti

1. Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu.
2. Vyjadrovať sa neverbálne a chápať neverbálnu komunikáciu.
3. Verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor.

Cieľové kompetencie – literárna zložka

Poznávacie a čitateľské kompetencie

Technika čítania a verejná prezentácia textu

1. Plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýchať, artikulovať a dodržiavať spisovnú výslovnosť.
2. Recitovať prozaické a básnické diela. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu, frázovať básnický aj prozaický text v zhode s vlastným chápaním jeho významu.
3. Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní. Modulovať hlas podľa zmyslu textu.

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

1. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
2. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
3. Usporiadať známe javy do tried a systémov.
4. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.

Analytické a interpretačné zručnosti

1. Prerozprávať obsah prečítaného diela.
2. Odlíšiť epické, lyrické a dramatické texty.
3. Vytvoriť dejovú osnovu prečítaného diela, vyhľadať kľúčové slová.
4. Určiť hlavné a vedľajšie postavy diela.
5. Abstrahovať a sformulovať hlavnú myšlienku prečítaného diela, vrátane lyrickej básne.
6. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela, interpretovať význam diela.

7. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.

Tvorivé zručnosti

1. Zdramatizovať básnický alebo prozaický text.
2. Ilustrovať umelecký text.
3. Napísať kratší prozaický útvar, básnický text, scenár.
4. Inscenovať kratší dramatický text.

Informačné zručnosti

1. Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.
2. Pracovať s knižným fondom vo forme kartotéky a v elektronickej podobe.
3. Vedieť získať informácie z integrovaného informačného systému a internetu.
4. Budovať si vlastnú knižnicu.

JAZYKOVÁ ZLOŽKA

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Vo vyučovaní jazyka je v popredí analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré sú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii.

Nová štruktúra dokumentu

Inovovaný vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry – jazyková zložka – si zachoval tabuľkovú formu, ktorá sa delí podľa komunikačných jazykových kompetencií – čítanie s porozumením, písanie a hovorenie (počúvanie je integrovanou súčasťou hovorenia). Komunikačné jazykové kompetencie členia obsah učiva a výkon do uzavretých celkov na základe predmetových kompetencií. Kompetencie – čítanie s porozumením, písanie, hovorenie – je možné rozvíjať samostatne alebo ich vzájomne kombinovať. Postupnosť rozvíjania uvedených kompetencií je v právomoci učiteľa.

Vzdelávací štandard pre jazykovú zložku predmetu tvoria časti usporiadané do riadkov a stĺpcov v nasledujúcom poradí:

- **riadky:** kontext, kľúčové kompetencie,
- stĺpce:** predmetové kompetencie, výkon, pojmy.

Kľúčové kompetencie majú nadpredmetový charakter. Sú nevyhnutné pre rôzne činnosti súvisiace s učením sa.

Predmetové kompetencie sú špecifické pre konkrétny predmet. Majú činnostný charakter a sú napĺňané výkonom a obsahovým vymedzením učiva.

Obsah predmetu tvoria aplikačný kontext a kľúčové pojmy.

Aplikačný kontext sa stal v inovovanom vzdelávacom štandarde dominantným prvkom. Ide o textovú zložku vzdelávacieho štandardu, ktorú tvoria jednotlivé slohové útvary/žánre stanovené v obsahovom štandarde. V rámci kompetencie čítanie s porozumením predstavuje textová zložka priestor na analýzu, t. j. priestor na vyvodzovanie, utvrdzovanie jednotlivých pojmov a nadobúdanie predmetových kompetencií. Pri kompetenciách písanie a hovorenie žiak deklaruje svoje nadobudnuté vedomosti a kompetencie formou tvorby konkrétneho slohového útvaru/žánru. Jednotlivé slohové útvary/žánre tak predstavujú priestor, v ktorom žiak aplikuje svoje nadobudnuté vedomosti a kompetencie z jednotlivých jazykových rovín a slohu.

Pojmy tvoria druhú časť obsahového štandardu. Ide o základné pojmy z oblasti jazykovedy, ktoré sú rozdelené do príslušných ročníkov a spojené s kontextom. V každom ročníku sú uvádzané len pojmy, ktoré sa v danom ročníku zavádzajú a obsahovo súvisia s predmetovou kompetenciou uvedenou v príslušnom riadku tabuľky. V niektorých ročníkoch nie je uvedený nový pojem, pretože príslušná kompetencia si nevyžaduje vyvodzovanie nového pojmu v danom ročníku, ale vyžaduje si naplnenie konkrétneho výkonu, ktorý je vymedzený kontextom

3. OBSAH PREDMETU

Témy a tematické celky

5. ročník

6 hodín týždenne, spolu 198 hodín ročne (jazyk a sloh – 4 h. týžd., 132 h. ročne, literárna výchova 2 h. týžd., 66 h. roč.) Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre vzdelávací predmet slovenský jazyk a literatúra.

http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/sjl_nsv_2014.pdf

Tematické celky a časová dotácia

Gramatika a sloh:

- 1. TC Opakovanie učiva zo 4.ročníka** - Rozdelenie hlások, Slovné druhy, Rozprávanie zážitkov z prázdnin, Vlastné mená, Vstupný diktát
- 2. TC Zvuková stránka jazyka a pravopis** - Spodobovanie, Spoluhláskové skupiny, Rozdeľovanie slov, Vlastné mená, Rozhovor, Priama reč, Rolové čítanie, Kontrolný diktát č.1
- 3. TC Náuka o slove** – Slovná zásoba , Antonymá, homonymá, synonymá, Dramatizácia, Aktuality z jazyka

4. TC Tvaroslovie – Ohybné slovné druhy - Podstatné mená, prídavné mená, zámená, slovesá, číslovky, Rozprávanie, pozdrav, správa, reklama, Kontrolný diktát č.2, 3. Neohybné slovné druhy - Príslovky, predložky, spojky. Inzerát, reklama

5. TC Skladba - Jednoduchá veta, Vety podľa obsahu, Slovosled, Spisovná slovenčina a nárečia

6. TC Upevňovanie vedomostí 5. ročníka - 1. školská písomná práca zo slohu – rozprávanie, Kontrolný diktát č. 4, Výstupný test

Diktáty 5.ročníka:

<i>Počet</i>	<i>Zameranie</i>	<i>Rozsah</i>
1	opak.4.roč.	50-60 plnovýzn.slov
1	podstatné mená	
1	prídavné mená	
1	slovesá	

Písomné práce 5.ročníka:

<i>Počet</i>	<i>Zameranie</i>
1	rozprávanie s prvkami opisu

Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za 1 chybu. Napr.: Rýchly chlapec mal rýchly krok. = 1 chyba. Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.

Učebnicové zdroje:

Krajčovičová, J., Sedláková, M., Kesselová, J., Hirschnerová, Z. Slovenský jazyk pre 5. ročník základných škôl. Bratislava: SPN, 2009, 2011

Literárna výchova

Cieľom vyučovania literárnej výchovy je sústavne rozvíjať čitateľské a interpretačné zručnosti žiakov. Základným princípom osnovania obsahu je rozvoj čítania ako všestranného osvojovania umeleckého textu. Dôraz sa kladie na postupné rozvíjanie čitateľa od naivnej úrovne (charakteristickej hlavne pre 1. stupeň ZŠ) cez schopnosť analyzovať sémantiku umeleckého textu (analytické čítanie), porozumieť jej a prenikať do znakovkej podstaty textu, až po schopnosť pracovať s jeho významom na vyššej individuálnej úrovni spracovania, t.j. syntetizovať ho, interpretovať a hodnotiť zo všetkých jeho stránok (syntetické, hodnotiace čítanie). Tento princíp usporiadania obsahu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem umeleckého textu, jeho analýzu a hodnotenie. Základnou úlohou literárnej výchovy na 2. stupni ZŠ je

postupný prechod jednotlivými fázami čítania: *čítanie so simultánnym porozumením; analýza štruktúry textu a identifikácia jeho významu; hodnotenie textu;*

Nová štruktúra dokumentu Inovovaný vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry – **literárna zložka** – si zachoval tabuľkovú formu. Inovovaná forma neobsahuje popis procesualnej stránky nadobúdania vzdelávacieho obsahu. **Vzdelávací štandard pre literárnu zložku** predmetu tvoria časti usporiadané do riadkov a stĺpcov v nasledujúcom poradí: **riadky**: kontext, kľúčové kompetencie; **stĺpce**: predmetové kompetencie, výkon, pojmy.

Kľúčové kompetencie nie sú charakteristické pre literárnu zložku predmetu, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti súvisiace s učením sa.

Predmetové kompetencie majú činnostný charakter a sú napĺňané výkonom a obsahovým vymedzením učiva. **Obsah** predmetu tvoria **kontext** a **pojmy**. **Kontext** v inovovanom vzdelávacom štandarde sa stal dominantným prvkom. Ide o **textovú zložku** vzdelávacieho štandardu, ktorú tvoria jednotlivé literárne žánre stanovené v obsahovom štandarde. Kontext predstavuje priestor pre rozvoj čitateľských a interpretačných kompetencií, ktoré sú spojené s osvojovaním si základných teoretických poznatkov o literatúre.

Pojmy predstavujú druhú časť obsahového štandardu. Ide o základné literárnovedné pojmy, ktoré sú rozdelené do príslušných ročníkov a spojené s kontextom. V každom ročníku sú uvádzané len **novozavedené pojmy**, ktoré obsahovo súvisia s predmetovými kompetenciami. V niektorých ročníkoch nie je uvádzaný novozavedený pojem, pretože funkcia príslušnej kompetencie si nevyžaduje vyvodzovanie nového pojmu v danom ročníku, ale vyžaduje si naplnenie konkrétneho výkonu, ktorý je vymedzený kontextom, prípadne v konkrétnom ročníku daného dvojročného obdobia sa nové pojmy nezavádzajú z toho dôvodu, aby vznikol priestor na opakovanie už zavedených pojmov v textoch s analogickou štruktúrou.

Výkon je definovaný dvoma úrovňami, a to optimálnou (najvyššou – výborný) a minimálnou (najnižšou akceptovateľnou – dostatočný) úrovňou. Inštitucionálne (školskou inšpekciou, národnými testami a pod.) je merateľný na konci piateho, siedmeho a deviatego ročníka.

POZNÁVACIE A ČITATEĽSKÉ KOMPETENCIE

1. Recitovať spamäti prozaické a básnické diela.
2. Nahlas a plynule čítať umelecký alebo náučný text.
3. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu.
4. Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní.
5. Modulovať hlas podľa zmyslu textu.
6. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
7. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.

8. Usporiadať známe javy do tried.
9. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.
10. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.
11. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.
12. Transformovať literárny text.
13. Vytvoriť krátky umelecký alebo náučný text.
14. Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.
15. Vedieť získať informácie z knižných a elektronických zdrojov

6. ročník

5 hodín týždenne, spolu 165 hodín ročne (jazyk a sloh - 3 h týžd., 99 roč., literárna výchova 2 h, 66 h. roč.)

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre vzdelávací predmet slovenský jazyk a literatúra.

http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/sjl_nsv_2014.pdf

Tematické celky a časová dotácia

Gramatika a sloh:

I. TC	Opakovanie vedomostí a zručností z 5.ročníka
II. TC	Zhovárame sa a diskutujeme
III.TC	Ako tvoríme slová
IV.TC	Svet plný zaujímavých vecí a javov
V.TC	Svet v pohybe
VI.TC	Nielen ľudia, aj vety tvoria príbehy
VII.TC	Informujeme presne a pútavo
VIII.TC	Opakovanie učiva zo 6. ročníka

Diktáty 6. ročníka:

<i>Počet</i>	<i>Počet slov</i>	<i>Zameranie</i>
4	61 – 70 plnovýznamových slov	- opakovanie učiva z 5-roč. - prídavné mená - slovesné spôsoby - opakovanie učiva zo 6. ročníka

Písomné práce 6.ročníka:

Počet	Zameranie
2	- rozprávanie s využitím priamej reči (1.osoba,3.osoba) - statický opis

Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za 1 chybu. Napr.: Rýchly chlapec mal rýchly krok. = 1 chyba Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.

Literárna zložka

I.TC	Próza ako základná forma literárnej tvorby
II.TC	Ľudová slovesnosť
III.TC	Poézia(Básne, Piesne, Balady)
IV.TC	Rozprávanie vo veršoch i v próze (Bájky, Bájce)
V.TC	Poviedky (Zo života detí)
VI.TC	Dobrodružná literatúra (detektívna literatúra)
VII.TC	Dramatické umenie (Divadelná hra, Rozhlasová rozprávka)

Vo vyučovacom predmete slovenský jazyk a literatúra sa zvyšuje v UP v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu v 6. ročníku. Táto vyučovacia hodina sa použije na zmenu kvality výkonu:

- v jazykovej zložke – oblasť produktívnych komunikačných jazykových činností a stratégií, najmä rozvoj tvorby jazykových prejavov – kompetencia: písanie;
- v literárnej zložke – oblasť kompetencií
- nahlas a plynule čítať umelecký alebo náučný text;
- analyzovať umelecký text po stylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.

Učebnicové zdroje:

Krajčovičová, J., Sedláková, M., Kesselová, J., Hirschnerová, Z. Slovenský jazyk pre 6. ročník základných škôl. Bratislava: SPN, 2009, 2011

7. ročník

Slovenský jazyk

1. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU

- Aseratívna a efektívna komunikácia
- Nespisovné slová v súkromnej komunikácii
- Skratky
- Slová cudzieho pôvodu
- Slová podľa dobového výskytu
- Pomnožné podstatné mená
- Číslovky
- Slovesný vid
- Príslovky
- Spojky
- Predložky
- Prísudzovací sklad

Diktáty (4):

- Opakovanie učiva zo 6. ročníka
- Cudzie slová
- Číslovky
- Záverečné opakovanie učiva zo 7. ročníka

Kontrolné písomné slohové práce (2):

- Umelecký opis
- Charakteristika osoby

Komunikácia (Sloh)

2. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU• Príhovor / prívet

- Umelecký opis
- Dynamický opis

Literárna výchova

3. OBSAH UČEBNÉHO PREDMETU Opakovanie učiva zo 6. ročníka

I. Umelecká literatúra v poézii

- Anekdoty
- Poézia
- Piesne II.

II. Umelecká literatúra v próze

- Detský hrdina v literatúre
- Dobrodružstvo v literatúre
- Detektívka
- Western

- Robinsonáda
- Fantasy literatúra

III. Dramatické umenie

- Rozhlasová hra
- Filmové umenie

--

5. METÓDY A FORMY PRÁCE – STRATÉGIE VYUČOVANIA

Vyučovanie slovenského jazyka v základnej škole z **psycholingvistického** hľadiska stavia na tvorivosti a detskej hre, na tvorení vlastného textu (hra s jazykom). Zo **sociolingvistického** hľadiska sa vyučovanie slovenského jazyka orientuje na najčastejšie a veku primerané komunikačné situácie, ktoré sú ilustrované napr. na príkladoch textov v učebniciach, na videozáznamoch, precvičované formou dramatizácie textov či simulovania rozličných situácií. Zo **systémového** hľadiska sa jednotlivé jazykové javy nepreberajú izolovane, ale vždy v súvislosti s inými jazykovými javmi, pričom sa berie do úvahy hierarchia jednotiek jazykového systému a jeho jednotlivých rovín. Rozlišuje sa centrum a periféria jazykových javov. Skúma sa forma aj obsah jazykových jednotiek, gramatických kategórií, popri synchronii sa v odôvodnených prípadoch upozorňuje aj na diachroniu jazykových javov. Dôraz sa pritom kladie na tie jazykové roviny, ktoré majú vyústenie v texte, t. j. na lexikálnu a syntaktickú rovinu. Posilňuje sa vyučovanie rečových prejavov, od reprodukcie textov sa postupne prechádza k tvorbe vlastných textov. Precvičuje sa ústna podoba rôzne uplatňovaná v jednotlivých štýloch či žánroch. V oblasti štylistického uplatnenia jazykových prostriedkov sa prechádza na **spojenie jazykovej a slohovej zložky** vyučovania slovenského jazyka do jedného celku. Od holého osvojovania si vedomostí o jazykových javoch sa tak prechádza k nácviku uplatnenia preberaného jazykového javu v praktickej komunikácii. Žiaci získavajú základné poznatky o súčinnosti slohových postupov a slohových útvarov. Pozornosť sa zameriava aj na štýly. V oblasti jazykovej kultúry sa postupne prechádza od osvojovania si **zvukovej a pravopisnej normy k základom lexikálnej, morfolologickej a syntaktickej normy a poznatkov z dejín jazyka a jazykovedy**. Vyučovací proces vyúsťuje do získavania poznatkov o primeranom štylistickom využívaní jednotlivých jazykových prostriedkov.

Dôležitou zásadou vyučovania slovenského jazyka je, že sa nemá vyučovať metatext, ale text patriaci k rozličným štýlom, s uplatnením rozličných slohových postupov a jazykových i mimojazykových prostriedkov (čiže učivo má byť viazané na isté komunikačné situácie).

Pri práci s textom sa žiaci k poznatkom o jednotlivých jazykových javoch a o jazykovom systéme ako celku dopracúvajú metódou postupných krokov. Učiteľ ich vedie tak, aby sami vyčlenili z textu skúmaný jav, odhalili jeho podstatné znaky, našli súvislosti s inými jazykovými javmi, zaradili jazykový jav do jazykového systému. Ďalším krokom je tvorenie vlastného textu s analyzovaným javom, čím sa žiaci učia prakticky komunikovať a používať preberané jazykové javy. Až potom nasledujú cvičenia na zmechanizovanie hľadania a

používania preberaného javu v texte, na určovanie jeho základných charakteristík. Záver tvorí zhrňujúce poučenie o preberanom jave, o jeho začlenení do širšej skupiny jazykových javov formou prehľadných tabuliek, grafov a pod. Pri poučkách (definíciách, charakteristikách) nejde o doslovné memorovanie, ale o pochopenie podstaty, vysvetlenie a aplikáciu. Pri osvojovaní si jednotlivých jazykových javov v ich bohatosti a vnútornej diferencovanosti sa uplatňuje indukčná metóda, jednotlivé varianty sa učia vždy na pozadí invariantu. Precvičovanie jazykovo-štylistických osobitostí sa odporúča uskutočňovať v rozsahu žánrového vymedzenia v literatúre v danom ročníku. Vyučovanie slovenského jazyka je založené na **komunikatívno-poznávacom princípe**, ktorý spočíva vo vyhľadávaní jednotlivých jazykových javov v rôznych typoch textov, v následnom usúvzťažnení, triedení a systematizovaní analyzovaných javov, ktoré vedie k istému zovšeobecnenému poznatku o danom jave. Poučenie o preberanom jave a jeho začlenení do širšej skupiny javov sa môže robiť formou prehľadných tabuliek, grafov ap.. Pri poučkách (definíciách, charakteristikách) nejde o doslovné memorovanie, ale o chápanie podstaty, vysvetlenie a aplikáciu. Dôležité je precvičovanie poznaného jazykového javu, ktoré vyúsťuje do jazykovej praxe, čiže žiaci sa učia využívať poznaný a precvičený jazykový jav pri tvorení prvých vlastných textov. Vo vyučovaní sa uplatňuje princíp špirálovitosti a postupnosti, to znamená, že o preberaných jazykových javoch sa postupne pridávajú ďalšie poznatky, ktoré sa rozširujú do hĺbky. Učiteľ využíva rozličné vyučovacie metódy (napr. heuristickú, analyticko-syntetickú atď.) a rozmanité formy práce. Ich výber a použitie závisí od konkrétnych podmienok pri rešpektovaní zásady primeranosti veku. Významné miesto má samostatná práca žiakov s dôrazom na diferencovanosť úloh a individuálny prístup učiteľa k žiakom. Ďalej je to práca v dvojiciach či skupinách, ktorá má byť účelná a má sa využívať funkčne. Je potrebné rozvíjať invenciu žiakov a využívať ich hravosť prostredníctvom didaktických hier. Dôsledne sa uplatňuje zásada názornosti, pričom sa okrem textu v učebnici či v pracovnom zošite, živého príkladu učiteľa, názorných pomôcok a jazykových príručiek využívajú akusticko-auditívne pomôcky a opticko-akustický kanál (televízia, video). Učiteľ využíva rozličné typy úloh a cvičení, motivuje žiakov v práci.

Rozsah a obsah domácich úloh má byť účelný pri rešpektovaní zásady primeranosti veku, aby žiak nepísal domácu úlohu dlhšie ako 20 minút. Obsahovo by mali byť zamerané: - v jazykovej zložke na tie javy, ktoré sú náročné na vnímanie a je potrebné domáce precvičenie,- v slohu buď na prípravu jazykového materiálu a nečistopisu (konceptu), alebo na upravenie konceptu na čistopis. Pri písaní diktátov sa dodržiavajú didaktické zásady diktovania. Dôležitá je ústna analýza nedostatkov v diktáte. Je v právomoci učiteľa rozhodnúť, koľko nácvichných diktátov bude predchádzať kontrolnému diktátu (aj aký typ nácvichného diktátu to bude a akou formou sa bude realizovať). Javy v slohovej výchove sa preberajú v súlade s jazykovými javmi a s využitím žánrovotematického osnovania v literatúre s dôrazom na rozvoj komunikačných zručností žiakov. Výber tém sa ponecháva na učiteľa, ktorý má možnosť učivo aktualizovať a prispôbovať podľa vlastného uváženia. Klasifikované slohové písomné práce sa píše v škole a predchádza im písomná príprava a práca s konceptom (odporúča sa používanie korektorských značiek, ktoré umožňujú efektívne využívať pracovný čas). Rovnako dôležitá je analýza nedostatkov v písomnej práci, ktorá sa spravidla robí aj pri neklasifikovaných písomných prácach. Pri ústnych jazykových prejavoch

učiteľ upozorňuje na správnu výslovnosť, na správne slová/tvary slov, slovesné väzby, na štylistickú primeranosť výberu jazykových, parajazykových a extrajazykových prostriedkov.

6. UČEBNÉ ZDROJE

Učebné zdroje pre 5.ročník:

Učebnice:

Krajčovičová J. a kol.: Slovenský jazyk pre 5. roč. základných škôl, SPN, Bratislava 2009.

Krajčovičová J.,Krajčovičová J., .: Literárna výchova pre 5.ročník základných škôl,Združenie EDUCO, Prievidza 2011.

Učebné zdroje pre 6.ročník:

Učebnice:

Krajčovičová, J., Kesselová, J.: Slovenský jazyk pre 6. ročník základných škôl, Bratislava, SPN 2009, 1. vydanie

Petríková, Daniela: Literárna výchova pre 6. ročník základných škôl, Prievidza, Združenie EDUCO 2010, 1. vydanie

Učebné zdroje pre 7.ročník:

Krajčovičová, J., Kesselová, J.: Slovenský jazyk pre 7.ročník základnej školy

• Internet, www.zobrovna.sk, rôzne druhy slovníkov, www.slex.sk,

- učebnica: Mgr. D. Petríková, Literárna výchova pre 7.roč. ZŠ

- časopisy, encyklopédie, www.zborovna.sk, www.google.sk, www.wikipedia, Rozprávky - rozpravky.wz.cz a iné,

- Virtuálna knižnica,

Užitočné webové stránky: www.zlatyfond.sme.sk ,www.osobnosti.sk ,www.uluv.sk ,
www.slex.sk, www.encyklopedia.sme.sk, www.litcentrum.sk, www.wikipedia.sk.

7. HODNOTENIE PREDMETU

Na 2. stupni základnej školy sa v slovenskom jazyku hodnotí ovládanie ortoepickej, ortografickej, pravopisnej, lexikálnej, morfolologickej a čiastočne aj syntaktickej normy, ďalej úroveň poznatkov z jednotlivých jazykových rovín a pohotovosť pri práci s jazykovými príručkami, praktické využívanie získaných poznatkov o jazyku pri tvorbe vlastných textov a

celková jazyková úroveň a kultivovanosť jazykového prejavu žiaka v jeho písomnej i ústnej podobe.

Pri žiakoch s poruchami písania (dysgrafia), čítania (dyslexia), výslovnosti (dyslália) a s telesným postihnutím sa dodržiava špecifický prístup pri zadávaní domácich úloh, pri písaní diktátov a slohových prác, pri hodnotení a klasifikácii.

Pri hodnotení ústnych odpovedí rešpektujeme stupnicu hodnotenia podľa doteraz platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov.

Žiak je hodnotený podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy. známku výborný (1), chválibežný (2), dobrý (3), dostatočný (4), nedostatočný (5) vo všetkých troch zložkách predmetu.

Známku sa hodnotí ústny prejav, písomný prejav, projekty a iné formy samostatnej práce žiakov a schopnosti práce žiakov. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so ŠVVP sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon.

DIKTÁTY A PÍ SOMNÉ PRÁ CE

ROČNÍK	POČET	ZAMERANIE	ROZSAH	POČET	ZAMERANIE
5. ročník	4	opakovanie zo 4. ročníka podstatné mená prídavné mená slovesá	50 – 60 plnovýznamových slov	1	rozprávanie s prvkami opisu
6. ročník	4	opakovanie učiva z 5. prídavné mená slovesné spôsoby opakovanie učiva zo 6. ročníka	61 – 70 plnovýznamových slov	2	statický opis rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3 osoba)
7. ročník	4	opakovanie učiva zo 6. ročníka cudzie slová číslovky záverečné opakovanie učiva zo 7. ročníka	71 – 80 plnovýznamových slov	2	umelecký opis charakteristika osoby
8. ročník	4	opakovanie učiva zo 7. Ročníka podstatné mená mužského rodu: zvieracie neživotné zakončené na -r, -l opakovanie učiva z 8. ročníka	81 – 90 plnovýznamových slov	2	slávnostný prejav životopis
9. ročník	4	opakovanie učiva z 8. ročníka interpunkcia jednoduché súvetie záverečné opakovanie	91 – 100 plnovýznamových slov	2	výklad úvaha

Hodnotiaca stupnica

DIKTÁTY		PÍ SOMNÉ PRÁ CE	
Známka	Chyby v diktáte	Známka	Body
1	0 – 1 chyba	1	28 -26 bodov
2	2 – 3 chyby	2	25 -21 bodov
3	4 – 7 chýb	3	20 -14 bodov
4	8 – 10 chýb	4	13 - 9 bodov
5	11 a viac chýb	5	8 - 0 bodov

Poznámka:

Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za 1 chybu. Napr.: Ríchly chlapec mal ríchly krok. = 1 chyba

Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.

Percentuálne hodnotenie písomných prác / testov:

1. Stupnica hodnotenia previerok:

- 100 % - 90 % 1
- 89 % - 75 % 2
- 74 % - 50 % 3
- 49 % - 25% 4
- 24 % - 0 % 5

2. Stupnica hodnotenia pravopisných cvičení:

0 – 1 chyba	1
2 – 3 chyby	2
4 – 6 chýb	3
7 – 9 chýb	4
10 – viac chýb	5

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovací predmet anglický jazyk má v systéme školského vzdelávania centrálnu postavenie, pretože vytvára predpoklady pre zvládnutie komunikačných situácií v cudzom jazyku .

Angličtina nie je štátnym jazykom v Slovenskej republike. V súčasnosti je pre väčšinu obyvateľov Slovenskej republiky prvým cudzím jazykom, je pestrým, vnútorne bohato štruktúrovaným médiom, ktoré mu umožňuje komunikovať o najrozmanitejších javoch ľudského bytia a vedomia. Kvalitné poznanie a praktické ovládanie zákonitostí anglického jazyka podmieňuje pohotovú, funkčne primeranú a kultivovanú komunikáciu jeho nositeľov. Prostredníctvom uvedomenia si miesta anglického jazyka v našej spoločnosti si jednotlivci zároveň uvedomujú a vníma nielen svoju národnú identitu a štátnu príslušnosť, ale aj existenciu iných národov a národností v multikultúrnej spoločnosti. Úroveň poznania a praktického ovládania anglického jazyka je tak zároveň zrkadlom začleňovania sa do štruktúr multikultúrnej spoločnosti. Kultivované ovládanie angličtiny zabezpečuje nielen úspešné zvládnutie školského vzdelávania v iných krajinách, ale následne aj ich plnohodnotné uplatnenie v pracovnom zaradení.

Jazyk je fenomén, ktorý sprevádza človeka v písomnej alebo ústnej podobe po celý život. Tvorí integrálnu zložku jeho myslenia, je prostriedkom na poznávanie vonkajšieho i vnútorného sveta, na verbálne vyjadrovanie myšlienok, pocitov a nálad, slúži na kontakt a dorozumievanie sa s inými nositeľmi jazyka, pomáha vnímať krásu umeleckého diela. Zároveň reprezentuje svojich nositeľov, predovšetkým ich intelektuálnu, citovú a mravnú vyspelosť.

Jazykové znalosti, štylistické a komunikatívne zručnosti a čitateľské a literárne zručnosti ako súčasť jazykovej kultúry predstavujú základné znaky vyspelosti absolventa základného vzdelania. Žiaci nadobúdajú také schopnosti a zručnosti, aby sa dokázali orientovať v akejkoľvek bežnej komunikatívnej situácii, vedeli sa vhodne vyjadrovať a svoje poznatky uplatňovali v praktickom živote. Schopnosti, ktoré žiaci získajú v predmete anglický jazyk a sú potrebné nielen pre kvalitné jazykové vzdelávanie, ale sú dôležité aj pre úspešné osvojovanie si poznatkov v ďalších oblastiach vzdelávania. Ovládanie anglického jazyka v ústnej a písomnej forme umožňuje žiakovi nielen poznať a pochopiť spoločensko-kultúrny vývoj krajiny, ktorej jazyk sa učia, orientovať sa v prostredí, v ktorom sa daný jazyk aktívne používa, vnímať okolie i seba, vytvárať predpoklady k efektívnej medzilidskej komunikácii, interpretovať svoje reakcie a pocity a dokázať pochopiť svoje postavenie v rozličných komunikatívnych situáciách.

Vzdelávací obsah anglického jazyka tvoria tri oblasti: všeobecné kompetencie, komunikačné jazykové kompetencie, komunikačné zručnosti.

V oblasti Všeobecné kompetencie žiaci nadobúdajú tie kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností. Všeobecné kompetencie vedú žiakov k uvedomelému získavaniu nových vedomostí

a zručností, osvojovaní si stratégií učenia sa cudzieho jazyka, pochopení potreby vzdelávania sa v cudzom jazyku, účinnej spolupráci vo dvojiciach a skupinách, otvorenosti ku kultúrnej a etnickej rôznorodosti, samoštúdiu.

V oblasti Komunikačné jazykové kompetencie žiak nadobúda tie jazykové, sociolingvistické a pragmatické kompetencie, ktoré mu umožňujú konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov.

V oblasti Komunikačné zručnosti žiaci nadobúdajú zručnosti, ktoré nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú ; t.j. počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav, ústny prejav – dialóg, monológ.

2. CIELE PREDMETU

Rozvíjajúce ciele, spôsobilosti v 5. - 7.ročníku ZŠ – kompetencie učiaceho sa na jazykovej úrovni A1- A2

Cieľom vzdelávania v oblasti anglického jazyka na druhom stupni základnej školy je dosiahnuť takú úroveň rečových zručností v danom jazyku, aby žiaci zvládli úroveň A2 (podľa spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky) ; t.j. používateľ základného jazyka; s príslušnou gramatickou a pravopisnou normou v ústnom i písomnom prejave.

Cieľom vyučovania anglického jazyka v 5. – 7.. ročníku základnej školy na úrovni A1 a A2 je **rozvíjať kľúčové kompetencie; t.j. všeobecné kompetencie, komunikačné jazykové kompetencie a komunikačné zručnosti.**

I Kompetencie

Kompetencie definujeme ako súhrn vedomostí, zručností, postojov a hodnôt, ktoré umožňujú osobe konať. Preto základným princípom jazykového vzdelávania na báze kompetencií je zabezpečiť, aby učiaci sa:

- dokázal riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhal cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- dokázal vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria iným jazykom a sprostredkujú mu svoje myšlienky a pocity,
- viac a lepšie chápal spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

II Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Učiaci sa na úrovni A1 rozvíja všeobecné kompetencie tak, aby dokázal:

- získať uvedomene nové vedomosti a zručnosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- uvedomovať si stratégie učenia pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- opísať rôzne stratégie učenia s cieľom pochopiť ich a používať,
- pochopiť potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať rečové zručnosti, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený jazyk,
- využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

III Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa cudzím jazykom hovorí.

Učiaci sa, ktorý dosiahne úroveň A1:

- rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším frázam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, tieto výrazy a frázy dokáže používať,
- dokáže predstaviť seba aj iných, dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná a o veciach, ktoré vlastní,
- dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť.

1 Jazyková kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1:

- používa iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,

- má základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- prejavuje iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ovláda výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s cudzincami,
- dokáže odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- dokáže vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje.

2 Sociolingvistická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že použije najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: dokáže pozdraviť aj rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať, ospravedlniť sa, atď.

3 Pragmatická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- dokáže zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené výpovede, ktoré sú poznamenané mnohými pauzami, nevyhnutnými na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu.

IV Komunikačné zručnosti

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (integrované zručnosti).

1 Počúvanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže rozoznať známe slová a najzákladnejšie slovné spojenia týkajúce sa jeho samého, jeho rodiny a bezprostredného konkrétneho okolia, keď ľudia hovoria pomaly a jasne,
- rozumie, ak sa hovorí veľmi pomaly a pozorne, a ak dlhšie pauzy poskytujú čas na pochopenie zmyslu,
- rozumie jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a dokáže porozumieť krátkemu jednoduchému popisu cesty.

2 Čítanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A1

- rozumie známym menám, názvom, slovám a veľmi jednoduchým vetám, napríklad na oznámeniach a plagátoch alebo v katalógoch, na pohľadniciach,
- rozozná základné slovné spojenia v jednoduchých oznamoch z každodenného života,
- dokáže si pri jednoduchšom informačnom materiáli a krátkych, jednoduchých opisoch urobiť predstavu o obsahu, najmä ak má k dispozícii vizuálnu pomoc,
- rozumie krátkemu jednoduchému písomnému popisu cesty.

3 Písomný prejav

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky,
- dokáže vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne,
- dokáže napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom kde žijú a čo robia,
- vie si písomne vyžiadať informácie alebo ich podať ďalej,
- vie napísať jednoduché slovné spojenia alebo vety a použiť v nich spojovacie výrazy ako „a“, „ale“ alebo „pretože“.

4 Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže komunikovať jednoduchým spôsobom za predpokladu, že jeho partner v komunikácii je pripravený zopakovať alebo preformulovať svoju výpoveď pri pomalšej rýchlosti reči, a že mu pomôže sformulovať, čo sa pokúša povedať,
- dokáže klásť a odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho základných potrieb alebo na známe témy,
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho ako sa má,
- vie predstaviť seba a iných a reaguje, keď ho predstavujú,
- rozumie každodenným výrazom, ktoré sú zamerané na uspokojenie jednoduchých konkrétnych komunikačných potrieb a vie reagovať na jednoduché informácie, ktoré sa dozvie,
- rozumie otázkam a pokynom, jednoduchému opisu cesty, vie niekoho o niečo požiadať a niekomu niečo oznámiť.

Ústny prejav – monológ

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže využívať jednoduché slovné spojenia a ucelenými vetami opísať seba, miesto, kde žije, čo robí a ľudí, ktorých pozná.

3. OBSAH VZDELÁVANIA

5. ROČNÍK

Lexika

1. žiak si osvojí 400 - 450 nových slov, ich výslovnosť a pravopis, výber slov a slovných spojení je podmienený konverzačnými témami a používanými učebnicami; žiak rozlišuje synonymá (veľký,malý,kúpiť,dostať,...), antonymá (vysoký-nízky,otvoriť-zatvoriť),frázové slovesá (vstávať,obliecť si,vyzliecť si,otočiť sa,...)
2. žiak si osvojí rozdiely v slovnej zásobe v britskej a americkej lexike, rozdiely v pravopise
3. začína pracovať s dvojjazyčným slovníkom, oboznamuje sa s jednoduchým výkladovým slovníkom
4. žiak sa naučí výrazy vetných členov po anglicky

Morfológia

1. podstatné meno - jednotné, množné číslo; žiak rozlišuje nepravidelné množné číslo podľa kontextu; pravopis koncovky; predložkové pády; genitív.
2. prídavné meno: základné tvary krátkych prídavných mien
3. zámená: osobné; privlastňovacie; ukazovacie ; učenie modelových otázok ako komunikačných fráz použitím opytovacích zámen
4. číslovky: základné 1 - 50; určovanie času; modelové vety
5. príslovky: príslovky času; miesta (len niektoré podľa kontextu)
6. predložky: miesta (v, na, pod,vedľa,...) , pohybu
7. spojky: a, alebo
8. slovesá: byť, mať,môcť, musieť
9. slovesné časy: jednoduchý prítomný čas; prítomný priebehový čas, minulý jednoduchý čas, tvorenie otázky a záporu od slovesa - byť

Syntax

1. druhy viet podľa modálnosti a vetného obsahu sloviess byť a mať
2. slovosled: podmet, prísudok + príslovkové určenie miesta, času
3. stavba vety pomocou : „Tam je, Tam sú....“
4. rozkaz pomocou – „Poďme....“

Zvuková a grafická podoba jazyka

1. anglická abeceda - spelovanie
2. výslovnosť "th" - znelé, neznelé, nácvik foném pomocou krátkych dialógov, riekaniess a piesní
3. žiak si osvojí výslovnosť niektorých stiahnutých slovesných tvarov

Komunikačné situácie

Žiak sa učí ustálené frázy pre jednotlivé komunikačné situácie.

1. pozdravy
2. zoznámenie sa
3. predstavenie sa

Rečové zručnosti

1. Počúvanie:

- a) priame - žiak rozumie základné pokyny učiteľa, vie reprodukovať slová a jednoduché vety, vie reagovať na jednoduché otázky učiteľa
- b) nepriame - po vypočutí kvalitnej nahrávky žiak vie reprodukovať slová a jednoduché vety, dopĺňa informácie počas počúvania, pozornosť treba venovať výslovnosti, intonácii a skráteným slovesným tvarom

2. Hovorenie:

- a) opis obrázku, osoby; žiak vie súvisle povedať aspoň päť viet; žiak sa vie pýtať formou jednoduchých otázok, vie odpovedať na podobné otázky zadané učiteľom alebo žiakom

3. Písanie:

- a) žiak vie napísať jednoduchý pozdrav

4. Čítanie:

- a) žiak vie prečítať s porozumením základné pokyny k úlohám v učebnici
- b) žiak vie čítať s porozumením krátky text (4 -5 viet)

6. ROČNÍK

Lexika

1. žiak si osvojí 350 - 400 nových výrazov a pravopis, rozlišuje synonymá, antonymá, ďalšie frázové slová; skratky, tvorenie slov pomocou predpôň a prípon, výber slov a slovných spojení je prispôbený daným konverzačným témam a používaným učebniciam
2. idiómy v rozsahu učiva
3. rozdiely v britskej a americkej lexike - podľa kontextu, tém, použitých materiálov
4. žiak používa dvojjazyčný slovník, naďalej sa oboznamuje s elementárnym výkladovým slovníkom
5. žiak si osvojí výrazy vetných členov, názvy gramatických časov po anglicky

Morfológia

1. podstatné meno - nepravidelné množné číslo (podľa kontextu); spočítateľné, nespočítateľné podstatné mená, člen neurčitý, určitý
2. prídavné meno: krátke - stupňovanie, nepravidelné
3. zámená: osobné; privlastňovacie; ukazovacie; opytovacie
4. číslovky: základné do 100, radové 1 - 31; neurčité (veľa); určovanie času; dátumy
5. príslovky: času; spôsobu (tvorenie prípony), frekvenčné príslovky (vždy, často,....)
6. predložky: miesta (nad, medzi, vnútri, vonku), času ; pohybu (skrz, cez)
7. spojky: ale, pretože
8. slovesá: pravidelné; nepravidelné, modálne (musieť)
9. slovesné časy: prítomný priebehový čas, jednoduchý minulý čas

Syntax

1. druhy viet podľa modálnosti a obsahu: otázka, zápor sloves musieť, môcť
2. slovosled: podmet, prísudok, predmet, príslovkové určenie miesta, času
3. Väzba „Je tam...,sú tam....?“ tvorenie otázky, záporu

4. žiak si osvojí, vo forme komunikačnej frázy, predložku na konci dopĺňujúcej otázky (napr.: „Odkiaľ si?“)

Zvuková a grafická podoba jazyka

1. žiak si osvojí správnu výslovnosť koncoviek v množnom čísle a prípony v pravidelných slovesách v minulom čase, postupne si osvojí medzinárodné znaky fonetického prepisu; slovný a vetný prízvuk; intonáciu otázky
2. žiak si osvojí výslovnosť najbežnejšie používaných stiahnutých slovesných tvarov

Komunikačné situácie

1. poďakovanie
2. ospravedlnenie

Rečové zručnosti

1. Počúvanie:
 - a) priame - komunikácia v triede učiteľ - žiak, žiak - žiak
 - b) nepriame - počúvanie nahrávky so zameraním na doplnenie informácií počas počúvania, pričom nahrávka je zostavená ako krátky súvislý text alebo dialóg
2. Hovorenie:
 - a) žiak vie jednoducho opísať seba, obrázok, situáciu
 - b) použitím naučených fráz sa vie pýtať a odpovedať (Kde bývaš?)
 - c) vo forme rozprávania vie žiak vyjadriť, čo má alebo nemá rád
 - d) úloha rolí - riadená
3. Písanie:
 - a) žiak vie napísať jednoduchý list, pozdrav
 - b) vyplniť jednoduchý dotazník s doplnením osobných údajov
4. Čítanie:
 - a) žiak číta jednoduchý text, pochopí hlavnú myšlienku
 - b) žiak hľadá jednotlivé špecifické informácie v texte
 - c) žiak číta s porozumením, vie reprodukovať prečítaný text pomocou jednoduchých viet

Konverzačné okruhy

Konverzačné okruhy sú dané pre 5. - 6. ročník, ktoré sa precvičujú v jednotlivých ročníkoch, pričom sa dbá i na medzipredmetové vzťahy.

1. Rodina

- a) Ja a moja rodina; b) Môj domov, izba, byt, dom; c) Mesto, dedina, miesto, kde žijem

2. Môj život

- a) Moje záľuby, o sebe b) Moji priatelia; c) Môj voľný čas

3. Domov, Krajina

- a) naše hlavné mesto; b) Miesta pre turistov; c) Život v našej krajine

4. Škola

a) Život v škole; b) Predmety, ktoré mám/nemám rád, c) Ambície, profesie

5. Jedlo

a) Jedlo, druhy jedál, výživná hodnota; b) Recepty

6. Oblečenie, Móda

a) Druhy oblečenia; b) Nákup oblečenia

7. Ľudia

a) Krajiny, ľudia, jazyky; b) Krajiny, ktorých jazyk sa učím c) Sviatky, festivaly

8. Príroda

a) Domáce zvieratká ; b) Vidiek; c) Ochrana zvierat; d) Životné prostredie a jeho ochrana

9. Cestovanie

a) Moje letné/zimné prázdniny b) Cestovanie; c) Hotely, reštaurácie, pošta

7. ROČNÍK

Učiaci sa na úrovni A2 rozvíja všeobecné kompetencie tak, aby dokázali:

-Reagovať pri prvom stretnutí

-Vypočuť a podať informáciu

-Predstaviť záľuby a svoj vkus

-Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou

-Vyjadriť svoj názor

-Reagovať na príbeh alebo udalosť

-Reagovať na príbeh alebo udalosť

-Reagovať na dianie v budúcnosti

-Vyjadriť svoj názor

-Reagovať na príbeh alebo udalosť

-Reagovať na príbeh alebo udalosť

-Reagovať na dianie v budúcnosti

-Vyjadriť svoj názor

-Vypočuť si a podať informáciu

-Reagovať na príbeh alebo udalosť

- Vybrať z ponúknutých možností
- Vyjadriť svoje schopnosti
- Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
- Vyjadriť svoju vôľu
- Vnímať a prejavovať svoje city
- Stanoviť a oznámiť pravidlá
- Reagovať na nesplnenie pravidiel
- Reagovať na príbeh alebo udalosť

Učiaci sa na úrovni A2 rozvíja všeobecné kompetencie tak, aby dokázali používať:

- Jednoduchý prítomný čas
- Priebehový prítomný čas
- Jednoduchý minulý čas slovesa “to be”
- Pravidelné a neprav. slovesá
- Tvorenie otázky
- Vyjadrenie budúcnosti pomocou “will”
- Použitie “will” na vyjadrenie rozhodnutia
- Priebehový minulý čas a tvorenie otázky a záporu a krátke odpovede
- Rozdiel medzi priebehovým a obyčajným minulým časom
- Používanie členov - “the” s miestami
- Predprítomný čas: tvorenie otázky, použitie “ever” a “never”
- Použitie “should” a “shouldn’t” pri radách
- “must” “mustn’t”, don’t have to

Konverzačné okruhy

Konverzačné okruhy sú dané pre 7. ročník, ktoré sa precvičujú z predchádzajúcich jednotlivých ročníkoch pričom sa dbá i na medzipredmetové vzťahy.

TÉMY

- Domov a bývanie, rodina a spoločnosť
- Voľný čas a záľuby, šport
- Veda a technika v službách človeka
- Mládež a ich svet

- Doprava a cestovanie, krajiny mestá a miesta
- Človek a príroda
- Multikultúrna spoločnosť
- Vzdelávanie a práca
- Kultúra a umenie
- Vzory a ideály
- Mládež a jej svet
- Človek a spoločnosť
- Starostl. o zdravie
- Cestovanie

5. STRATÉGIE VYUČOVANIA

V učebnom procese vyučovania – osvojovania anglického jazyka sa uplatňuje komunikatívny prístup. Na 2. stupni ZŠ by mala prevládať uvedomeno-praktická metóda, ktorá integruje učenie sa návykom a uvedomené učenie, vylučuje nefunkčné teoretizovanie, zameriava sa na rozumovú, vôľovú a citovú stránku osobnosti žiaka.

Prvou podmienkou komunikácie je komunikatívna situácia. Situácie ako súčasť učebného obsahu treba plánovať, lebo v rámci nich sa nacvičuje verbálna a neverbálna komunikácia, uskutočňuje sa osvojovanie nových lexikálnych jednotiek a gramatických javov. Najvhodnejšie sú také autentické situácie, do akých sa žiaci dostávajú v bežnom živote.

Autentickými situáciami na vyučovacích hodinách sú rozhovory o prečítaných textoch, o programoch v televízii a rozhlase, o osobných zážitkoch žiakov. V rámci týchto situácií sa nacvičuje aj neverbálna komunikácia: gestá, mimika, vzdialenosť medzi účastníkmi komunikácie, kontakt zrakom a pod. v závislosti od vzťahu medzi partnermi. Na vyučovacích hodinách autentické rozhovory nahrádzajú simulované, inscenované situácie, ktoré možno navodiť pomocou audiovizuálnych pomôcok a motivačnými, resp. uvádzajúcimi rozhovormi.

Náležitou motiváciou na takéto rozhovory a besedy je vytváranie takých situácií, v ktorých jeden z účastníkov komunikácie chce získať nové informácie. Vo všetkých situáciách je však dôležité využívať osobné skúsenosti žiakov, najmä tie, ktoré ostatní účastníci komunikácie nepoznajú, a vyžadovať od nich autentické odpovede prirodzené pre reč daného veku žiakov. Podobne je dôležité, aby žiak hral vlastnú úlohu, nie úlohu dospelých, a takto sa naučil verbálne a neverbálne správať v rozličných situáciách týkajúcich sa jeho osobného života. Pri plánovaní situácií by mal učiteľ predvídať a plánovať aj to, aké lexikálne jednotky a vetné štruktúry budú žiaci potrebovať na realizáciu komunikácie.

Ďalšou podmienkou rečovej komunikácie je jednoznačná identifikácia reči: porozumeniereči partnera, porozumenie textu, presnému významu lexikálnych jednotiek

a pod. V záujme jednoznačnej identifikácie reči okrem vysvetlenia lexikálnych jednotiek výkladom a opisom v 5. aj v 6. ročníku je vhodné a potrebné aj vysvetlenie prekladom.

Komunikatívny prístup vo vyučovaní vyžaduje prirodzenú sémantizáciu reči. To znamená, že aj lexikálne jednotky, aj potrebné gramatické javy treba znázorňovať a nacvičovať v reálnych situáciách, nie izolovane.

Štvrtou, veľmi dôležitou podmienkou rečovej komunikácie je vhodná motivácia. Podľa názoru psycholingvistov najvhodnejší je taký typ motivácie, pri ktorej žiak chce a má čo povedať partnerovi, chce sa dačo dozvedieť, keď sa hovorí o takých udalostiach a zážitkoch, ktoré niečo znamenajú v jeho živote. Motivácia je vtedy dobrá, keď sa učiteľovi podarí vytvoriť kladný citový vzťah k obsahu vyučovacích hodín, vrátane činností. Je to podmienkou trvalého zafixovania učiva v pamäti. Na úrovni A1 je vhodné striedať činnosti, témy precvičovať formou rozličných činností.

V zmysle kritéria dlhodobosti sa gramatické javy nevyučujú lineárne, ale špirálovite. Po určitých intervaloch a podľa potreby je potrebné sa vrátiť k osvojeným jazykovým prostriedkom s cieľom ich využívania v nových kontextoch.

Učebné techniky :

Riadené, resp. kontrolované techniky

1. Techniky na uvedenie žiakov do jazyka: na rozcvičku a uvoľnenie, spev, tanec, relaxačné techniky a pod.
2. Uvedenie žiakov do problematiky: sústredenie pozornosti žiakov na cieľ vyučovacej hodiny, navodenie situácie, otázky, upozornenie na text v učebnici, zvukovú nahrávku, obrázky, mapy atď.
3. Organizačné techniky: štrukturácia vyučovacej hodiny alebo aktivity triedy, organizácia disciplíny, vonkajšie usporiadanie triedy (delenie žiakov na skupiny, presúvanie nábytku a pod.).
4. Vysvetlenie obsahu (učiva) vyučovacej hodiny: gramatického, lexikálneho, sociolingvistického, pragmatického, resp. iných aspektov jazyka.
5. Demonštrácia rolovej hry: učiteľom, vopred pripravenými žiakmi, v učebnici atď., ktorú žiaci majú napodobňovať. Sem patria aj krátke jazykové modely, stručné znázornenie jazykového javu (vzory), minidialogy alebo ustálené rečové zvraty a panely.
6. Prezentácia dialógu alebo rozprávania pre pasívnu recepciu: predčítanie, počúvanie zvukovej nahrávky a pod.
7. Prednes dialógu alebo rozprávania: predvedenie osvojených vedomostí alebo pripravených textov žiakmi v skupinách alebo individuálne doslovnou reprodukciou.
8. Hlasné čítanie.
9. Kontrola žiackych prác, ústnych prejavov atď.
10. Otázky - odpovede, prejav: aktivity vyžadujúce od žiakov okamžitú, pohotovú reakciu na otázky zvyčajne naučenými, očakávanými vetami a odpoveďami. Odporúča sa tu odlíšiť tieto otázky a reakcie od otázok zameraných na pravdepodobné, nepredvídané, voľné odpovede a reakcie žiakov.
11. Dril, opakovanie vzorových viet a dialógov, substitúcia a iné mechanické aktivity.
12. Preklad.
13. Opisovanie (z tabule, z učebnice a pod.).

14. Identifikácia, zisťovanie: žiaci vyberajú - zisťujú a tvoria alebo iným spôsobom identifikujú špecifické formy, funkcie, definície alebo zameranie lekcie.
15. Spoznávanie: žiaci identifikujú formu a pod. Je to vlastne identifikácia viac - menej bez jazykovej produkcie, napr. žiaci kontrolujú odseky a časti textov, kreslia symboly, triedia a usporadúvajú obrázky a pod.
16. Opakovanie vrátane opakovania formou testu.
17. Testovanie ako forma merania učebných výsledkov žiakov.
18. Zmysluplný (nie mechanický) dril: drilové aktivity vyžadujúce od žiakov výber spomedzi rozličných informácií. Táto aktivita nie je totožná s činnosťou výmeny informácií podľa určenej postupnosti.

Čiastočne riadené, resp. kontrolované techniky

19. Brainstorming
20. Vyrozprávanie príbehov (najmä žiakmi): na základe textov, podrobnejšia súvislá prezentácia príbehu buď učiteľom alebo žiakmi (môže sa prekryvať aj s tzv. motivačnými, uvádzacími technikami alebo prednesom rozprávania, poviedky). Táto aktivita je vhodná aj na udržiavanie pozornosti žiakov, na motiváciu a pod.
21. Otázky a odpovede, vyjadrenia: aktivity vyžadujúce promptné vyjadrenia, voľné odpovede žiakov (napríklad pri kladení otázok informujúci sa nevie, aké má informácie opýtaný).
22. Reťazový dialóg, resp. rozvíjanie dialógu: podľa obrázkov, pohľadníc, mimetizácie a pod.
23. Prenášanie informácií: z jednej formy rečovej činnosti do druhej, napríklad napísanie obsahu vypočutého textu, podľa ústnych inštrukcií dopĺňanie textu alebo diagramu, tabuľky a pod.
24. Výmena informácií: úlohy vyžadujúce dva spôsoby komunikácie, cvičenia na získavanie, zhromažďovanie chýbajúcich informácií, keď jeden alebo ani jeden z účastníkov komunikácie nedisponuje potrebnými informáciami na zmysluplnú komunikáciu.
25. Prezentácia príbehu alebo vysvetlenie podnetu, stimulu. Táto aktivita sa od rozvíjania dialógu, resp. reťazového dialógu líši v tom, že nevyžaduje iné stimuly.
26. Príprava: učenie sa žiakov, tiché čítanie, samostatná práca s učebnicou, pracovným zošitom, príprava na prednes v dvojiciach, príprava počúvania s porozumením a pod.

Voľné, neriadené, resp. nekontrolované techniky

27. Rolové hry (hranie roly): relatívne samostatná, voľná aktivita. Nie je totožná s rozvíjaním dialógu, resp. s reťazovým dialógom. (Reťazové dialógy v skutočnosti vyžadujú iba minimálnu samostatnú aktivitu žiakov, najmä pri začatí dialógu)
28. Hry: Rozličné formy aktívnych jazykových hier.
29. Riešenie problému.
30. Dramatizácia: plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.
31. Simulácia: simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami.
32. Kompozícia: vypracovanie osnovy referátu, písomné rozvíjanie témy, príbehu a pod.
33. Pojmové mapy, slovné diagramy a iné zobrazenia vzájomných vzťahov v rámci preberanej slovnej zásoby.
34. Príprava a prezentácia projektu na rôzne témy.

6. UČEBNÉ ZDROJE

Učebnice:

5.ročník

- učebnica Project 1- 3. vydanie (OUP)
- pracovný zošit k danej učebnici

6. ročník

- učebnica Project 2 – 4. vydanie (OUP)
- pracovný zošit k danej učebnici

Odborná literatúra:

- metodická príručka k učebniciam Project 1,2,(3.vydanie)
- Didaktika Anglického jazyka (Repka, R.)

Internetové zdroje:

- <http://www.englishraven.com/methodology.html> - metodické materiály
- <http://www.teachingenglish.org.uk/> - metodické materiály
- <http://www.primaryresources.co.uk/> - pracovné materiály
- <http://www.onestopenglish.com> – pracovné a metodické materiály
- <http://www.zborovna.sk> – metodické a pracovné materiály
- www.datakabinet.sk - metodické a pracovné materiály

Odborné časopisy, žiacka literatúra:

- Pedagogická revue, Pedagogické rozhľady
- žiacke časopisy v AJ
- knihy zo žiackej knižnice v AJ

Náučné slovníky:

- prekladové a výkladové ; vrátane žiackeho slovníčka v pracovnom zošite
- slovníky na CD nosičoch, on-line slovníky
- obrázkové slovníky

Materiálno-technické a didaktické prostriedky:

- magnetofón
- CD prehrávač
- školská tabuľa
- tabuľky a prehľady
- nástenné mapy
- flash karty
- softvérové výučbové programy, Power Pointové prezentácie, práca s MS Word
- on-line kurzy, testy, web stránky
- DVD nosiče
- iTOOL k učebniciam Project 3. vydanie
- autentické materiály: obrázky, fotografie, pohľadnice, inf. letáky atď.

7. HODNOTENIE A KLASIFIKÁCIA

Hodnotenie a sebahodnotenie:

- Predmetom hodnotenia a klasifikácie v predmete anglický jazyk je cieľová komunikačná úroveň žiaka v jednotlivých ročníkoch v súlade s platnými učebnými osnovami a vzdelávacími štandardmi.
- Hodnotenie a klasifikácia v anglickom jazyku sleduje základné všeobecné, sociolingvistické a komunikačné kompetencie, ktoré sa prejavujú vo využívaní základných komunikačných zručností: čítanie, písanie, počúvanie, samostatný ústny prejav a rozhovory.
- Pri hodnotení v predmete anglický jazyk sa berú do úvahy tieto aspekty: obsahová primeranosť, plynulosť vyjadrovania, jazyková správnosť a štruktúra odpovede.
- Kritériá klasifikácie musia byť v súlade s požadovanou úrovňou ovládania anglického jazyka a náročnosť sledovaných javov musí zodpovedať náročnosti definovanej v platných učebných osnovách a vzdelávacích štandardoch cieľovej skupiny žiakov.

Formy skúšania a hodnotenia žiakov z anglického jazyka- ústna a písomná. Ich podiel na celkovom hodnotení je v kompetencii vyučujúceho, ktorý konzultuje tieto kritériá v predmetovej komisii. Povinné sú len vstupné, polročné a výstupné kontrolné práce. Kontrolné písomné práce, písomné testy a ďalšie druhy skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok tak, aby sa nadmerne nehromadili v určitých obdobiach.

Hodnotenie žiakov je realizované sumatívne i formatívne, teda známkami. Súčasťou hodnotenia práce žiakov na vyučovaní a jeho výsledkov je aj ústne hodnotenie, percentuálne hodnotenie, vystavovanie žiackych prác, prezentovanie žiackych prác.

Zároveň v rámci vyučovacieho procesu využívame humanisticky orientované slovné hodnotenie /pochvala/ i sebahodnotenie žiakov.

Žiakov s poruchami učenia hodnotíme iným spôsobom (s prihliadnutím na ich špecifické poruchy učenia).

Výkon, ale najmä snahu na hodine, pri príprave oceníme (chválime, verbálne, neverbálne – súhlasným prikývnutím, úsmevom), pretože to pôsobí vysoko pozitívne, povzbudzuje k ďalšiemu úsiliu. Slabší výkon nekritizujeme, nezosmiešňujeme.

Hodnotenie musí mať motivačnú funkciu.

Kritériá hodnotenia žiaka

Pri hodnotení výkonu žiaka v anglickom jazyku sledujeme najmä úroveň jeho rečových zručností t.j.:

- počúvanie s porozumením
- čítanie s porozumením
- hovorenie
- písanie

Pri hodnotení berieme do úvahy:

- do akej miery je žiak schopný realizovať komunikáciu v cudzom jazyku,
- do akej miery lexikálne a gramatické chyby narušujú zrozumiteľnosť a dorozumievanie,
- hľadisko jazykovej správnosti pri používaní bežnej slovnej zásoby a frekventovaných gramatických štruktúr,
- hľadisko stylistickej adekvátnosti – formálnosť a neformálnosť vyjadrovania s ohľadom na situáciu prejavu,
- rýchlosť prejavu a pohotovosť reakcie s prihliadnutím na individuálne rozdiely medzi žiakmi,
- rozsah slovnej zásoby žiaka a jej využitie prostredníctvom gramatických štruktúr.

Hodnotenie ústnej odpovede:

- pri hodnotení ústnej odpovede by sme mali hovoriť o škále akceptovateľnosti a komunikatívnej efektívnosti odpovede
- kritériom by mala byť zrozumiteľnosť. Ak je odpoveď dobrá i napriek gramatickým chybám, žiak spracoval informáciu a zaslúži si za ňu istý kredit.

Pri ústnej odpovedi hodnotíme:

- hranie úloh – dialóg
- opis obrázka
- reprodukcia textu

Pri hodnotení ústnej odpovede nám pomáhajú nasledovné kritériá:

- plynulosť reči – 20%
 - výslovnosť a intonácia – 20%
 - rozsah slovnej zásoby – 20%
 - komunikatívna schopnosť – 20%
 - gramatická presnosť – 20%
-

Spolu 100% - pri premene na známku postupujeme nasledovne:

100% - 90% výborný (1)

- 89%-75% chválitebný (2)

- 74%-50% dobrý (3)

- 49%-25% dostatočný (4)

- menej ako 25% nedostatočný (5)

Na základe týchto kritérií stanovujeme výslednú známku:

Výborný (1) Dobrá výslovnosť, veľmi málo gramatických chýb, plynulý prejav bez dlhých odmlčaní sa, učiteľ kladie málo otázok, aby si spresnil, či žiak učivu rozumie, odpovede na otázky sú okamžité a vyčerpávajúce.

Chválitebný (2) Miestami chyby vo výslovnosti, niekoľko gramatických chýb, väčšina viet je však správna, v prejave nie je veľa prestávok, je pomerne plynulý, učiteľ položí viac otázok na spresnenie odpovede, odpovede na otázky sú vyčerpávajúce, žiak reaguje pohotovo.

Dobry (3) Miestami chyby vo výslovnosti, niekoľko gramatických chýb, ktoré spôsobujú problémy pri porozumení, prejav s kratšími prestávkami, žiak hľadá slová, robí chyby v gramatických štruktúrach, učiteľ kladie viac otázok na spresnenie, žiakove odpovede sú menej vyčerpávajúce.

Dostatočný (4) Častejšie chyby vo výslovnosti, veľa gramatických chýb, ktoré spôsobujú problémy pri porozumení, prejav s dlhšími prestávkami, nedostatočná základná slovná zásoba, obmedzený rozsah gramatických štruktúr, odpovede na otázky nezodpovedajú rozsahu i obsahu učiva, žiak nie vždy vie odpovedať na otázky učiteľa.

Nedostatočný (5) Časté chyby vo výslovnosti, množstvo gramatických chýb, ktoré spôsobujú nezrozumiteľnosť prejavu, nedostatočná slovná zásoba, neschopnosť použiť základné gramatické štruktúry, žiak nevie odpovedať na otázky učiteľa.

Hodnotenie písomného prejavu :

V anglickom jazyku sa ako písomný prejav hodnotí predovšetkým spracovanie konkrétnej konverzačnej témy, ale i písanie podľa osnovy (žiadosť, objednávka, list priateľovi).

V písomnom prejave hodnotíme:

- spracovanie úlohy – obsah
- presnosť a vhodnosť gramatických štruktúr
- lexikálnu stránku písomného prejavu
- štylistickú stránku písomného prejavu
- kompozíciu

Hodnotenie:

Výborný (1) Vyčerpávajúca a adekvátne odpoveď na danú tému, správne použité gramatické štruktúry, pestrá slovná zásoba, takmer bez pravopisných chýb, chyby neprekážajú pri zrozumiteľnosti textu, jasná logická výstavba celej práce, prehľadná kompozícia.

Chváľitebný (2) Žiak zvládne úlohy vo veľkej miere, ale vynechá alebo pridá informácie, ktoré s témou nesúvisia, väčšinou vhodne použité gramatické štruktúry, dobrá slovná zásoba s malými chybami, zopár stylistických nepresností pri výstavbe textu a spájaní viet, menej prehľadná kompozícia.

Dobrý (3) Vcelku adekvátne odpoveď na danú tému, ale s istými medzerami alebo zbytočnými informáciami, zopár chýb v gramatike a lexike, miestami nezrozumiteľnosť textu, ale celkovo text zrozumiteľný, viacero chýb v pravopise, stavbe viet a súvetí, menej prehľadná kompozícia.

Dostatočný (4) Spracovaná len časť otázky, veľké medzery v používaní gramatických štruktúr, text vo väčšej miere nezrozumiteľný kvôli chybám v gramatike, slabá slovná zásoba, veľa chýb v stavbe viet a súvetí, neprehľadná kompozícia.

Nedostatočný (5) Neadekvátne odpoveď, len málo sa vzťahujúca k téme, takmer celý text nezrozumiteľný kvôli chybám v gramatike, slabá slovná zásoba, nelogická stavba viet, neprehľadná kompozícia.

Tento systém hodnotenia učiteľ môže použiť i pri domácich úlohách podobného charakteru.

Hodnotenie kontrolných písomných prác a testov:

Maximálny počet dosiahnutých bodov predstavuje 100%. Kontrolné písomné práce a testy sa hodnotia percentom úspešnosti a známka číslom (napr. 93% = 1).

Stupnica hodnotenia kontrolných písomných prác a testov

Percentá %	známka
100 – 90	1
89 – 75	2
74 - 50	3
49 – 25	4
24 -- 0	5

Počet kontrolných písomných prác v každom ročníku: 4 ročne– štvrtročná kontrolná písomná práca. Učiteľ môže pripraviť pre žiakov aj vstupnú previerku, pričom vstupná písomná práca nie je hodnotená známkou, má mať formu spätnej väzby pre učiteľa, ktorý porovnáva vedomosti žiakov z predchádzajúceho ročníka a overuje proces upevnenia poznatkov resp. zabúdania. Ostatné písomné práce a testy sú v kompetencii vyučujúceho.

Zostavovanie testov:

Testy zostavuje vyučujúci najčastejšie po prebratí lekcie, prípadne po istom gramatickom jave, v niektorých prípadoch môže zostaviť súhrnný test za dlhšie časové obdobie. Vyučujúci stavbu testu prispôsobuje prebratému učivu.

Základný test by mal obsahovať:

- úlohy k slovnej zásobe
- gramatickú produkciu – žiaci tvoria časť odpovede sami
- rozpoznávanie gramatických javov – voľba odpovede
- čítanie prípadne posluch s porozumením

Hodnotenie tvorivého písania – **PROJEKTOV** :

Tu hodnotíme predovšetkým:

- formu – tvorivosť, kreativitu, fantáziu
- obsah – slovná zásoba, schopnosť vyjadriť vlastné myšlienky prebratou slovnou zásobou a naučenými gramatickými štruktúrami.

V priebehu školského roka počet projektov je daný tematicko – výchovným plánom.

Ruský jazyk

1. Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet druhý cudzí jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom anglický jazyk, slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácie.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba druhého cudzieho jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci nižšieho stredného vzdelávania. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania ruského jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

2. Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu ruský jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu ruský jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

3. Kompetencie

„Používatelia jazyka a učitelia sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam, a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržiavaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať, analyzovať a vyberať informácie s využitím interdisciplinárnych znalostí, rozmanitých zručností a kritického prístupu,
- prijímanie informovaných rozhodnutí a schopnosť zmeny pozícií zoči voči presvedčivým a pádnym argumentom,
- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové, nezvyčajné spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,

- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

3.1 Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SERR, 2013, s.12).

Žiak dokáže:

- uvedomelo získavať nové vedomosti a spôsobilosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať ich,
- uvedomovať si a používať stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať komunikačné jazykové činnosti a stratégie, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk,
- využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

3.2 Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov (SERR, 2013, s. 12). Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí ruským jazykom.

Komunikačné kompetencie sa skladajú z týchto zložiek:

- jazykové kompetencie,
- sociolingválne kompetencie,

- pragmatické kompetencie,

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

- používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení, zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa,
- odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje (SERR, 2013, s. 111 – 119).

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že používa najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť sa atď. (SERR, 2013, s. 123).

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- spájať slová alebo skupiny slov pomocou najnákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy, s mnohými pauzami, ktoré sú nevyhnutné na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu (SERR, 2013, s.127, 131).

4. Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť na konci príslušného stupňa vzdelávania.

Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t.j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- sledovať reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná, aby mohol pochopiť význam,
- porozumieť jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a riadiť sa jednoduchými orientačnými pokynmi,
- porozumieť každodenným výrazom týkajúcim sa uspokojovania jednoduchých, konkrétnych potrieb (SERR, 2013, s. 68, 69, 77).

Čítanie s porozumením - výkonový štandard

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom a samostatným slovným spojeniam, vyhľadať známe mená, slová a základné slovné spojenia, podľa potreby sa v čítaní vrátiť späť,
- porozumieť krátkym jednoduchým správam na pohľadniciach,
- rozoznať známe mená, slová a najzákladnejšie slovné spojenia v jednoduchých nápisoch, získať približnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiálov a krátkych jednoduchých opisov, najmä ak má vizuálnu oporu,
- riadiť sa krátkymi, jednoducho napísanými orientačnými pokynmi (SERR, 2013, s.71– 73).

Písomný prejav – výkonový štandard

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky,
- vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne,
- napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robia, v písomnej forme požiadať o osobné údaje alebo ich poskytnúť (upravené SERR, 2013, s. 85, 86, 64).

Ústny prejav – výkonový štandard

Ústny prejav – dialóg

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom, ale komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči, preformulovania a spresnení,
- porozumieť otázkam a pokynom, ktoré sú mu adresované a ktoré sú vyslovované dôsledne a pomaly,
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho, ako sa má,
- predstaviť seba a iných a reagovať, keď ho predstavujú,
- rozumieť každodenným jednoduchým slovným spojeniam a vedieť reagovať na jednoduché informácie (upravené SERR, 2013, s. 76 – 83).

Ústny prejav – monológ

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- vytvoriť jednoduché, väčšinou izolované slovné spojenia o ľuďoch a miestach,
- opísať seba, čo robí, kde žije (SERR, 2013, s. 60).

Kompetencie a funkcie jazyka

V rámci nižšieho stredného vzdelávania sa v cudzom jazyku rozvíjajú tie kompetencie a funkcie jazyka, ktoré sú špecifikované v časti Obsahový štandard – úroveň A1. Každá kompetencia v obsahovom štandarde sa člení na šesť komponentov, ktoré sú všetky súčasťou komunikačnej kompetencie a bez ktorých sa komunikácia nemôže uskutočňovať. V rámci obsahového štandardu jednotlivé kompetencie na seba nenadväzujú, môžu sa navzájom kombinovať a neustále vytvárať nové komunikačné kontexty.

Kompetencie súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom a písomnom prejave a zahŕňajú reakcie účastníkov komunikácie. **Funkcie** sú chápané ako základné časti komunikácie. Žiaci ich musia ovládať, aby sa mohla komunikácia v cudzom jazyku uskutočniť, pričom s niektorými z nich sa stretnú až na vyšších úrovniach. **Interakčné schémy** sú časťou, ktorá vyjadruje pragmatické kompetencie, nie je uzavretá a charakterizuje jednotlivé úrovne. Poskytuje učiteľovi základný rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií v súlade s príslušnou úrovňou, pričom platí, že čím je úroveň vyššia, tým sa možnosti jazykového prejavu rozširujú. **Jazyková dimenzia** dokresľuje uvedené funkcie a jej ovládanie by nemalo byť samostatným cieľom, ale prostriedkom na správne vyjadrenie jednotlivých funkcií jazyka.

Diskurzívna dimenzia opisuje formu realizácie komunikačného kontextu, funkčné štýly a typy textov. Zameriava sa na rozvíjanie schopnosti žiakov usporiadať vety v takom poradí, aby vedeli vytvoriť koherentný jazykový celok a prispôbili svoj jazykový prejav prijímateľovi. Rozvíjanie **Interkultúrnej dimenzie** umožňuje žiakom, aby sa dokázali prispôbiť zásadám sociálnej kohézie v cieľových krajinách. Do tejto dimenzie zároveň patria interkultúrne kompetencie, t. j. znalosti a povedomie o rôznych etnických, kultúrnych a sociálnych skupinách, akceptácia ľudí z iných kultúr s ich rozdielnym správaním a hodnotami, schopnosť interpretovať, kriticky vnímať a hodnotiť udalosti, dokumenty a produkty vlastnej kultúry aj iných kultúr.

Časti **Diskurzívna dimenzia a Interkultúrna dimenzia** v obsahovom štandarde sú iba **odporúčané** a dotvárajú kontext na využitie funkcií jazyka a interakčných schém. **Diskurzívna dimenzia a Interkultúrna dimenzia** sú pre učiteľa východiskom a poskytujú mu priestor, aby ich dopĺňal podľa špecifických potrieb vo svojej škole.

Prehľad kompetencií a funkcií stanovených všeobecne pre úroveň A1

Kompetencie	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Poďakovať sa a vyjadriť svoje uznanie
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť a trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na požiadavky
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť Opraviť
4. Vyjadriť názor	Vyjadriť názor Vyjadriť súhlas Vyjadriť nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupeň istoty
5. Vyjadriť vôľu	Vyjadriť želania Vyjadriť plány
6. Vyjadriť schopnosť	Vyjadriť vedomosti Vyjadriť neznalosť Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vyjadriť pocity	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť súcit Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvahy
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, postázaovať sa Zistiť spokojnosť/nespokojnosť

9.	Predstaviť záľuby a vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vyjadriť, čo uprednostňujem
10.	Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, zlú náladu niekoho iného
11.	Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Žiadať o povolenie a súhlas Dať súhlas Odmietnuť Zakázať Reagovať na zákaz Vyhrážať sa Sľúbiť
12.	Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	Obviniť (sa), priznať (sa) Ospravedlniť (sa) Odmietnuť/Poprieť obvinenie Vyčítať/Kritizovať
13.	Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť nezáujem
14.	Dať ponuku a reagovať na ňu	Žiadať niekoho o niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali Ponúknuť pomoc Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh
15.	Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečím Poradiť Povzbudiť Vyjadriť želanie
16.	Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/niekoho Vyjadriť, že som na niečo/niekoho zabudol Pripomenúť Kondolovať Blahoželať
17.	Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať Predniesť prípitok
18.	Korešpondovať	Začať list Rozvinúť obsah listu Ukončiť list
19.	Telefónovať	Začať rozhovor Udržiavať rozhovor

	Ukončiť rozhovor
20. Komunikovať	Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili
21. Vypracovať 21. Vypracovať štruktúrovanú štruktúrovanú prezentáciu prezentáciu	Zabrániť niekomu v rozhovore Uviesť tému, hlavnú myšlienku Oboznámiť s obsahom a osnovou Rozviesť tému a hlavnú myšlienku Prejsť z jedného bodu na iný
22. Doplniť 22. Doplniť štruktúrovanú štruktúrovanú prezentáciu prezentáciu	Ukončiť výklad Zdôrazniť, dať do pozornosti Odbočiť od témy Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviesť príklad Citovať
23. Zúčastniť sa diskusie / Argumentovať	Parafrázovať Navrhnuť novú tému / bod diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie
24. Uistiť sa, že slová/výklad/ argument boli pochopené	Vrátiť sa k téme / k bodu diskusie Uistiť sa, že účastník komunikácie pochopil moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadať o pomoc pri vyjadrení slova/slovného spojenia Nahradiť zabudnuté/neznáme slovo Hľadať slovo/slovné spojenie
25. Porozprávať 25. Porozprávať príbeh príbeh	Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru Rozprávať Začať príbeh, historku, anekdotu
	Zhrnúť

5. METÓDY A FORMY – STRATÉGIE VYUČOVANIA

Stratégia vyučovania určuje metódy a formy práce, ktorých premyslený výber je prostriedkom nútiacim žiakov k samostatným a autonómnym učebným aktivitám. Učiteľ musí v prvom rade stratégiu vyučovania prispôbiť predpokladom a záujmom cieľovej skupiny žiakov. Práve prostredníctvom kvalitného obsahu metód a foriem práce so žiakmi, dochádza vo výučbe k rozvoju a sebauváraníu osobnosti žiaka pozostávajúceho z procesov:

- osvojovania si poznatkov
- osvojovania si skúseností z realizácie spôsobov činností
- osvojovania si skúseností z tvorivej činnosti
- utvárania si postojov, názorov a hodnôt.

Model výučby a metódy práce učiteľa je potrebné orientovať na učebný cieľ, a teda snažiť sa o:

- aktivitu žiaka
- jeho produktivitu vo výsledku jeho činností
- to, aby sa žiaci chceli, no najmä mohli pýtať bez obáv
- to, aby sa im verilo, že to dokážu a že to, čo urobili zle, napravia
- príjemnú sociálnu klímu na vyučovaní

Jednoducho, je potrebné byť vo výučbe a vo výbere stratégie vyučovania flexibilný a pružne reagovať na spoločenskú požiadavku prejsť:

- od vyučovania informatívneho k objavnému
- od vyučovania direktívneho ku komunikatívnemu s dôrazom na zručnosti žiakov
- od jednorazovej prípravy učiteľa k jeho celoživotnému vzdelávaniu.

V 7. ročníku je veľmi dôležité sprostredkovať techniky a stratégie učenia sa a zároveň začať s osvojovaním si tých stratégií a techník, ktoré sú relatívne ľahko zrozumiteľné a možno ich jednoduchým spôsobom použiť v praxi. Pokiaľ ide o zručnosti, odporúča sa spojiť techniky čítania s technikami práce so slovnou zásobou. To isté platí aj pre techniky písania, ktoré by mali byť spojené so získavaním a pochopením gramatických štruktúr.

Kým metódy výučby zachytávajú vnútornú stránku výučby, vonkajšia stránka tohto procesu je opísaná formami výučby, čo predstavuje spôsob riadenia celého vyučovacieho procesu, jeho zložiek a vzájomných väzieb v čase a priestore. Popri tradičnej výkladovo-ilustratívnej a reproduktívnej metóde bude implementované aj problémové vyučovanie, aby sa žiaci učili nadobúdať nové poznatky samostatne, používať už osvojené vedomosti a získavať skúsenosti z tvorivej činnosti. Uplatňované budú nasledujúce metódy:

- **dialóg a diskusia** prebiehajúce vo väčšej alebo menšej skupine
- **inscenačné metódy (metódy hrania rolí)** - spočívajúce v simulácií stanovených situácií, keď sa riešenie realizuje prostredníctvom hrania rolí
- **brainstorming (burza dobrých nápadov)** - kladie dôraz na čo najrýchlejšie zhromaždenie a zapísanie nápadov, námetov, informácií. Cieľom je vyprodukovať čo najviac myšlienok v minimálnom čase.
- **zážitkové metódy** – vytváranie zážitku, emocionálne prežívanie skutočnej situácie na vlastnej koži
- **skúsenostné metódy** – spájanie emocionálnej investície a vedomé kognitívne spracovávanie diania. Tieto metódy sa veľmi približujú realite – zámerné učenie sa.

Na hodinách ruského jazyka sú neodmysliteľnou súčasťou výučby *participatívne metódy* – dialóg a diskusia; *inscenačné metódy* – metódy hrania rolí; *zážitkové či skúsenostné metódy*. Ja osobne na hodinách ruského jazyka využívam *metodické formy výučby*, z nich najmä výkladové metódy; *dialogické formy*, z nich hlavne ukážky predmetov a javov, formy samostatnej práce žiakov, teoretické cvičenia či písomné práce; tiež využívam *sociálne formy výučby*, z nich najmä frontálnu prácu, individuálnu prácu, ale aj skupinovú prácu. Výučbu obohacujem aj skupinovým a kooperatívnym vyučovaním založeným na rozdelení žiakov do skupín podľa rôznych hľadísk. Práca v skupine, najmä na hodinách cudzieho jazyka, zlepšuje priebeh učenia a využíva sa často najmä vo fáze precvičovania a upevňovania nových poznatkov.

Dominantným vo výučbe cudzieho jazyka nie je zamestnať žiakov za každú cenu úlohami, práve naopak, pomocou úloh a činností cielene rozvíjať nahromadené vedomosti, jednoducho nadväzovať na už naučené. Dôraz sa kladie najmä na počúvanie a ústny prejav vo forme *slovných metód*, a to monológu a dialógu. Z *písomných metód* majú nezameniteľné miesto vo výučbe písomné práce, práce s textom, preklady v skupine na hodine. Keďže žiaci často krát nevedia osvojené vedomosti, zručnosti a návyky využiť, je preto dôležité využívať aj *motivačné metódy*, ktorých podstatou je vzbudiť u žiakov pohnútku, záujem o poznávaciu činnosť ako aj záujem o poznávanú skutočnosť (učivo). uplatňovanie *fixačných metód*, konkrétne *metódy opakovania a precvičovania naučených vedomostí a spôsobilostí*, čo predstavuje ústne opakovanie učiva so žiakmi, metódu otázok a odpovedí, ale aj opakovanie písomné či opakovanie s využitím učebnice, tiež domáca úloha. Z fixačných metód sú v mojom prípade neopomenuteľné aj *metódy precvičovania a zdokonaľovania si zručností a návykov*, ako sú:

- zrýchľovanie činností,
- plynulejšie vykonávanie činností a úkonov,
- automatizácia.

Z *diagnostických metód*, ktorými zisťujem stupeň osvojenia si učiva žiakmi po prebratí učiva, čo je podstatou mojej ďalšej práce so žiakmi, sa sústreďujem najmä na *metódy ústne*, podľa povahy učiva zamerané najmä na reprodukovanie učiva, porovnávanie údajov, konštatovanie údajov a zistenie príčin. Tiež sa sústreďujem na *metódy písomné*, ako písomná práca, test, domáca úloha a na metódy praktického skúšania, aby som zistila ako je žiak schopný riešiť konkrétne úlohy, aplikovať vedomosti, zručnosti a návyky, používať rôzne spôsoby vyjadrovania, aká je nielen kvantita, ale aj kvalita mojej vykonanej práce na žiakovi.

ROZPIS UČIVA PREDMETU: **Ruský jazyk (2. cudzí jazyk) 2- hodiny týždenne**

	Očakávané Vzdelávacie výstupy	Kritéria hodnotenia Vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
	Žiak:	Žiak:		
	<p>- sa zoznámí s ruskou abecedou a jej odlišnosťami od slovenskej</p> <p>-sa naučí čítať prvé písmena ruskej abecedy, konkrétne A, T, O, K, V, I, L, E, R, U, S, D, A</p> <p>- si osvojí písanie prvých písmen abecedy – a, t, o, k, v, i, l, e, r, u, s, ja, d</p> <p>- sa bude vedieť predstaviť</p> <p>- bude vedieť pozdraviť a rozlúčiť sa</p> <p>- bude vedieť vyjadriť čo má rád</p> <p>- bude vedieť povedať aké športy ho bavia či nebavia</p> <p>- si osvojí výslovnosť mäkkej hlásky ja</p> <p>- sa zoznámí s odlišnou pozíciou prízvuku oproti slovenčine</p>	<p>- sa zoznámil s ruskou abecedou a jej odlišnosťami od slovenskej</p> <p>- sa naučil čítať prvé písmena ruskej abecedy, konkrétne a, t, o, k, v, i, l, e, r, u, s, ja, d</p> <p>- si osvojil písanie prvých písmen abecedy - a, t, o, k, v, l, e, r, u, s, ja, d</p> <p>- sa vedel predstaviť</p> <p>- vedel pozdraviť a rozlúčiť sa</p> <p>- vedel vyjadriť čo má rád</p> <p>- vedel povedať aké športy ho bavia či nebavia</p> <p>- si osvojil výslovnosť mäkkej hlásky ja</p> <p>- sa zoznámil s odlišnou pozíciou prízvuku oproti slovenčine</p>	<p>Ústne skúšanie</p> <p>Písomné skúšanie</p> <p>Tvorba projektov:</p> <p>Predstavenie seba samého</p> <p>Grafická prezentácia</p>	<p>Ústna odpoveď</p> <p>Štandardizovaný test – online či tlačný</p> <p>Projekty:</p> <p>Predstavenie seba samého</p> <p>Grafická prezentácia</p>

	Žiak:	Žiak:		
	<p>- bude vedieť čítať ďalšie písmená ruskej abecedy- m, z, l, n, f, tvrdý znak, b ,mäkký znak, č, ch, ju, š</p> <p>- sa naučí písať ďalšie písmená ruskej abecedy – m, z, p, g, n, f, tvrdý znak, b, mäkký znak, č, ch, ju, š</p> <p>- bude vedieť vyjadriť zápor pomocou častice ne</p> <p>- bude vedieť tvoriť minulé čas vybraných slovies s pomocou koncovky – l, la, lo, li</p> <p>- sa zoznámí so slovesnou väzbou igrať v / na</p> <p>- bude vedieť povedať aké športy hrá</p> <p>- bude vedieť osloviť kamarátov (1., nie 5. pádom)</p> <p>- bude vedieť pomenovať rôzne voľnočasové aktivity a povedať, ktoré z nich on, či jeho blízky rád robí</p> <p>- bude vedieť nazvať členov rodiny</p> <p>-si osvojí výslovnosť mäkkých hlások ju, e</p>	<p>- vie čítať ďalšie písmená ruskej abecedy – m ,z, l, n, f, tvrdý znak, v, b, č, š, ju</p> <p>- sa naučil písať ďalšie písmená ruskej abecedy – m ,z, l, n, f, ju, v, č, ch, š</p> <p>- vie vyjadriť zápor pomocou častice ne</p> <p>- vie tvoriť minulé čas vybraných slovies s pomocou koncovky – l, la, lo, li</p> <p>- sa zoznámil so slovesnou väzbou igrať v /na</p> <p>-vie povedať aké športy hrá</p> <p>- vie osloviť kamarátov (1.,nie 5. pádom)</p> <p>- vie pomenovať rôzne voľnočasové aktivity a povedať, ktoré z nich on či jeho blízky rád robí</p> <p>- vie nazvať členov rodiny</p> <p>- si osvojil výslovnosť mäkkých hlások ju, e</p> <p>- si osvojil tvrdú výslovnosť hlásky š</p>	<p>Ústne skúšanie</p> <p>Písomné skúšanie</p> <p>Tvorba projektu:</p> <p>Predstavenie seba samého a svojej rodiny</p> <p>Grafická a ústna prezentácia</p>	<p>Ústna odpoveď</p> <p>Štandardizovaný test – online či tlačný</p> <p>Projekty:</p> <p>Predstavenie seba samého a svojej rodiny – aký šport žiak rád hrá, na aký nástroj rád hrá, čo radi robia členovia jeho rodiny</p> <p>Grafická a ústna prezentácia</p>

	- si osvojil tvrdú výslovnosť hlásky š			
	Žiak:	Žiak:		
	<p>- sa naučil čítať zvyšné písmená ruskej abecedy – j, z, c, jo, šč, ž, jeri</p> <p>- sa naučí písať zvyšné písmená ruskej abecedy – j, z, c, jo, šč, ž, jeri</p> <p>- sa bude vedieť orientovať v azbuke a bude poznať poradie písmen v ruskej abecede</p> <p>- bude vedieť pomenovať školské predmety a povedať, ktorí z nich ho bavia a ktoré nie</p> <p>- sa zoznámi so systémom známokovania v Rusku</p> <p>-bude vedieť popísať školskú triedu a jej vybavenie</p> <p>- bude vedieť pomenovať veci, ktoré bežne v škole používa</p> <p>-bude vedieť počítat' od 1 do 12</p> <p>-bude vedieť vytvoriť 4.pád vybraných podstatných mien ženského rodu so zakončením na – a či – ja</p> <p>- bude vedieť rozpoznať intonáciu otázky</p>	<p>- sa naučil čítať zvyšné písmená ruskej abecedy – j, z, c, jo, šč, ž, jeri</p> <p>- sa naučil čítať zvyšné písmená ruskej abecedy – j, z, c, jo, šč, ž, jeri</p> <p>- sa vie orientovať v azbuke, pozná poradie písmen v ruskej abecede</p> <p>- vie pomenovať školské predmety a povedať, ktoré z nich ho bavia a ktoré nie</p> <p>- sa zoznámil so systémom známokovania v Rusku</p> <p>- vie popísať školskú triedu a jej vybavenie</p> <p>- vie pomenovať veci, ktoré bežne v škole používa</p> <p>- vie počítat' od 1 do 12</p> <p>- vie vytvoriť 4. pád vybraných podstatných mien ženského rodu so zakončením na – a či – ja</p> <p>-vie rozpoznať intonáciu otázky a oznamovacej vety</p>	<p>Ústne skúšanie</p> <p>Písomné skúšanie</p> <p>Tvorba projektu:</p> <p>Predstavenie svojej školy a triedy</p> <p>Grafická písomná a ústna prezentácia</p>	<p>Ústna odpoveď</p> <p>Štandardizovaný test – online či tlačový</p> <p>Projekty:</p> <p>Predstavenie seba samého ako žiaka – opis školy a triedy, predmety na škole, svoje obľúbené predmety a cudzie jazyky vyučované na škole</p> <p>Grafická písomná a ústna prezentácia</p>

	a oznamovacej vety			
	Žiak:	Žiak:		
	<p>- bude vedieť v krátkosti porozprávať o svojej rodine</p> <p>- bude vedieť pomenovať rôzne povolania, kde títo ľudia pracujú</p> <p>- bude vedieť nazvať vybrané domáce zvieratá</p> <p>- bude vedieť vyjadriť, že niečo vlastní, má väzbu u menja jest</p> <p>- vie používať 1. pád privlastňovacích zámen v mužskom a ženskom rode a množnom čísle (moj, moja, moi)</p> <p>- si osvojil písanie samohlások po tvrdých spoluhláskach ž, š, c, kedy sa vo väčšine prípadov píše i, a, u</p> <p>- sa naučil názvy dní v týždni a to aj v tvare 6. pádu (v sobotu)</p> <p>-si praktický osvojil 4. pád vybraných podstatných mien v reakcii na otázku</p>	<p>vie v krátkosti porozprávať o svojej rodine</p> <p>- vie pomenovať rôzne povolania, kde títo ľudia pracujú</p> <p>- vie nazvať vybrané domáce zvieratá</p> <p>- vie vyjadriť, že niečo vlastní, má väzbu u menja jest</p> <p>- vie používať 1. pád privlastňovacích zámen v mužskom a ženskom rode a množnom čísle (moj, moja, moi)</p> <p>-si osvojil písanie samohlások po tvrdých spoluhláskach ž, š, c, kedy sa vo väčšine prípadov píše i, a, u</p> <p>-sa naučil názvy dní v týždni a to aj v tvare 6. pádu (v sobotu)</p> <p>-si prakticky osvojil 4. pád vybraných podstatných mien v reakcii na otázku „Kam pôjdeš?“ – napr. do kina, do školy, atď.</p> <p>-sa dozvedel o oslovení v ruštine za pomoci mena po otcovi</p>	<p>Ústne skúšanie</p> <p>Písomné skúšanie</p> <p>Tvorba projektu:</p> <p>Predstavenie svojej rodiny</p> <p>Grafická, písomná a ústna prezentácia</p>	<p>Ústna odpoveď</p> <p>Štandardizovaný test – online či tlačенý</p> <p>Projekty:</p> <p>Predstavenie svojej rodiny – ako sa volajú a čo robia jednotliví členovia rodiny, rodinný domáci maznáčik</p> <p>Grafická písomná a ústna prezentácia</p>

	<p>„Kam pôjdeš?“ – napr. do kina, do školy, atď.</p> <p>- sa dozvie o oslovení v ruštine za pomoci mena po otcovi</p> <p>- bude vedieť odlišovať výslovnosť š a č</p> <p>- si osvojil odlišnú výslovnosť i a tvrdý znak</p>	<p>-vie odlišovať výslovnosť š a č</p> <p>- si osvojil odlišnú výslovnosť i a tvrdý znak</p>		
	Žiak:	Žiak:		
	<p>- bude schopný popísať, kde býva a pomenovať jednotlivé izby bytu / domu</p> <p>- bude vedieť pomenovať vybavenie bytu / domu a čo sa kde nachádza</p> <p>- bude vedieť popísať viacposchodový dom s použitím slova etaž v správnom tvare</p> <p>-bude vedieť používať slovesnú väzbu jest vo význame „mat“ a „byt“, nachádzať sa“</p> <p>- bude vedieť vytvoriť 2. pád osobných zámen (u menja, tebja,...) a vybraných podstatných mien (u Viktora, u Evi)</p> <p>- si osvojí základné</p>	<p>- je schopný popísať, kde býva a pomenovať jednotlivé izby bytu / domu</p> <p>- vie pomenovať vybavenie bytu / domu a čo sa kde nachádza</p> <p>Vie popísať viacposchodový dom s použitím slova etaž v správnom tvare</p> <p>- vie používať slovesnú väzbu jest vo význame „mat“ a „byt“, nachádzať sa“</p> <p>- vie vytvoriť 2.pad osobných zámen (u menja, tebja,...) a vybraných podstatných mien (u Viktora, u Evi)</p>	<p>Ústne skúšanie</p> <p>Písomné skúšanie</p> <p>Tvorba projektu:</p> <p>Bývanie mojich snov</p>	<p>Ústna odpoveď</p> <p>Štandardizovaný test – online či tlačенý</p> <p>Projekty:</p> <p>Predstavenie ideálneho bývania miesto, typ domu/ opis bytu a miestnosti a ich vybavenia</p> <p>Grafická písomná a ústna prezentácia</p>

	<p>prídavné mená v mužskom a ženskom rode s koncovkou podľa vzoru novij, novaja, letnij, letnaja</p> <p>- bude vedieť rozlíšiť písanie – n-, nn- v príponách – enn – onn-</p> <p>-si praktický osvojí výslovnosť hlások e a jo</p> <p>-bude vedieť rozpoznať prízvuk a správne ho umiestniť</p>	<p>- si osvojil základné prídavné mená v mužskom a ženskom rode s koncovkou podľa vzoru novij, novaja,letnaja</p> <p>Vie rozlíšiť písanie – n-, nn- v príponách enn- a – onn-</p> <p>- si praktický osvojil výslovnosť hlások e a e</p> <p>- vie rozpoznať prízvuk a správne ho umiestniť</p>	<p>Grafická písomná a ústna prezentácia</p>	
	Žiak:	Žiak:		
	<p>- si precvičí a zopakuje učivo predchádzajúcich lekcí</p> <p>- podrobne opíše, kde býva a s kým býva</p> <p>-vyjadrí, čo rád robí vo voľnom čase</p> <p>-opíše svoju rodinu, a čím sa jednotliví členovia rodiny zaoberajú, čo majú radi, kde pracujú / študujú</p> <p>-predstaví svojho kamaráta</p> <p>-si aktívne osvojí slovnú zásobu na tému bývanie, rodina, škola,</p>	<p>- si zopakoval učivo predchádzajúcich lekcí</p> <p>- podrobne opíše, kde býva a s kým býva</p> <p>- vyjadrí, čo rád robí vo voľnom čase</p> <p>- opíše svoju rodinu, a čím sa jednotliví členovia rodiny zaoberajú, čo majú radi, kde pracujú / študujú</p> <p>-predstaví svojho kamaráta</p> <p>- si aktívne osvojil slovnú zásobu na tému bývanie, rodina, škola, voľný čas</p> <p>- je schopný orientácie</p>	<p>Ústne skúšanie</p> <p>Písomné skúšanie</p> <p>Celkové zhrnutie učiva</p>	<p>Ústna odpoveď</p> <p>Štandardizovaný test – online či tlačенý</p>

	voľný čas -bude schopný orientácie v písanom aj hovorenom texte -bude vedieť odhadnúť význam neznámych slov z kontextu - bude ovládať azbuku, čítať a písať v pomerne rýchlom tempe	v písanom aj hovorenom texte -vie odhadnúť význam neznámych slov z kontextu - ovláda azbuku, číta a píše v pomerne rýchlom tempe		
--	--	--	--	--

Školský výstup	Učivo	Prierezové témy
Žiak: <u>Receptívne hovorové vedomosti:</u> - ovláda zvukovú podobou ruského jazyka, vníma fonetické pravidla a správnu intonáciu - vie vyhľadať známe výrazy, frázy, a odpovede na otázky - chápe a rozumie informácie z počutia - vie interpretovať obsah počutia - chápe význam autentických nápisov a orientačných pokynov a porozumie ich obsahu - využíva kontext a znalosti kľúčových slov k odhadu	<u>Jazykové prostriedky a funkcie:</u> <u>Fonetika</u> -zvuková podoba jazyka – fonetické znaky (pasívne), základné vyslovovacie návyky, vzťah medzi zvukovou a grafickou podobou slov - opakovanie výslovností jednotlivých hlások a intonačných konštrukčných viet <u>Pravopis</u> - zoznámenie sa s ruským pravopisom <u>Gramatika</u>	MDV – Mediálne produkty a ich význam MDV – Užívatelia MDV – Účinky mediálnej produkcie a vplyv médií OSV – Poznávanie a rozvoj vlastnej osobnosti OSR – Sebaregulácia, organizačných vedomostí a efektívne riešenie problémov OSR – Sociálna komunikácia OSR – Morálka všedného dňa OSR – Spolupráca a súťaž MDV – Psychosociálne aspekty interkulturality MDV – Vzťah k multilingválnej situácii a k spolupráci medzi ľuďmi z rôzneho kultúrneho prostredia MUV– Žijeme v Európe

<p>významu neznámých slov</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápe obsah čítaného textu, alebo konverzácie, vie sa sústrediť sa na najdôležitejšie informácie, rozlíši hlavnú a doplňujúcu informáciu, pochopí hlavnú myšlienku - číta nahlas, číta aj zložitejší text, ktorému celkom nerozumie - v súvislom prejave rusky hovoriaceho pochopí jeho zámer a názor - pri práci s textom vie používať slovník a vyhľadať potrebné informácie v literatúre, alebo na internetových stránkach a vie s nimi pracovať. <p><u>Produktívne hovorové vedomosti:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže požiadať v jednoduchých vetách o informácie z každodenného života - vie požiadať o základné informácie z bežného života a sám ich v jednoduchých vetách poskytuje - adekvátne vie reagovať vo formálnych a neformálnych situáciách - dokáže sa zapojiť do jednoduchých rozhovorov - vie reprodukovať menej náročný autentický text - ovláda tlačenu ruskú abúku - na základe pôvodného textu, vie napísať niekoľko viet o sebe 	<ul style="list-style-type: none"> - skloňovanie vybraných podstatných mien - skloňovanie vybraných prídavných mien - vybrané tvary prívlastňovacích zámen - minulý čas - slovesné väzby odlišné od slovenčiny - vyjadrenie záporu <p><u>Komunikatívne funkcie jazyka a typy textov:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - popis , rozprávanie - stručný záznam čítaného a počutého textu - vyjadrenie žiadosti, prania <p><u>Tematické okruhy a komunikatívne situácie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - predstavenie sa, pozdravy, základné zdvorilostné frázy - voľnočasové aktivity - škola, školské predmety - rodina, rodinní príslušníci, vybrané povolania - bývanie, jeho opis a zariadenie <p><u>Reálie krajiny študovaného jazyka:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - základné informácie o živote v Rusku a porovnanie so SR 	
--	---	--

<p>- dokáže vytvoriť krátky text na tému súvisiacu so životom v rodine, škole a preberanými tematickými okruhmi</p> <p>- vie napísať text vo forme odpovedi na zadanú úlohu či otázku</p> <p>- vie používať slovník pri spracovaní písomných pojmov</p> <p><u>Interaktívne hovorové vedomosti:</u></p> <p>- dohovoriť sa v bežných každodenných situáciách, požiadať o radu, o pomoc</p> <p>- zapojiť sa do jednoduchých rozhovorov</p>		
--	--	--

6. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a sebahodnotenie:

- Predmetom hodnotenia a klasifikácie v predmete ruský jazyk je cieľová komunikačná úroveň žiaka v jednotlivých ročníkoch v súlade s platnými učebnými osnovami a vzdelávacími štandardami.
- Hodnotenie a klasifikácia v ruskom jazyku sleduje základné všeobecné, sociolingválne a komunikačné kompetencie, ktoré sa prejavujú vo využívaní základných komunikačných zručností: čítanie, písanie, počúvanie, samostatný ústny prejav a rozhovory.
- Pri hodnotení v predmete ruský jazyk sa berú do úvahy tieto aspekty: obsahová primeranosť, plynulosť vyjadrovania, jazyková správnosť a štruktúra odpovede.

Formy skúšania a hodnotenia žiakov z ruského jazyka – ústna a písomná.

Hodnotenie žiakov je realizované sumatívne i formatívne, teda známkami. Súčasťou hodnotenia práce žiakov na vyučovaní a jeho výsledkov je aj ústne hodnotenie, percentuálne hodnotenie, vystavovanie žiackych prác, prezentácie žiackych prác.

V rámci vyučovacieho procesu využívame humanisticky orientované slovné hodnotenie – pochvala a sebahodnotenie žiakov. Slabší výkon nekritizujeme, nezosmiešňujeme. Hodnotenie má mať motivačnú funkciu.

Kritériá hodnotenia žiaka

Pri hodnotení výkonu žiaka v ruskom jazyku sledujeme najmä úroveň jeho rečových zručností t. j. počúvanie s porozumením, hovorenie, písanie.

Hodnotenie kontrolných písomných prác a testov:

Maximálny počet dosiahnutých bodov predstavuje 100%. Kontrolné písomné práce a testy sa hodnotia percentom úspešnosti a známka číslou.

Stupnica hodnotenia kontrolných písomných prác a testov:

Percenta %	známka
100 - 90	1
89 - 75	2
79 - 50	3
49 - 25	4
24 - 0	5

Zostavovanie testov:

Testy zostavuje vyučujúci najčastejšie po prebratí lekcie, prípadne po istom gramatickom jave, v niektorých prípadoch môže zostaviť súhrnný test za dlhšie časové obdobie. Vyučujúci stavbu testu prispôsobuje prebratému učivu.

Hodnotenie tvorivého písania – tzv. **PROJEKTOV**:

Tu hodnotíme predovšetkým: Formu – tvorivosť, kreativitu, fantáziu

Obsah – slovná zásoba, schopnosť vyjadriť vlastné myšlienky prebratou slovnou zásobou a naučenými gramatickými štruktúrami.

Hodnotenie: známku 1, 2, 3, neodovzdaný 5.

7. UČEBNÉ ZDROJE

Učebnice:

7.ročník

- E. Kováčiková, V. Glendová: Učebnica - Ruský jazyk pre 5. ročník, 2016
- E. Kováčiková, V. Glendová: Pracovný zošit pre 5. ročník, 2015

MAĎARSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

a) CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učebný predmet maďarský jazyk a literatúra má kľúčové postavenie z hľadiska utvárania a získavania komunikačnej kompetencie žiakov v materinskom jazyku. Má komplexný charakter, pretože zahŕňa rovnocenné a vzájomne sa dopĺňajúce zložky: jazykovú, slohovú a literárnu. Úspešné dosiahnutie cieľov učebného predmetu je základom úspešného vzdelávania, učenia sa aj pri osvojovaní slovenského jazyka a cudzích jazykov. Sprostredkuje kultúru, umožňuje rozvoj osobnosti, sebarealizáciu, socializáciu žiakov a ich začlenenie do spoločnosti. Výučba maďarského jazyka a literatúry je dôležitá pri získaní čitateľských zručností. Dôležité je, aby žiaci disponovali základnými čitateľskými zručnosťami, potrebnými pre svoje ďalšie vzdelávanie. Učebný predmet maďarský jazyk a literatúra tvoria tri zložky predmetu:

- *Jazyková komunikácia*
- *Komunikácia a sloh*
- *Literatúra.*

Jazyková komunikácia, Komunikácia a sloh

Výkonový štandard je vypracovaný na základe jazykových kompetencií s prihliadnutím na systematizáciu jazykového učiva v súlade s obsahovým štandardom. Konceptia preferuje myšlienku, že jazyk je nástrojom myslenia. Zložky jazyková komunikácia a komunikácia a sloh spolu vytvárajú integrovaný blok. Väčší dôraz sa kladie na rozvíjanie čitateľských kompetencií a na zlepšenie verbálnych a písomných vyjadrení žiakov, ktorých súčasťou je aj gramatika, ktorá sa principiálne objavuje hlavne na úrovni výkonov. Vo výučbe jazyka má primárne postavenie analýza a interpretácia textov a tvorba vlastných textov s prihliadnutím na konkrétnu komunikačnú situáciu. V usporiadaní učebného predmetu sa do popredia dostávajú komunikačné spôsobilosti a nie deskriptívna gramatika. Faktograficky presýtený obsah sa zredukoval v prospech aktivít žiakov. Vzdelávací štandard obsahuje konkrétne typy textov, ich tematické vymedzenie je plne v kompetencii učiteľa. V záujme rozvíjania čitateľskej gramotnosti je úlohou učiteľa zabezpečiť, aby žiaci pracovali nie len s literárnymi textami, ale aj s ďalšími typmi textov. Na nižšom strednom stupni vzdelávania sa ďalej pokračuje v komunikačno-zážitkovom vyučovaní.

Literatúra

V rámci výučby literatúry na nižšom strednom stupni vzdelávania sa žiaci prostredníctvom literárnych ukážok zoznamujú s literatúrou vo všeobecnosti a konkrétne s literárnymi druhmi, žánrami, kompozíciou literárnych diel a so štylistikou umeleckého textu. Učivo je koncipované tak, aby sa sústavne rozvíjali čitateľské a interpretačné zručnosti žiakov. Koncepcia vyučovania literatúry vychádza zo zámeru vytvárania pozitívneho vzťahu k literatúre. Cieľom výučby literatúry je dosiahnuť, aby žiaci čítali so záujmom, aby mali potešenie z čítania. Výkony zamerané na zapamätanie a následné zreprodukovanie boli zredukované. Vzdelávací štandard je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na rôzne činnosti žiakov, ako sú napr. hľadanie súvislostí, práca s literárnym textom. V rámci získavania náročnejších čitateľských kompetencií sa dôraz kladie na analýzu, interpretáciu a hodnotenie literárneho textu. V obsahovom štandarde sú uvedené literárne diela, ktorých počet je v súlade so stanoveným počtom vyučovacích hodín uvedených v rámcovom učebnom pláne. Vzdelávací štandard obsahuje aj odporúčané literárne čítanie, kde je zohľadnený aspekt rodovej rovnosti. Odporúčaná literatúra pre jednotlivé ročníky je uvedená na konci dokumentu.

Časť *Odporúčania* je nezáväzná, usmerňuje pedagógov pri realizácii vzdelávacieho procesu v jednotlivých ročníkoch nižšieho stredného vzdelávania.

Časť *Odporúčané literárne čítanie* obsahuje zoznam diel, z ktorých učiteľ môže vybrať jednotlivé diela podľa vlastného uváženia v súlade s aktuálnymi vedomosťami, schopnosťami a záujmom žiakov. Zoznam nie je chronologicky usporiadaný, má iba orientačný charakter a učiteľ ho môže aktualizovať.

b) CIELE PREDMETU

Cieľom vzdelávania v oblasti maďarského jazyka a literatúry je dosiahnuť takú úroveň jazykových a rečových zručností v maďarskom jazyku, aby žiaci zvládli každú komunikačnú situáciu. Dôležité je rozvíjať tie kompetencie, ktoré rozvíjajú čitateľskú gramotnosť a tvorbu ústnych a písomných textov. Pri rozvíjaní týchto kompetencií je potrebné zohľadniť kognitívnu úroveň a vekové osobitosti žiakov.

Všeobecné a špecifické ciele učebného predmetu maďarský jazyk a literatúra

1. Osvojiť si jazykové, rečové vedomosti, zručnosti
 - rozvíjať jazykovú kultúru,
 - osvojiť si zručnosti písomného prejavu,
 - osvojiť si jednotlivé druhy čítania,
 - poznať gramatické javy a uplatňovať ich v jazykovom prejave.
2. Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu ústne a písomne
 - vyjadrovať svoje myšlienky, pocity, názory ústnou a písomnou formou,
 - formulovať otázky a dokázať na ne adekvátne odpovedať,
 - obohacovať slovnú zásobu.
3. Kriticky myslieť, zaujať stanovisko
 - vyjadriť svoje pocity a zážitky z prečítaného textu,
 - reprodukovať umelecký a vecný text,
 - analyzovať umelecký text,
 - tvoriť texty ústne a písomne.
4. Chápať význam literatúry v živote jednotlivca a spoločnosti
 - spracovať literárne texty z rôznych aspektov,
 - pri rozbore literárnych diel používať literárnovedné pojmy,
 - kreatívne vyjadrovať estetické zážitky získané prostredníctvom umenia.
5. Používať informácie a digitálne technológie
 - riešiť úlohy pomocou digitálnych technológií,

- používať jazykové príručky a slovníky.

6. Mať kladný vzťah k poznávaniu a učeniu sa materinského jazyka

- spolupracovať v skupine a vnímať odlišnosti,
- uvedomiť si hodnoty vlastnej kultúrnej identity,
- rešpektovať inakosť a vážiť si hodnoty iných kultúr.

c) VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka.

Výkonový štandard

Obsahový štandard

Jazyková komunikácia – zvuková rovina, lexikálna rovina jazyka a pravopis

Žiak:

- ✓ dokáže reprodukovať texty na základe počúvania,
- ✓ dokáže interpretovať súvislosť medzi nadpisom a obsahom textu,
- ✓ dokáže prerozprávať prečítaný text so zachovaním časovej a príčinnej postupnosti,
- ✓ vie dokončiť začatý príbeh,
- ✓ dokáže sformulovať tému komunikačnej situácie,
- ✓ vie sa aktívne zapájať do rôznych komunikačných situácií,
- ✓ dokáže vyberať adekvátne jazykové prvky v súlade s cieľom komunikácie,
- ✓ vie uplatniť splývavú výslovnosť,
- ✓ vie správne artikulovať,
- ✓ dokáže zvoliť vhodný tón komunikácie,
- ✓ dokáže uplatniť plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu,
- ✓ vie dodržiavať správnu dĺžku slabík a pravidiel spodobovania,
- ✓ dokáže aplikovať vedomosti o abecede,
- ✓ dokáže aplikovať vedomosti o samohláskach a spoluhláskach,

Hovorenie a počúvanie

silu hlasu

slovný prízvuk

vetný prízvuk

dôraz

tón

komunikačná situácia

Vzt'ah významu a tvaru slov

jednovýznamové a viacvýznamové slová

synonymá

antonymá

homonymá

zvukomalebne slová

slovníky: synonymický, frazeologický

ustálené slovné spojenia

príslovie, porekadlo, prirovnanie,

- ✓ vie správne, plynule a nahlas čítať rôzne texty, ktorých obsah, štýl a jazyk je veku primeraný,
- ✓ dokáže prispôbiť rýchlosť a techniku čítania k efektívnemu spracovaniu informácií,
- ✓ vie používať slová s citovým zafarbením a bez citového zafarbenia,
- ✓ dokáže navzájom zamieňať slová s citovým zafarbením a bez citového zafarbenia,
- ✓ dokáže vyberať frazeologické výrazy a použiť ich vo vlastnom prejave,
- ✓ dokáže identifikovať v texte jednovýznamové a viacvýznamové slová,
- ✓ dokáže identifikovať v texte synonymá, antonymá a homonymá,
- ✓ dokáže identifikovať v texte zvukomalebné slová a prirovnanie,
- ✓ vie používať pri tvorbe vlastného textu synonymá i antonymá,
- ✓ vie používať pri tvorbe vlastného textu zvukomalebné slová,
- ✓ vie používať pri tvorbe vlastného textu ustálené slovné spojenia,
- ✓ vie používať pri tvorbe vlastného textu príslovia, porekadlá a prirovnania,
- ✓ dokáže rozlišovať súvislý a nesúvislý text,
- ✓ dokáže vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie

Hláskový systém

abeceda

delenie hlások (samohlásky, spoluhlásky)

samohlásky (krátke, dlhé, vysoké, nízke)

spoluhlásky (krátke, dlhé, znelé, neznelé)

zákonitosti samohlások a spoluhlások – vo výslovnosti

rozdeľovanie slov

Princípy maďarského pravopisu

fonematický princíp

morfematický princíp

etymologický princíp

princíp zjednodušenia

Tvorené slová

tvorenie slov príponami a skladaním

Pravopis

samohlásky, spoluhlásky

zákonitosti spoluhlások – spodobovanie

rozdeľovanie slov

<p>vo veku primeraných súvislých a nesúvislých textoch,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže vyhľadať kľúčové slová v primerane náročnom texte, ✓ dokáže analyzovať text na základe získaných informácií, ✓ dokáže vyvodiť záver z textu na základe získaných informácií, ✓ vie usporiadať získané informácie z textu podľa významu a dôležitosti, ✓ vie identifikovať v texte tvorené slová, ✓ vie správne napísať známe tvorené slová, ✓ vie správne rozdeľovať slová, ✓ vie správne napísať hlásky j a ly v známých slovách, ✓ vie správne aplikovať princípy maďarského pravopisu primerané pre 5. ročník. 	<p>Čítanie s porozumením – texty rôzneho typu</p> <p>súvislé texty rôznych jazykových štýlov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • náučný/populárno-náučný (rastlinný a živočíšny svet, svet techniky, známe osobnosti) • publicistický (reklama, inzerát) <p>nesúvislé texty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mapy, letáky, cestovné poriadky
<p>Komunikácia a sloh – slohové útvary</p>	
<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže rešpektovať základné komunikačné pravidlá, ✓ dokáže porozumieť jednoduchým informáciám a podať ich ďalej, ✓ dokáže vyhľadať informácie v rôznych informačných zdrojoch, ✓ dokáže použiť získané informácie pri tvorbe vlastného textu, ✓ vie zaznamenávať kľúčové slová a následne ich uplatniť pri tvorbe vlastného textu, ✓ pri tvorbe vlastného textu vie používať synonymá a ustálené 	<p>Získavanie informácií</p> <p>knižnica, elektronická knižnica</p> <p>kniha, elektronická kniha</p> <p>elektronická databáza</p> <p>Rozprávanie</p> <p>jednoduché rozprávanie: úvod, jadro, záver</p> <p>kľúčové slová, obsah, konspekt, poznámky, dialóg</p> <p>spôsob rozprávania</p>

<p>slovné spojenia,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže vytvoriť rozprávanie v 1. osobe a v 3. osobe, ✓ pri písomnej tvorbe textov dokáže samostatne aplikovať vedomosti o jednotlivých slohových útvaroch (<i>rozprávanie, opis predmetu, obrázku a pracovného postupu</i>), ✓ pri ústnej tvorbe textu dokáže samostatne aplikovať vedomosti o jednotlivých slohových útvaroch (<i>rozprávanie, opis obrázku, ilustrácie, pracovného postupu</i>), ✓ pri tvorbe vlastného textu vie používať správny slovosled, ✓ dokáže napísať veku primeraný príbeh podľa názvu a podľa obrázkov, ✓ dokáže tvoriť nadpis k príbehom, k textom a obrázkom, ✓ vie napísať osnovu k textom, ✓ vie skontrolovať vytvorený text tichým čítaním, ✓ dokáže identifikovať v texte chyby a následne ich opraviť. 	<p>ja – rozprávanie, on – rozprávanie časová postupnosť v rozprávaní</p> <p>Opis rozprávanie s prvkami opisu (ústne/písomne) opis predmetu (ústne/písomne) opis obrázku/ilustrácie, pracovného postupu (ústne/písomne)</p>
<p>Literatúra – literárne žánre</p>	
<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vie čítať s prirodzenou intonáciou, so správnym slovným a vetným prízvukom, ✓ dokáže vyhľadať v texte hlavné motívy rozprávky, ✓ dokáže zdôvodniť úlohu fantázie a fantastických javov, 	<p>Epika</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozprávky <p>druhy rozprávok – ľudová rozprávka, autorská rozprávka autorská rozprávka – (Grimmovci, Andersen)</p>

<p>magických čísel a predmetov v rozprávke,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vie rozlíšiť ľudovú rozprávku od autorskej rozprávky, ✓ dokáže rozlíšiť fantastické rozprávky od realistických rozprávok, ✓ dokáže vyhládať spoločné a rozdielne znaky fantastickej a realistickej rozprávky, ✓ dokáže komparatívne odlíšiť od seba rôzne typy rozprávok, ✓ dokáže identifikovať motívy rozprávok, ✓ dokáže vyjadriť čitateľský zážitok, ✓ dokáže vyjadriť v ústnych a písomných prejavoch svoje zážitky z prečítaného textu, ✓ vie určiť hlavné a vedľajšie postavy, ✓ dokáže vyhládať v texte kľúčové slová, ✓ dokáže rozlíšiť v texte podstatné i okrajové informácie, ✓ dokáže napísať osnovu z prečítaného textu, ✓ dokáže prerozprávať dej so zachovaním časovej a príčinnej postupnosti a s obmenami, ✓ dokáže transformovať formy rozprávača on – formy do ja – formy a naopak, ✓ vie určiť hlavnú myšlienku prečítaného diela, ✓ dokáže charakterizovať postavy literárneho diela, ✓ vie určiť vzájomný vzťah postáv literárneho diela, 	<p>typy rozprávok – fantastická, zvieracia, realistická (<i>tréfás mese, hazugságmese, csalimese, novellamese, láncmese</i>)</p> <p>kompozícia a motívy rozprávok: <i>rozprávkové bytosti, neskutočné postavy, dej, magické čísla, fiktívne prostredie, ustálené slovné spojenia</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • lyricko-epická báseň Petőfi Sándor: <i>János vitéz</i> • rozprávkový román dejová línia, reálne a fiktívne postavy vývoj postáv rozprávač nadpis, odsek, kapitola <p>Lyrika Petőfi Sándor: <i>Pató Pál úr, Arany Lacinak</i></p> <p>Štylizácia textu prirovnanie, epiteton, personifikácia dialóg, monológ</p>
---	--

- ✓ dokáže rozlíšiť jednotlivé segmenty vonkajšej kompozície literárneho diela,
- ✓ dokáže rozlíšiť jednotlivé segmenty vnútornej kompozície literárneho diela,
- ✓ dokáže porovnať jednotlivé literárne žánre,
- ✓ dokáže rozlíšiť lyrické texty od epických textov,
- ✓ vie vyhľadať verš a strofu v básňach,
- ✓ vie určiť rytmus a rýmy v básňach,
- ✓ dokáže identifikovať prirovnanie a personifikáciu v texte,
- ✓ dokáže vysvetliť funkciu umeleckých prostriedkov (*epiteton, personifikácia a prirovnanie*),
- ✓ dokáže identifikovať základné znaky lyricko-epickej básne,
- ✓ dokáže pretransformovať lyricko-epickú báseň na prozaické rozprávanie,
- ✓ dokáže vysvetliť vývoj postáv pod vplyvom prostredia či udalosti,
- ✓ vie predniesť báseň s rešpektovaním jej rytmickej usporiadanosti,
- ✓ aktívne sa zúčastňuje na dramatizácii literárneho diela.

Metrika

rým – združený, striedavý, obkročný, prerývaný

rytmus

strofa

prízvučná prozódia

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 6. ročníka.

Výkonový štandard

Obsahový štandard

Jazyková komunikácia – morfológická rovina, lexikálna rovina jazyka a pravopis

Žiak:

- ✓ vie určiť slovesá v texte,
- ✓ dokáže vysvetliť funkciu slovíes v texte,
- ✓ vie identifikovať gramatické kategórie slovíes,
- ✓ dokáže rozlíšiť slovesá s určitým a neurčitým časovaním,
- ✓ vie identifikovať pomocné slovesá v texte,
- ✓ dokáže používať pomocné slovesá pri tvorbe vlastného textu,
- ✓ vie identifikovať v texte slovesné prípony,
- ✓ dokáže používať slovesné prípony pri tvorbe vlastného textu,
- ✓ v komunikačnej situácii dokáže používať slovesá a ich správne gramatické kategórie,
- ✓ pri tvorbe vlastných textov dokáže správne používať gramatické kategórie,
- ✓ dokáže vysvetliť funkciu slovíes v rozprávaní,
- ✓ dokáže používať slovesá v rozprávaní,
- ✓ vie identifikovať v texte vlastné podstatné mená,
- ✓ dokáže rozoznať v texte zemepisné názvy, názvy osôb a zvierat, názvy inštitúcií, planét, periodík a kníh,

Slovesá

gramatické kategórie slovíes – číslo, osoba, čas, spôsob
časovanie slovíes – určité a neurčité časovanie
typy slovíes (cselekvő, műveltető, visszaható, szenvedő, ható)
pomocné slovesá
slovesné predpony
slovesné prípony

Podstatné mená

všeobecné mená
vlastné mená
menné prípony

Prídavné mená

stupňovanie prídavných mien
prídavné mená s odvodením

Číslovky

určité, neurčité
základné, radové číslovky, zlomky
dátum

- ✓ vie určiť slovotvorný základ, predpony a prípony,
- ✓ pozná funkciu prípon pri zmene lexikálneho významu slov,
- ✓ dokáže vysvetliť funkciu podstatných mien v texte,
- ✓ dokáže používať podstatné mená v komunikačnej situácii,
- ✓ vie rozoznať v texte stupňované prídavné mená,
- ✓ dokáže vysvetliť funkciu stupňovaných prídavných mien v texte,
- ✓ dokáže vysvetliť funkciu prídavných mien v opise,
- ✓ vie identifikovať v texte odvodené prídavné mená,
- ✓ dokáže vysvetliť funkciu prídavných mien v texte,
- ✓ v komunikačnej situácii vie používať prídavné mená a tvary stupňovaných prídavných mien,
- ✓ vie identifikovať v texte číslovky rôznych tvarov a dokáže určiť ich základný tvar,
- ✓ dokáže vysvetliť funkciu čísloviek v texte,
- ✓ v komunikačnej situácii vie používať zlomky, základné a radové číslovky,
- ✓ dokáže vyhľadať v texte zámená v rôznych tvaroch a určiť ich základný tvar,
- ✓ vie rozoznať v texte rôzne druhy zámen,
- ✓ dokáže vysvetliť funkciu rôznych druhov zámen v danom texte,
- ✓ dokáže správne používať zámená v komunikačnej situácii,

Zámená

osobné, ukazovacie, opytovacie, vzťažné, privlastňovacie, vzájomné, zvrätané, neurčité, všeobecné

Príslovky

miesta, času, spôsobu, stavu

Verboidy

neurčitok, prídavné, prechodník

Pravopis slovných druhov

slovesá

pomocné slovesá

malé a veľké začiatkové písmená: v menách osôb a zvierat, v zemepisných názvoch, názvoch inštitúcií, planét, periodík a kníh odvodené prídavné mená

radové číslovky

dátum

rozdeľovanie predponových slov

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vie vyhľadať v texte príslovky miesta, času a spôsobu, ✓ dokáže adekvátne používať príslovky miesta, času a spôsobu, stavu, ✓ dokáže vyhľadať v texte neurčitok, prídavné a prechodník, ✓ vie rozoznať v texte neurčitok, prídavné a prechodník, ✓ dokáže správne aplikovať pravopis <i>slovesných tvarov; pomocných slovík, vlastných mien, zemepisných názvov, názvov inštitúcií, planét, periodík a kníh; odvodených prídavných mien; radových číselníkov s príponami; dátumu</i> primerané pre 6. ročník. 	
Komunikácia a sloh – slohové útvary	
<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže vyhľadať informácie v rozličných informačných zdrojoch, ✓ vyhľadané informácie dokáže využívať vo svojom texte, ✓ dokáže aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozícii a o formálnej úprave slohových útvaroch (<i>charakteristika osoby a literárnej postavy, opis zvierat, rastlín, pracovného postupu</i>), ✓ vie napísať opis podľa obrázkov, ✓ dokáže rozlíšiť statický a dynamický opis, ✓ dokáže koncipovať po krátkej príprave statický a dynamický opis a následne ho prezentovať pred spolužiakmi, ✓ dokáže rozlíšiť vecný opis od umeleckého opisu, 	<p>Opis</p> <p>opis zvierat</p> <p>opis rastlín</p> <p>opis pracovného postupu</p> <p>statický, dynamický opis</p> <p>umelecký, vecný opis</p> <p>Charakteristika</p> <p>charakteristika osoby, literárnej postavy</p>

- ✓ vie zaznamenávať kľúčové slová a následne ich uplatniť vo vlastnom texte,
- ✓ dokáže identifikovať vo vecných textoch faktické informácie,
- ✓ pri tvorbe viet a textov vie používať správny slovosled a interpunkciu,
- ✓ vie skontrolovať vytvorený text tichým čítaním,
- ✓ dokáže identifikovať v texte chyby a následne ich opraviť,
- ✓ vie čítať správne, plynule a nahlas rôzne texty, ktorých obsah, štýl a jazyk je veku primeraný,
- ✓ vie prispôbiť rýchlosť čítania k efektívnemu spracovaniu informácií,
- ✓ dokáže rozlíšiť súvislý a nesúvislý text,
- ✓ dokáže vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie vo veku primeraných súvislých a nesúvislých textoch,
- ✓ dokáže vyhľadať kľúčové slová v primerane náročnom texte,
- ✓ dokáže analyzovať text na základe získaných informácií,
- ✓ vie usporiadať získané informácie z textu podľa významu a dôležitosti,
- ✓ dokáže vyvodiť záver z textu na základe získaných informácií,
- ✓ dokáže plynule a zrozumiteľne reprodukovať obsah prečítaného textu.

Čítanie s porozumením – texty rôzneho typu

súvislé texty rôznych jazykových štýlov:

- náučný/populárno-náučný (rastlinný a živočíšny svet, svet techniky, známe osobnosti)
- publicistický (reklama, inzerát)

nesúvislé texty:

- mapy, letáky, cestovné poriadky

Literatúra – literárne žánre

Žiak:

- ✓ vie čítať s prirodzenou intonáciou, so správnym slovným a vetným prízvukom,
- ✓ vie vysvetliť rozdiely medzi povest'ou a rozprávkou,
- ✓ dokáže rozlíšiť jednotlivé segmenty vonkajšej a vnútornej kompozície balady,
- ✓ dokáže identifikovať hlavné znaky balady aj v neznámom texte,
- ✓ dokáže pretransformovať baladu na prozaické rozprávanie,
- ✓ vie rozlíšiť povesť od legendy,
- ✓ dokáže vysvetliť súvislosti konkrétnej povesti s históriou,
- ✓ dokáže identifikovať základné znaky lyricko-epickej básne,
- ✓ dokáže pretransformovať lyricko-epickú báseň na prozaické rozprávanie,
- ✓ dokáže aplikovať vedomosti o vonkajšej a vnútornej kompozícii diela na akýkoľvek prečítaný text,
- ✓ zo súboru neznámych textov, na základe literárnoteoretických vedomostí vie určiť žánre: *baladu, povesť a legendu*,
- ✓ dokáže vyhľadať v texte kľúčové slová,
- ✓ dokáže rozoznať v texte podstatné a okrajové informácie,
- ✓ dokáže napísať osnovu z prečítaného literárneho textu,

Balady

ľudová balada

kompozícia a motívy balady

Povesti

historické

miestne

Legendy

Panónske legendy

Lyricko-epická báseň

Arany János: *Toldi*

hlavná myšlienka, epizóda

hlavná postava, vedľajšia postava

kompozícia diela: *úvod, zápleтка, obrat, vyvrcholenie, rozuzlenie*

Literatúra pre deti a mládež – vedecko-fantastický román,

dobrodružný román, detektívny román, historický román, dievčenský román, sci-fi román, romány o zvieratkách

dejovosť, dynamické motívy, dialóg – monológ, jazykové prostriedky,

kompozícia diela, rozprávač

- ✓ vie určiť hlavné a vedľajšie postavy literárneho diela,
- ✓ dokáže charakterizovať správanie postáv literárneho diela na základe morálnych hodnôt,
- ✓ vie určiť vzájomný vzťah postáv literárneho diela,
- ✓ dokáže identifikovať vývoj postáv pod vplyvom prostredia či udalosti,
- ✓ dokáže vyjadriť v ústnych a písomných prejavoch svoje zážitky z prečítaného textu,
- ✓ vie určiť hlavnú myšlienku prečítaného diela,
- ✓ vie určiť rytmus a rýmy v básňach,
- ✓ dokáže vysvetliť význam básnických prostriedkov v literárnom texte,
- ✓ dokáže identifikovať v texte: *prírovnanie, epiteton, personifikáciu, básnickú otázku a metaforu,*
- ✓ dokáže identifikovať v epických textoch charakteristické znaky: *dejovosť, dialogickosť, dynamickosť,*
- ✓ dokáže identifikovať v danom texte rozprávača,
- ✓ dokáže predniesť báseň a interpretovať úryvok z prózy, primerane svojím schopnostiam, aktívne a tvorivo sa zúčastňuje na dramatizácii literárneho diela.

Príroda v literatúre

Rudyard Kipling: *A dzsungel könyve (úryvok)*

Daniel Defoe: *Robinson Crusoe (úryvok)*

Rodina v literatúre

Arany János: *Családi kör*

Lackfi János: *Zsámbéki kör*

Vlast' a sloboda v literatúre

Gárdonyi Géza: *Egri csillagok (úryvok), A láthatatlan ember (úryvok)*

Humor v literatúre

Janikovszky Éva: *A tükör előtt*

Varró Dániel: *Túl a Maszat-hegyen (úryvok)*

humorný dej, humorná postava, humorná situácia, jazykový humor, karikatúra, paródia, švédske verše

Štylizácia textu

prírovnanie, epiteton, personifikácia, metafora, básnická otázka,

Metrika

rým – združený, striedavý, obkročný, prerývaný

	rytmus prízvučná prozódia
--	------------------------------

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Jazyková komunikácia – syntaktická rovina a pravopis	
<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže odlíšiť samostatné vety od súvislého textu, ✓ dokáže rozoznať v texte slovné druhy, ktoré vyjadrujú gramatický vzťah, ✓ pri tvorbe vlastných textov dokáže aplikovať vedomosti o slovných druhoch, ktoré vyjadrujú gramatický vzťah, ✓ vie správne používať čiarky pri oslovení, ✓ vie správne používať čiarky za časticami a citoslovcami, 	<p>Slovné druhy, ktoré vyjadrujú gramatický vzťah</p> <p>určitý člen, neurčitý člen</p> <p>spojky, postpozície</p> <p>Slová vo vetnej funkcii</p> <p>citoslovcia, častice, zvukomalebné slová</p> <p>Jednoduchá veta</p> <p>podľa zloženia (jednoduché, súvetie)</p> <p>jednoduché vety (holé a rozvité)</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ pri tvorbe vlastných textov dokáže aplikovať vedomosti o citoslovcich, časticiach a zvukomalebných slovesách, ✓ dokáže správne intonovať vety podľa obsahu, ✓ dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvité vety s dodržaním správneho slovosledu, ✓ vie určiť prisudzovací sklad v jednoduchej vete, ✓ dokáže rozoznať veku primerané vetné členy v jednoduchých vetách, ✓ dokáže vysvetliť funkciu základných a rozvíjajúcich vetných členov, ✓ vie určiť vetné členy v jednoduchých holých a rozvitých vetách, ✓ dokáže správne používať tvary vetných členov v komunikačnej situácii, ✓ pozná funkciu postpozícií pri rozlišovaní druhov príslovkového určenia, ✓ dokáže aplikovať vedomosti o postpozíciách pri tvorbe vlastných viet, ✓ dokáže rozlíšiť prístavok od ostatných vetných členov, ✓ dokáže vyjadriť vlastnícky vzťah pomocou prívlastkov, ✓ dokáže rozlíšiť od seba jednotlivé vetné sklady (<i>prisudzovací sklad, určovací sklad, priradovací sklad</i>), ✓ pri tvorbe vlastných textov dokáže aplikovať získané vedomosti 	<p>podľa obsahu (oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, želacie, zvolacie)</p> <p>opytovacie vety (zist'ovacie, doplňovacie)</p> <p>kladné, záporné vety</p> <p>Vetné členy</p> <ul style="list-style-type: none"> • základné vetné členy <p>prísudok: slovesný, menný, slovesno-menný</p> <p>podmet: určitý, neurčitý</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvíjacie vetné členy <p>predmet: určitý, neurčitý</p> <p>prípona predmetu</p> <p>príslovkové určenie: <i>času, miesta, spôsobu, prostriedku, príčiny, účelu, pôvodu</i> (eredményhatározó, részeshatározó, társhatározó)</p> <p>prípony príslovkového určenia</p> <p>prívlastok (druhy prívlastkov), prístavok</p> <p>Prípony</p> <p>prípony prísudku</p> <p>prípona predmetu</p> <p>prípony príslovkového určenia</p>
---	--

<p>o syntagmách,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže správne používať interpunkčné znamienka v rozvitých vetách, ✓ dokáže aplikovať svoje vedomosti o spodobovaní a splývaní spoluhlások pri písaní vetných členov. 	<p>Syntagmy</p> <p>prisudzovací sklad (alany-állítmányi szószerkezet) určovací sklad (alárendelő szószerkezet) prirad'ovací sklad (mellérendelő szószerkezet)</p> <p>Pravopis vetných členov</p> <p>pravopis čiarok a spojok spodobovanie s príponami</p>
<p>Komunikácia a sloh – slohové útvary</p>	
<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže identifikovať neznáme slová v texte, ✓ dokáže vyhľadať význam neznámych slov v jazykových príručkách, ✓ dokáže vyhľadať v texte explicitne vyjadrené informácie, ✓ vie porovnať údaje, ktoré získal z rôznych zdrojov, ✓ dokáže sformulovať otázky primerané komunikačnému zámeru, ✓ dokáže vyhľadať informácie v rozličných informačných zdrojoch, ✓ pri tvorbe vlastných textov dokáže používať údaje získané z grafov a tabuliek, ✓ vie zaznamenávať kľúčové slová a následne ich uplatniť vo vlastnom texte, 	<p>Rozhovor</p> <p>rozhovor reportáž interview</p> <p>Súkromný list</p> <p>súkromný list, e-mail, SMS</p> <p>Jazykové príručky</p> <p>Výkladový slovník maďarského jazyka Slovník cudzích slov</p>

- ✓ dokáže aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých slohových útvaroch (*rozhovor, reportáž, interview*),
- ✓ vie napísať súkromný list, e-mail a SMS,
- ✓ dokáže dodržiavať pravopisné pravidlá s dôrazom na písanie veľkých písmen v korešpondencii: SMS, e-mail, súkromný list,
- ✓ pri tvorbe viet a textu dokáže používať správny slovosled a interpunkciu,
- ✓ vie upraviť text po formálnej stránke,
- ✓ vie skontrolovať vytvorený text tichým čítaním,
- ✓ dokáže identifikovať v texte chyby a následne ich opraviť,
- ✓ vie správne, plynule a nahlas čítať rôzne typy textov (vrátane tabuliek a grafov), ktorých obsah, štýl a jazyk je veku primeraný,
- ✓ dokáže prispôbiť rýchlosť čítania k efektívnemu spracovaniu informácií,
- ✓ dokáže vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie v súvislých a nesúvislých textoch,
- ✓ dokáže štylisticky správne sformulovať otázky súvisiace s textom,
- ✓ dokáže vyhľadať kľúčové slová v primerane náročnom texte,
- ✓ dokáže vyvodiť záver na základe získaných informácií z textu,
- ✓ dokáže analyzovať text na základe získaných informácií,
- ✓ dokáže usporiadať získané informácie z textu podľa významu

Synonymický slovník (Magyar szinonimaszótár)

Frazeologický slovník (Magyar szólások és közmondások szótára)

Pravidlá maďarského pravopisu

Čítanie s porozumením – texty rôzneho typu

súvislé texty rôznych jazykových štýlov:

- náučný/populárno-náučný (rastlinný a živočíšny svet, svet techniky, známe osobnosti)
- publicistický (reklama, inzerát)

nesúvislé texty:

- mapy, letáky, cestovné poriadky, grafy, tabuľky, informačné hárky, programy

<p>a dôležitosti,</p> <p>✓ dokáže plynule a zrozumiteľne reprodukovať obsah prečítaného textu.</p>	
<p>Literatúra – literárne druhy a žánre</p>	
<p>✓ vie čítať s prirodzenou intonáciou, so správnym slovným a vetným prízvukom,</p> <p>✓ dokáže vyhľadať v texte kľúčové slová,</p> <p>✓ dokáže rozoznať v texte podstatné a okrajové informácie,</p> <p>✓ dokáže napísať osnovu z prečítaného literárneho textu,</p> <p>✓ dokáže prerozprávať dej so zachovaním časovej a príčinnej postupnosti a s obmenami,</p> <p>✓ dokáže vyjadriť v ústnych a písomných prejavoch svoje zážitky z prečítaného textu,</p> <p>✓ vie určiť hlavnú myšlienku prečítaného diela,</p> <p>✓ vie identifikovať hlavné a vedľajšie postavy literárneho diela,</p> <p>✓ dokáže charakterizovať správanie postáv na základe všeobecných morálnych hodnôt,</p> <p>✓ dokáže identifikovať vývoj postáv pod vplyvom prostredia či udalosti,</p> <p>✓ vie určiť rytmus a rýmy v básňach,</p> <p>✓ dokáže porovnať viaceré lyrické žánre,</p>	<p>Lyrika</p> <p>Janus Pannonius: <i>Pannónia dicsérete</i></p> <p>Balassi Bálint: <i>Hogy Júliára talála, így köszöne neki, Egy katonaének</i></p> <p>humanizmus</p> <p>vojenské, pobožné a ľúbostné básne</p> <p>Csokonai Vitéz Mihály: <i>Zsugori uram, Szerelemdal a csikóbőrös kulacshoz</i></p> <p>Kölcsey Ferenc: <i>Huszt, Himnusz</i></p> <p>Vörösmarty Mihály: <i>Szózat</i></p> <p>Petőfi Sándor: <i>Fa leszek, ha...., Egy estém otthon, Befordultam a konyhára, A Tisza, A magyar nemes, Nemzeti dal, Szeptember végén</i></p> <p>Arany János: <i>A fülemile, A tudós macskája</i></p> <p>lyrika intímna, lyrika spoločenská, lyrika prírodná</p> <p>subjektívnosť, emocionálnosť, metaforickosť, monologickosť</p>

- ✓ dokáže identifikovať v umeleckom texte jazykové prostriedky (*epiteton, personifikácia, prirovnanie, básnická otázka*),
- ✓ dokáže vysvetliť obraznú podstatu a funkciu umeleckých jazykových prostriedkov v literárnom texte,
- ✓ dokáže vysvetliť štylistický význam básnických prostriedkov v literárnom texte,
- ✓ dokáže aplikovať vedomosti o vonkajšej a vnútornej kompozícii diela na neznámých textoch,
- ✓ dokáže identifikovať hlavné znaky balady aj v neznámom texte,
- ✓ dokáže pretransformovať baladu na prozaické rozprávanie,
- ✓ dokáže identifikovať v lyrických textoch charakteristické znaky: *subjektívnosť, emocionálnosť, metaforickosť, monologickosť*,
- ✓ dokáže identifikovať v epických textoch charakteristické znaky: *dejovosť, dialogickosť, dynamickosť*,
- ✓ dokáže odlíšiť román od ostatných žánrov epiky,
- ✓ zo súboru neznámych textov, na základe literárnoteoretických vedomostí vie určiť: *epigram, ódu, lúboštnú a vojenskú báseň, hymnickú báseň, lyricko-epickú báseň, baladu a román*,
- ✓ dokáže usporiadať hlavné informácie podľa dôležitosti v literárnom texte,
- ✓ dokáže vyjadriť stanovisko k textu na základe subjektívnych

Epika

Vörösmarty Mihály: *Szép Ilonka*

Arany János: *A walesi bárdok, Tengeri hántás, Tetemre hívás*

Jókai Mór: *Az arany ember* (úryvok – *A Senki szigete*)

román z obdobia romantizmu

dejovosť, dynamickosť, dialogickosť

kompozícia románu

Literárne žánre

epigram, elégia óda, hymna

lyricko-epická báseň

balada, román

Štylizácia textu

prirovnanie, epiteton, personifikácia, metafora, básnická otázka

<p>pocitov,</p> <ul style="list-style-type: none">✓ dokáže identifikovať časti vnútornej kompozície literárneho textu (<i>úvod, zápleтка, obrat, vyvrcholenie, rozuzlenie</i>),✓ dokáže predniesť báseň a interpretovať úryvok z prózy, primerane svojím schopnostiam,✓ aktívne a tvorivo sa zúčastňuje na dramatizácii literárneho diela.	<p>Metrika</p> <p>rým – združený, striedavý, obkročný, prerývaný</p> <p>rytmus</p> <p>prízvučná prozódia</p> <p>Balassiho strofa</p>
--	---

Odporúčané literárne čítanie

Odporúčané literárne čítanie pre žiakov 5. ročníka

1. Rozprávky: *Tündérszép Ilona és Árgyélus, Fehérlófia, A büszke lány, Hazudós mese, A kakas és a pipe, Mikkó és a makaróni, A tülökvár, Az igazmondó juhász, Bolond Mihók*
2. *Grimm testvérek összegyűjtött meséi*
3. *Hans Christian Andersen meséi*
4. *Az Ezeregyéjszaka meséi*
5. Benedek, E.: *Többsincs királyfi és más mesék, A csodalámpa*
6. Milne, A. A.: *Micimackó*
7. de Saint-Exupéry, A.: *A kis herceg*
8. Baum, F.: *Óz, a nagy varázsló*
9. Carrol, L.: *Alice Csodaországban*
10. Darvasi, L.: *Trapiti*
11. Collodi, C.: *Pinokkió*
12. Péterfy, G.: *Misikönyv*
13. Molnár, F.: *A Pál utcai fiúk*
14. Boldizsár, I.: *A vakond meséje, Boszorkányos mesék*
15. Knight, E.: *Lassie hazatér*
16. Berg, J.: *Rumini*
17. Parti Nagy, L.: *A pecsenyehattyúk és más mesék*
18. Wilson, J.: *A kofferes kislány*
19. Ransome, A.: *Fecskék és fruskák*
20. Janikovszky, É.: *Már megint..., Velem mindig történik valami..., Az úgy volt...*
21. Finy, P.: *Gréta garbója*

Odporúčané literárne čítanie pre žiakov 6. ročníka

1. *Kádár Kata, Kőműves Kelemen*
2. *Ferenc-legenda, Gellért-legenda, Margit-legenda*
3. *Vármondák, Csodaszarvas-monda, Fehér ló mondája, Turul-monda, Botond-monda, Lehel kürtje*
4. Randall, R.: *Mítoszok és legendák gyerekeknek*
5. Lagerlöf, S.: *Nils Horgerson csodálatos utazása a vadludakkal*
6. Jókai, M.: *Lehel kürtje*
7. Gárdonyi, G.: *A láthatatlan ember*

8. Dickens, Ch.: *Twist Oliver*
9. Twain, M.: *Tom Sawyer*
10. Gyurkovics, T.: *Nem akarok felnőni*
11. Fehér, K.: *Bezzeg az én időmben*
12. Defoe, D.: *Robinson Crusoe*
13. Fekete, I.: *Tüskevár*
14. May, K.: *Winnetou*
15. Kipling, R.: *A dzsungel könyve*
16. Fussenegger, G.: *Erzsébet*
17. Nógrádi, G.: *Petepite*
18. Janikovszky, É.: *A tükör előtt*
19. Varró, D.: *Túl a Maszat-hegyen*
20. Ende, M.: *Momo, Végtelen történet*
21. Lakatos, I.: *Dobozváros*
22. N. Tóth, A.: *Tükörkönyv*
23. Lackfi, J. : *A részeg elefánt, Apám kakasa*
24. Böszörményi, Gy. : *Gergő és az álomfogók*
25. Kiss, O.: *Visszafelé hull a hó*
26. *Ami a szívedet nyomja – kortárs svéd gyerekversek*

Odporúčané literárne čítanie pre žiakov 7. ročníka

1. Pannonius, J.: *Búcsú Váradtól*
2. Balassi, B.: *Adj már csendességet*
3. Kazinczy, F.: *Írói érdem*
4. Csokonai Vitéz, M.: *Még egyszer Lillához*
5. Kölcsey, F.: *Emléklapra*
6. Vörösmarty, M.: *A bűvár Kund, A merengőhöz*
7. Petőfi, S.: *A borozó, Szabadság, szerelem, A XIX. század költői, Egy gondolat bánt engemet*
8. Arany, J.: *Szondi két apródja, Ágnes asszony, V. László*
9. Jókai, M.: *Szegény gazdagok, A kőszívű ember fiai*
10. G. Szabó, J.: *A macskát visszafelé simogatják*
11. Tolkien, J. R. R.: *A gyűrűk ura*
12. Dumas, A.: *A három testőr*
13. Bálint, Á.: *Szeleburdi család*
14. Rowling, J. K.: *Harry Potter*

15. Fombelle, T.: *Ágrólszakadt Tóbiás*
16. Verne, J.: *80 nap alatt a Föld körül, Kétévi vakáció*
17. Gasperini, B.: *Mi és ők*
18. Wilson, J.: *Ki mer többet?*
19. Lindgren, A.: *Harisnyás Pippi, Piros házi történetek*
20. Ágai, Á.: *A titkomat az ujjaimnak mondom el*
21. Nógrádi, G.: *Hogyan neveljünk...? Az anyu én vagyok*

d) Učebné zdroje

Učebnica, pracovný zošit: 5. roč.

Bolgár K. , Bukorné: Maďarský jazyk pre 5. ročník základných škôl s vyučovacím jazykom maďarským

Ádám B.: Maďarská literatúra pre 5. ročník základných škôl

Učebnica, pracovný zošit: 6. roč

Bolgár K. , Bukorné: Maďarský jazyk pre 6. ročník základných škôl s vyučovacím jazykom maďarským

Bolgár K. , Bukorné: Maďarská literatúra pre 6. r. základnej školy

Učebnica, pracovný zošit: 7. roč

Bolgár.K.,Bukorné, Danis E.: Maďarský jazyk pre 7. ročník základnej školy

Ádám B.: Maďarská literatúra pre 7. ročník základných škôl

Vasiné E.: Zbierka úloh – pracovný zošit z maďarského jazyka a literatúry pre ročníky 5-9. ročníka ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským

- slovníky: Malý synonymický slovník; Malý frazeologický slovník, Pravidlá maďarského pravopisu, Príručka maďarského pravopisu, Slovník cudzích slov, Homonymický slovník, encyklopédie

- zbierky rozprávok a povestí

- knihy krásnej literatúry zo školskej knižnice.

e) Metódy a formy

Na 2.stupni ZŠ má prevládať uvedomeno- praktická metóda, ktorá integruje učenie sa návykom a uvedomené učenie, ktoré sa zameriava na rozumovú, vôľovú a citovú stránku osobnosti žiaka. Je potrebné vytvárať komunikatívne situácie, kde sa využije verbálna a neverbálna komunikácia, uskutočňuje sa osvojovanie lexikálnych jednotiek a gramatických javov. V 5-7.ročníku je potrebná doslovná reprodukcia rozhovorov v učebnici. Podmienkou rečovej komunikácie je jednoznačná identifikácia reči - porozumenie reči partnera, porozumenie textu, vedieť vysvetliť presný význam lexikálnych jednotiek. Veľmi dôležitou podmienkou rečovej komunikácie je motivácia. Ťažiskom práce s literárnymi textami je spoznávanie komunikatívnych prvkov v literárnych ukážkach, pozorovanie a estetické vnímanie literárneho textu (reprodukcia, obsahu, dramatizácia, hodnotenie).

Základné metódy a formy práce:

- práca vo dvojiciach, skupinová práca, kooperatívne vyučovanie,
- minidialógy, jazykové cvičenia,
- hlasné čítanie,
- dokončenie textov na základe prečítanej ukážky,
- kontrola žiackych prác, ústnych prejavov,
- pohotová reakcia na otázky,
- diktát a rôzne pravopisné cvičenia,
- dopĺňovačky, hlavolamy, osemsmerovky, tajničky,
- vypracovanie pracovných listov,
- opakovanie,
- brainstorming,
- vyrozprávanie príbehov,
- správne odpisovanie z tabule a práca s učebnicou,
- rozvíjanie dialógov na základe obrázkov,
- reťazový dialóg,
- prezentácia príbehu, dramatizácia,
- hry,
- úlohu zamerané na riešenie problému,
- tiché čítanie s úlohami,
- simulácia životných situácií.

d) Hodnotenie predmetu

Predmet maďarský jazyk a literatúra klasifikujeme. Hodnotenie prebieha v súlade s príslušným metodickým pokynom na klasifikáciu v zmysle MP č. 22/2011 na hodnotenie žiakov ZŠ.

5.roč.

Memoritery: Petőfi Sándor: *János vitéz* (prvé 4 strofy)

Kontrolné diktáty: 4 – 6 v súlade s obsahovým štandardom.

Kontrolné slohové práce: 2 v súlade s obsahovým štandardom.

Konkrétne zameranie jednotlivých diktátov a slohových prác je plne v kompetencii učiteľa, resp. príslušnej predmetovej komisie.

6. roč.

Memoritery: *Kőmíves Kelemen* (prvých 15 riadkov), Arany János: *Toldi – Előhang* (1 strofa) a z ostatnej časti niekoľko riadkov podľa vlastného výberu pedagóga

Kontrolné diktáty: 4 – 6 v súlade s obsahovým štandardom.

Kontrolné slohové práce: 2 v súlade s obsahovým štandardom.

Konkrétne zameranie jednotlivých diktátov a slohových prác je plne v kompetencii učiteľa, resp. príslušnej predmetovej komisie.

7. roč.

Memoritery: Janus Pannonius: *Pannónia dicsérete*, Balassi Bálint: *Egy katonaének* (1 strofa), Kölcsey Ferenc: *Himnusz* (2 strofy), Vörösmarty Mihály: *Szózat* (2 strofy), Petőfi Sándor: *Nemzeti dal* (3 strofy), *Szeptember végén* (1 strofa), Arany János: *A walesi bárdok* (3 strofy) podľa vlastného výberu

Kontrolné diktáty: 6 – 8 v súlade s obsahovým štandardom.

Kontrolné slohové práce: 2 v súlade s obsahovým štandardom.

Konkrétne zameranie jednotlivých diktátov a slohových prác je plne v kompetencii učiteľa, resp. príslušnej predmetovej komisie.

Klasifikovanie kontrolných diktátov

Percentuálne hodnotenie písomných prác:

0 – 3	– stupeň 1	100% - 90%	= 1
4 – 6	– stupeň 2	89% - 75%	= 2
7 – 9	– stupeň 3	74% - 50%	= 3
10 – 12	– stupeň 4	49% - 25%	= 4
13 +	-- stupeň 5	24% a menej	= 5

SLOVENSKÝ JAZYK A SLOVENSKÁ LITERATÚRA

a) CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učebný predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra sa zaraďuje medzi špecifické učebné predmety základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským. Slovenský jazyk je štátnym jazykom v Slovenskej republike a súčasne dorozumievacím jazykom občanov maďarskej národnosti v styku s národmi a národnosťami na území SR. Z tohto dôvodu je spoločenskou požiadavkou jeho aktívne zvládnutie. Nie je však materinským jazykom žiakov ani vyučovacím jazykom školy.

Špecifickosť učebného predmetu determinuje skutočnosť, že slovenský jazyk je v školách s vyučovacím jazykom maďarským druhým špecifickým cieľovým jazykom (L₂).

Vzhľadom na to, že genealogicky a typologicky je zásadne odlišný od materinského jazyka žiakov a sociálne prostredie väčšiny žiakov je prevažne maďarské, špecifikácia cieľov, výber a štruktúracia učebného obsahu a modelovanie procesu vo vzdelávacích štandardoch sa riadia princípmi vyučovania cudzích jazykov. V učebnom procese sa používajú metódy a učebné techniky vyučovania – osvojovania cudzích jazykov. Poňatie učebného predmetu, učebný obsah a vyučovacie metódy sú založené na princípoch komunikatívnosti, postupného rozvíjania vedomostí, zručností a návykov, veku primeranosti a postupne narastajúcej náročnosti v súčinnosti s princípmi humanity, vzájomnej tolerancie a demokracie, plne rešpektujúc individuálne schopnosti, sociálne a jazykové prostredie žiakov.

Proces osvojovania slovenského jazyka na nižšom strednom stupni základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským sa člení na dve etapy: na etapu s mierne pokročilou a pokročilou úrovňou ovládania slovenského jazyka (4. – 6. ročník ZŠ) a na etapu s pokročilou a vyššou úrovňou ovládania slovenského jazyka (7. – 9. ročník ZŠ). Toto členenie akceptuje rozdielne vývinové charakteristiky žiakov 5. – 9. ročníka ZŠ, ako aj skutočnosť, že úroveň ovládania slovenského jazyka žiakov po absolvovaní 4. ročníka ZŠ sa odlišuje podľa jazykového prostredia žiakov a školy, podľa úrovne vyjadrovacích schopností žiakov vo svojom materinskom jazyku, ako aj podľa ich vrodenných jazykových schopností a psychických osobitostí.

Obsah učebného predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra vytvárajú tieto zložky:

- komunikácia a sloh,
- jazyková komunikácia,

- literárna komunikácia.

Zložka **komunikácia a sloh** je dominantnou zložkou učebného predmetu, lebo komunikácia je cieľom, obsahom aj prostriedkom osvojovania slovenského jazyka. Zahrňuje hovorenie, počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením a tvorbu ústnych a písomných prejavov. Jej úlohou je rozvíjať:

- schopnosť dorozumievať sa v štandardných rečových situáciách spojených so školským, rodinným a so spoločenským životom žiakov,
- schopnosť porozumieť ústnym a písaným veku primeraným textom a schopnosť ich interpretovať formou ústnej a písomnej reprodukcie,
- čitateľské kompetencie: techniku čítania, plynulé hlasné čítanie, čítanie s porozumením, predčítanie, výrazné čítanie, ako aj informatívne čítanie veku primeraných textov rozličného žánru,
- schopnosť zapájať sa do rozhovorov, začať a ukončiť rozhovory, tvoriť súvislé ústne a písomné prejavy,
- schopnosť sebavzdelávania rozvíjaním zručnosti používať rozličné slovníky a príručky, rozvíjaním schopnosti samostatného individuálneho čítania.

Jazyková komunikácia na nižšom strednom stupni ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským je zameraná na získavanie kompetencie správne sa vyjadrovať po slovensky (ústne a písomne) z hľadiska vhodného výberu slovnej zásoby. Jej obsah tvorí osvojovanie a praktické využívanie jazykových prostriedkov – lexikálnych jednotiek a gramatických javov – potrebných na ústnu a písomnú komunikáciu. Gramatika je vo vyučovaní učebného predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra didakticky usporiadaným výberom gramatických javov – vrátane suprasegmentálnych prvkov jazyka – potrebných na korektnú ústnu a písomnú komunikáciu a poučení o ich funkcii a využívaní, resp. nácvik ich praktickej aplikácie v priebehu ústnej a písomnej komunikácie.

Zložky komunikácia a sloh a jazyková komunikácia sa vo výučbe neoddeľujú, spolu vytvárajú integrovaný blok komunikácie, ktorého hlavnými piliermi sú tematické okruhy, pojmové okruhy a rečovo-komunikačné zámery. Na ne nadväzujú jazykové prostriedky.

Literárna komunikácia zahrňuje čítanie a interpretáciu slovenských literárnych textov, literárnu komunikáciu na základe analýzy literárnych textov, oboznamovanie sa s vybranými literárnymi druhmi a žánrami. Pri výbere a štruktúrovaní učebného obsahu zložky literárna komunikácia sa uplatňuje princíp komunikatívneho prístupu. Ťažiskom učebného obsahu je pozorovanie a estetické vnímanie umeleckého textu, analýza textov z aspektu komunikácie

(reprodukcia obsahu literárneho textu, hodnotenie, neskoršie charakteristika postáv), osvojovanie hodnotiaceho postoja k literárnym ukážkam, rozvíjanie čitateľských a interpretačných zručností, utváranie návykov potrebných na čítanie slovenskej poézie a prózy.

Didaktická štruktúra učebného obsahu zložky literárna komunikácia je žánrovo-tematická. Obsah jednotlivých zložiek učebného predmetu sa diferencuje podľa jazykovej úrovne a individuálneho pokroku žiakov v slovenskom jazyku.

b) CIELE PREDMETU

Hlavným výchovno-vzdelávacím cieľom vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry na nižšom strednom stupni ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským (v nadväznosti na vedomosti, zručnosti a návyky žiakov z maďarského jazyka a literatúry a na základné komunikačné zručnosti žiakov zo slovenského jazyka, získané na primárnom stupni ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským) je nadobudnúť:

- komunikačnú kompetenciu potrebnú na aktívne používanie slovenského jazyka v bežných komunikačných situáciách,
- čitateľskú kompetenciu (primeranú veku a jazykovým zručnostiam žiaka).

Kľúčovou kompetenciou je komunikácia v slovenskom jazyku, t. j. schopnosť po slovensky vyjadriť a interpretovať svoje myšlienky, pocity a informácie a zapájať sa do komunikácie v rozličných sociálnych kontextoch, získať súbor kompetencií, na základe ktorých žiaci dokážu slovenský jazyk používať v ústnej i v písomnej forme.

Hlavné ciele:

- rozvíjať komunikačné schopnosti žiakov v kľúčových jazykových kompetenciách: v počúvaní s porozumením, hovorení, čítaní s porozumením a v písaní,
- rozvíjať vedomosti, zručnosti a návyky žiakov, formovať ich postoje, estetický vkus a cibriť ich jazykový cit,
- vhodne motivovať žiakov pri osvojovaní slovenského jazyka a spoznávaní slovenskej kultúry, viesť ich k úcte k slovenskému jazyku a k slovenskej kultúre,
- viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí a k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí.

c) VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka.

Výkonový štandard

Obsahový štandard

I. Komunikácia a sloh (počúvanie s porozumením, hovorenie, čítanie, ústne a písomné vyjadrovanie)

Žiak:

- ✓ dokáže nadviazať komunikáciu s osobami hovoriacimi po slovensky,
- ✓ sa vie predstaviť,
- ✓ vie používať osvojené výrazy na zvitanie a na rozlúčku,
- ✓ sa vie poďakovať a ospravedlniť,
- ✓ primerane jazykovej úrovni a veku ovláda rozličné pozdravy, oslovenia a spoločenské rozhovory,
- ✓ dokáže začať, rozvíjať a ukončiť rozhovor v bežných komunikačných situáciách,
- ✓ dokáže jednoducho, pomocou krátkych viet komunikovať (klásť otázky a odpovedať) primerane jazykovej úrovni a veku,
- ✓ dokáže jednoducho vyjadriť oznámenie a stanovisko,
- ✓ vie jednoducho vyjadriť vôľu a emócie,
- ✓ dokáže sledovať a pochopiť krátky ústny prejav partnera,
- ✓ dokáže porozumieť jednoduchým pokynom a reagovať na ne,
- ✓ vie jednoduchým spôsobom vyjadriť svoj názor na určitú tému,

1. Rečovo-komunikačné zámery

Nadviazanie kontaktu s osobami hovoriacimi po slovensky: pozdravy, odpoveď na pozdrav, oslovenia, rozlúčenie, zoznamovanie, predstavovanie, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie, vyjadrenie záujmu.

Oznámenie a vyjadrenie stanoviska: získavať informácie, informovať niekoho, informovať sa, požiadať o radu, poskytnúť radu, vyjadriť ochotu, neochotu, istotu, neistotu, vyjadriť, že sa niečo páči/nepáči, že komunikujúca osoba má/nemá rada niekoho alebo niečo; vyjadriť súhlas, nesúhlas, vedomosť, informovanosť.

Vyjadrenie vôle, duševných pocitov a nálady: požiadanie o zopakovanie výpovede, slušné vyjadrenie prosby a želania, návrhy, upozornenie, príkaz a zákaz, požiadanie o pomoc, vyjadrenie radosti.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie, 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vie správne použiť výrazy vyjadrujúce existenciu, ✓ na základe lexikálne osvojených privlastňovacích zámen dokáže vyjadriť vlastníctvo a vlastníka, ✓ pozná vybrané jazykové prostriedky, spoločenské zvyky, ✓ dokáže vyjadriť priestorové a časové vzťahy, ✓ dokáže vyjadriť kvalitatívne a kvantitatívne vzťahy, ✓ dokáže vyjadriť logické vzťahy, ✓ vie správne používať modálne slovesá na vyjadrenie modality podľa modelových viet, ✓ dokáže používať osvojené jazykové a mimojazykové prostriedky kohézie (dokáže primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim v danej komunikačnej situácii), 	<p>2. Pojmové okruhy</p> <p>Vyjadrenie existencie v slovenskom jazyku (je, sú).</p> <p>Vyjadrenie vlastníctva a vlastníka podľa vetných štruktúr mať koho/čo, vlastníctvo koho/čoho a používaním lexikálne osvojených privlastňovacích zámen aj pri tvorbe otázok.</p> <p>Vyjadrenie priestorových vzťahov: miesto, smerovanie, poloha, diaľka, vzdialenosť.</p> <p>Vyjadrenie časových vzťahov: dĺžka trvania, určitý a neurčitý čas, približný čas; časová postupnosť činností a dejov súvisiacich so životom žiaka; odkazovanie na prítomnosť, minulosť a budúcnosť; opakované činnosti.</p> <p>Vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov: postava, tvar, forma, akosť, vlastnosť, farba, vek, hmota/materiál.</p> <p>Vyjadrenie kvantitatívnych vzťahov: počet, množstvo, miera,</p>

	<p>hmotnosť, objem.</p> <p>Vyjadrenie logických vzťahov: priradovanie, protiklady.</p> <p>Vyjadrenie modality: potreby, vôle, nutnosti, nevyhnutnosti, možnosti.</p> <p>Jazykové a mimojazykové prostriedky kohézie: foneticko-fonologické, prozodické, zámená, príslovky, predložkové vyjadrenia, citoslovčia, častice, spojky, slovesá; oslovenie, mimika, gestá, zrakový kontakt, vzdialenosť medzi účastníkmi komunikácie.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vie plynule čítať veku primerané texty so správnou intonáciou a výslovnosťou, ✓ vie čítať s porozumením nahlas aj potichu veku primerané texty, ✓ po príprave dokáže výrazne čítať veku primerané texty, ✓ s pomocou učiteľa dokáže vyhľadať v texte kľúčové slová a základné informácie, ✓ pri čítaní uplatňuje primeranú silu hlasu, ✓ pri čítaní dodržiava správnu melódiu, 	<p>3. Čítanie</p> <p>Plynulé hlasné čítanie.</p> <p>Čítanie s porozumením a výrazné čítanie textov z jednotlivých jazykových štýlov (jednoduchý náučný, administratívny) a textov z jednotlivých slohových postupov (rozprávací a informačný).</p> <p>Vyhľadávanie kľúčových slov a základných informácií v texte.</p>

- ✓ dokáže správne napísať odlišné spoluhlásky (*s, š, č, d', dž, t', ň, l', í, ř, ž*), samohlásky (*ä, y, ý*) a dvojhlásky (*ia, ie, iu, ô*),
- ✓ dokáže globálne porozumieť súvislým textom a kratším literárnym ukážkam s menším počtom neznámych slov,
- ✓ po príprave dokáže odpovedať na otázky k prečítaným textom,
- ✓ vie utvoriť jednoduché otázky k prečítaným textom,
- ✓ dokáže vyhľadať v texte základné informácie potrebné na porozumenie textu,
- ✓ s pomocou učiteľa dokáže identifikovať v texte kľúčové slová a hlavnú myšlienku,
- ✓ s pomocou učiteľa dokáže členiť text na menšie významové celky,
- ✓ po príprave dokáže reprodukovať kratšie prečítané a vypočuté veku primerané texty,
- ✓ po príprave dokáže stručne prerozprávať svoj zážitok,
- ✓ vie stručne opísať osobu, predmet a prírodné javy,
- ✓ po príprave dokáže napísať jednoduchú charakteristiku podľa vonkajších znakov osoby a jej charakterových vlastností,
- ✓ vie utvoriť kratšie slohové útvary/žánre známe z prechádzajúcich ročníkov (pozdrav z výletu, blahoželenie),

4. Tvorba dialógov a súvislých ústnych a písomných prejavov

Štylizácia a kompozícia

Zoštylizovanie viet a vetných konštrukcií, syntaktické usporiadanie jednoduchých viet podľa modelov, usporiadanie myšlienok podľa časovej postupnosti, členenie prejavu na úvod, jadro a záver, osnova prejavu – rozvíjanie jednotlivých bodov prejavu na základe otázok.

Reprodukcia, rozprávanie, jednoduchý opis s rozprávaním, dramatizácia jednoduchých krátkych textov.

Ústne a písomné formy súkromnej a verejnej komunikácie: rozhovory doma, v škole, na nákupoch, v obchodoch, na pošte, na železničnej a autobusovej stanici, ústne a písomné blahoželenia, telefonovanie, SMS, e-mail, pozdravy z výletov – primerané jazykovej úrovni a veku žiakov.

Administratívne prejavy: vyplňanie žiackeho preukazu, čitateľského preukazu, sprievodky na balík, vyplňanie jednoduchých osobných dotazníkov.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ podľa vzoru v učebnici dokáže vyplniť žiacky preukaz, čitateľský preukaz, kratší veku primeraný osobný dotazník, ✓ pri písaní vie aplikovať nadobudnuté vedomosti z ortografie, 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vie poskytnúť základné informácie o sebe, členoch rodiny a o príbuzných, ✓ po príprave dokáže stručne porozprávať o prečítaných témach, ✓ pomocou otázok po príprave dokáže jednoducho opísať svoj režim dňa, prostredie, v ktorom žije, ročné obdobia, počasie, ✓ po príprave dokáže súvisle rozprávať o prebraných témach s využitím osvojenej slovnej zásoby, ✓ po príprave vo dvojici dokáže tvoriť a zahrať krátke dialógy v rámci komunikačných tém, ✓ na základe východiskového textu v učebnici po príprave dokáže súvisle rozprávať o prebraných témach, ✓ po príprave a na základe vedomostí z ostatných učebných predmetov dokáže poskytnúť základné informácie o zemepisných, resp. prírodných, historických a o kultúrnych zaujímavostiach bydliska, blízkeho okolia a o hlavnom meste Slovenskej republiky, ✓ na základe osnovy alebo otázok dokáže zoštylizovať kratšie 	<p>5. Komunikačné témy</p> <p>Rodina a spoločnosť: poskytnutie informácií o sebe, členovia rodiny, príbuzní, život v rodine, práce v domácnosti, vzájomná pomoc v rodine, režim dňa, priatelia.</p> <p>Domov a bývanie: dom, byt, prostredie, rastliny a zvieratá v najbližšom okolí, bydlisko, skrášľovanie bytu a prostredia.</p> <p>Vzdelávanie a práca: adresa školy, trieda, život v škole, rozvrh hodín, učebné predmety, činnosti v škole, záujmové krúžky, školská knižnica, skrášľovanie triedy a školy.</p> <p>Doprava a cestovanie: dopravné prostriedky, mestská doprava, dopravné predpisy pre chodcov.</p> <p>Človek a príroda: ročné obdobia – počasie a príroda, práce v ovocnom sade a v záhrade, domáce, poľné a lesné zvieratá, zvieratá</p>

súvislé texty na prebrané témy s využitím osvojenej slovnej zásoby.

v zoo, ochrana životného prostredia, kalendár.

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie: osobná hygiena a správna životospráva, odev a obuv, jedlá, choroby a úrazy – predchádzanie chorobám, u detského lekára, u zubného lekára.

Voľný čas a záľuby: hry, športy, záľuby, turistika, hra na hudobnom nástroji, centrum voľného času, knižnica.

Obchod a služby: nákupy v rozličných obchodoch, v tržnici, pošta: vyplňanie sprievodky na balík, pohľadnica.

Naša vlasť: bydlisko a blízke okolie (okresné mesto), Bratislava – hlavné mesto SR.

II. Jazyková komunikácia

Žiak:

- ✓ si osvojí cca 150 lexikálnych jednotiek aktívne a 50 receptívne v rámci komunikačných tém,
- ✓ vie aktívne používať najfrekventovanejšie páry antoným a synonym, a synonym,
- ✓ dokáže aplikovať osvojené lexikálne jednotky,

1. Lexikológia

Slovná zásoba: osvojovanie približne 150 lexikálnych jednotiek aktívne a 50 receptívne (v rámci komunikačných tém), najfrekventovanejšie páry antoným a synonym, aplikácia osvojených lexikálnych jednotiek a ustálených slovných spojení rozličného typu.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vie zoštylizovať jednoduché vety a vetné konštrukcie podľa modelov, ✓ pozná význam slov, ktoré využíva vo svojom jazykovom prejave v súlade s rôznymi kontextami a komunikačnými situáciami, ✓ vie vyhl'adať význam neznámych slov v dostupných informačných zdrojoch, ✓ s pomocou učiteľa dokáže pracovať so slovníkmi a s príručkami, 	<p>Používanie slovníkov a príručiek: práca so slovensko-maďarským a maďarsko-slovenským prekladovým slovníkom a s obrázkovým slovníkom, so synonymickým slovníkom, s frazeologickým slovníkom, s Pravidlami slovenského pravopisu, so slovníkom cudzích slov pre školy, s Krátkym slovníkom slovenského jazyka (KSSJ).</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ pozná písmená slovenskej abecedy, ✓ pozná kontrastívne znaky maďarskej a slovenskej abecedy a základných jazykových javov, ✓ vie správne artikulovať, ✓ vie správne vyslovovať slovenské samohlásky, dvojhlásky, odlišné spoluhlásky, slabikotvorné spoluhlásky a skupiny slov so slabikotvornými spoluhláskami, ✓ ovláda pojmy slovo, slabika, hláska, písmeno, abeceda, ✓ pri delení slov na slabiky dokáže využívať osvojené a utvrdené vedomosti z maďarského jazyka, ✓ dokáže rozdeľovať známe slová s dvojhláskami a slabikotvornými spoluhláskami na slabiky, ✓ dokáže rozoznať zmenu významu najznámejších slov aj pri 	<p>2. Zvuková stránka reči a pravopis</p> <p>Hláska – písmeno, abeceda – odlišnosti v hláskovej a grafickej sústave slovenského a maďarského jazyka.</p> <p>Správna výslovnosť a artikulácia slovenských hlások.</p> <p>Delenie slovenských hlások.</p> <p>Významotvorná funkcia dĺžky samohlások, rozdeľovanie slov s dôrazom na odlišnosti od maďarského jazyka.</p> <p>Slovo a slabika.</p> <p>Pravidlo o rytmickej krátení a jeho aplikácia.</p> <p>Písanie <i>i/y</i> v koreni najfrekventovanejších slovenských slov po tvrdých a mäkkých spoluhláskach.</p>

<p>nesprávnom písaní,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ pozná pravidlo o rytmickej krátení, ✓ vie aplikovať pravidlo o rytmickej krátení, ✓ dokáže aplikovať vedomosti o písaní <i>i/y</i> a <i>i/ý</i> vnútri známych slov po tvrdých a mäkkých spoluhláskach, 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ pozná lexikálny význam a delenie podstatných mien, ✓ ovláda pravopis prebraných vlastných mien, ✓ dokáže určiť rod známych/najfrekventovanejších podstatných mien, ✓ vie aplikovať zhodu najfrekventovanejších prídavných mien s podstatnými menami, ✓ vie správne používať predložky, ktoré si osvojil na primárnom stupni vzdelávania, ✓ vie tvoriť správne tvary najfrekventovanejších sloviess, ✓ v rámci komunikácie dokáže správne používať modálne slovesá, ✓ pozná najfrekventovanejšie príslovky času, miesta, spôsobu a príčiny, ✓ dokáže používať správne tvary sloviess v spojení s príslovkami času, miesta, spôsobu a príčiny, ✓ vie aplikovať základné pravidlá slovenského pravopisu súvisiace 	<p>3. Morfológia</p> <p>Podstatné mená: lexikálny význam podstatných mien, vlastné a všeobecné podstatné mená. Pravopis vlastných mien – osobných mien, zemepisných názvov miest a obcí. Rod a číslo najfrekventovanejších podstatných mien.</p> <p>Prídavné mená: praktické používanie zhody prídavných mien s podstatnými menami.</p> <p>Predložky: systematizácia poznatkov z primárneho stupňa vzdelávania (vyjadrenie miesta, smerovania, času, prostriedku a účelu pomocou predložiek).</p> <p>Slovesá: tvorenie a používanie správnych tvarov sloviess podľa osoby, čísla a času. Modálne slovesá (chcieť, musieť, vedieť, môcť).</p>

<p>s osvojovaním slovnej zásoby a gramatiky pri tvorbe písomného prejavu,</p>	<p>Príslovky: času, miesta, spôsobu, príčiny. Praktické používanie správnych tvarov slovies s príslovkami.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vie tvoriť jednoduché vety podľa obsahu v rámci komunikačných tém, ✓ pozná správnu interpunkciu na konci jednoduchých viet, ✓ podľa vetných modelov dokáže tvoriť jednoduché holé a rozvítené vety, ✓ vie správne artikulovať, ✓ pri hovorení dodržiava správnu intonáciu, ✓ dokáže tvoriť kladné a záporné vety podľa vetných modelov. 	<p>4. Syntax</p> <p>Vety podľa zámeru hovoriaceho. Tvorenie jednoduchých viet podľa obsahu. Správna intonácia viet a pravopis. Kladné a záporné vety.</p> <p>Jednoduchá veta. Tvorenie jednoduchých viet.</p>
<p>III. Literárna komunikácia</p>	
<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ po príprave dokáže čítať plynule so správnu výslovnosťou prebrané literárne texty, ✓ po príprave vie výrazne čítať kratšie známe literárne texty, ✓ dokáže globálne porozumieť kratším veku primeraným textom s menším počtom neznámych slov, ✓ dokáže samostatne čítať veku a jazykovým zručnostiam primerané ukážky zo slovenskej literatúry, 	<p>1. Čítanie</p> <p>Hlasné a tiché čítanie veku primeraných literárnych ukážok v učebnici.</p> <p>Výrazné čítanie prebraných literárnych ukážok.</p> <p>Plynulé čítanie.</p> <p>Samostatné čítanie.</p>

- ✓ na základe pomocných otázok dokáže reprodukovať obsah prečítaných literárnych ukážok,
- ✓ na základe osnovy alebo pomocných otázok po príprave dokáže prerozprávať príbehy a zážitky súvisiace s prečítanými literárnymi ukážkami,
- ✓ pozná vybrané ľudové a autorské rozprávky, detské hry, riekanky a vyčítanky, ľudové piesne, príslovia a porekadlá, hádanky a žarty,
- ✓ dokáže rozlíšiť jednotlivé vyššie uvedené žánre,
- ✓ dokáže využívať poznatky a zručnosti získané z maďarskej literatúry pri práci so slovenským literárnym textom,
- ✓ dokáže rozlíšiť ľudovú rozprávku od autorskej,
- ✓ vie identifikovať v texte hlavné znaky rozprávky,
- ✓ dokáže vyhládať a rozlíšiť hlavné a vedľajšie postavy v úryvku,
- ✓ dokáže odlíšiť prózu od poézie,
- ✓ pozná odlišné umelecké prostriedky poézie a prózy,
- ✓ s pomocou učiteľa dokáže stručne charakterizovať literárnych hrdinov a prostredie na základe reči postáv,
- ✓ pozná štruktúru básne,
- ✓ vie identifikovať verš, strofu a rytmus,
- ✓ dokáže rozlíšiť v texte hlavné myšlienky od vedľajších, podstatné informácie od nepodstatných.

2. Tematické okruhy a témy

Rozprávky: ľudové a autorské rozprávky.

Slovenské ľudové rozprávky. Charakteristické prvky ľudových rozprávok na základe vedomostí z maďarského jazyka (čarovné prvky, rozprávkové motívy, hrdinovia ľudových rozprávok, podobní a odlišní hrdinovia slovenských a maďarských ľudových rozprávok), kompozícia ľudových rozprávok, najznámejší zberatelia ľudových rozprávok.

Autorské rozprávky. Rozprávky pre deti od slovenských autorov.

Ľudové piesne, detské hry, krátke útvary ľudovej slovesnosti: príslovia a porekadlá viažuce sa k práci, hádanky, pranostiky, podobné motívy v slovenskej a v maďarskej ľudovej slovesnosti, rytmus.

Slovenské ľudové piesne. Tematika a stavba, rým, rytmus, strofa, refrén, opakovanie slov a častí.

Obrazy zo života detí a prírody: krátke básnické a prozaické diela zo súčasnej slovenskej literatúry pre deti a mládež, detský hrdina, hlavné a vedľajšie postavy, štruktúra básne (verš, strofa, rytmus).

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 6. ročníka.

Výkonový štandard

Obsahový štandard

I. Komunikácia a sloh (počúvanie s porozumením, hovorenie, čítanie, ústne a písomné vyjadrovanie)

Žiak:

- ✓ dokáže nadviazať komunikáciu s osobami hovoriacimi po slovensky,
- ✓ dokáže začať, rozvíjať a ukončiť rozhovor v bežných komunikačných situáciách (primerane jazykovej úrovni a veku),
- ✓ dokáže jednoducho, s pomocou krátkych viet komunikovať (klásť otázky a odpovedať),
- ✓ primerane jazykovej úrovni a veku ovláda rozličné pozdravy, oslovenia a spoločenské rozhovory,
- ✓ dokáže jednoducho požiadať o pomoc, informácie a vie ich aj poskytnúť,
- ✓ dokáže jednoducho vyjadriť oznámenie a stanovisko,
- ✓ dokáže jednoducho vyjadriť vôľu a emócie,
- ✓ dokáže sledovať a pochopiť krátky ústny prejav partnera,
- ✓ dokáže porozumieť jednoduchým pokynom a reagovať na ne,
- ✓ vie jednoduchým spôsobom vyjadriť svoj názor na určitú tému,
- ✓ dokáže jednoducho požiadať o radu, o zopakovanie výpovede,
- ✓ dokáže zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie,

I. Rečovo-komunikačné zámery

Nadviazanie kontaktu s osobami hovoriacimi po slovensky:

pozdravy, odpoveď na pozdrav, oslovenia, rozlúčenie, zoznamovanie, predstavovanie, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie, informovať sa a informovať o telesnom a o duševnom stave, slušne reagovať na otázky, pozvanie – poďakovanie, akceptovať a odmietnuť pozvánku, vyjadriť pochopenie a záujem.

Oznámenie a vyjadrenie stanoviska: získať informácie, informovať niekoho, informovať sa, požiadať o radu, poskytnúť radu, vyjadriť ochotu, neochotu, istotu, neistotu, vyjadriť, že sa niečo páči/nepáči, že komunikujúca osoba má/nemá rada niekoho alebo niečo, vyjadriť súhlas, nesúhlas, vyjadriť vlastnú mienku, názor, vyjadriť vďaku a pochvalu.

Vyjadrenie vôle, duševných pocitov a nálady: požiadanie o zopakovanie výpovede, slušné vyjadrenie prosby a želania, návrhu,

	<p>upozornenia, príkaz, zákaz, odporúčanie. Vyjadrenie radosti, obdivu, žiaľu, sklamaní.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže správne vyjadriť existenciu v priestore a v čase, ✓ dokáže vyjadriť vlastníctvo a vlastníka používaním lexikálne osvojených privlastňovacích zámen, ✓ po upozornení učiteľom vie primerane gestikulovať, ✓ dokáže využívať vhodné jazykové prostriedky v danej komunikačnej situácii, ✓ v rámci komunikačných tém dokáže vyjadriť časové a priestorové vzťahy, kvalitatívne, kvantitatívne a logické vzťahy, ✓ vie správne používať modálne slovesá na vyjadrenie modality podľa modelových viet, ✓ dokáže používať osvojené jazykové a mimojazykové prostriedky kohézie (dokáže primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim v danej komunikačnej situácii), 	<p>2. Pojmové okruhy</p> <p>Vyjadrenie existencie v priestore a v čase.</p> <p>Vyjadrenie vlastníctva a vlastníka: podľa vetných štruktúr mať koho/čo, vlastníctvo koho/čoho a používaním lexikálne osvojených privlastňovacích zámen aj pri tvorbe otázok.</p> <p>Vyjadrenie priestorových vzťahov: miesto, smerovanie, poloha, diaľka, vzdialenosť.</p> <p>Vyjadrenie časových vzťahov: dĺžka trvania, časové ohraničenie deja, konkrétny a približný čas, termíny, dáta, časová následnosť dejov, odkazovanie na prítomnosť, minulosť a budúcnosť.</p> <p>Vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov: postava, tvar, forma, rozloha, kvalita, farba, vek, hmota/látka/materiál; chute, pachy, vône.</p> <p>Vyjadrenie kvantitatívnych vzťahov: počet, množstvo, dĺžka,</p>

	<p>hmotnosť, miera, objem, stupňovanie.</p> <p>Vyjadrenie logických vzťahov: priradenosť, podradenosť, odporovanie, vylučovanie, príčina – dôsledok v rámci prebraných komunikačných tém.</p> <p>Vyjadrenie modality: potreby, nutnosti, nevyhnutnosti, možnosti, vôle, pochybnosti, zámeru na základe modelových viet.</p> <p>Jazykové a mimojazykové prostriedky kohézie: foneticko-fonologické, prozodické, zámená, slovesá, príslovky, častice, spojky, opakovania, synonymá, oslovenia, mimika, gestá, udržiavanie kontaktu zrakom, vzdialenosťou a polohou tela.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ pri čítaní dodržiava správne dýchanie, ✓ pri čítaní vie správne artikulovať, ✓ pri čítaní uplatňuje primeranú silu hlasu, ✓ pri čítaní dodržiava správnu melódiu, ✓ pozná základné odlišnosti medzi slovenskou a maďarskou výslovnosťou, ✓ dokáže plynule čítať veku primerané texty so správnou intonáciou 	<p>3. Čítanie</p> <p>Plynulé hlasné čítanie, čítanie s porozumením a výrazné čítanie veku primeraných textov z jednotlivých jazykových štýlov (jednoduchý náučný, administratívny) a textov z jednotlivých slohových postupov (rozprávací a informačný).</p> <p>Vyhľadávanie kľúčových slov a základných informácií v texte.</p>

<p>a výslovnosťou,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ po príprave dokáže výrazne čítať veku primerané texty, ✓ vie čítať s porozumením nahlas aj potichu, ✓ dokáže po príprave výrazne čítať známe kratšie literárne texty, ✓ s pomocou učiteľa vie vyhľadať a určiť v texte kľúčové slová a základné informácie, 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vie samostatne odpovedať na otázky k prečítaným textom, ✓ s pomocou učiteľa dokáže tvoriť otázky k prečítaným textom, ✓ s pomocou učiteľa vie vyhľadať v texte kľúčové slová a hlavnú myšlienku, ✓ dokáže spájať vety a vetné celky do súvislých textov, ✓ podľa vzoru dokáže tvoriť osnovu prejavu, ✓ dokáže členiť prejav na úvod, jadro a záver, ✓ dokáže logicky usporiadať myšlienky a členiť texty na menšie významové celky, ✓ pri rozprávaní dodržiava časovú postupnosť deja, ✓ po príprave dokáže reprodukovať kratšie prečítané a vypočuté veku primerané texty, ✓ po príprave dokáže prerozprávať svoj zážitok, ✓ po príprave dokáže stručne opísať osobu a predmet, ✓ po príprave dokáže napísať jednoduchú charakteristiku podľa 	<p>4. Tvorba dialógov a súvislých jazykových prejavov</p> <p>Štylizácia a kompozícia</p> <p>Spájanie viet a vetných celkov do súvislých textov. Osnova prejavu, členenie prejavu na úvod, jadro a záver, rozvíjanie tematických celkov. Logické usporiadanie myšlienok, členenie textov na menšie celky. Časová následnosť pri rozprávaní.</p> <p>Súkromný list. Odlišné písanie dátumu, oslovenia a zámen v maďarskom a v slovenskom jazyku. Oznámenie a správa. Tvary slovies v oznámení a v správe. Písanie súkromných listov, praktický nácvik tvorby oznámení a správ.</p> <p>Ústne a písomné formy súkromnej a verejnej komunikácie: pozvanie, poďakovanie, privítanie, ospravedlnenie, rozhovory v rozličných službách a v obchodoch, blahoželanía, pozdravy,</p>

<p>vonkajších znakov osoby a jej charakterových vlastností,</p> <ul style="list-style-type: none">✓ dokáže tvoriť kratšie slohové útvary/žánre známe z prechádzajúcich ročníkov,✓ dokáže správne napísať adresu a adresu odosielateľa na obálku a na pohľadnicu,✓ po príprave a podľa vzoru vie tvoriť súkromný list na danú tému,✓ dodržiava pravidlá písania veľkých písmen v korešpondencii (súkromný list, pohľadnica),✓ pozná odlišné písanie dátumu, oslovenia a zámen v maďarskom a v slovenskom jazyku,✓ po príprave dokáže tvoriť text pohľadnice v súlade s cieľom komunikácie,✓ po príprave dokáže tvoriť krátky e-mail a SMS,✓ po príprave a podľa vzoru dokáže napísať oznámenie a správu,✓ dokáže správne používať tvary slovies v oznámení a v správe,✓ podľa vzoru vie vyplniť žiacky preukaz, čitateľský preukaz, kratší veku primeraný osobný dotazník,✓ pri písaní vie aplikovať nadobudnuté vedomosti z ortografie,✓ vie tvoriť ústne a písomné blahoželanie k meninám, narodeninám,✓ dokáže tvoriť kratší telefonický rozhovor v súlade s cieľom komunikácie,	<p>súkromný list, oznámenie, správa, telefonovanie, krátke správy vo forme e-mailu a SMS – primerané jazykovej úrovni a veku žiakov.</p>
--	--

- ✓ vie poskytnúť základné informácie o sebe, o členoch rodiny, o príbuzných,
- ✓ po príprave dokáže súvisle rozprávať o prebraných témach s využitím osvojenej slovnej zásoby,
- ✓ po príprave vo dvojici dokáže tvoriť a zahrať krátke dialógy a situačné hry v rámci komunikačných tém,
- ✓ na základe východiskového textu v učebnici po príprave dokáže súvisle rozprávať o prebraných témach s využitím osvojenej slovnej zásoby,
- ✓ po príprave na základe osnovy dokáže tvoriť jednoduchý opis predmetu, osoby, prírody, pracovného postupu, prostredia,
- ✓ po príprave a na základe vedomostí z iných učebných predmetov dokáže poskytnúť základné informácie o prírodných, historických a kultúrnych zaujímavostiach bydliska, blízkeho okolia a o hlavnom meste Slovenskej republiky,
- ✓ po príprave na základe textu v učebnici dokáže stručne opísať Vysoké Tatry a mesto Košice,
- ✓ po príprave vie zoštylizovať kratšie súvislé texty na prebrané témy s využitím osvojenej slovnej zásoby,
- ✓ po príprave dokáže tvoriť krátky text na zadanú tému z prebraných komunikačných tém.

5. Komunikačné témy

Rodina a spoločnosť: osobné údaje – adresa, telefónne číslo, dáta narodenia, materinský jazyk, záľuby členov rodiny, domáce práce, pomoc v domácnosti, práca okolo domu, deľba práce v domácnosti, prázdniny a sviatky v rodinnom kruhu. Priateľstvo, priatelia. Osobné a písomné kontakty so známymi a s priateľmi.

Vzdelávanie a práca: aktivity v škole, telocvičňa, školská jedáleň, stravovanie v školskej jedálni, záujmové krúžky, zamestnanci školy.

Domov a bývanie: zariadenie a vybavenie domácnosti, prostredie, v ktorom žijeme – bývanie v meste a na dedine, utváranie životného prostredia – skrášľovanie bytu, okolia, mesta/dediny, starostlivosť o čistotu prostredia.

Doprava a cestovanie: dopravné prostriedky, mestská doprava, dopravné predpisy pre chodcov, cestovanie vlakom a autobusom, cestovanie električkou.

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie: starostlivosť o zdravie, správna

životospráva, stravovanie, obľúbené jedlá a nápoje, v reštaurácii, v cukrárni, choroby a úrazy, lekárska pohotovosť.

Obchod a služby: obchody v mieste bydliska, nákupy v obchodnom dome, v tržnici, merné jednotky a ceny.

Voľný čas a záľuby: hry, záľuby, zimné športy, jazda na bicykli, dopravné predpisy pre chodcov a cyklistov, spoločenské hry detí, návšteva kina, divadla, výstavy, múzea.

Sociálne kontakty žiakov. Priateľstvo, priatelia. Osobné a písomné kontakty so známymi a s priateľmi.

Človek a príroda: ochrana prírody, liečivé rastliny, chránené oblasti a prírodné rezervácie.

Naša vlasť: cestovanie po vlasti – kultúrne, historické pamiatky regiónu, Vysoké Tatry, Košice.

II. Jazyková komunikácia

Žiak:

- ✓ si osvojí cca 150 lexikálnych jednotiek aktívne a 50 receptívne v rámci komunikačných tém,
- ✓ dokáže vysvetliť pojmy: synonymá a antonymá,
- ✓ vie aktívne používať najfrekvencovanejšie páry synonym a antonym,
- ✓ dokáže vyhľadať v texte slová utvorené predponami, synonymá a antonymá,
- ✓ dokáže členiť slová na slabiky a určiť predponu v slove,
- ✓ dokáže tvoriť slová predponami podľa vzoru,
- ✓ dokáže určiť slovotvorný základ a predponu,
- ✓ vie v texte vyhľadať slová, ktoré boli utvorené predponami,
- ✓ dokáže vhodne využiť lexikálne jednotky v komunikačnej situácii,
- ✓ vie zoštylizovať vety a vetné konštrukcie podľa modelov,
- ✓ pozná význam slov, ktoré využíva vo svojom jazykovom prejave v súlade s rôznymi kontextami a komunikačnými situáciami,
- ✓ si vie overiť význam neznámych slov v dostupných informačných zdrojoch,
- ✓ dokáže pracovať so slovníkmi, príručkami,

1. Lexikológia

Slovná zásoba: osvojovanie približne 150 lexikálnych jednotiek aktívne, 50 receptívne (v rámci komunikačných tém), aplikácia osvojených lexikálnych jednotiek a ustálených slovných spojení rozličného typu.

Tvorenie slov predponami, synonymá a antonymá najčastejšie používaných slov.

Používanie slovníkov a príručiek: práca so slovensko-maďarským a maďarsko-slovenským prekladovým slovníkom a s obrázkovým slovníkom, so synonymickým slovníkom, s frazeologickým slovníkom, s Pravidlami slovenského pravopisu, so slovníkom cudzích slov pre školy, s Krátkym slovníkom slovenského jazyka (KSSJ).

<ul style="list-style-type: none"> ✓ v danej komunikačnej situácii využíva vhodné slová, slovné spojenia, jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou, ✓ s pomocou učiteľa dokáže pracovať s elektronickým slovníkom na webovom sídle <i>www.slovník.juls.savba.sk</i>, 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže správne písať odlišné spoluhlásky (<i>s, š, č, d', dž, ť, ň, ľ, í, ý, ž</i>), samohlásky (<i>ä, y, ý</i>) a dvojhásky (<i>ia, ie, iu, ô</i>), ✓ dokáže aplikovať nadobudnuté vedomosti z pravopisu, ✓ vie vymenovať a rozoznať obojaké spoluhlásky, ✓ dokáže vysvetliť pojem vybrané slová, ✓ ovláda pravopis základných vybraných slov, ✓ ovláda písanie <i>i/y</i> a <i>í/ý</i> po obojakých spoluhláskach v koreni najpoužívanejších slovenských slov, ✓ ovláda pravopis slabík <i>de, te, ne, le, di, ti, ni, li</i> v najfrekventovanejších slovách cudzieho pôvodu a vo zvukomalebných slovách, ✓ dokáže správne vyslovovať slová, slovné spojenia a vety, ✓ vie rozprávať jasne, nahlas a zrozumiteľne, 	<p>2. Zvuková stránka reči a pravopis</p> <p>Písanie <i>i/y, í/ý</i> v základných vybraných slovách.</p> <p>Písanie <i>i/y, í/ý</i> po obojakých spoluhláskach v koreni najpoužívanejších slovenských slov.</p> <p>Výslovnosť a pravopis slabík <i>de, te, ne, le, di, ti, ni, li</i> v najfrekventovanejších slovách cudzieho pôvodu a v niektorých domácich slovách, písanie „i“ po tvrdých spoluhláskach v najfrekventovanejších slovách cudzieho pôvodu a vo zvukomalebných slovách.</p> <p>Písanie <i>i/y, í/ý</i> po obojakých spoluhláskach v koreni najpoužívanejších slovenských slov.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže vyhľadať v texte podstatné mená, ✓ sa vie pýtať na podstatné mená správnu otázkou, ✓ vie rozlíšiť konkrétne a abstraktné podstatné mená, 	<p>3. Morfológia</p> <p>Podstatné mená</p> <p>Skloňovanie podstatných mien v slovenskom jazyku podľa pádov.</p>

- ✓ ovláda delenie a gramatické kategórie podstatných mien,
- ✓ dokáže roztriediť najfrekventovanejšie podstatné mená podľa gramatického rodu,
- ✓ vie určiť vzor najfrekventovanejších podstatných mien,
- ✓ vie skloňovať najfrekventovanejšie podstatné mená,
- ✓ dokáže používať správne tvary podstatných mien v komunikačných situáciách,
- ✓ ovláda písanie *i/y* a *í/ý* v príponách podstatných mien,
- ✓ pozná výnimky zrytmického krátenia v príponách podstatných mien,
- ✓ ovláda správnu výslovnosť pádovej prípony *-ov*,
- ✓ dokáže identifikovať pomnožné podstatné mená,
- ✓ dokáže tvoriť správne tvary pomnožných podstatných mien v G a v L,
- ✓ dokáže prakticky používať zhodu najfrekventovanejších prídavných mien s podstatnými menami,
- ✓ dokáže definovať slovesá,
- ✓ sa vie pýtať na slovesá správnymi otázkami,
- ✓ dokáže nájsť slovesá v texte,
- ✓ ovláda delenie a gramatické kategórie sloves,
- ✓ vie vyhľadať v texte činnostné a stavové slovesá,

Pády a pádové otázky, predložky.

Predložkové väzby podstatných mien podľa pádov, tvorenie a používanie predložkových väzieb podľa pádových otázok a modelov.

Tvorenie správnych tvarov podstatných mien mužského, ženského a stredného rodu podľa modelov – praktické precvičovanie v komunikačných situáciách.

Písanie *i/y*, *í/ý* v príponách podstatných mien.

Výnimky z rytmického krátenia v príponách podstatných mien.

Výslovnosť pádovej prípony *-ov*.

Pomnožné podstatné mená.

Prídavné mená

Zhoda prídavných mien s podstatnými menami.

Predložky

Vyjadrenie miesta, smerovania, času, prostriedku a účelu pomocou predložiek.

Predložky s G, D, A, L, I. Predložky s viacerými pádmami.

Slovesá

Činnostné a stavové slovesá. Modálne slovesá.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vie identifikovať zvrtné a nezvrtné slovesá, ✓ dokáže používať správne tvary najfrekventovanejších zvrtných sloves v rámci komunikačných tém, ✓ dokáže nájsť v texte plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá, ✓ dokáže tvoriť správne tvary sloves v oznamovacom a v rozkazovacom spôsobe podľa modelov, ✓ vie identifikovať oznamovací, rozkazovací a podmieňovací spôsob slovesa a chápe jeho funkciu v texte, ✓ dokáže používať správne tvary sloves v spojení s príslovkami času, miesta, spôsobu a príčiny, ✓ dokáže správne používať vykanie v slovenskom jazyku, ✓ vie vysvetliť neurčitok – slovníkový tvar sloves, ✓ dokáže utvoriť neurčitok najfrekventovanejších sloves, 	<p>Zvrtné slovesá v rámci komunikačných tém.</p> <p>Tvorenie správnych tvarov sloves v oznamovacom a v rozkazovacom spôsobe podľa modelov. Vykanie v slovenskom jazyku.</p> <p>Neurčitok – slovníkový tvar sloves v slovenskom jazyku.</p> <p>Príslovky času, miesta, spôsobu, príčiny. Praktické používanie správnych tvarov sloves s príslovkami.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety podľa obsahu, ✓ vie samostatne tvoriť kladné a záporné vety v rámci komunikačných tém, ✓ pozná správnu interpunkciu na konci jednoduchých viet, ✓ vie správne intonovať oznamovacie, rozkazovacie, opytovacie, zvolacie a želacie vety, ✓ dokáže tvoriť jednoduché vety podľa vetných modelov, ✓ správne artikuluje, 	<p>4. Syntax</p> <p>Vety podľa zámeru hovoriaceho. Druhy viet podľa rečového zámeru hovoriaceho. Kladné a záporné vety.</p> <p>Správna intonácia, pravopis a obmieňanie rozličných druhov viet.</p> <p>Jednoduchá veta. Tvorenie jednoduchých rozvitých viet podľa modelov.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ pri komunikácii dodržiava správnu intonáciu a tempo reči. 	
III. Literárna komunikácia	
<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže samostatne čítať veku a jazykovým zručnostiam primerané ukážky zo slovenskej literatúry, ✓ po príprave dokáže plynule a so správnu výslovnosťou čítať známe literárne texty, ✓ vie po príprave výrazne čítať známe kratšie veku primerané literárne texty, 	<p>1. Čítanie</p> <p>Plynulé tiché a hlasné čítanie prebraných literárnych ukážok.</p> <p>Výrazné čítanie prebraných literárnych ukážok.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže využívať poznatky a zručnosti získané z maďarskej literatúry pri práci so slovenským literárnym textom, ✓ dokáže podľa vzoru tvoriť dejovú osnovu príbehu, ✓ s pomocou učiteľa dokáže vyhľadať v texte kľúčové slová, ✓ po príprave dokáže reprodukovať obsah prečítaných veku primeraných literárnych ukážok so zachovaním časovej a príčinnej postupnosti, ✓ na základe osnovy alebo pomocných otázok po príprave dokáže prerozprávať príbehy a zážitky súvisiace s prečítanými literárnymi ukážkami, ✓ s pomocou učiteľa dokáže sformulovať hlavnú myšlienku 	<p>2. Tematické okruhy a témy</p> <p>Slovenská literatúra pre deti a mládež</p> <p>Veku primerané literárne ukážky od slovenských autorov.</p> <p>Hrdinovia detských príbehov – poviedky. Dejová osnova príbehu.</p> <p>Reprodukcia príbehu podľa otázok a podľa osnovy.</p> <p>Obrazy zo života prírody a ľudí</p> <p>Ukážky zo slovenskej básnickej tvorby pre deti a mládež.</p> <p>Jazykové prostriedky – aplikovanie vedomostí a poznatkov z maďarského jazyka: zosobnenie, opakovanie slov, zdrobneniny, stavba básne, rytmus, rým, strofa.</p>

prečítaného úryvku,

- ✓ dokáže vysvetliť vznik a význam ľudových piesní na základe vedomostí z maďarského jazyka,
- ✓ dokáže rozlíšiť druhy ľudových piesní na základe ich obsahu,
- ✓ pozná vybrané ľudové a autorské rozprávky, detské hry, riekanky a vyčítanky, ľudové piesne, príslovia a porekadlá viažuce sa k práci, pranostiky, hádanky a žarty,
- ✓ dokáže vysvetliť pojem bájka,
- ✓ s pomocou učiteľa dokáže vyvodiť z bájky mravné ponaučenie,
- ✓ dokáže vymedziť pojem hlavná postava,
- ✓ vie identifikovať hlavnú postavu v bájke,
- ✓ dokáže vo veku primeranom texte na základe informácií a na základe reči postáv charakterizovať literárnych hrdinov a prostredie, v ktorom sa príbeh odohráva,
- ✓ pozná odlišné umelecké prostriedky poézie a prózy,
- ✓ pozná štruktúru básne,
- ✓ pozná jazykové výrazové prostriedky ľudových piesní,
- ✓ dokáže vyhľadať verš, strofu, refrén, rým, zdobneniny, zosobnenie a opakovanie slov.

Bájk

Ukážky zo slovenských bajok. Ľudské vzťahy a charaktery v bajkach.

Rozdiel medzi bajami a bajkami. Zosmiešňovanie a kritika ľudských nerestí v bajkach. Ponaučenia z bajok.

Rozprávky

Ľudové a umelé rozprávky. Charakteristické prvky rozprávok.

Ľudové piesne, detské hry, krátke útvary ľudovej slovesnosti:

príslovia a porekadlá viažuce sa k práci, hádanky, pranostiky, podobné motívy v slovenskej a v maďarskej ľudovej slovesnosti, rytmus.

Slovenské ľudové piesne – súčasť kultúrneho dedičstva národa.

Tematika a stavba ľudových piesní, rým, rytmus, strofa, refrén, opakovanie slov, častí. Jazykové výrazové prostriedky ľudových piesní: obrazné pomenovanie, slovosled, prízvuk.

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka.

Výkonový štandard

Obsahový štandard

I. Komunikácia a sloh (počúvanie s porozumením, hovorenie, čítanie, ústne a písomné vyjadrovanie)

Žiak:

- ✓ dokáže nadviazať komunikáciu s osobami hovoriacimi po slovensky,
- ✓ primerane jazykovej úrovni a veku ovláda rozličné pozdravy, oslovenia a spoločenské rozhovory,
- ✓ dokáže začať, rozvíjať a ukončiť rozhovor v bežných komunikačných situáciách,
- ✓ dokáže jednoducho, pomocou krátkych viet komunikovať v bežných komunikačných situáciách,
- ✓ dokáže sledovať a pochopiť krátky ústny prejav partnera,
- ✓ dokáže porozumieť jednoduchým pokynom a reagovať na ne,
- ✓ jednoduchým spôsobom dokáže vyjadriť svoj názor na určitú tému,
- ✓ spoločensky vhodne dokáže vyjadriť vôľu a emócie,
- ✓ dokáže stručne opísať osoby, predmety a veci,
- ✓ vie jednoduchým spôsobom opísať problém, prostredie a prírodu,
- ✓ dokáže zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie,

1. Rečovo-komunikačné zámery

Upevňovanie a prehľbovanie zručností získané v 5. a v 6. ročníku.

Nadviazanie kontaktu s osobami hovoriacimi po slovensky:

pozdravy, oslovenia, rozlúčenie, zoznamovanie sa, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie, vyjadriť pochopenie, záujem, nezáujem, informovať sa o telesnom a o duševnom stave, slušne reagovať na otázky, pozvanie, poďakovanie, akceptovať a odmietnuť pozvánku, vyjadriť pochopenie a záujem.

Oznámenie a vyjadrenie stanoviska: získavať a poskytovať informácie, požiadať o radu, poskytnúť radu, vyjadriť ochotu, neochotu, istotu, neistotu, pochybnosť, vlastnú mienku, zámer, vyjadriť, že sa niečo páči/nepáči, že komunikujúca osoba má/nemá rád/rada niekoho alebo niečo, vyjadriť presvedčenie, vedomosť, informovanosť, prekvapenie. Vyjadriť súhlas a nesúhlas.

	<p>Vyjadrenie vôle, duševných pocitov a nálady: požiadať o zopakovanie výpovede, slušne vyjadriť prosbu a želanie, návrhy, požiadať o pomoc, vyjadriť radosť, spokojnosť, nespokojnosť, ľútosť, prekvapenie, smútok a žiaľ, zlosť.</p> <p>Vyjadriť požiadavku, objednávku, inštrukcie, upozornenie, príkazy.</p> <p>Vyjadriť sympatie, antipatie, pohoršenie.</p> <p>Opis voľakoho alebo voľačoho: opis osoby, predmetu a vecí, jednoduchý opis problému, prostredia a prírody.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže správne vyjadriť vlastníctvo a vlastníka používaním lexikálne osvojených privlastňovacích zámen, ✓ využíva vhodné jazykové prostriedky v danej komunikačnej situácii, ✓ dokáže vyjadriť priestorové a časové vzťahy v rámci komunikačných tém, ✓ dokáže vyjadriť kvalitatívne, kvantitatívne a logické vzťahy v rámci komunikačných tém, ✓ vie správne používať modálne slovesá na vyjadrenie modality podľa modelových viet, ✓ dokáže používať osvojené jazykové a mimojazykové prostriedky kohézie (dokáže primerane gestikulovať, používať vhodnú 	<p>2. Pojmové okruhy</p> <p>Vyjadrenie existencie</p> <p>Vyjadrenie vlastníctva a vlastníka: podľa vetných štruktúr mať koho/čo, vlastníctvo koho/čoho a používaním lexikálne osvojených privlastňovacích zámen.</p> <p>Vyjadrenie priestorových vzťahov: miesto, smerovanie, poloha, diaľka, vzdialenosť.</p> <p>Vyjadrenie časových vzťahov: dĺžka trvania, časové ohraničenie</p>

mimiku a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim v danej komunikačnej situácii),

deja, konkrétny a približný čas, termíny, dáta, časová následnosť dejov, rýchlosť, jednorazové, prebiehajúce a opakované činnosti, deje a udalosti.

Vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov: postava, tvar, forma, rozloha, kvalita, farba, vek, hmota/látka/materiál, chute, pachy, vône.

Vyjadrenie kvantitatívnych vzťahov: počet, množstvo, dĺžka, hmotnosť, miera, objem, stupňovanie, porovnávanie počtu, množstva a miery.

Vyjadrenie logických vzťahov: priradenosť, podradenosť, odporovanie, vylučovanie, príčina – dôsledok.

Vyjadrenie modality: potreby, nutnosti, možnosti, vôle, zámeru.

Vyjadrenie uvažovania, znalosti, informovanosti, prekvapenia.

Jazykové a mimojazykové prostriedky kohézie: foneticko-fonologické, prozodické, zámená, slovesá, príslovky, častice, spojky, opakovanie slov, synonymá, oslovenia, mimika, gestá, udržiavanie kontaktu

	zrakom, vzdialenosťou a polohou tela.
<ul style="list-style-type: none"> ✓ pri čítaní dodržiava správne dýchanie, ✓ vie správne artikulovať, ✓ pozná základné odlišnosti medzi slovenskou a maďarskou výslovnosťou, ✓ dokáže plynule čítať veku primerané texty so správnou intonáciou a výslovnosťou, ✓ dokáže čítať s porozumením nahlas aj potichu veku primerané texty, ✓ po príprave dokáže výrazne čítať veku primerané texty, ✓ vie samostatne čítať dlhšie texty (cca 50 – 70 riadkov) vo veku primeraných detských a populárno-náučných časopisoch a v magazínoch, ✓ dokáže vyhľadať a určiť v texte kľúčové slová a základné informácie, ✓ pri čítaní uplatňuje primeranú silu hlasu a dodržiava správnu melódiu, ✓ sa vie orientovať v jednoduchých veku primeraných informačných textoch v slovenskom jazyku, 	<p>3. Čítanie</p> <p>Hlasné a tiché plynulé čítanie s porozumením.</p> <p>Samostatné čítanie dlhších textov vo veku primeraných detských, populárno-náučných časopisoch a v magazínoch.</p> <p>Výrazne čítanie a predčítanie.</p> <p>Vyhľadávanie kľúčových slov a základných informácií v texte.</p> <p>Orientácia v jednoduchých veku primeraných informačných textoch v slovenskom jazyku (cestovný poriadok, jedálny lístok, oznamy, jednoduché tlačivá, dotazníky, návody, reklamy, pútače, programy kín, rozhlasu, televízie, orientačné mapky miest, turistické orientačné tabule).</p>

- ✓ dokáže globálne porozumieť veku primeraným súvislým textom a kratším literárnym ukážkam s menším počtom neznámych slov,
- ✓ dokáže samostatne odpovedať na otázky k prečítaným textom,
- ✓ dokáže tvoriť otázky k prečítaným textom,
- ✓ dokáže vyhľadať v texte základné informácie potrebné na porozumenie textu,
- ✓ dokáže nájsť v texte kľúčové slová a hlavnú myšlienku,
- ✓ podľa vzoru vie tvoriť osnovu prejavu, členiť prejav na úvod, jadro a záver,
- ✓ dokáže logicky usporiadať myšlienky, členiť texty na menšie významové celky a dávať im vhodné nadpisy,
- ✓ podľa vzoru vie tvoriť jednoduché rozprávanie s prvkami opisu,
- ✓ podľa vzoru vie tvoriť rozprávanie na základe tvorivej fantázie,
- ✓ pri rozprávaní dodržiava časovú postupnosť deja,
- ✓ po príprave dokáže reprodukovať kratšie prečítané a vypočuté veku primerané texty,
- ✓ po príprave dokáže stručne prerozprávať svoj zážitok,
- ✓ dokáže stručne opísať osobu, predmet, prírodu a prostredie, bežnú činnosť a jednoduchý pracovný postup na základe modelových viet,

4. Tvorba dialógov a súvislých ústnych a písomných prejavov

Štylizácia a kompozícia

Osnova zážitkovo-dejových prejavov, spájanie tematických jednotiek prejavu do vyšších celkov. Členenie textov na logické celky, tvorenie vhodných nadpisov vyčleneným celkom. Členenie slohových útvarov na úvod, jadro a záver.

Ústne a písomné formy súkromnej a verejnej komunikácie

Blahoželanie, pozvanie, privítanie a poďakovanie, ospravedlnenie, telefonovanie, spoločenské rozhovory pri nákupoch a službách – primerané jazykovej úrovni a veku žiakov.

Oznámenie a správa o živote v škole, súkromný list, zoznam nákupu, zostavenie jedálneho lístka.

Zážitkovo-dejové prejavy

Reprodukcia. Voľná a stručná reprodukcia. Rozprávanie.

Prerозprávanie zážitku, príbehu s dejovým napätím, rozprávanie spojené s opisom prostredia a situácie, s opisom alebo charakteristikou konajúcich osôb. Rozprávanie na základe tvorivej fantázie. Rozprávanie s prvkami opisu. Rozprávanie spojené s opisom prírody;

<ul style="list-style-type: none"> ✓ podľa vzoru vie tvoriť stručné rozprávanie s prvkami opisu, ✓ po príprave dokáže stručne referovať o učive z učebných predmetov, ktoré si už osvojil v maďarskom jazyku, ✓ po príprave dokáže reprodukovať jednoduchý veku primeraný opis, ✓ dokáže tvoriť jednoduchú charakteristiku podľa vonkajších znakov osoby a jej charakterových vlastností, ✓ dokáže tvoriť kratšie slohové útvary/žánre známe z prechádzajúcich ročníkov, ✓ po príprave a podľa vzoru dokáže napísať oznámenie a správu, ✓ vie správne používať tvary slovies v oznámení a v správe, ✓ dokáže vyplniť žiacky preukaz, čitateľský preukaz a kratší veku primeraný osobný dotazník, ✓ pri písaní vie aplikovať nadobudnuté vedomosti z ortografie, ✓ dokáže tvoriť kratšie telefonické rozhovory v súlade s cieľom komunikácie, ✓ ovláda bežné spoločenské rozhovory pri nákupoch a službách, ✓ po príprave dokáže stručne a voľne reprodukovať prečítané texty, 	<p>jednoduchý opis činnosti a pracovného postupu.</p> <p>Opis predmetu, prírody a prostredia na základe modelových viet.</p> <p>Jednoduchý opis osoby.</p> <p>Stručná charakteristika osoby.</p> <p>Náučné prejavy</p> <p>Reprodukcia jednoduchých veku primeraných opisov.</p> <p>Administratívne prejavy</p> <p>Program výletu, zoznam účastníkov výletu, jednoduchá objednávka, vyplňanie podacieho lístka.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ po príprave a na základe východiskového textu dokáže súvisle 	<p>5. Komunikačné témy</p> <p>Rodina a spoločnosť: život v rodine, širšie príbuzenské vzťahy.</p>

rozprávať o prebraných témach s využitím osvojenej slovnej zásoby,

- ✓ po príprave vo dvojici dokáže tvoriť a zahrať dialógy a situačné hry v rámci komunikačných tém,
- ✓ na základe osnovy dokáže tvoriť jednoduchý opis predmetu, osoby, prírody, pracovného postupu, prostredia,
- ✓ dokáže po príprave a na základe modelových rozhovorov zahrať nakupovanie v rozličných obchodoch,
- ✓ primerane situácii vie používať osvojené zdvorilostné frázy vo svojom prejave,
- ✓ po príprave a na základe východiskového textu vie tvoriť rozhovory v reštaurácii, u obuvníka, opravára hodín a hodínok, u holiča a u kaderničky, v kvetinárstve,
- ✓ dokáže aktívne používať osvojené zdvorilostné frázy v dopravných prostriedkoch,
- ✓ s pomocou učiteľa sa dokáže orientovať v cestovných poriadkoch,
- ✓ po príprave vie súvisle rozprávať o svojich záľubách a o činnostiach v rôznych kluboch a v centrách voľného času,
- ✓ po príprave s pomocou učiteľa vie pripraviť krátky referát o prečítanom článku vo veku primeranom časopise pre deti a mládež,

Rodinné udalosti: napr. narodenie nového člena rodiny, sobáš, zásnuby, maturita. Rodinný stav. Život v neúplných rodinách, život v detských domovoch.

Priateľstvo. Vzťah k priateľom, rovesníkom, dospelým a k starým.

Domov a bývanie: domácnosť, životné podmienky, byt/dom, vybavenie domácnosti, domov a jeho okolie.

Vzdelávanie a práca: život v škole, nové učebné predmety v 7. ročníku, krúžková činnosť, žiacky parlament, zariadenie a vybavenie školy.

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie: naše telo – časti tela. Osobná hygiena. Najčastejšie choroby a úrazy, predchádzanie úrazom a chorobám. Prvá pomoc, domáca lekárnička. Lekáreň, lieky.

Racionálna výživa. Liečivé byliny a čaje. Zdravý spôsob života. Fajčenie, drogy – ochrana a boj proti nim.

Obchod a služby: služby pre obyvateľstvo, obchody, nákupy. V reštaurácii, u obuvníka, opravára hodín a hodínok, u holiča a u kaderničky, v kvetinárstve. Nákupy v predajni fotoaparátov,

- ✓ vie vymenovať niektoré veku primerané televízne relácie,
- ✓ po príprave a na základe osnovy dokáže súvisle rozprávať o prírodných, historických, kultúrnych zaujímavostiach vlastného regiónu,
- ✓ dokáže tvoriť súvislý text o prírodných krásach, rekreačných strediskách v SR a po príprave dokáže o nich stručne informovať.

v klenotníctve.

Doprava a cestovanie: príprava na cestovanie, osobná doprava. Cestovanie po vlasti vlakom a autobusom, cestovný poriadok. V informačnej kancelárii na železničnej a na autobusovej stanici. Bezpečnosť pri cestovaní vlakom a autobusom.

Voľný čas a záľuby: šport, záľuby, diskotéka, umelecké činnosti, prázdniny, zážitky, príbehy, udalosti. Činnosti v rôznych kluboch, v centrách voľného času.

Človek a príroda: kvety a rastliny okolo nás. Pestovanie izbových kvetín a rastlín. Záhradkárstvo.

Počasia – predpoveď počasia.

Ochrana prírody pred ničením a zdevastovaním.

Národné parky, chránené oblasti a prírodné rezervácie.

Kultúra a umenie: knihy, časopisy, noviny, rozhlas, televízia, film v našom živote.

Naša vlasť: prírodné, historické a kultúrne zaujímavosti vlastného

regiónu. Kúpeľné mestá, známejšie výletné a rekreačné strediská v našej vlasti.

II. Jazyková komunikácia

Žiak:

- ✓ si osvojí cca 150 lexikálnych jednotiek aktívne a 50 receptívne v rámci komunikačných tém,
- ✓ vie aktívne používať najfrekvencovanejšie páry antónym a synonym,
- ✓ dokáže vhodne využiť osvojené lexikálne jednotky v komunikačnej situácii,
- ✓ dokáže štylizovať vety a vetné konštrukcie podľa modelov,
- ✓ pozná význam slov, ktoré využíva vo svojom jazykovom prejave v súlade s rôznymi kontextami a komunikačnými situáciami,
- ✓ si dokáže overiť význam neznámych slov v dostupných informačných zdrojoch,
- ✓ pozná odlišnosti medzi jednovýznamovými a viacvýznamovými slovami, rovnoznačnými a rovnozvučnými slovami,
- ✓ dokáže nájsť v texte citovo zafarbené a zvukomalebné slová,
- ✓ v rámci komunikačných tém dokáže využívať osvojené synonymické dvojice, citovo zafarbené a zvukomalebné slová,
- ✓ vo svojom prejave aktívne používa osvojené slová s opačným

1. Lexikológia

Slovná zásoba: osvojovanie približne 150 lexikálnych jednotiek aktívne a 50 receptívne (v rámci komunikačných tém), praktická aplikácia osvojených lexikálnych jednotiek a ustálených slovných spojení rozličného typu.

Lexikálny význam slov, jednovýznamové a viacvýznamové slová, rovnozvučné a rovnoznačné slová, slová s opačným významom, citovo zafarbené a zvukomalebné slová, štylistické využívanie synonymických dvojíc a radov, citovo zafarbených a zvukomalebných slov.

Ustálené prirovnania – porovnanie s maďarským jazykom.

Používanie slovníkov a príručiek

Práca so synonymickým a frazeologickým slovníkom, s prekladovým slovníkom, s Pravidlami slovenského pravopisu, s KSSJ, so slovníkom cudzích slov pre školy, s Pravidlami slovenskej výslovnosti.

<p>významom,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ na základe vedomostí z maďarského jazyka dokáže nájsť v texte ustálené prirovnania, ✓ vie aktívne používať prebrané prirovnania, ✓ vie pracovať s prekladovými slovníkmi a s príručkami, ✓ dokáže samostatne pracovať s elektronickým slovníkom na webovom sídle <i>www.slovník.juls.savba.sk</i>, 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ správne píše <i>i/y</i> a <i>í/ý</i> v základných vybraných slovách, ✓ správne píše <i>i/y</i> a <i>í/ý</i> po obojakých spoluhláskach v koreni najpoužívanejších slovenských slov, ✓ správne vyslovuje slabiky <i>de, te, ne, le, di, ti, ni, li</i> v najfrekvencovanejších slovách cudzieho pôvodu a vo zvukomalebných slovách, ✓ správne píše <i>i/y</i> a <i>í/ý</i> v ohýbacích príponách podstatných a prídavných mien, 	<p>2. Zvuková stránka reči a pravopis</p> <p>Písanie <i>i/y, í/ý</i> v základných vybraných slovách.</p> <p>Písanie <i>i/y, í/ý</i> po obojakých spoluhláskach v koreni najpoužívanejších slovenských slov. Výslovnosť a pravopis slabík <i>de, te, ne, le, di, ti, ni, li</i> v najfrekvencovanejších slovách cudzieho pôvodu a v niektorých domácich slovách, písanie „i“ po tvrdých spoluhláskach v najfrekvencovanejších slovách cudzieho pôvodu a vo zvukomalebných slovách.</p> <p>Písanie <i>i/y, í/ý</i> v ohýbacích príponách.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže definovať prídavné mená, ✓ sa vie pýtať na prídavné mená správnymi otázkami, 	<p>3. Morfológia</p> <p>Prídavné mená</p> <p>Vlastnostné (akostné a vzťahové) prídavné mená. Zvieracie</p>

- ✓ dokáže nájsť prídavné mená v texte,
- ✓ ovláda delenie prídavných mien,
- ✓ dokáže správne uplatniť zhodu najfrekventovanejších prídavných mien s podstatnými menami,
- ✓ dokáže správne stupňovať prebrané akostné prídavné mená,
- ✓ dokáže rozlíšiť tvrdo zakončené a mätko zakončené prídavné mená,
- ✓ dokáže tvoriť správne tvary prídavných mien spolu s podstatnými menami podľa vetných modelov,
- ✓ ovláda písanie *i/y* a *i/ý* a rytmické krátenie v príponách prídavných mien,
- ✓ podľa modelov vie tvoriť privlastňovacie a zvieracie prídavné mená,
- ✓ dokáže vyhľadať v texte privlastňovacie a zvieracie prídavné mená,
- ✓ na základe vetných modelov vie tvoriť správne tvary privlastňovacích a zvieracích prídavných mien v rámci komunikačných tém,
- ✓ vie prakticky používať správne tvary najfrekventovanejších privlastňovacích a zvieracích prídavných mien,
- ✓ chápe štylistický význam prídavných mien,

a privlastňovacie prídavné mená – odlišné javy od maďarského jazyka. Stupňovanie akostných prídavných mien. Gramatická zhoda prídavného mena s podstatným menom v rode, čísle a v páde.

Tvorenie správnych tvarov prídavných mien tvrdého a mäkkého zakončenia podľa modelov. Vyjadrenie vlastníka privlastňovacími prídavnými menami – porovnanie s maďarským jazykom. Tvorenie a používanie privlastňovacích prídavných mien.

Štylistický význam prídavných mien (opis a charakteristika).

Písanie *i/y*, *i/ý* a rytmické krátenie v príponách prídavných mien.

Podstatné mená

Tvorenie správnych tvarov prídavných mien spolu s podstatnými menami.

Číslovky

Druhy čísloviek – porovnanie s maďarským jazykom. Tvorenie správnych tvarov základných čísloviek a ich používanie v reči. Správny gramatický tvar počítanej veci. Správny gramatický tvar slov vo vetnej štruktúre: číslovka – predmet – sloveso. Pravopis základných čísloviek. Zlomkové číslovky.

Tvorenie správnych tvarov radových čísloviek podľa modelov.

- ✓ vie využívať prídavné mená pri tvorbe opisu a charakteristiky,
- ✓ dokáže definovať číslovky,
- ✓ sa vie pýtať na číslovky správnou otázkou,
- ✓ dokáže nájsť v texte číslovky,
- ✓ ovláda delenie čísloviek v porovnaní s maďarským jazykom,
- ✓ dokáže tvoriť správne tvary základných a radových čísloviek podľa vetných modelov,
- ✓ vie prakticky používať gramatickú zhodu radových čísloviek a podstatného mena,
- ✓ ovláda pravopis základných a radových čísloviek, pozná odlišnosti od maďarského jazyka,
- ✓ dokáže tvoriť správne tvary skupinových čísloviek s pomnožnými podstatnými menami,
- ✓ vie prakticky používať správne tvary druhových a násobných čísloviek podľa modelov,
- ✓ vie prakticky používať správne tvary neurčitých čísloviek,
- ✓ ovláda pravopis čísloviek,
- ✓ vie definovať príslovky,
- ✓ sa vie pýtať na príslovky správnou otázkou,
- ✓ dokáže nájsť príslovky v texte,
- ✓ ovláda delenie prísloviiek (odlišnosti od maďarského jazyka),

Gramatická zhoda radových čísloviek a podstatného mena. Pravopis radových čísloviek.

Odlišnosti od maďarského jazyka: skupinové, druhové a násobné číslovky.

Spájanie skupinových čísloviek s pomnožnými podstatnými menami.

Používanie a pravopis druhových a násobných čísloviek. Neurčité číslovky – tvorenie, používanie, pravopis.

Príslovky

Príslovky miesta, času, spôsobu a príčiny – odlišnosti od maďarského jazyka. Odlišovanie prísloviiek od prídavných mien a predložkových väzieb podstatných mien. Využívanie prísloviiek v textovej nadväznosti. Tvorenie prísloviiek z prídavných mien. Stupňovanie prísloviiek. Pravopis prísloviiek.

Slovesá

Praktické používanie správnych tvarov sloviies s príslovkami.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže rozlíšiť príslovky od prídavných mien a od predložkových väzieb podstatných mien, ✓ dokáže tvoriť príslovky z prídavných mien, ✓ ovláda stupňovanie najfrekventovanejších prísloviiek, ✓ ovláda pravopis prísloviiek, 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ podľa modelov vie tvoriť jednoduché vety podľa obsahu so správnym slovosledom, ✓ pozná správnu interpunkciu na konci jednoduchých viet, ✓ vie tvoriť jednoduché holé a rozvité vety podľa vetných modelov, ✓ vie správne artikulovať, ✓ pri hovorení dodržiava správnu intonáciu, ✓ vie tvoriť rozvité jednoduché kladné a záporné vety so správnym slovosledom podľa modelových viet. 	<p>4. Syntax</p> <p>Vety podľa zámeru hovoriaceho</p> <p>Tvorenie jednoduchých viet podľa modelov. Správna intonácia, interpunkcia vnútri a na konci viet, správny slovosled slov vo vetách.</p> <p>Jednoduchá veta</p> <p>Tvorenie jednoduchých rozvitých viet. Správny slovosled v jednoduchej vete.</p>
<p>III. Literárna komunikácia</p>	
<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ pozná základné odlišnosti medzi slovenskou a maďarskou výslovnosťou, ✓ dokáže plynule čítať veku primerané texty so správnou intonáciou a výslovnosťou, 	<p>1. Čítanie</p> <p>Výrazné čítanie známych literárnych textov.</p> <p>Správna intonácia, tempo, dynamika a rytmus.</p> <p>Plynulé čítanie známych textov.</p>

- ✓ vie čítať s porozumením nahlas aj potichu,
- ✓ po príprave dokáže výrazne čítať kratšie veku primerané literárne texty,
- ✓ dokáže vyhľadať a určiť v texte kľúčové slová a základné informácie,
- ✓ dokáže globálne porozumieť textu ukážky,
- ✓ si vie overiť význam neznámych slov v dostupných slovníkoch,
- ✓ po príprave dokáže reprodukovat' obsah prečítaných literárnych ukážok,
- ✓ na základe osnovy alebo pomocných otázok po príprave dokáže prerozprávať príbehy a zážitky súvisiace s prečítanými literárnymi ukážkami,
- ✓ vie vysvetliť pojem báj a vie uviesť príklady bájí, ktoré prečítal,
- ✓ vie vyhľadať v bájach hlavné a vedľajšie postavy,
- ✓ dokáže charakterizovať jednotlivé postavy z čitateľského hľadiska,

Čítanie s porozumením veku primeraných textov.

2. Tematické okruhy a témy

Slovenská literatúra pre deti a mládež

Ukážky zo slovenskej literatúry pre deti a mládež.

Príbehy a osudy detských hrdinov v poviedkach.

Tematika a žánre súčasnej literatúry pre deti a mládež.

Ukážky zo slovenskej básnickej tvorby pre deti a mládež.

Jazykové prostriedky: zosobnenie, opakovanie slov, zdrobneniny, stavba básne, rytmus, rým.

Slovenské báje

Tematika a hrdinovia slovenských bájí – porovnanie s hrdinami rozprávok.

- ✓ dokáže rozlíšiť báje od bájok,
- ✓ pozná vybrané báje, povesti, príslovia a porekadlá, hádanky a pranostiky,
- ✓ dokáže identifikovať v texte príslovie, porekadlo, pranostiku,
- ✓ s pomocou učiteľa dokáže z kontextu vyvodiť ich význam,
- ✓ využíva poznatky a zručnosti získané z maďarskej literatúry pri práci so slovenským literárnym textom,
- ✓ vie stručne charakterizovať literárnych hrdinov a prostredie na základe reči postáv,
- ✓ dokáže vysvetliť rozdiely medzi povest'ou a rozprávkou,
- ✓ vie rozlíšiť ľudové a autorské povesti,
- ✓ s pomocou učiteľa dokáže sformulovať hlavnú myšlienku povesti,
- ✓ vie rozlíšiť, čo je v povesti fantastické a čo realistické,
- ✓ dokáže priradiť povesti k jednotlivým druhom a pozná niektorých hrdinov slovenských povestí (Jánošík, kráľ Matej),
- ✓ po príprave dokáže reprodukovať aspoň jednu povest',
- ✓ pozná spoločné a odlišné črty v rozprávkach, bájach a v povestiach.

Povesti

Tematika povestí (historické udalosti, miestne povesti).

Hrdinovia slovenských povestí.

Spoločné a odlišné črty v rozprávkach, bájach a v povestiach.

Postava kráľa Mateja a Juraja Jánošíka v slovenských ľudových povestiach.

Krátke útvary ľudovej slovesnosti: najfrekvencovanejšie príslovia a porekadlá, hádanky, pranostiky.

Slovenské ľudové piesne.

Tematika a stavba, rým, rytmus, strofa, refrén, opakovanie slov a častí.

d) Metódy a formy práce

V učebnom procese vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry sa uplatňuje komunikatívny prístup. Na 2.stupni ZŠ má prevládať uvedomelo- praktická metóda, ktorá integruje učenie sa návykom a uvedomené učenie, ktoré sa zameriava na rozumovú, vôľovú a citovú stránku osobnosti žiaka. Je potrebné vytvárať komunikatívne situácie, kde sa využije verbálna a neverbálna komunikácia, uskutočňuje sa osvojovanie lexikálnych jednotiek a gramatických javov. Podmienkou rečovej komunikácie je jednoznačná identifikácia **reči** - porozumenie reči partnera, porozumenie textu, vedieť vysvetliť presný význam lexikálnych jednotiek. Veľmi dôležitou podmienkou rečovej komunikácie je motivácia. Ťažiskom práce s literárnymi textami je spoznávanie komunikatívnych prvkov v literárnych ukážkach, pozorovanie a estetické vnímanie literárneho textu (reprodukcia, obsahu, dramatizácia, hodnotenie), utváranie návykov potrebných na čítanie slovenskej poézie a prózy.

Metódy a postupy:

Všeobecno-didaktické metódy:

- informačno-receptívna – úvod do nových tematických celkov (fakty, názvy, termíny, postupy...)
- reproduktívna metóda – zručnosti a návyky (aplikovanie pojmov, vzťahov, zákonov, teórií...)
- problémový výklad
- heuristická metóda
- výskumná metóda

Konkretizácia

- didaktická hra
- samostatná práca
- inscenačná metóda
- metóda práce žiakov s učebnicou a knihou
- metóda výkladu
- metóda demonštrovania a pozorovania
- metóda riešenia úloh
- sokratovská metóda
- prípadová štúdia **Formy práce:**

Sociálne formy:

frontálne, individuálne a skupinové vyučovanie

Organizačné formy:

vyučovacia hodina, projekty, domáca úloha

Metódy práce

- výklad
- motivačné metódy rozhovoru
- reproduktívne i produktívne metódy upevňovania učiva
- demonštračné vizuálne i audiovizuálne metódy
- dramatizačné metódy
- interaktívne metódy
- heuristické metódy projektovej práce
- problémová

Formy práce

- individuálna a skupinová práca žiakov, tímové hry
- práca vo dvojici
- frontálna výučba
- práca s učebnicou, pracovným zošitom, multimedialnými programami, CD, časopisom a internetom

Na vyučovaní najčastejšie využívame:

1. metódu omylu,
2. rolovú hru,
3. minidialógy, jazykové cvičenia,
4. počúvanie zvukovej nahrávky a jej analýza a reprodukcia,
5. hlasné čítanie,
6. dokončenie textov na základe prečítanej ukážky,
7. kontrolu žiackych prác, ústnych prejavov,
8. pohotovú reakcia na otázky,
9. diktát a rôzne pravopisné cvičenia,
10. dopĺňovačky, hlavolamy, osemsmerovky, tajničky,
11. vypracovanie pracovných listov,
12. opakovanie,
13. brainstorming,
14. vyrozprávanie príbehov,
15. správne odpisovanie z tabule a prácu s učebnicou,

16. rozvíjanie dialógov na základe obrázkov,
17. reťazový dialóg,
18. prezentáciu príbehu, dramatizácia,
19. hry,
20. úlohy zamerané na riešenie problému,
21. tiché čítanie s úlohami,
22. simuláciu životných situácií,
23. vypracovanie projektu.

e) Učebné zdroje

Doményová,A.-Pappová ,S.-Szetyinszká, V.-Vargová,Z. –Alabánová,A :Slovenský jazyk pre 5. ročník ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským 2009

Doményová,A.-Pappová ,S.-Szetyinszká, V.-Vargová,Z. –Alabánová,A : Pracovný zošit zo slovenského jazyka pre 5. ročník ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským 2016

Alabánová,M. : Slovenská literatúra pre 5. ročník základných škôl s vyučovacím jazykom maďarským, 2012

Doményová,A.-Pappová ,S.-Szetyinszká, V.-Vargová,Z. –Alabánová,A :Slovenský jazyk pre 6. ročník ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským 2011

Doményová,A.-Pappová ,S.-Szetyinszká, V.-Vargová,Z. –Alabánová,A : Pracovný zošit zo slovenského jazyka pre 6. ročník ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským 2016

Alabánová,M. : Slovenská literatúra pre 6. ročník základných škôl s vyučovacím jazykom maďarským, 2012

Doményová,A.-Pappová ,S.-Szetyinszká, V.-Vargová,Z. –Alabánová,A :Slovenský jazyk pre 7. ročník ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským 2011

Doményová,A.-Pappová ,S.-Szetyinszká, V.-Vargová,Z. –Alabánová,A : Pracovný zošit zo slovenského jazyka pre 7. ročník ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským 2016

Alabánová,M. : Čítanka zo slovenská literatúry pre 7. ročník základných škôl s vyučovacím jazykom maďarským, 2011

slovenko- maďarský slovník

Synonymický slovník

Frazeologický slovník

Krátky slovník slovenského jazyka

Pravidlá slovenského pravopisu – najnovšie Pravidlá slovenskej výslovnosti

Sliacky, O. : Dejiny slovenskej literatúry pre deti a mládež do roku 1945

Rösslerová – Sláviková, H. : Práca s umeleckým textom

Palenčárová J. a kol.: Učíme slovenčinu komunikačne a zážitkovo

Pažitný, A. : Jazykové hry v 5. -8. ročníku základných škôl

Detské časopisy: Maxík, Zornička, Ohník, Fifík, Kamarát, Rodina a škola encyklopédie

internet (www.wikipedia.sk, www.books.sk, www.slovník.juls.savba.sk, www.osobnosti.sk,
www.litcentrum.sk, www.slovencina.vselico.com, www.zborovna.sk, www.datakabinet.sk)

knihy, časopisy a noviny, portréty spisovateľov, denná tlač, návšteva divadelného predstavenia
CD, DVD

odborné publikácie (encyklopédie): Encyklopédia jazykovedy, Encyklopédia slovenských spisovateľov I.
a II.

atlasy, cestovné príručky, automapy, cestovné poriadky

knihy: Slovenčina na dlani, Sloh na dlani, Majstri slova, Slovenská a česká literatúra na dlani

príručky: Budem vedieť pravopis

Chcem sa naučiť pravopis- zbierka pravopisných cvičení a nácvichných diktátov Prehľad
gramatiky a pravopisu slovenského jazyka

Diktáty a pravopisné cvičenia pre žiakov druhého stupňa ZŠ

Zbierka úloh zo slovenského jazyka na vyučovanie v 5.-9.ročníku ZŠ

Precvičujme si vybrané slová

Písomnosti v našom živote.

f) Hodnotenie predmetu

Kontrolné slohové práce: minimálne 1 v každom ročníku.

Kontrolné diktáty:

- v každom ročníku minimálne 4 kontrolné diktáty,
- z toho: 1 vstupný a 1 výstupný diktát (zameranie: ročníkové opakovanie).

Návrh klasifikácie diktátov:

ročník	1	2	3	4	5	odporúčaný počet plnovýznamových slov
5.	1 – 5	6 – 10	11 – 15	16 – 20	21 –	40 – 50
6.	1 – 5	6 – 10	11 – 15	16 – 20	21 –	50 – 60
7.	1 – 4	5 – 8	9 – 12	13 – 16	17 –	60 – 70
8.	1 – 3	4 – 6	7 – 9	10 – 12	13 –	70 – 80
9.	1 – 3	4 – 6	7 – 9	10 – 12	13 –	80 – 90
počet chýb						

Poznámka: každá chyba sa počíta len raz (keď sa tá istá chyba opakuje viackrát, je to len 1 chyba)

Klasifikácia previerok:

Previerky:

- 1 vstupná a 1 výstupná (zamerané na ročníkové opakovanie),
- minimálne 2 zamerané na čítanie s porozumením,
- po prebraní učiva.

výborný	(1)	100 – 90%
chváliateľný	(2)	89 – 75%
dobrý	(3)	74 – 50%
dostatočný	(4)	49 – 25%
nedostatočný	(5)	24 – 0%

Predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra klasifikujeme. Hodnotenie prebieha v súlade s príslušným metodickým pokynom, **Metodický pokyn č. 22 / 2011 - R na hodnotenie žiaka základnej školy**. Pri žiakoch s poruchami písania (dysgrafia), čítania (dyslexia), výslovnosti (dyslália) sa dodržiava špecifický prístup pri zadávaní domácich úloh, pri písaní diktátov a slohových prác, pri hodnotení a klasifikácii.

Pri klasifikácii sledujeme a zisťujeme prírastok vedomostí. Klasifikáciu obohacujeme aj o slovné hodnotenie. Predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra bude hodnotený ústnou aj písomnou formou. Pri ústnej forme kontroly úrovne osvojenia poznatkov bude uprednostňované prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka, alebo určenia konkrétneho žiaka učiteľom. Bude sa zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu. Písomnou formou bude kontrolované a hodnotené osvojenie si základných poznatkov prostredníctvom písomky alebo didaktického testu na konci tematického celku. Zručnosti pri praktických aktivitách budú hodnotené slovne so stručným komentárom k výkonu žiaka. Samostatná práca žiakov a schopnosti práce s textom budú hodnotené priebežne verbálnou formou. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, grafických prejavov a komunikatívnych zručností bude kontrolovaná a hodnotená prostredníctvom prezentácie projektov podľa kritérií na základe dohody učiteľa so žiakmi.

Po ukončení tematického celku pripraví vyučujúci súborný didaktický test na overenie komplexných vedomostí a zručností žiakov. Výsledky didaktického testu sú významnou súčasťou sumatívneho hodnotenia a uchovávajú sa za dobu štúdia žiaka.

Didaktické testy, písomné cvičenia, frontálne skúšanie, kontrolné diktáty a tému školskej písomnej práce pripravuje vyučujúci.

Školské písomné práce budú klasifikované dvoma známami, pričom známky budú vyjadrené slovne (výborný, chválibežný, dobrý, dostatočný, nedostatočný). Prvá známka vyjadruje hodnotenie dodržania slohového útvaru, slohového postupu, štylizácie a druhá známka vyjadruje hodnotenie pravopisu, estetickej úpravy textu (sloh; úprava a pravopis).

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov bude poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia bude tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Hodnotené bude aj prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení rozvíjame u žiakov správne sebahodnotenie i hodnotenie navzájom.

Pri hodnotení a klasifikácii žiaka posudzujeme získané kompetencie v súlade so školským vzdelávacím programom.

Hodnotíme a klasifikujeme:

- komunikačné zručnosti v jazyku (v potrebnej miere)
- jazykové schopnosti
- manuálne zručnosti a ich využitie

- umelecké a psychomotorické schopnosti
- analýzy problémov a schopnosti ich riešenia

Ďalšie hodnotené písomné práce:

- previerky na konci tematických celkov,
- pravopisné cvičenia, päťminútovky podľa potreby na precvičovanie gramatických javov,
- všestranný jazykový rozbor (fonetika, morfológia, syntax, štylistika) podľa potreby.

Ďalšie hodnotené aktivity:

- ústne skúšanie pri tabuli ,
- aktivita,
- skupinová práca na hodine ,
- plnenie domácich úloh ,
- zapojenie do súťaží a projektov.

2) literatúra

V literárnej výchove budú hodnotené nasledovné aktivity a činnosti žiakov:

- o spisovateľovi (prezentácia, príprava nástenky, rozhlasového okienka, príspevku do školského časopisu...),
- recitácia 2 básní alebo textov (využitie v školskom kole Hviezdoslavov Kubín),
- kvalita čítania s porozumením,
- ústne skúšanie pri tabuli,
- aktivita,
- práca s textom, rozbor prečítaného textu,
- písomný test v okruhu určitej kapitoly (autor, dielo, literárne pojmy),
- spolupráca s knižnicou,
- vedenie čitateľského denníka, dramatická tvorba (scénka).

3) sloh

V slohovej zložke budú žiaci hodnotení:

- podľa školskej slohovej písomnej práce,

Klasifikované slohové písomné práce sa píše v škole a predchádza im písomná príprava a práca s konceptom (odporúča sa používanie korektorských značiek, ktoré umožňujú efektívne využívať pracovný čas). Rovnako dôležitá je analýza nedostatkov v písomnej práci, ktorá sa spravidla robí aj pri neklasifikovaných písomných prácach. Pri ústnych jazykových prejavoch učiteľ upozorňuje na správnu výslovnosť, na správne slová/tvary slov, slovesné väzby, na štylistickú primeranosť výberu jazykových, parajazykových a extrajazykových prostriedkov.

Ďalšie hodnotené aktivity v slohu:

- ústne cvičenia,
- plnenie domácich úloh,
- vlastná tvorba v rámci vyučovania i domácej prípravy,

Celkové hodnotenie bude pozostávať z:

- vzťahu k predmetu,
- aktivity, snahy a záujme o učenie,
- odbornej činnosti žiakov,
- celkových výsledkov dosiahnutých v rôznych aktivitách, projektoch,
- z výsledkov spracovania tematických úloh a cvičení.

Dôležitou súčasťou vyučovacieho procesu je hodnotenie a klasifikácia vedomostí a zručností žiakov. Klasifikácia má byť objektívna podľa platných pokynov a zásad. V predmete sa bude hodnotiť nielen známku, ale aj rôznymi formami hodnotenia

(pochvaly, slovné hodnotenie).

Na 2. stupni základnej školy sa hodnotí ovládanie ortoepickej, ortografickej, pravopisnej, lexikálnej, morfolologickej a čiastočne aj syntaktickej normy, ďalej úroveň poznatkov z jednotlivých jazykových rovín a pohotovosť pri práci s jazykovými príručkami, praktické využívanie získaných poznatkov o jazyku pri tvorbe vlastných textov a celková jazyková úroveň a kultivovanosť jazykového prejavu žiaka v jeho písomnej i ústnej podobe.

Pri vyučovaní literatúry sa pri analýze literárneho diela môžu aplikovať poznatky z náuky o jazyku a štylistiky. Vyučovanie slovenského jazyka a slovenskej

literatúry je úzko späté s ostatnými vyučovacími predmetmi

Odporúčaná literatúra pre tvorcov učebníc

Thomas Brezina:	Psí život Len pre čarodejnice Totálne šibnutá rodinka Pomsta grófa Gundolfa Prízrak útočí	Ľubomír Feldek:	Zelená kniha rozprávok Modrá kniha rozprávok Zelené jelene
Gabriela Futová:	Lepší otec v hrsti, ako kamoš na streche Dokonalá Klára Zmätené dvojčky zo slepej uličky	Jozef Moravčík:	Kráľ slova Videl to svet? Modré z neba
Roman Brat:	Chlapci padli z višne, dievčatá z jahody Druhé podanie	Ľudové povesti o Jánošíkovi a o kráľovi Matejovi	
Daniel Hevier:	Chcete byť šťastní? Kam chodia na zimu zmrzlinári? Aprílový Hugo	Jonáš Záborský:	Tulipán a fialka Vlk v jame Netopieri
Jozef Pavlovič:	Prvá knižka deduška Večernička Druhá knižka deduška Večernička Rozprávky od výmyslu sveta Lov slov Putovanie so slovenčinou	Ľudové balady:	Kačička divoká Išli hudci horou

Matematika a práca s informáciami

Matematika

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet matematika v nižšom strednom vzdelávaní je prioritne zameraný na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí – vedomostí (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov).

Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku, s výrazným zastúpením propedeutiky, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich. Vyučovanie by malo viesť k budovaniu vzťahu medzi matematikou a realitou, k získavaniu skúseností s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Matematika na 2. stupni ZŠ sa podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému. Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Výučba sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov

Vzhľadom na charakter predmetu je potrebné prispôbiť schopnostiam žiakov rýchlosť preberania tematických celkov rovnako ako ich poradie, prípadné rozdelenie na časti a presuny v rámci ročníkov. V porovnaní s predchádzajúcim vzdelávacím štandardom sú v tomto štandarde upravené a presunuté niektoré tematické celky. Preto je nutné na každej škole prispôbiť poradie tematických celkov a ich rozloženie do ročníkov tak, aby všetci žiaci do skončenia ZŠ absolvovali celý vzdelávací štandard uvedený v tomto dokumente. Poradie tematických celkov v ročníku nie je týmto dokumentom určené. Podľa potrieb žiakov je vhodné sa k učivu viackrát vracieť. Žiaci daného ročníka by mali ovládať výkonový a obsahový štandard školského vzdelávacieho programu predchádzajúcich ročníkov, preto je tiež potrebné minimálne na úvod každého ročníka a vždy, keď je to podľa učiteľa potrebné, zaradiť primerané opakovanie učiva.

2. CIELE PREDMETU

Žiaci

- získajú schopnosť používať matematiku v svojom budúcom živote,
- rozvíjajú svoje logické a kritické myslenie,
- argumentujú, komunikujú a spolupracujú v skupine pri riešení problému,
- spoznajú matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok,
- čítajú s porozumením primerané súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy,
- využívajú pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh, vedú matematizovať reálnu situáciu a interpretovať výsledok,
- vyhľadávajú, získavajú a spracúvajú informácie z primerane náročne spracovaných zdrojov vrátane samostatnej práce s učebnicou a ďalšími textami,
- osvoja si základné primerané matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy uvedené vo vzdelávacom štandarde,
- rozvíjajú zručnosti, ktoré súvisia s procesom učenia sa, s aktivitou na vyučovaní a s racionálnym a samostatným učením sa.

3. VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión

Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže:

Výkonový štandard

- prečítať a zapísať prirodzené čísla,
- rozložiť prirodzené číslo na jednotky rôzneho rádu,
- zložiť prirodzené číslo z jednotiek rôzneho rádu,
- rozlíšiť párne a nepárne čísla,
- porovnať a usporiadať prirodzené čísla aj nad milión,
- zaokrúhliť prirodzené čísla aj nad milión nadol, nahor, na desiatky, stovky, ..., zobrazí prirodzené číslo na číselnej osi – k danému číslu priradiť jeho obraz a opačne,
- doplniť čísla do danej neúplne označenej číselnej osi,
- vysvetliť vlastnými slovami, že vzdialenosť

Obsahový štandard

- prirodzené číslo, cifra, číslica
rád číslice, zápis prirodzeného čísla, stovky, tisíce, desaťtisíce, ...,
- susedné čísla, párne, nepárne čísla
číselná os, vzdialenosť na číselnej osi
znaky $<$, $>$, $=$, usporiadanie vzostupné a zostupné, zaokrúhľovanie nadol, nahor a zaokrúhľovanie na jednotky, desiatky, ...
- rímske číslice I, V, X, L, C, D, M
- tabuľka, diagram, graf
- propedeutika desatinných čísel (napr. model eurá a centy):
- porovnávanie a usporiadanie desatinných čísel,
 - zaokrúhľovanie nadol na..., zaokrúhľovanie nahor

obrazov za sebou
idúcich čísel na číselnej osi je rovnaká,

- poznať základné rímske číslice a čísla,
- prečítať letopočet zapísaný rímskymi číslicami,
- vyriešiť jednoduché slovné úlohy, v ktorých sa vyskytujú ako podnet dáta (tabuľky, diagramy, mapy, schémy).

na...

zaokrúhľovanie na...,
- sčítanie a odčítanie desatinných čísel (ako navzájom opačné

operácie)
- násobenie desatinného čísla číslom 10, 100, 1000,
- súvis s prirodzenými číslami
propedeutika zlomkov (zlomok ako časť celku)

Počtové výkony s prirodzenými číslami

Výkonový štandard

Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže:

- spamäti a písomne sčítať a odčítať primerane veľké prirodzené čísla,
 - zmenšiť alebo zväčšiť o daný počet prirodzené číslo,
 - porovnať čísla rozdielom,
 - písomne aj pomocou kalkulačky sčítať aj viac sčítancov,
 - pohotovo použiť kalkulačku pri sčítaní a odčítaní,
 - že čísla sa dajú sčítať v ľubovoľnom poradí,
 - že od daného čísla sa dajú čísla odčítať v ľubovoľnom poradí,
- spamäti vynásobiť a vydeliť primerané prirodzené čísla mocninou čísla 10, v obore malej násobilky číslami ukončenými nulami (napr. $70 \cdot 800$, $72\,000 : 9$ a pod.),
 - písomne vynásobiť a vydeliť prirodzené čísla jednociferným číslom (aj so zvyškom),
 - písomne vynásobiť prirodzené číslo dvojciferným alebo trojciferným číslom,
 - písomne vydeliť dvojciferným číslom,
 - zmenšiť alebo zväčšiť prirodzené číslo daný počet krát,
 - porovnať čísla podielom,
 - pohotovo použiť kalkulačku pri násobení a delení prirodzených čísel (aj so zvyškom),
 - že čísla sa dajú násobiť v ľubovoľnom poradí,
 - vynásobiť pomocou sčítania a vydeliť pomocou postupného odčítania a rozdeľovaním na rovnaké časti,
 - správne určiť poradie početných výkonov v úlohách s prirodzenými číslami,
 - počítat správne so zátvorkami,
 - použiť prirodzené čísla pri opise reálnej situácie,
 - vyriešiť jednoduché slovné úlohy s prirodzenými číslami,

Obsahový štandard

počtové výkony (operácie) –
sčítanie, odčítanie, násobenie,
delenie
sčítanec, súčet, menšenec,
menšiteľ, rozdiel
činiteľ, súčin, delenec, deliteľ,
podiel, zvyšok pri delení

viac, menej, rovnako, polovica,
tretina, štvrtina, ...

poradie početných výkonov, úloha
zátvoriek

propedeutika záporných čísel
(napr. model farebné čísla)

propedeutika pomeru, priamej a
nepriamej úmernosti (slovné
úlohy)

propedeutika distributívnosti

vyriešiť aplikačné úlohy a úlohy rozvíjajúce špecifické myslenie s využitím početných operácií (aj ako propedeutika zlomkov, pomeru a priamej a nepriamej úmernosti).

Geometria a meranie

Výkonový štandard

Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže:

rozlíšiť a načrtnúť rovinné útvary – bod, úsečka, priamka,

kružnica, trojuholník, štvoruholník,

narysovať úsečku danej dĺžky a trojuholník, štvorec, obdĺžnik, ak

poznajú dĺžky ich strán

zostrojíť kružnicu s daným polomerom,

rozlíšiť priestorové útvary – kocka, kváder, valec, kužeľ, ihlan,

guľa,

poznať niektoré základné vlastnosti trojuholníka, štvoruholníka,

štvorca, obdĺžnika, kružnice a kruhu,

narysovať pomocou dvojice pravítok alebo pravítka s ryskou rovnoobežné a kolmé priamky (úsečky),

narysovať trojuholník, štvoruholník, štvorec, obdĺžnik vo štvorcovej sieti,

odmerať dĺžku úsečky s presnosťou na milimetre,

odhadnúť vzdialenosť na metre,

premeniť jednotky dĺžky v obore prirodzených čísel,

vyriešiť slovné úlohy s premenou jednotiek dĺžky a úlohy vyžadujúce základné poznatky o trojuholníku, štvorci a obdĺžniku,

vypočítať obvod trojuholníka, štvorca, obdĺžnika,

vypočítať obsah štvorca a obdĺžnika s celočíselnými rozmermi ako počet štvorcov, z ktorých sa skladá,

zväčšiť a zmenšiť útvary vo štvorcovej sieti podľa návodu alebopomocou inej siete,

postaviť jednoduchú stavbu z kociek podľa návodu (náčrtu, nákresu, kódovania) a naopak,

určiť počet jednotkových (rovnakých) kociek, z ktorých sa skladá kocka a kváder (propedeutika objemu).

Obsahový štandard

priamka, bod, úsečka, trojuholník a jeho vrcholy a strany, štvoruholník a jeho vrcholy, strany a uhlopriečky, štvorec, obdĺžnik, kružnica (kruh) – stred, polomer a priemer

kocka, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľa

pravítko, kružidlo, rovnoobežky, kolmica, päta kolmice, rovnoobežník, susedné strany, protiľahlé strany, vodováha, olovnica

dĺžka úsečky, dĺžka strany trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, obvod, jednotky dĺžky – m, dm, cm, mm, km

kocka, kváder, stena, vrchol a hrana kocky a kvádra

náčrt, nákres, plán, kódovanie štvorcová sieť, obsah, propedeutika jednotiek obsahu cm^2 , mm^2 v štvorcovej sieti

Súmernosť v rovine (osová a stredová)

Výkonový štandard

Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže:

- pre daný bod nájsť (nakresliť/zostrojiť) bod, s ktorým je osovo

súmerný podľa danej osi,

- identifikovať rovinné geometrické útvary súmerné podľa osi,
- nájsť (nakresliť/zostrojiť) os súmernosti dvojice bodov, úsečky,
- nájsť (nakresliť/zostrojiť) osi súmernosti osovo súmerného útvaru,
- pre daný bod nájsť (nakresliť/zostrojiť) bod, s ktorým je stredovo súmerný podľa daného stredu,

- identifikovať rovinné geometrické útvary súmerné podľa stredu,

- nájsť (nakresliť/zostrojiť) stred súmernosti dvojice bodov,

- nájsť stred súmernosti stredovo súmerných rovinných útvarov,

- zostrojiť obraz bodu, úsečky, priamky, kružnice alebo jednoduchého útvaru (obrazca) zloženého z úsečiek a častí kružnice v osovej a v stredovej súmernosti,

- pracovať s osovo a stredovo súmernými útvarmi vo štvorcovej sieti, dokresliť, opraviť ich.

Obsahový štandard

súmernosť a zhodnosť
geometrických útvarov, stred
súmernosti,
stredová súmernosť, os súmernosti,
osová súmernosť, útvary osovo
a stredovo súmerné, vzor, obraz

konštrukcia rovinného
geometrického útvaru v osovej a
stredovej
súmernosti

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Výkonový štandard

Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže:

- prečítať údaje z jednoduchej tabuľky,
- zhromaždiť, roztriediť, usporiadať dáta (údaje),
- znázorniť dáta (údaje) jednoduchým diagramom,
- rozlíšiť väčšiu a menšiu pravdepodobnosť,
- zvoliť stratégiu riešenia úloh z bežného života,
- zistiť počet vypisovaním všetkých možností,
- pracovať podľa zvoleného (vlastného, vypracovaného) návodu alebo postupu,
- analyzovať jednoduché úlohy na propedeutiku desiatinných čísel, zlomkov a priamej úmernosti. idúcich čísel na číselnej osi je rovnaká,
- poznať základné rímske číslice a čísla,
- prečítať letopočet zapísaný rímskymi číslicami,
- vyriešiť jednoduché slovné úlohy, v ktorých sa vyskytujú ako podnet dáta (tabuľky, diagramy, mapy, schémy).

Obsahový štandard

dáta, údaje, triedenie, usporiadanie, systém, tabuľka,
jednoduchý
diagram, štatistika

možnosť, počet možností, zisťovanie počtu možností

zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie
údajov

hry, pokusy a pozorovania, stratégia riešenia

Počtové výkony s prirodzenými číslami, deliteľnosť

Výkonový štandard

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:

- ovládať základné operácie v obore prirodzených čísel,
- rozložiť zložené číslo na súčin menších čísel v obore malej

a veľkej násobilky,

- zistiť podľa dodaného návodu, či je dané číslo deliteľné číslami 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100,
- rozhodnúť o správnom poradí početných operácií pri riešení úloh,

- vyriešiť úlohy, v ktorých sa nachádza viac operácií napr.

$2 \cdot 6 + 20 : 4$ (aj na kalkulačke).

Obsahový štandard

objav deliteľnosti dvoma, piatimi, desiatimi a stomi práca podľa návodu – kritériá deliteľnosti číslami 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100

propedeutika počítania s približnými (zaokrúhlenými) číslami

sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné

operácie a ich využitie pri riešení jednoduchých slovných úloh (propedeutika rovníc)

propedeutika výpočtu objemu kvádra a kocky ako súčin príslušných

celočíselných rozmerov – prirodzených čísel, propedeutika jednotiek

objemu: mm^3 , cm^3 , dm^3 , m^3

Desatinné čísla, počtové výkony (operácie) s desatinnými číslami

Výkonový štandard

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:

- prečítať a zapísať desatinné čísla a určiť rád číslice v zápise desatinného čísla,

- uviesť príklady použitia desatinných čísel v bežnom živote

a pracovať s nimi v uvedenom kontexte,

- správne zobrazíť desatinné číslo na číselnej osi,
- zistiť vzájomnú vzdialenosť desatinných čísel na číselnej osi,

- porovnať, usporiadať podľa predpisu (zostupne, vzostupne)

a zaokrúhliť podľa zadania desatinné číslo na celé číslo, na desatiny, na stotiny, na tisíciny, ..., nahor, nadol aj aritmeticky,

- sčítať, odčítať, vynásobiť a vydeliť primerané desatinné čísla

spamäti, ostatné písomne alebo pomocou kalkulačky,

- vynásobiť a vydeliť kladné desatinné čísla mocninami čísla 10

spamäti,

- desatinné číslo vydeliť prirodzeným a správne zapísať zvyšok (aj na kalkulačke),

Obsahový štandard

desatinné číslo, celá časť desatinného čísla, desatinná časť desatinného čísla, desatinná čiarka, desatiny, stotiny, tisíciny, ..., rád číslice v desatinnom čísle, číselná os, vzdialenosť čísel na číselnej osi

porovnávanie, usporiadanie desatinných čísel

znaky =, >, <

zaokrúhľovanie nadol na ..., zaokrúhľovanie nahor na ...,

zaokrúhľovanie na ...

aritmetický priemer

objav periodickosti pri delení dvoch

prirodzených čísel, perióda,

periodické čísla

sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné

operácie (propedeutika rovníc)

jednotky dĺžky (km, m, dm, cm, mm),

hmotnosti (t, kg, dag, g, mg)

- vypočítať jednoduchý aritmetický priemer desatinných čísel,
- vyriešiť slovné úlohy s desatinnými číslami,
- využiť vlastnosti desatinných čísel pri premene jednotiek dĺžky a hmotnosti,
- porovnať veľkosti vyjadrené jednotkami a usporiadať ich podľa veľkosti vzostupne a zostupne.

a ich premena v obore desatinných čísel
propedeutika zlomkov na rôznorodých kontextoch:
celok,

časť celku,

zlomok ako časť celku,

znázornenie zlomkovej časti celku (aj vhodným diagramom)

propedeutika nepriamej úmernosti (riešenie slovných úloh)

Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka v desatinných číslach, jednotky obsahu

Výkonový štandard

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:

- určiť približný obsah rovinného útvaru v štvorcovej sieti,
- vypočítať obvod a obsah štvorca a obdĺžnika v obore desatinných čísel,
- vypočítať obsah pravouhlého trojuholníka ako polovicu obsahu obdĺžnika,
- premeniť základné jednotky obsahu s využívaním vlastností desatinných čísel,
- zanalyzovať útvary zložené zo štvorcov a obdĺžnikov z hľadiska možnosti výpočtu ich obsahu a obvodu,
- vypočítať obvod a obsah obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov,
- vyriešiť úlohy z praxe na výpočet obvodov a obsahov útvarov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov

Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami

Výkonový štandard

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:

- odmerať veľkosť narysovaného uhla v stupňoch,
- narysovať pomocou uhlomera uhol s danou veľkosťou,
- primerane odhadnúť veľkosť uhla,
- premeniť stupne na minúty a naopak,
- zostrojiť os uhla pomocou uhlomera,
- porovnať uhly podľa ich veľkosti numericky,
- pomenovať trojuholník podľa veľkosti jeho vnútorných uhlov,

Obsahový štandard

rovinné útvary, štvorec, obdĺžnik, mnohoúholník, obsah, výmera, plocha, jednotka štvorcovej siete

jednotky obsahu, premena jednotiek obsahu: hektár, ár, kilometer štvorcový, meter štvorcový, decimeter štvorcový, centimeter

štvorcový a milimeter štvorcový (ha, a, km², m², dm², cm², mm²)

slovné vzorce pre výpočet obvodu a obsahu štvorca, obdĺžnika

a pravouhlého trojuholníka

Obsahový štandard

uhol, veľkosť uhla, jednotky stupeň a minúta, uhlomer

ramená uhla, vrchol uhla

os uhla a jej vlastnosti

porovnávanie uhlov

priamy, pravý, ostrý a tupý uhol, uhol

väčší ako priamy uhol

vnútorné uhly trojuholníka, objav vzťahu pre súčet vnútorných uhlov

☐ vypočítať veľkosť tretieho vnútorného uhla trojuholníka, ak pozná veľkosť jeho dvoch vnútorných uhlov v stupňoch,	trojuholníka
☐ rozlíšiť vrcholové uhly a susedné uhly,	pravouhlý, ostrouhlý a tupouhlý trojuholník
☐ vypočítať veľkosť vrcholového a susedného uhla k danému uhlu,	vrcholový uhol, susedný uhol
☐ sčítať a odčítať veľkosti uhlov (v stupňoch),	
☐ využiť vlastnosti uhlov pri riešení kontextových úloh.	sčítanie a odčítanie veľkostí uhlov

Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka v desatinných číslach, jednotky obsahu

Výkonový štandard

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:

- určiť približný obsah rovinného útvaru v štvorcovej sieti,
- vypočítať obvod a obsah štvorca a obdĺžnika v obore desatinných čísel,

- vypočítať obsah pravouhlého trojuholníka ako polovicu obsahu obdĺžnika,

- premeniť základné jednotky obsahu s využívaním vlastností

desatinných čísel,

- zanalyzovať útvary zložené zo štvorcov a obdĺžnikov z hľadiska možností výpočtu ich obsahu a obvodu,
- vypočítať obvod a obsah obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov,
- vyriešiť úlohy z praxe na výpočet obvodov a obsahov útvarov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov

Obsahový štandard

rovinné útvary, štvorec, obdĺžnik, mnohoúhelník, obsah, výmera, plocha, jednotka štvorcovej siete

jednotky obsahu, premena jednotiek obsahu: hektár, ár, kilometer
štvorcový, meter štvorcový, decimeter štvorcový, centimeter

štvorcový a milimeter štvorcový (ha, a, km², m², dm², cm², mm²)

slovné vzorce pre výpočet obvodu a obsahu štvorca, obdĺžnika

a pravouhlého trojuholníka

Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov

Výkonový štandard

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:

- rozlíšiť základné prvky trojuholníka,
- vypočítať veľkosť vonkajších uhlov trojuholníka,
- vyriešiť úlohy s využitím vlastností vnútorných a vonkajších

uhlov trojuholníka,

- rozhodnúť o zhodnosti dvoch trojuholníkov v rovine,
- zostrojiť trojuholník podľa slovného postupu konštrukcie s využitím vety sss, sus a usu,

- opísať slovne postup konštrukcie trojuholníka,
- narysovať pravidelný šesťuholník,

Obsahový štandard

trojuholník, základné prvky trojuholníka (vrcholy, strany, vnútorné a vonkajšie uhly)

ostrouhlý, pravouhlý a tupouhlý trojuholník

náčrt, konštrukcia

zhodnosť dvoch trojuholníkov, veta sss, sus, usu
konštrukcia trojuholníka podľa

- vetu o trojuholníkovej nerovnosti,
- na základe vety o trojuholníkovej nerovnosti rozhodnúť o možnosti zostrojenia trojuholníka z troch úsečiek opísať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník a ich základné vlastnosti (veľkosti strán a uhlov, súmernosť),
- presne a čisto narysovať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník,
- zostrojiť výšky trojuholníka (v ostrouhlom, tupouhlom a pravouhlom) a ich priesečník.

vety sss, sus, usu
trojuholníková nerovnosť, $a + b > c$, $a + c > b$, $b + c > a$
rovnostranný a rovnoramenný trojuholník, ramená, základňa, hlavný

vrchol rovnoramenného trojuholníka
objav základných vlastností rovnoramenného a rovnostranného trojuholníka (veľkosť strán, veľkosť uhlov); pravidelný šesťuholník

výška trojuholníka (priamka, úsečka, dĺžka úsečky), päta výšky, priesečník výšok trojuholníka

Kombinatorika v kontextových úlohách

Výkonový štandard

Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:

- systematicky usporiadať daný malý počet prvkov podľa predpisu,
- z daných prvkov vybrať skupinu prvkov s danou vlastnosťou a určiť počet týchto prvkov,
- pokračovať v danom systéme usporiadania/vypisovania,
- zvoliť stratégiu riešenia kombinatorickej úlohy,
- zvoliť optimálny spôsob zápisu riešenia tabuľkou a diagramom. rozhodnúť o správnom poradí početných operácií pri riešení úloh,
- vyriešiť úlohy, v ktorých sa nachádza viac operácií napr.
 $2 \cdot 6 + 20 : 4$ (aj na kalkulačke).

Obsahový štandard

usporiadanie prvkov (s opakovaním, bez opakovania)
dáta, údaje, tabuľka, diagram
kontextové úlohy s kombinatorickou motiváciou
propedeutika štatistiky,
pravdepodobnosti a kombinatoriky

(zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov)
operácie a ich využitie pri riešení jednoduchých slovných úloh (propedeutika rovníc)

propedeutika výpočtu objemu kvádra a kocky ako súčin príslušných celočíselných rozmerov – prirodzených čísel, propedeutika jednotiek

objemu: mm³, cm³, dm³, m³

Zlomky, početové výkony so zlomkami, kladné racionálne čísla

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ správne chápať, prečítať a zapísať zlomok, ☐ chápať, že každé racionálne číslo môžeme vyjadriť nekonečným množstvom zlomkov, ☐ v rámci toho istého celku uviesť príklad rovnakého zlomku v inom tvare, ☐ kedy sa zlomok rovná jednej celej, kedy sa rovná nule a kedy nemá zmysel, ☐ graficky znázorniť a zapísať zlomkovú časť z celku, ☐ správne znázorniť zlomok na číselnej osi, ☐ porovnať a usporiadať zlomky s rovnakým menovateľom (čitateľom) a výsledok porovnávania zapísať znakmi $>$, $<$, $=$, ☐ vykrátiť a rozšíriť zlomok daným číslom, ☐ krátením upraviť zlomok na základný tvar, ☐ sčítať a odčítať zlomky s rovnakými aj nerovnakými menovateľmi, ☐ nájsť niektorého spoločného menovateľa zlomkov (upraviť zlomky na rovnakého menovateľa), ☐ pri počítaní dodržať dohodnuté poradie operácií, správne používať zátvorky, ☐ písomne vynásobiť a vydeliť zlomok prirodzeným číslom a zlomkom, 	<p>celok, zlomok ako časť z celku znázornenie zlomkovej časti celku (aj vhodným diagramom)</p> <p>znázornenie zlomkov na číselnej osi</p> <p>zlomok ako číslo</p> <p>zlomková čiara, čitateľ a menovateľ zlomku rovnosť zlomkov</p> <p>krátenie (zjednodušovanie) zlomkov, rozširovanie zlomkov</p> <p>základný tvar zlomku</p> <p>zmiešané číslo</p> <p>porovnávanie zlomkov ($>$, $<$, $=$)</p> <p>sčítovanie zlomkov, odčítovanie zlomkov, rovnaký a nerovnaký menovateľ zlomkov, spoločný menovateľ, spoločný násobok, krížové pravidlo</p> <p>násobenie zlomkov, delenie zlomkov</p> <p>zlomková časť z celku</p> <p>prevrátený zlomok desatinný zlomok, periodické číslo, perióda, periodický rozvoj</p> <p>(kladné) racionálne číslo propedeutika kladných a záporných čísel riešením úloh:</p> <p>číselná os,</p>

☐ vypočítať zlomkovú časť z celku,	kladné a záporné číslo,
☐ pomocou kalkulačky prevodom na desatinné čísla s danou presnosťou počítat' so zlomkami, ☐ prečítať a zapísať desatinné zlomky, ☐ previesť zlomok na desatinné číslo, ☐ zapísať zlomok v tvare desatinného čísla (alebo periodickým číslom) s požadovanou presnosťou (na požadovaný počet miest), ☐ určiť pri prevode zlomku na desatinné číslo periódu v zápise výsledku, ☐ zmiešané číslo previesť na zlomok, zlomok, kde je čitateľ väčší ako menovateľ, zapísať v tvare zmiešaného čísla, ☐ vyriešiť jednoduché slovné úlohy so zlomkami.	navzájom opačné čísla, usporiadanie čísel

Výkonový štandard

Obsahový štandard

Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie / dokáže:

- vypočítať 1 percento (%) ako stotinu základu,
- rozlíšiť, určiť a vypočítať základ,
- rozlíšiť, určiť a vypočítať hodnotu časti prislúchajúcej k počtu percent,
- vypočítať počet percent, ak je daný základ a časť prislúchajúca k počtu percent,

percento (%), základ, časť prislúchajúca k počtu percent, počet percent

promile (‰)

kruhový diagram, stĺpcový diagram

istina, úrok, jednoduché úrokovanie, úroková miera, pôžička, úver, vklad

štatistické údaje, tabuľka, graf, diagram

**Výkonový
štandard**

**Obsahový
štandard**

**Žiak na konci 7. ročníka základnej školy
vie / dokáže:**

- načrtnúť a narysovať obraz kvádra a kocky vo voľnom rovnobežnom premietaní,
- vyznačiť na náčrte kvádra a kocky ich viditeľné a neviditeľné hrany a ich základné prvky,
- načrtnúť a narysovať sieť kvádra a kocky,
- zostaviť na základe náčrtu alebo opisu teleso skladajúce sa z kociek a kvádrov,
- zhotoviť náčrt telies skladajúcich sa z kvádrov a kociek,
- nakresliť nárys, bokorys a pôdorys telies zostavených z kvádrov a kociek,
- vzťah $1 \text{ liter} = 1 \text{ dm}^3$,

priestor, vzor, obraz, náčrt

voľné rovnobežné premietanie, perspektíva

kocka, kváder, viditeľné a neviditeľné hrany

teleso, jednoduché a zložené teleso

nárys, bokorys, pôdorys

sieť kvádra, sieť kocky, ...

povrch kocky a kvádra, jednotky povrchu

objem kocky a kvádra, jednotky objemu: meter kubický, decimeter kubický, centimeter kubický, milimeter kubický, kilometer kubický, liter, deciliter, centiliter, mililiter, hektoliter (m^3 , dm^3 , cm^3 , mm^3 , km^3 , l, dl, cl, ml, hl), premena jednotiek priestorová predstavivosť a úlohy na jej rozvoj

**Žiak na konci 7. ročníka základnej školy
vie / dokáže:**

- zapísať a upraviť daný pomer a postupný pomer,
- zapísať a upraviť daný pomer a postupný pomer,
- rozdeliť dané číslo (množstvo) v danom pomere,
- rozdeliť dané číslo (množstvo) v danom pomere,
- zväčšiť / zmenšiť dané číslo v danom pomere,
- zväčšiť / zmenšiť dané číslo v danom pomere,
- vyriešiť primerané slovné úlohy na pomer rôzneho typu a
- vyriešiť primerané slovné úlohy na

pomer, prevrátený pomer, postupný pomer ako skrátený zápis

jednoduchých pomerov, rozdeľovanie celku v danom pomere

plán, mapa, mierka plánu a mapy

priama a nepriama úmernosť

trojčlenka (jednoduchá, zložená)

<p>pomer rôzneho typu a praktické úlohy s použitím mierky plánu a mapy,</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ rozhodnúť, či daný vzťah je alebo nie je priamou / nepriamou úmernosťou, ☐ vyriešiť úlohy (aj z praxe) s využitím priamej a nepriamej úmernosti (aj pomocou jednoduchej alebo zloženej trojčlenky). 	<p>tabuľka priamej a nepriamej úmernosti kontextové úlohy na priamu a nepriamu úmernosť, pomer a mierku</p>
--	---

Kombinatorika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ vypísať (všetky) možnosti podľa určitého systému, ☐ vytvoriť systém (napr. strom možností) na vypisovanie možností, ☐ vytvoriť systém (napr. strom možností) na vypisovanie možností, ☐ systematicky usporiadať daný počet predmetov (prvkov, údajov), ☐ systematicky usporiadať daný počet predmetov (prvkov, údajov), ☐ vyriešiť primerané kombinatorické úlohy, vrátane intuitívneho ☐ vyriešiť primerané kombinatorické úlohy, vrátane intuitívneho použitia pravidla súčtu a súčinu. <p>použitia pravidla súčtu a súčinu.</p>	<p>objav podstaty daného systému vo vypisovaní možností</p> <p>systematické vypisovanie možností, rôzne spôsoby vypisovania</p> <p>možností</p> <p>počet usporiadaní, počet možností</p> <p>úlohy na tvorbu skupín predmetov a ich počet z oblasti hier, športu a z rôznych oblastí života (propedeutika variácií)</p> <p>z rôznych oblastí života (propedeutika variácií)</p> <p>propedeutika základných modelov kombinatoriky</p>

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP na príslušný vzdelávací predmet.
http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/matematika_nsv_2014.pdf

Posilnenie časovej dotácie jednej vyučovacej hodiny pre predmet Matematika 5., 6., 7. ročník bude meniť kvalitu výkonu v týchto oblastiach:

- Získavať lepšie matematické zručnosti, precvičovať logické myslenie (rébusy, tajničky, sudoku, tangram).
- Precvičovať pamäť – riešiť početných operácie spontánne spamäti,
- Vedieť vybrať potrebné informácie z textu a zmysluplne ich využiť.
- dokázať v praktickom živote používať informácie z textov s číselnými údajmi, orientovať sa v tabuľkách, schémach, grafoch, faktúrach, lístkoch atď. - rozvíjať čitateľskú gramotnosť
- Dokázať riešiť základné matematické problémy v živote, v obchode, domácnosti... rozvíjať finančnú gramotnosť v reálnych situáciách.
- Využívať IKT pri výklade učiva a riešení testov.

5. VÝCHOVNÉ A VZDELÁVACIE STRATÉGIE

Metódy

- motivačné metódy (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačný problém, motivačná demonštrácia)
- aktivizujúce metódy (situačná metóda, inscenačná metóda, didaktické hry, kooperatívne vyučovanie)
- expozičné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor, demonštračná metóda, pozorovanie, manipulácia s predmetmi, inštruktáž)
- problémové metódy (heuristická metóda, projektová metóda, brainstorming)
- fixačné metódy (metódy opakovania a precvičovania - písomného aj ústneho)
- diagnostické metódy (pozorovanie, ústne skúšanie, písomné skúšanie)

Postupy

- analýza (od celku k častiam)
- syntéza (od časti k celku, pochopenie vzťahov a súvislostí)
- indukcia (od jednotlivých faktov k všeobecným pojmom, k pravidlám, k definíciám)
- dedukcia (od zákonov, poučiek, pravidiel, definícií, pojmov k ich aplikácii na konkrétne príklady)
- genetický (vývinový) postup (rozvíjanie vedomostí postupnosťou)
- dogmatický postup (učenie bez zdôvodňovania a vysvetľovania – pravidlá, poučky, definície a pod.)
- porovnávanie, t.j. synkritický postup (zistovanie zhody alebo rozdielu dvoch a viacerých predmetov a javov podľa určitých znakov)
- podobnosť, t.j. analógia (z podoby istých znakov predmetov a javov usudzujeme na ďalšie podrobnosti)

Formy

- vyučovacia hodina
- praktické aktivity
- samostatná práca žiakov
- práca žiakov vo dvojiciach
- skupinová práca
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny)
- práca s knihou a textom (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií)
- samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky
- experimentovanie (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie)
- projektové vyučovanie

6. UČEBNÉ ZDROJE

- Žabka, Černek: Matematika pre 5. ročník ZŠ, 1.časť, Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava, 2009
- Žabka, Černek: Matematika pre 5. ročník ZŠ, 2.časť, Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava, 2010
- Žabka, Černek: Matematika pre 6. ročník ZŠ, 1.časť, Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava, 2009
- Žabka, Černek: Matematika pre 6. ročník ZŠ, 2.časť, Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava, 2010
- Žabka, Černek: Matematika pre 7. ročník ZŠ, 1.časť, Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava, 2010
- Žabka, Černek: Matematika pre 7. ročník ZŠ, 2.časť, Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava, 2010
- Hravá matematika – pracovný zošit pre 5. ročník ZŠ, Taktik International, s.r.o., 2010
- Hravá matematika – pracovný zošit pre 6. ročník ZŠ, Taktik International, s.r.o., 2010
- Hravá matematika – pracovný zošit pre 7. ročník ZŠ, Taktik International, s.r.o., 2010
- Šedivý, Čeretková: Matematika pre 5. ročník ZŠ, 1. časť, SPN, 1998
- Šedivý, Čeretková: Matematika pre 5. ročník ZŠ, 2. časť, SPN, 1998
- Šedivý, Čeretková: Matematika pre 6. ročník ZŠ, 1. časť, SPN, 1998
- Šedivý, Čeretková: Matematika pre 6. ročník ZŠ, 2. časť, SPN, 1999
- Česenek a kol.: Zbierka úloh z matematiky pre 5. ročník ZŠ, SPN, 1990
- Bálint: Vzdelávací štandard s exemplifikačnými úlohami z matematiky pre 2. stupeň základnej školy, MŠ SR, 2002
- Burjan, Bastlová: Matematika základnej školy v testoch, EXAM, 1999
- Príprava na testovanie 5, M.Totkovičová, Orbis Pictus Istropolitana 2014
- Berová Z, Bero P.: Matematika 5, pracovný zošit 1, Polygraf. centrum 2015
- Pomocník z matematiky pre 7. ročník a 2. ročník GOŠ, 1.a 2. časť, Z. Berová, P. Bero, vydavateľstvo Orbis Pictus Istropolitana, 2012
- Pomocník z matematiky pre 6. ročník a 1. ročník GOŠ, 1.a 2. časť, Z. Berová, P. Bero, vydavateľstvo Orbis Pictus Istropolitana, 2012

Didaktická technika

- interaktívna tabuľa
- dataprojektor
- IKT

Materiálne výučbové prostriedky

- trojuholník s ryskou
- uhlomer
- kružidlo
- kalkulačka
- štvorčekový papier

Ďalšie zdroje

- internet
- pripravené prezentácie
- pracovné listy
- skúsenosti

7. KRITÉRIÁ HODNOTENIA PREDMETU MATEMATIKA

Vnútorňý systém hodnotenia žiakov na II. stupni v predmete matematika vychádza z Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov ZŠ.

Hodnotenie písomných previerok

Systém hodnotenia je založený na bodovacom systéme, z ktorého sa vypočítava percentuálna úspešnosť.

V každom ročníku sú povinné tieto písomné previerky:

Názov previerky	Termín vyhodnotenia
Vstupná previerka	Do 30.9.
1. školská písomná práca	Do 15.11.
2. školská písomná práca	Do 15.1.
3. školská písomná práca	Do 15.4.
4. školská písomná práca	Do 15.6.
Výstupná previerka	Do 20.6.

Okrem týchto predpísaných previerok učiteľ na základe zváženia a potreby zaradí nasledovné previerky:

Názov previerky	Termín skúšania a vyhodnotenia
Previerka po prebratí tematického celku (45 min)	Po ukončení a zopakovaní tematického celku
Previerka po prebratí časti tematického celku (20 – 30 min)	Po ukončení časti tematického celku
Previerka po prebratí konkrétnej témy (10 – 15 min)	Po prebratí a precvičení témy

Previerky do 30 minút nemusia byť vopred oznámené žiakom. Previerkam nad 30 minút vždy predchádza opakovanie.

Tabuľka percentuálnej úspešnosti:

Počet % od	Počet % do	Známka
100	90	1
89	75	2
74	50	3
49	25	4
24	0	5

1) Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka sa v matematike klasifikujú podľa nasledovných kritérií:

- a) Stupňom **1 – výborný** sa žiak klasifikuje, ak obsahový a výkonový štandard predmetu ovláda aspoň na 90%. Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a praktické činnosti. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Chápe vzťahy medzi prírodnými javmi, zákonitosťami a teóriami. Myslí logicky správne, zreteľne sa u neho prejavuje samostatnosť a tvorivosť. Jeho ústny a písomný prejav je správny, presný a výstižný. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné. Vie zhodnotiť a porovnať kvalitu rôznych postupov riešenia problémov a diskutovať o správnosti, kvalite a efektívnosti daných riešení. Svoje vedomosti a zručnosti vie prezentovať na zodpovedajúcej úrovni.
- b) Stupňom **2 – chválitebný** sa žiak klasifikuje, ak obsahový a výkonový štandard predmetu ovláda aspoň na 75%. Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a praktické činnosti. Pri riešení teoretických úloh a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí postupuje samostatne, len s malými podnetmi od učiteľa. Myslí správne, v jeho myslení sa prejavuje logika a tvorivosť. Vie analyzovať predložené problémy a samostatne navrhnúť primeraný postup na ich riešenie. Vie zhodnotiť a porovnať kvalitu rôznych postupov riešenia problémov. Svoje znalosti a zručnosti vie prezentovať na zodpovedajúcej úrovni.

- c) Stupňom **3** – **dobrý** sa žiak klasifikuje, ak obsahový a výkonový štandard predmetu ovláda aspoň na 50%. Osvojené vedomosti a zručnosti interpretuje samostatne s občasnými usmerneniami vyučujúceho. Jeho myslenie je takmer vždy správne a tvorivosť sa prejavuje len s usmernením vyučujúceho. Ústny a písomný prejav je čiastočne správny. Jeho kvalita výsledkov je dobrej úrovni.
- d) Stupňom **4** – **dostatočný** sa žiak klasifikuje, ak obsahový a výkonový štandard predmetu žiak ovláda aspoň na 25%. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a praktických činností je málo pohotový. Osvojené vedomosti a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh zvládne iba za aktívnej pomoci vyučujúceho. Jeho logika myslenia je na nižšej úrovni a myslenie nie je tvorivé.
- e) Stupňom **5** – **nedostatočný** sa žiak klasifikuje, ak obsahový a výkonový štandard predmetu žiak ovláda na menej ako 30%. Vedomosti a zručnosti požadované vzdelávacími štandardmi si neosvojil, má v nich závažné nedostatky, a chyby nevie opraviť ani s pomocou vyučujúceho. Neprejavuje samostatnosť v myslení.

2) Ústne hodnotenie

Je ďalšou formou hodnotenia žiaka. V matematike sa obvykle ústne hodnotí schopnosť žiaka riešiť konkrétnu úlohu. Poskytuje žiakovi spätnú väzbu o stave jeho vedomostí a zručností, účelom ktorej je, aby žiak vedel, v čom sú jeho slabé miesta, o čom má nesprávnu predstavu, v čom vyniká ap. Táto forma hodnotenia neslúži ako podklad ku klasifikácii, má motivačnú funkciu a funkciu spätnej väzby.

3) Čiastkové hodnotenie

- Žiak je hodnotený za nadštandardnú aktivitu na hodine, ktorá súvisí s vyučovacím procesom – napríklad tvorivé nápady, inovatívne, neštandardné postupy riešenia úloh, objavovanie nových súvislostí, riešenie úloh nad rámec povinných úloh
- Žiak je hodnotený aj za nesplnenie úloh – neodôvodnené nevypracovanie domácej úlohy, úplné ignorovanie práce na hodine (napríklad žiak sedí a nerieši úlohy, nezapisuje si preberané učivo, neodovzdá zadanú úlohu určenú na vypracovanie na papieri).

Informatika

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

V predmete informatika sa prelínajú dve zložky. Jedna zložka je zameraná na získanie konkrétnych skúseností a zručností pri práci s počítačom i aplikáciami – na prácu s digitálnymi technológiami. Druhá zložka je zameraná na budovanie základov informatiky. Hlavne na riešenie problémov pomocou počítačov. Prvá zložka tvorí základ vyučovania informatiky v rámci primárneho vzdelávania a z väčšej časti sa prelína i celým nižším stredným vzdelávaním. Skúsenosti získané praktickou činnosťou v tejto oblasti sú potom dobrým predpokladom pre zvládnutie druhej zložky, ktorá má dominantné postavenie pri výučbe informatiky na strednej škole. Zároveň sa však druhá zložka objavuje už i v primárnom vzdelávaní, aj keď iba vo veľmi jednoduchej forme. Informatika zároveň pripravuje žiakov na to, aby korektne využívali takto nadobudnuté zručnosti a poznatky i v iných predmetoch.

2. CIELE PREDMETU

Žiaci

- uvažujú o informáciách a rôznych reprezentáciách, používajú vhodné nástroje na ich spracovanie,
- uvažujú o algoritmoch, hľadajú a nachádzajú algoritmické riešenia problémov, vytvárajú návody, programy podľa daných pravidiel,
- logicky uvažujú, argumentujú, hodnotia, konajú zdôvodnené rozhodnutia,
- poznajú princípy softvéru a hardvéru a využívajú ich pri riešení infromatických problémov,
- komunikujú a spolupracujú prostredníctvom digitálnych technológií, získavajú informácie na webe,
- poznajú, ako informatika ovplyvnila spoločnosť,
- rozumejú rizikám na internete, dokážu sa im brániť a riešiť problémy, ktoré sa yskytnú
- rešpektujú intelektuálneho vlastníctvo.

3. VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard Žiak vie:
	- pracovnýporiadok, BOZP v učebni IKT	- dodržiavať pravidlá v učebni IKT
Reprezentácie a nástroje –Práca s textom (4)	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmy: schránka, odrážky a číslovanie, tabuľka - Vlastnosti a vzťahy: slovo, veta, odsek, skupina viet, medzery a oddeľovače, obrázok a text, formátovanie textu, písmo + typ, veľkosť, hrúbka a farba písma, zvýraznenie textu, zarovnanie odseku, obrázok ako súčasť textu, skryté značky, znaky – písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly - vplyv skrytých znakov na štruktúru a výsledný vzhľad textu, text a hypertext (na internete, v encyklopédii) - Procesy: presúvanie, kopírovanie a vkladanie textu, vkladanie obrázkov zo súboru, kontrola pravopisu 	<ul style="list-style-type: none"> - používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu textu - voliť vhodný nástroj na prácu s textom - používať nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu - posudzovať vplyv formátovacích nástrojov a skrytých znakov na výsledný text a operácie s textom - skúmať nové nástroje v konkrétnom editore
Reprezentácie a nástroje – Práca s grafikou (2)	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmy: oblasť, animácia - Vlastnosti a vzťahy: obrázok ako štvorcová mriežka, priehľadnosť, obrázok v rasti, animácia ako postupnosť obrázkov, dĺžka trvania - Procesy: kreslenie základných geometrických tvarov, používanie nástrojov na kreslenie, otáčanie, preklápanie a zmena veľkosti oblasti, zmena veľkosti papiera, spustenie a zastavenie animácie, krokovanie a prepínanie medzi obrázkami animácie, kreslenie obrázkov animácie, zmena poradia, vloženie a odstránenie obrázka 	<ul style="list-style-type: none"> - použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu obrázkov a animácií - hľadať, odhaľovať a opraviť chyby pri úprave obrázkov a animácií - kombinovať rôzne typy zdrojov grafiky - skúmať nové nástroje v konkrétnom editore

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard Žiak vie:
	z animácie	
Reprezentácie a nástroje – Práca s prezentáciami (3)	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmy: snímka, prezentácia, rozmiestnenie, pozadie, prechodmedzislímkami - Vlastnosti a vzťahy: snímky a ich poradie - prezentácia - Procesy: vytváranieprezentácie, vloženieovejsnímky, vloženie textu, vloženieobrázka, spustenie a zastavenieprezentácie 	<ul style="list-style-type: none"> - používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií - skúmať nové nástroje v konkrétnom editore
Reprezentácie a nástroje – Práca s tabuľkami (2)	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmy: tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky - Vlastnosti a vzťahy: vlastnosti bunky – adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky - Procesy: pohyb v tabuľke – šípkami a klikaním, vpisovanie údajov, upravovanie a zvýrazňovanie 	<ul style="list-style-type: none"> - používať konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami
Reprezentácie a nástroje – Informácie (1)	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmy: grafika, text, číslo, zvuk - Vlastnosti a vzťahy: vzťahy medzi jednotlivými typmi informácií (grafika, text, čísla, zvuk) - Procesy: kódovanie informácií 	<ul style="list-style-type: none"> - kódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie - dekódovať informáciu z jednoduchých reprezentácií - vyhľadávať a získavať informácie v informačnom systéme a databáze (knihnica, elektronický obchod, rezervácie lístkov...) - získavať informácie rôznych typov

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard Žiak vie:
		<p>pomocou konkrétnych nástrojov (napr. zoskenovaním, odfotením, nahraním zvuku, videa...)</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyberať vhodné nástroje na spracovanie informácií (na vyhľadávanie a získavanie, spracovanie informácií a komunikovanie)
<p>Reprezentácie a nástroje – Štruktúry (1)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmy: postupnosť, tabuľka (frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka), riadok, stĺpec - Vlastnosti a vzťahy: poradie objektov a ich pozícia v postupnosti, význam postupnosti, pozícia objektov v tabuľke, predchodca, nasledovník, sused, význam tabuľky - Procesy: práca s grafovými štruktúrami (mapa, labyrint, sieť), práca so stromovými štruktúrami (strom rozhodnutí, stratégií, turnajov, rodokmeň), zapisovanie a vyhľadávanie v jednoduchej štruktúre, zostavovanie štruktúr 	<ul style="list-style-type: none"> - orientovať sa v jednoduchej štruktúre - vyhľadávať a získať informácie zo štruktúry podľa zadaných kritérií - organizovať informácie do štruktúr – vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a jednoduché vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel...) - interpretovať údaje zo štruktúr - vyvodiť existujúce vzťahy zo zadaných údajov v štruktúre, prerazprávať informácie uložené v štruktúre vlastnými slovami
<p>Komunikácia a spolupráca – Práca s webovou stránkou (2)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmy: webová stránka, autorské práva - Vlastnosti a vzťahy: - Procesy: získavanie informácií z webových stránok 	<ul style="list-style-type: none"> - získať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch (rešpektuje autorské práva) - posúdiť účel webovej stránky
<p>Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe (2)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmy: vyhľadávač - Vlastnosti a vzťahy: vyhľadávanie textov, stránok, obrázkov, videa, vyhľadávanie v mapách na internete - Procesy: získavanie informácií 	<ul style="list-style-type: none"> - diskutovať o výsledkoch vyhľadávania (či spĺňajú naše očakávania) - posúdiť správnosť vyhľadaných informácií (výstup vyhľadávania) - vyhľadávať a získať textovú a grafickú informáciu podľa zadanej frázy (kľúčových slov) na webe - získať z konkrétneho zdroja požadované výstupy prostredníctvom presne zadaných inštrukcií - vyhľadávať rôzne typy informácií na webe

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard Žiak vie:
Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu (1)	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmy: príloha, adresár - Vlastnosti a vzťahy: - Procesy: dodržiavanie netikety, preposlanie e-mailu, priloženie prílohy, odoslanie e-mailu viacerým adresátom naraz 	<ul style="list-style-type: none"> - zostaviť a poslať správu danému príjemcovi prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja - hľadať a zobrazíť prijatú správu od konkrétneho odosielateľa prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja - pripojiť prílohu správy, zobrazíť prijatú prílohu - zhodnotiť správnosť e-mailovej adresy
Algoritmické riešenie problémov – analýza problému (1)	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmy: - Vlastnosti a vzťahy: platí-neplatí, a/alebo/nie (neformálne) - Procesy: krokovanie sekvencie a opakovania, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia 	<ul style="list-style-type: none"> - uvažovať o obmedzeniach, ktoré súvisia s riešením úlohy - identifikovať opakujúce sa vzory - uvažovať o hraničných prípadoch (na úrovni cyklov) - rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti výroku - vybrať prvky alebo možnosti podľa pravdivosti tvrdenia - popísať vzťahy medzi informáciami, uvažovať o rôznych riešeniach - uvádzať kontra príklad, v ktorom niečo neplatí, nefunguje
Algoritmické riešenie problémov – jazyk a zápis riešenia (1)	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmy: algoritmus - Vlastnosti a vzťahy: chybný zápis, konštrukcie jazyka ako postupnosti príkazov - Procesy: zostavovanie programu v jazyku zápis algoritmov (LOGO), spustenie programu 	<ul style="list-style-type: none"> - použiť jazyk na popis riešenia problému – aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka
Algoritmické riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov (1)	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmy: príkaz, parameter príkazu, postupnosť príkazov - Vlastnosti a vzťahy: ako súvisia príkazy, poradie príkazov a výsledok, pravidlá jazyka pre zostavenie sekvencie príkazov 	<ul style="list-style-type: none"> - riešiť problém skladaním príkazov do postupnosti - aplikovať pravidlá konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov - interpretovať postupnosť príkazov - hľadať chybu v postupnosti príkazov a

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard Žiak vie:
	<ul style="list-style-type: none"> - Procesy: zostavenie a upravenie príkazu, vyhodnotenie postupnosti príkazov, úprava sekvencie príkazov (pridanie, odstránenie príkazu, zmena poradia) 	<ul style="list-style-type: none"> opraviť ju
Algoritmické riešenie problémov – pomocou cyklov (1)	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmy: opakovanie, počet opakovaní, telo cyklu - Vlastnosti a vzťahy: ako súvisí počet opakovaní s výsledkom - Procesy: zostavovanie, upravovanie tela cyklu, nastavenie počtu opakovaní 	<ul style="list-style-type: none"> - rozoznať opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému - rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas a po skončení cyklu - stanoviť počet opakovaní pomocou hodnoty - riešiť problémy, ktoré vyžadujú známy počet opakovaní - zapísať riešenie problému s cyklom pomocou jazyka - interpretovať algoritmy s cyklami
Algoritmické riešenie problémov – interpretácia zápisu riešenia (1)	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmy: algoritmus, simulácia - Vlastnosti a vzťahy: jazyk - vykonanie programu - Procesy: krokovanie, časodeje v počítači v prípade chyby v programe 	<ul style="list-style-type: none"> - realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovať riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa
Algoritmické riešenie problémov – hľadanie a opravovanie chýb (1)	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmy: chyba v programe - Vlastnosti a vzťahy: chyba v postupnosti príkazov (nesprávny príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz, príkaz navyše), riešenie, ktoré lepšie spĺňa stanovené kritérium v zadanom probléme - Procesy: hľadanie chyby 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznať, že program pracuje nesprávne - hľadať a opraviť chybu vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe - interpretovať návod, v ktorom je chyba - diskutovať a argumentovať o správnosti riešenia (svojho aj cudzieho) - diskutovať o rôznych postupoch a výstupoch riešenia (porovnať riešenia konkrétneho problému od rôznych žiakov z hľadiska dĺžky výsledku, trvania, veľkosti zápisu) - doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard Žiak vie:
		- navrhnuť vylepšenie riešenia
Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečinkami (1)	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmy: súbor, priečinok - Vlastnosti a vzťahy: v súbore je uložený obsah, rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s textom, súbor s obrázkom, súbor s tabuľkou), odpadkový kôš - Procesy: vytvorenie a ukladaniedokumentov 	<ul style="list-style-type: none"> - ukladať produkt do súboru - otvoriť rozpracovaný produkt zo súboru - orientovať sa v konkrétnej štruktúre priečinkov - použiť nástroj na manipuláciu so súbormi a priečinkami - presúvať, mazať, premenúvať súbory
Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme (1)	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmy: schránka - Vlastnosti a vzťahy: schránka a miestonakrátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov - Procesy: používanie školského vzdelávacieho softvéru, práca s digitálnou učebnicou a encyklopédiou 	<ul style="list-style-type: none"> - použiť rôznych aplikačný softvér, ktorý je primeraný veku
Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia (1)	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmy: pamäťové zariadenie (médiu) - Vlastnosti a vzťahy: programy spracovávajú údaje a pomáhajú riešiť problémy (program ako nástroj na kreslenie, písanie, počítanie, evidovanie údajov, ktorý vie pracovať iba s určitými typmi údajov/súborov), klávesnica, myš a obrazovka ako zariadenia na komunikáciu s počítačom, pamäťové zariadenia (CD, HD, USB kľúč) ako médiá na prenos a uchovávanie informácií - Procesy 	<ul style="list-style-type: none"> - pracovať s pamäťovými zariadeniami - ukladať, prenášať a kopírovať informácie
Softvér a hardvér – práca v počítačovej sieti a na internete (1)	<ul style="list-style-type: none"> - Pojmy: sieť - Vlastnosti a vzťahy: lokálne súbory vo vlastnom počítači a súbory na sieti, sieťovom disku, cesta (adresa) ako zápis, ktorý identifikuje počítač, počítačová sieť ako prepojenie 	<ul style="list-style-type: none"> - orientovať sa v konkrétnych miestach v sieti - použiť nástroje na zdieľanie (kopírovanie, prenášanie) súborov v rámci počítačovej siete

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard Žiak vie:
	počítačov a zariadení, internet ako celosvetová sieť počítačov - Procesy: sťahovanie a posielanie súborov	- rozlíšiť súbory, ktoré sú uložené na sieti a súbory vo vlastnom počítači - ukladať súbory do svojho počítača z internetu, zo sieťového disku - nahrávať súbory na sieťový disk - rozlíšiť e-mailovú a webovú adresu
Softvér a hardvér – práca proti vírusom a špehovaniu (1)	- Pojmy: - Vlastnosti a vzťahy: vírus ako škodlivý softvér, špehovanie ako nepovolená aktivita softvéru alebo webových stránok	- akceptovať, že sa nemajú sťahovať a spúšťať neznáme, pochybné aplikácie
Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká (2)	- Vlastnosti a vzťahy: vírus ako škodlivý softvér, dôveryhodnosť získaných informácií, riziká na internete a sociálnych sieťach - Procesy: šírenie počítačových vírusov a spamov, bezpečné a etické správanie sa na internete - činnosť hekerov	- diskutovať o rizikách na internete - aplikovať pravidlá pre zabezpečenie údajov, aplikácií (aj e-mailu) proti neoprávnenému použitiu - diskutovať o počítačovej kriminalite - diskutovať o dôveryhodnosti na webe
Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti (1)	- Pojmy: - Vlastnosti a vzťahy: spoločnosť a sociálne siete, digitálne technológie okolo nás, digitálne technológie ako nástroje pre výpočet, komunikáciu, navigáciu, - doma, v škole, v práci rodičov, v obchode; digitálne technológie a hry, film, hudba - Procesy: používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie	- diskutovať o využití konkrétnych nástrojov digitálnych technológií pri učení sa iných predmetov - diskutovať o tom, ako pomáhajú učiteľovi, ako pomáhajú žiakovi
Informačná spoločnosť – legálnosť používania softvéru (1)	- Pojmy: - Vlastnosti a vzťahy: autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a použitiu, legálnosť a nelegálnosť používanie softvéru a informácií (texty, obrázky, hudba, filmy,...)	- diskutovať o princípoch dodržiavania základných autorských práv

Informatika 7. ročník

TC	Obsahový štandard	Výkonový štandard
	- pracovný poriadok, BOZP v učebni IKT	- dodržiavať pravidlá v učebni IKT
Informačná spoločnosť - legálnosť používania (2h)	- <i>Pojmy</i> : texty, obrázky, hudba, filmy, ...) - <i>Vlastnosti a vzťahy</i> : autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a jeho použitiu, bezplatný softvér a platený softvér - <i>Procesy</i> : legálnosť a nelegálnosť používania softvéru a informácií	- diskutovať o dodržiavaní základných princípov autorských práv, diskutovať, či bolo dielo legálne nadobudnuté, a o tom, ako sa dá ďalej používať, - diskutovať o právnych dôsledkoch nelegálne používaného diela, - diskutovať o právnych dôsledkoch publikovania kriminálneho a nelegálneho obsahu. - uvádzať zdroje informácií – knižná literatúra, časopisy, elektronické médiá, obrázky z webových stránok
Reprezentácie a nástroje - práca s textom (3h)	- <i>Pojmy</i> : odrážky a číslovanie, tabuľka - <i>Vlastnosti a vzťahy</i> : skryté značky ako súčasť textového dokumentu, obrázok ako súčasť textu, vplyv skrytých znakov na štruktúru aj výsledný vzhľad textu, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly, neformátovaný a formátovaný text (t.j., obsahuje aj informácie o zvýrazneniach, písme, odsekoch, zarovnaniach) - <i>Procesy</i> : vkladanie tabuľky	- zvoliť vhodný nástroj na prácu s textom, - použiť nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu, - rozlíšiť neformátovaný a formátovaný text, - posúdiť vlastnosti textovej informácie podľa stanovených kritérií
Komunikácia a spolupráca - práca s webovou stránkou	- <i>Pojmy</i> : prehliadač, vyhľadávač, kľúčové slová - <i>Vlastnosti a vzťahy</i> : zadávanie vhodných kľúčových slov a výsledky vyhľadávania	- získať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch (rešpektovať autorské práva).
Komunikácia a spolupráca - vyhľadávanie na webe	- <i>Procesy</i> : vyhľadávanie informácií, vyhľadávanie obrázkov	- vyhľadať rôzne typy informácií na webe, - posúdiť správnosť a kvalitu vyhľadaných informácií (výstup vyhľadávania).
Reprezentácie a nástroje - práca s prezentáciami (4h)	- <i>Procesy</i> : manipulácia s poradím snímok, vloženie prepojenia	- používajú nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií.
Reprezentácie a nástroje - práca s tabuľkami (4h)	- <i>Pojmy</i> : tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky - <i>Vlastnosti a vzťahy</i> : adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, bunky a typy údajov (číslo, text), vlastnosti bunky ako zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky, bunky so vzorcami - <i>Procesy</i> : pohyb (navigácia) v tabuľke (šípkami, klikaním), vpisovanie údajov,	- použiť konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami, - zvoliť a používajú funkcie pre jednoduché výpočty, - skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.

	ich upravovanie a zvýrazňovanie, jednoduché výpočty s operáciami sčítania, odčítania, násobenia a delenia, vloženie jednoduchšej funkcie	
Algoritmické riešenie problémov - jazyk na zápis riešenia (2h)	- <i>Vlastnosti a vzťahy</i> : algoritmus – programovací jazyk, vstup – algoritmus – výsledok, chybný zápis, konštrukcie jazyka ako: postupnosť príkazov, cyklus s pevným počtom opakovaní, podmienený príkaz, pomenovaná postupnosť príkazov - <i>Procesy</i> : zostavovanie programu v jazyku na zápis algoritmov, spustenie programu	- použiť jazyk na popis riešenia problému – aplikujú pravidlá, konštrukcie jazyka, - použiť matematické výrazy v jazyku na zápis algoritmov.
Algoritmické riešenie problémov - pomocou postupnosti príkazov (2h)	- <i>Pojmy</i> : parameter príkazu, postupnosť príkazov - <i>Vlastnosti a vzťahy</i> : ako súvisí príkaz, poradie príkazov a výsledok, pravidlá jazyka pre zostavenie sekvencie príkazov - <i>Procesy</i> : zostavenie a úprava príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov, úprava sekvencie príkazov (pridanie, odstránenie príkazu, zmena poradia)	- vyriešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, - aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov, - interpretovať postupnosť príkazov, - vyhľadať chybu v postupnosti príkazov a opraviť ju.
Algoritmické riešenie problémov - pomocou cyklov (3h)	- <i>Pojmy</i> : opakovanie, počet opakovaní, telo cyklu - <i>Vlastnosti a vzťahy</i> : ako súvisí počet opakovaní s výsledkom - <i>Procesy</i> : zostavovanie, upravovanie tela cyklu, nastavenie počtu opakovaní	- rozpoznať opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému, - rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas a po skončení cyklu, - stanoviť počet opakovaní pomocou hodnoty, - riešiť problémy, ktoré vyžadujú známy počet opakovaní, - zapísať riešenie problému s cyklom pomocou jazyka, - interpretovať algoritmy s cyklami.
Reprezentácie a nástroje - práca s grafikou (5h)	- <i>Vlastnosti a vzťahy</i> : obrázok v rastrí, formáty súborov a ich vzťah k uloženému obrázku - <i>Procesy</i> : kreslenie ako postupnosť príkazov pre vykonávateľa	- digitalizovať grafickú informáciu, - zvoliť vhodný formát súboru pre uloženie obrázkov rôznych typov, - zakódovať a rozkódovať podľa pokynov rastrový obrázok, - navrhnúť postupnosť daných grafických operácií pre dosiahnutie stanoveného výsledku.

4. MEDZIPREDMETOVÉ VZŤAHY

Informatika je prepojená prakticky so všetkými vyučovacími predmetmi, pretože pracuje s informáciami od vyhľadávania, triedenia po spracovanie a prezentovanie výsledkov v akejkoľvek oblasti.

5. STRATÉGIE VYUČOVANIA

Metódy: rozhovor, výklad, samostatná práca žiakov jednotlivo alebo v tímoch,

Postupy: vyhľadávanie informácií na internete, prezentovanie výsledkov vlastnej práce žiakov pred spolužiakmi

Formy: vyučovacia hodina, tímová práca žiakov, frontálna práca

6. UČEBNÉ ZDROJE

Odborná literatúra

Tvorivá informatika – Informatika okolo nás, I. Kalaš, M. Winczer, Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2013

Tvorivá informatika – 1. zošit z programovania, A. Blaho, I. Kalaš, Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2013

Tvorivá informatika – 1. zošit s internetom, M. Varga, A. Hrušecká, Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2006

Tvorivá informatika – 2. zošit z programovania, A. Hrušecká, M. Varga, Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2011

Tvorivá informatika – 1. zošit o práci s textom, A. Blaho, Ľ. Salanci, Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2009

Tvorivá informatika – 1. zošit o číslach a tabuľkách, I. Kalaš, D. Bezáková, SNP, 2009

Tvorivá informatika – 1. zošit o prezentáciách, I. Kalaš a kol., SNP, 2016,

Tvorivá informatika – 1. zošit o obrázkoch, Ľ. Salanci, SNP, 2009

Materiálne výučbové prostriedky: notebook pre každého žiaka, tablety pre žiakov

Ďalšie zdroje: Internet, knižnice

7. HODNOTENIE A KLASIFIKÁCIA

Každý žiak je z predmetu informatika skúšaný písomne alebo prakticky vypracovaním zadania v elektronickej podobe najmenej dvakrát v polročnom klasifikačnom období. Okrem toho môže byť žiak hodnotený súhrnnou známkom za viacero drobných odpovedí, aktívny prístup k úlohám, mimoriadnu aktivitu v súvislosti s učivom. Žiaci budú z predmetu klasifikovaní - hodnotení známkom podľa Metodický pokyn č.7/2009 z 28.apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Elektronické zadania v 5. ročníku

1. Vizitka – text (textový editor - Word)
2. Špeciálne znaky a symboly – text (textový editor - Word)
3. Robotia rodinka – kresba (Logo Motion)
4. Stonožka – kresba (Logo Motion)
5. Dom – kresba (Logo Motion)
6. Farebný valec – kresba (Logo Motion)
7. Moje záľuby – prezentácia (Power Point)
8. Erb – kresba (Logo Motion)
9. Kvet – animácia (Logo Motion)
10. Animácia podľa vlastného návrhu – animácia (Logo Motion)
11. Ulica, osada, alej, les – programovanie (Imagine)
12. Krajinka – programovanie (Imagine)
13. Pozadie – programovanie (Imagine)

- Testy v 5. ročníku:**
1. Word – práca v textovom editore
 2. Vznik dúhy – animácia (Logo Motion)
 3. Hardvér a softvér
 4. Bezpečnosť na internete

Elektronické zadania v 6. ročníku

1. Rozvrh hodín – textová tabuľka
2. Prezentácia na zadanú tému.
3. Zoznamy
4. Úprava dokumentu
5. Spracovanie textu.
6. Kreslenie podľa predlohy.
7. Animácia (napr. Olympijské kruhy – znelka).
8. Hra Drevené kocky – programovanie.

- Testy v 6. ročníku:**
1. Word – spracovanie textu
 2. Kresba podľa predlohy
 3. Hardvér a softvér
 4. Nástrahy internetu

Elektronické zadania v 7. ročníku

1. Referát alebo článok na ľubovoľnú tému s uvedením zdrojov.
2. Prezentácia na zadanú tému.
3. Tabuľka – modelovanie situácie.
4. Kreslenie podľa predlohy – dodržanie požiadaviek.
5. Animácia (napr. Olympijské kruhy – znelka).
6. Programovanie.

Kritériá hodnotenia

Prezentácia

Obsahová stránka:

- téma (či je projekt vypracovaný v súlade s témou)

5 b

- úplnosť (či je obsah vyčerpávajúci, či spĺňa zadanie) 10 b
- primeranosť veku (nie príliš vedecky, ani detsky) 5 b

Formálna stránka:

- počet snímok: 5.- 6. roč. minimálne 6 snímok (2 + 4)
7.-9. roč. minimálne 10 snímok (2 + 8) 2 b
- prvá snímka: Názov prezentácie, predmet, ročník, školský rok, autor 1 b
- posledná snímka: poďakovanie, môže byť obrázok 1 b
- za poslednou snímku: uvedené zdroje (minimálne 3 rôzne) 1 b
- primeranosť písma (font, veľkosť, farby, kontrast...) 3 b
- primeranosť pozadia 1 b
- animácie (opatrne, nemusia byť, nemajú pôsobiť rušivo) 1 b
- počet slov na snímke 6x6 2 b
- členenie textu (odrážky, súvislý text len výnimočne) 3 b
- obrázky (k téme, nerozmazané, primeraná veľkosť) 2 b
- celkový dojem (jednotná grafická úprava...) 3 b

Mínusové body:

- zdroje (doslova opísané z jediného zdroja, len z učebnice...) - 10 b
- poradie snímok (chýba logická nadväznosť) - 3 b
- gramatické chyby - 2 b

SPOLU: 40 b

Stupnica hodnotenia:	Body	Známka
	40 – 36 b	1
	35 – 30 b	2
	29 – 20 b	3
	19 – 10 b	4
	9 – 0 b	5

Hodnotenie elektronických zadaní:

Za správne a úplné vypracovanie zadanej úlohy v elektronickej podobe žiak získava 20 bodov. Za každú chybu alebo neúplnosť stráca bod. Stupnica hodnotenia je zhodná so stupnicou hodnotenia testov.

Stupnica hodnotenia testov:

Úspešnosť	stupeň
100% - 90%	1
89% - 75%	2
74% - 50%	3
49% - 25%	4
24 % - 0%	5

Človek a príroda

Biológia

1. CHARAKTERISTKA PREDMETU

Vyučovací predmet biológia je na základnej škole zameraný na poznávanie javov a procesov prebiehajúcich v prírode vo vzájomných súvislostiach a vedie žiakov k chápaniu prírody ako celku. Sústreďuje sa najmä na tie javy, ktoré bezprostredne ovplyvňujú život človeka. Ich poznanie je východiskom pre formovanie pozitívneho vzťahu k živej prírode, rozvíjanie schopnosti ekologicky myslieť a konať, ako aj pre upevňovanie návykov dôležitých pre zachovanie zdravia.

2. CIELE PREDMETU

Žiaci

- získajú základnú predstavu o prírode ako výsledku vzájomného pôsobenia jej zložiek,
- pochopia prírodné javy, procesy a objekty vo vzájomných súvislostiach,
- získajú informácie o prírode pozorovaním, pátraním, skúmaním a využitím rôznych zdrojov,
- analyzujú, interpretujú, triedia a hodnotia informácie o organizmoch a prírode,
- používajú správnu terminológiu na opísanie procesov a javov v živej a neživej prírode,
- plánujú, uskutočňujú, zaznamenávajú a vyhodnocujú jednoduché biologické pozorovania a pokusy,
- diskutujú o význame a praktických dôsledkoch vybraných vedeckých objavov,
- aplikujú osvojené spôsobilosti a vedomosti na podporu svojho zdravia,
- chránia prírodu a šetria prírodné zdroje,
- plánujú a realizujú jednoduché projekty v oblasti biológie,
- prezentujú a obhajujú výsledky svojej práce.

3. VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Príroda a život

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ rozlíšiť na príklade živé a neživé časti prírody,✓ rozhodnúť, ktoré informácie získajú pozorovaním a ktoré pokusom✓ vybrať vhodnú pomôcku na pozorovanie konkrétnej prírodniny,✓ pozorovať prírodniny mikroskopom, lupou.	<p>príroda, živé a neživé časti prírody, organizmy</p> <p>pozorovanie, pokus</p> <p>lupa, mikroskop, d'alekohľad mikroskopický preparát, podložné sklo, krycie sklíčko, pinzeta,</p> <p>preparačná ihla</p>

Spoločenstvá organizmov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ rozlíšiť spoločenstvá podľa zastúpenia organizmov,✓ rozhodnúť o zaradení vybraných organizmov do lesného, vodného, poľného, lúčneho a vysokohorského spoločenstva,✓ rozlíšiť organizmy podľa vonkajšej stavby,✓ pozorovaním zistiť spoločné a rozdielne znaky skupín organizmov,✓ vysvetliť prispôbenie sa organizmov danému prostrediu,✓ zdôvodniť potravné vzťahy medzi	<p>spoločenstvo lesa, vody, poľa, lúky, vysokohorské</p> <p>baktérie, huby, rastliny, živočíchy</p> <p>potravný reťazec</p> <p>dreviny, stromy, kry, byliny</p> <p>vonkajšia stavba tela rastlín a húb (drevín, bylín, húb s plodnicou)</p> <p>vrstvy lesa dreviny ihličnaté a listnaté</p> <p>machy, paprade, prasličky rastliny chránené, liečivé, jedovaté podzemné ogány</p>

- ✓ žijúcimi organizmami v spoločnosti,
- zostaviť jednoduchý potravinový
- ✓ reťazec pre každé spoločstvo,
- zhodnotiť význam organizmov v
- ✓ prírode a pre človeka,
- argumentovať, prečo musia byť
- niektoré rastliny a živočíchy
- chránené,
- ✓ vyhľadať informácie, ktoré rastliny
- alebo živočíchy v ich regióne sú
- chránené,
- ✓ nájsť príklady poškodzovania
- prírody nevhodnou činnosťou
- človeka v okolí školy,
- ✓ rozhodnúť, ktoré zásady správania
- sa v prírode sú bezpečné z hľadiska
- ochrany vlastného zdravia,
- ✓ akceptovať zásady zberu húb a
- liečivých rastlín z prírody,
- ✓ zhodnotiť význam kyslíka
- rozpušteného vo vode pre život
- vodných organizmov,
- ✓ zdôvodniť škodlivosť a príčiny
- premnoženia niektorých druhov
- organizmov pre lesné a poľné
- spoločstvo,
- ✓ zhotoviť záznam z pozorovania
- (náčrt a popis),
- ✓ vyhľadať neznáme organizmy
- pomocou atlasu,
- ✓ spracovať doplňujúce informácie o
- jednotlivých spoločnostiach
- vyhľadane z rôznych zdrojov,
- ✓ prezentovať vlastné práce (plagáty,
- modely, prezentácie).

huby jedlé, jedovaté

lišajníky, spolužitie

vonkajšia stavba tela živočíchov
(bezstavovce, stavovce)

parazity, inštinkt

ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce
koža, šupiny, perie, srst'

bylinožravce, mäsožravce, všežravce
vtáky stále, sťahovavé, dravce, sovy,
spevavce

voda stojatá, tečúca,

kyslík, teplota vody

planktón, riasy jednobunkové,
mnohobunkové, sinice

živočíchy jednobunkové, mnohobunkové
plávacie blany, masťné perie, vtáky kŕmivé,
nekŕmivé

hustá srst', silný chvost, hľadavé zuby,
hľadavce

lúka, pasienok, pole, medza, remízka

trávnaté porasty, hospodárske plodiny,
obilniny, krmoviny, okopaniny, olejníny

pohlavná dvojtvarosť, hniezdenie

Život s človekom a v ľudských sídlach

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť špecifiká spoločenstva vznikajúceho v ľudských sídlach a v ich okolí, ✓ zhodnotiť vplyv človeka na prostredie organizmov, ✓ vysvetliť, aký význam majú pre človeka mikroorganizmy, pestované rastliny a živočíchy žijúce v ľudských sídlach a v ich okolí, ✓ navrhnúť a realizovať projekt na poznávanie organizmov žijúcich v okolí svojho bydliska alebo školy, ✓ prezentovať výsledky z projektu. 	<p>ľudské sídlo, zdomácnovanie, šľachtenie, odroda, plemeno</p> <p>mikroorganizmy (baktérie, plesne, kvasinky) zelenina cibuľová, hlúbová, koreňová, plodová, strukoviny</p> <p>rastliny hospodárske, ovocné</p> <p>včela, včelstvo, včelárstvo, ryby, rybárstvo, rybníkárstvo zvieratá hospodárske, domáce škodcovia, parazity vonkajšie, vnútorné, prenášače nákazy, prevencia,</p> <p>premnoženie hlodavcov, hmyzu dezinfekcia, dezinsekcia, deratizácia</p> <p>biologická ochrana, spevavce</p>

Živé organizmy a ich stavba

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť rastlinnú a živočíšnu bunku podľa stavby, ✓ vymenovať základné funkcie častí bunky, ✓ pozorovať bunky mikroskopom, ✓ pripraviť prezentáciu o vírusových a bakteriálnych ochoreniach a ich prevencii, ✓ zostaviť schému všeobecnej stavby a organizácie tela mnohobunkovej rastliny a živočícha, ✓ porovnať časti tela machu a 	<p>bunka, bunkové organely</p> <p>vírusy, baktérie</p> <p>organizmus jednobunkový, mnohobunkový pletivo, tkanivo, orgán, orgánová sústava, organizmus stavba rastlín vonkajšia, vnútorná (koreň, stonka, list, kvet, plod, semeno) vlákno, pohubie, výtrusnica</p> <p>životný cyklus parazitov</p>

<p>kvitnúcej rastliny na ukážke,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť základné funkcie orgánov tela kvitnúcej rastliny, ✓ porovnať stavbu tela húb s plodnicami a bez plodníc, ✓ pozorovaním zistiť odlišnosti vonkajšej stavby tela jednotlivých skupín bezstavovcov, ✓ kategorizovať zástupcov prhlivcov, ploskavcov, hlístovcov, mäkkýšov, obrúčkavcov a článkonožcov na ukážke, ✓ navrhnúť a zaznamenať pozorovanie vybraného bezstavovca, ✓ spracovať a prezentovať výsledky pozorovania rôznymi formami. 	<p>stavba tela bezstavovcov vonkajšia,</p> <p>vnútorná (sústava tráviaca, obehová, dýchacia, nervová, zmysly)</p> <p>rozmnožovanie a vývin bezstavovcov</p>
--	---

Stavba a funkcie tela stavovcov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť pojmy orgán a orgánová sústava, ✓ identifikovať jednotlivé orgánové sústavy stavovcov pomocou obrázkov, ✓ pomenovať základné orgány orgánových sústav stavovcov pomocou obrázkov, ✓ vysvetliť význam orgánových sústav pre život stavovca, ✓ zdôvodniť adaptáciu orgánov opornej, dýchacej, a obehovej sústavy stavovca vzhľadom na jeho prirodzené prostredie a spôsob života, ✓ zdôvodniť odlišnosti orgánov tráviacej sústavy v závislosti od potravy, ✓ porovnať vonkajšie a vnútorné oplodnenie, ✓ analyzovať rozdiely vo vývine jedinca rýb, 	<p>stavovce</p> <p>orgán, orgánová sústava</p> <p>orgánové sústavy stavovcov, sústava krycia, oporná, pohybová, tráviaca, dýchacia, obehová, vylučovacia, nervová, zmysly</p> <p>rozmnožovanie a vývin stavovcov</p> <p>oplodnenie vonkajšie, vnútorné, vývin jedinca mimo tela samice, v tele samice</p> <p>životné prejavy a správanie stavovcov</p>

<p>oobjíivelníkov, plazov, vtákov a cicavcov,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ naplánovať a uskutočniť sledovanie správania stavovcov, ✓ prezentovať svoje zistenia rôznymi formami, ✓ pozorovať kožné útvary stavovcov a zhodnotiť ich význam, ✓ vytvoriť prezentáciu o význame vybranej orgánovej sústavy stavovcov. 	
--	--

Človek a jeho telo

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ porovnať spoločné a odlišné znaky ľudského a živočíšneho organizmu, ✓ pomenovať na ukážke orgány ľudského tela, ✓ vysvetliť význam procesov a štruktúr v ľudskom tele, ✓ objasniť prepojenie orgánových sústav, ✓ zistiť, čo sa odohráva v ľudskom tele pri aktívnom pohybe (namáhavej práci) ✓ demonštrovať jednoduché zručnosti potrebné k poskytnutiu prvej pomoci, ✓ aplikovať osvojené spôsoby boja proti nákazlivým ochoreniam, ✓ zhotoviť plán pozorovania a skúmania ľudského tela, ✓ orientovať sa v informáciách súvisiacich so zdravým životným štýlom a ochranou zdravia, ✓ naplánovať a uskutočniť projekt v súvislosti so zdravím alebo zdravým životným štýlom človeka. 	<p>znaky ľudského organizmu, ľudské spoločenstvo, rasizmus stavba a funkcia orgánových sústav: koža, oporná, pohybová, tráviaca, dýchacia, obehová, vylučovacia, rozmnožovacia, regulačné sústavy výživa, zložky potravy, potravinová pyramída, stravovacie návyky krvné skupiny, darcovstvo krvi, transfúzia vývin jedinca, starostlivosť o dieťa antikoncepcia, plánované rodičovstvo ochorenia orgánových sústav, úrazy zásady predlekárskej prvej pomoci infekčná choroba, choroboplodné mikroorganizmy, inkubačná doba prevencia, imunita, očkovanie zdravie, zdravý životný štýl, režim dňa, stres, hygienické zásady, intímna hygiena, alkoholizmus, obezita, hladovanie, fajčenie, psychoaktívne látky (legálne a nelegálne drogy), závislosť</p>

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP na príslušný vzdelávací predmet. http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/biologia_nsv_2014.pdf

4. MEDZIPREDMETOVÉ VZŤAHY

telesná výchova,

občianska náuka,

slovenský jazyk

a) v oblasti sociálnych kompetencií:

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti, pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne radiť a pomáhať, prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení

b) v oblasti získavania, osvojovania a rozvíjania manuálnych zručností:

- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach, dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia, využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky, rozvíjať zručnosti pri práci s prírodninami a pri terénnych pozorovaniach, aplikovať teoretické poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach.

c) v oblasti prírodných vied:

- poznávať živé organizmy a ich význam v prírode a pre život človeka.
- chápať lesný, vodný, trávny, poľný ekosystém a ľudské obydľia ako životný priestor
- organizmov, poznať
- typických predstaviteľov podľa vonkajších znakov, životných prejavov a potravných vzťahov, zásady
- prevencie a spôsob ochrany pred škodlivými druhmi.
- poznať základnú stavbu, funkcie a životné prejavy rastlinných a živočíšnych buniek, jednobunkových a mnohobunkových organizmov.
- poznať základnú stavbu a funkcie sústav orgánov človeka, zásady starostlivosti prvej
- predlekárskej pomoci pri bežných poraneniach.
- rozvíjať poznatky o činnosti ľudského tela, ako celostného systému z hľadiska ochrany
- zdravia a zdravého životného štýlu.
- poznať zložky životného prostredia, ich vzájomný vzťah, význam pre podmienky života

- organizmov a človeka a faktory vplývajúce na kvalitu životného prostredia, zdravie
- a spôsob života človeka a organizmov, základné hľadiská ochrany životného prostredia a
- prírody.

d) v oblasti komunikačných schopností:

- identifikovať a správne používať základné pojmy, objektívne opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov, podstatu procesov a vzťahov, vecne správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme, vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje, vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov, zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti, vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania na základe danej štruktúry, vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie.

e) v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopnosti ich riešiť:

- riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia a aplikácie, navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov, rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení praktických úloh, spracovávaní jednoduchých správ z pozorovaní a jednoduchých školských projektov, využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh, predpokladať a určiť príčinné súvislosti, pozorovať, experimentovať a odhadovať.

5. STRATÉGIE VYUČOVANIA

a) pedagogické stratégie:

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacích hodín, vekových a osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Z metód vyučovania sa uplatňujú:

1. **motivačné metódy** na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť
 - motivačné rozprávanie /citové približovanie obsahu učenia/
 - motivačný rozhovor /aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov/
 - motivačný problém /upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému/
 - motivačná demonštrácia / vzbudenie záujmu pomocou ukážky/.
2. **expozičné metódy** pri vytváraní nových poznatkov a zručností
 - rozprávanie /vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie/
 - rozhovor /komunikácia formou otázok a odpovedí/
 - beseda/riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom/
 - demonštračná metóda /demonštrácia obrazov, modelov, prírodnín/
 - pozorovanie
 - manipulácia s predmetmi /praktické činnosti, pokusy, experimentovanie, didaktická hra/
 - inštruktáž /vizuálne a auditívne podnety k praktickej činnosti, vedenie žiakov k pochopeniu slovného a písomného návodu/
3. **heuristická metóda**/učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozборе problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení/
4. **projektová metóda**/riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu/
5. **praktické aktivity** /samostatná činnosť na základe inštruktáže/
6. **práca s knihou a textom** /čítanie s porozumením, spracovanie informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií/
7. **aktivizujúce metódy**
 - diskusia/vzájomná výmena názorov, argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia problému/
 - situačná metóda/riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov/
 - didaktická hra/sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti/
 - kooperatívna vyučovanie/forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti
 - členov heterogénnej skupiny/
8. **fixačné metódy**
 - metódy opakovania a precvičovania učiva: ústne a písomné opakovanie, opakovanie využitím učebnice a literatúry, domáce úlohy.

b) výchovno-vzdelávacie stratégie:

1. Sociálne a komunikačné kompetencie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- efektívne využívať informačné zdroje
- používať odborný jazyk
- prezentovať sami seba, svoje postoje, názory a vedomosti
- zlepšovať svoj písomný, grafický a ústny prejav

2. Sociálne a personálne kompetencie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- rešpektovať názory iných a seba samého
- tvorivo myslieť
- skupinovou prácou dosiahnuť spoločný cieľ

3. Kompetencia riešiť problémy

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti a efektívnosti
- používať osvojené postupy pri samostatnej práci
-

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Názov tematického celku	Metódy	Formy práce
Príroda a život	Motivačný rozhovor, rozprávanie, opis, brainstorming, precvičovanie, samostatná práca žiaka, skupinová práca, opakovanie učiva	Hromadná, individuálna, skupinová práca, práca s učebnicou, praktická aktivita
Spoločenstvá organizmov	Rozprávanie, opis, rozhovor, motivačný rozhovor, didaktické hry, práca s IKT technikou	Individuálna, hromadná, skupinová práca, práca s IKT, pokus, práca s učebnicou
Život s človekom a v ľudských sídlach	Motivačný rozhovor, rozprávanie, opis, brainstorming, precvičovanie, samostatná	Hromadná, individuálna, skupinová práca, práca s učebnicou

	práca žiaka, skupinová práca, opakovanie učiva	
Živé organizmy a ich stavba	Opis, výklad, rozhovor, Rozprávanie, opis, motivačný rozhovor, práca s IKT technikou	Individuálna práca, hromadná, skupinová práca, práca s IKT, praktická aktivita, práca s učebnicou
Stavba a funkcie tela stavovcov	Opis, výklad, rozhovor, samostatná práca	Individuálna, hromadná, skupinová práca, praktická aktivita, práca s učebnicou
Človek a jeho telo	Motivačný rozhovor, rozprávanie, opis, brainstorming, precvičovanie, samostatná práca žiaka, skupinová práca, opakovanie učiva	Hromadná, individuálna, skupinová práca, praktická aktivita, práca s učebnicou

6. UČEBNÉ ZDROJE A MATERIÁLNE PROSTRIEDKY

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využívajú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Príroda a život	Uhereková M. a kol: Biológia pre 5.ročník základných škôl	Interaktívna tabuľa, PC	učebnica, mikroskop, lupa, pracovný zošit Hravá biológia 5	časopisy, internet, edukačný program Alf
Spoločenstvá organizmov	Uhereková M. a kol: Biológia pre 5.ročník základných škôl	Interaktívna tabuľa, PC	učebnica, pracovný zošit Hravá biológia 5	encyklopédie, internet, pracovné listy,
Život s človekom a v ľudských sídlach	Uhereková M. a kol: Biológia pre 6. ročník základných škôl	Interaktívna tabuľa, PC	učebnica, pracovný zošit Hravá biológia 6	encyklopédie, internet, edukačný program Alf

Živé organizmy a ich stavba	Uhereková M. a kol: Biológia pre 6. ročník základných škôl	Interaktívna tabuľa, PC	učebnica, pracovný zošit Hravá biológia 6, mikroskop	encyklopédie, internet, ppt prezentácie
Vnútoraná organizácia tela organizmov	Uhereková M. a kol: Biológia pre 6. ročník základných škôl	Interaktívna tabuľa, PC	učebnica, pracovný zošit Hravá biológia 6,	encyklopédie, internet, edukačný program Alf, ppt prezentácie
Stavba a funkcie tela stavovcov	Uhereková M. a kol: Biológia pre 7. ročník základných škôl	Interaktívna tabuľa, PC	učebnica, pracovný zošit Hravá biológia 7, mikroskop	encyklopédie, internet, edukačný program Alf, ppt prezentácie
Človek a jeho telo	Uhereková M. a kol: Biológia pre 7. ročník základných škôl	Interaktívna tabuľa, PC	učebnica, pracovný zošit Hravá biológia 7	encyklopédie, internet, edukačný program Alf, ppt prezentácie

- Uhereková M. a kol: Biológia pre 5.ročník základných škôl., SPN 2008
- Božová, D. a kol.: Hravá biológia 5. Pracovný zošit pre 5. ročník ZŠ. TAKTIK vydavateľstvo Košice, 2013
- Hantabálová I.: Pracovný zošit z biológie pre 5.ročník základných škôl. Mapa Slovakia, 2009
- Uhereková M. a kol: Biológia pre 6. ročník základných škôl., SPN 2010
- Božová E. a kol: Hravá biológia 6. Pracovný zošit pre 6. ročník ZŠ. TAKTIK vydavateľstvo Košice, 2016
- Uhereková M. a kol: Biológia pre 7. ročník. SPN 2011
- Bajzáková V. a kol: Hravá biológia 7. Pracovný zošit pre 7. ročník ZŠ. TAKTIK vydavateľstvo Košice, 2013

7. HODNOTENIE PREDMETU

Hodnotenie a klasifikácia v predmete biológia zahŕňa výsledky, ktoré žiak dosiahol v súlade s požiadavkami učebných osnov, obsahových a výkonových štandardov. Hodnotí sa schopnosť získať, upraviť, spracovať, používať a prezentovať vedomosti, zručnosti a návyky. Pri hodnotení a klasifikácii učiteľ postupuje podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy a podľa vypracovaných kritérií hodnotenia a klasifikácií v predmete biológia. Predmet biológia bude hodnotený ústnou aj písomnou formou. Pri ústnej forme kontroly úrovne osvojenia poznatkov bude uprednostňované prezentovanie poznatkov žiakmi na základe odpovede žiaka. Bude sa zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu. Písomnou formou bude kontrolované a hodnotené osvojenie si základných poznatkov prostredníctvom písomky alebo didaktického testu na konci tematického celku. Zručnosti pri praktických aktivitách budú hodnotené slovnou so stručným komentárom k výkonu žiaka, prípadne známku. Samostatná práca žiakov a schopnosti práce s textom budú hodnotené priebežne verbálnou formou. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, grafických prejavov a komunikatívnych zručností bude kontrolovaná a hodnotená prostredníctvom prezentácie projektov podľa kritérií na základe dohody učiteľa so žiakmi. Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov bude poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia bude tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Hodnotenému bude aj prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Hodnotiť sa budú: písomné práce - kontrolné previerky, testy, protokoly praktických cvičení, projekty, ústne odpovede.

TESTY

5. ročník

I. polrok

1. Príroda a život okolo nás
2. Život v lese

II. polrok

1. Život vo vode a na brehu
2. Život na poliach a lúkach

6. ročník

I. polrok

1. Život s človekom a v ľudských sídlach
2. Bunka a vnútorná organizácia tela organizmov

II. polrok

- Stavba tela rastlín a húb
Vnútorná stavba tela bezstavovcov

7. ročník

I. polrok

1. Vnútorná stavba tela stavovcov
2. Človek a jeho telo (povrchová, oporná a pohybová sústava)

II. polrok

1. Človek a jeho telo (tráviaca, dýchacia, obehová, nervová, hormonálna, rozmnožovacia sústava)
2. Zdravie a život človeka

PRAKTICKÉ AKTIVITY

Učiteľ zadá žiakom spracovanie praktických aktivít písomnou formou (ručne alebo elektronicky), pričom zápis bude obsahovať:

- dátum
- téma
- úloha
- pomôcky
- spolupracovali (mená všetkých žiakov tímu)
- postup práce
- vypracovanie (+ obrázok.a pod.)
- záver

5. ročník

I. polrok

1. Pozorovanie rastliny lupou a mikroskopom
2. Poznávanie a rozlišovanie lesných drevín
3. Poznávanie jedlých a jedovatých húb

II. polrok

Pozorovanie črievičky

Pozorovanie a poznávanie rastlín okolia

6. ročník

I. polrok

1. Rastlinné bunky pod mikroskopom

2. Živočíšne bunky pod mikroskopom

II. polrok

1. Stavba plodu a semena

2. Stavba tela hmyzu

7. ročník

I. polrok

1. Povrch tela stavovcov (pozorovanie pera vtáka)

2. Návik prvej pomoci pri poraneniach kože

II. polrok

1. Návik prvej pomoci pri krvácaní

2. Zdravý životný štýl

PROJEKTY

Žiaci vypracujú v školskom roku minimálne 2 projekty. Témy projektov určí učiteľ podľa podmienok v príslušnom školskom roku.

Spôsob vyhodnotenia:

hodnotí sa: vzhľad, obsah, estetika, ústny prejav, dodržanie určených bodov zadania

Prospech žiaka v predmete biológia sa klasifikuje týmito stupňami:

1 – výborný	100% - 90%
2 – chválitebný	89% - 75%
3 – dobrý	74% - 50%
4 – dostatočný	49% - 25%
5 – nedostatočný	24% - 0%

Fyzika

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Výučba fyziky sa spolu s biológiou a chémiou podieľa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti žiaka tak, aby využíval nadobudnuté vedomosti, bol schopný klásť otázky a na základe dôkazov vyvodzoval závery, ktoré vedú k porozumeniu obsahu výučby prírodných vied.

Obsah výučby fyziky je postavený na overenej konštruktivistickej pedagogickej teórii, ktorá kladie pri budovaní fyzikálnych poznatkov dôraz na vlastnú žiacku skúsenosť s fyzikálnymi javmi a objektmi. Umožňujú to žiacke pokusy, reálne demonštrácie, priame merania a ich spracovanie. Postupne sa žiak vedie k formalizácii poznávaného obsahu, prípadne k matematickým vzťahom a k zovšeobecneniam v podobe teoretických pojmov. Aj keď má učiteľ možnosť prispôbiť si obsah výučby vlastným predstavám, túto koncepčnú myšlienku by mal zachovať.

Prostredníctvom tvorby vybraných fyzikálnych (často aj prírodovedných) pojmov sa rozvíjajú žiacke bádateľské spôsobilosti, najmä pozorovať, merať, experimentovať, spracovať namerané údaje vo forme tabuliek a grafov. Súčasťou týchto spôsobilostí sú aj manuálne a technické zručnosti žiaka, schopnosť formulovať hypotézy, tvoriť závery a zovšeobecnenia, interpretovať údaje a opísať ich vzájomné vzťahy.

Proces fyzikálneho vzdelávania uprednostňuje metódy a formy, ktoré sa podobajú prirodzenému postupu vedeckého poznávania. Vzhľadom na vek žiakov je to najmä už spomenutý empirický postup, pre ktorý je charakteristické riešenie problémov experimentálnou metódou aj s využitím informačno-komunikačných prostriedkov. Aktívna účasť žiaka sa zabezpečuje najmä riešením problémov a prácou v skupinách.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti potrebné aj k osobným rozhodnutiam v občianskych a kultúrnych záležitostiach, ktoré súvisia s lokálnymi aj globálnymi problémami ako sú zdravie, životné prostredie, technický pokrok a podobne. Rovnako dôležité je, aby pochopil kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy a techniky.

2. CIELE PREDMETU

Žiaci

- aplikujú empirické metódy práce – pozorovanie, experimentovanie, meranie a spracovanie nameraných hodnôt fyzikálnych veličín pri skúmaní fyzikálnych javov,
- vysvetľujú vybrané fyzikálne javy v bezprostrednom okolí a navrhujú metódy overenia svojich vysvetlení,
- prezentujú a obhajujú svoje postupy a tvrdenia logickou argumentáciou založenou na dôkazoch,
- komunikujú verbálnou aj písomnou formou, ovládajú symbolickú, tabelárnu, grafickú komunikáciu,
- aplikujú pri riešení fyzikálnych úloh a problémov znalosť fyzikálnych pojmov, zákonov, faktov, nadobudnutý matematický aparát
aj odborné informácie získané z rôznych vhodných informačných zdrojov,
- rozlišujú spoľahlivé informácie od nespoľahlivých – kriticky myslia,
- riešia problémy, v ktorých sa integrujú poznatky z viacerých prírodovedných, prípadne humanitných predmetov,
- rozumejú historickému vývoju poznania vo fyzike ako vede a vplyvu technického vývoja na rozvoj poznania a spoločnosti,
- posudzujú užitočnosť vedeckých poznatkov a technických vynálezov pre rozvoj spoločnosti a tiež problémy spojené s ich využitím pre človeka a životné prostredie,
- pracujú v tíme, vedia kooperovať a diskutovať, sú zodpovední za výsledky svojej práce a zverené pomôcky,
- získajú záujem o prírodu a svet techniky,
- nadobudnú otvorenosť k novým objavom vo fyzike a technike,
- získajú pozitívny vzťah k ochrane svojho zdravia a životného prostredia.

3. VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Skúmanie vlastností kvapalín, plynov, tuhých látok a telies

Výkonový štandard

Obsahový štandard

**Žiak na konci 6. ročníka základnej školy
vie/dokáže:**

✓ opísať pozorované javy pri skúmaní vlastností látok a telies,✓ overiť jednoduchým experimentom vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a	✓ vlastnosti kvapalín: nestlačiteľnosť, tekutosť, deliteľnosť✓ účinky pôsobenia vonkajšej sily na hladinu kvapaliny v uzavretej nádobe, Pascalov zákon✓ využitie vlastností kvapalín✓ meranie objemu kvapalného telesa

- ✓ tuhých telies,
 - ✓ rozlíšiť merateľné a nemerateľné vlastnosti látok a telies,
 - ✓ odmerať hmotnosť, dĺžku, objem telesa vhodne vybraným meradlom, spresňovať merania opakovaním merania a vypočítaním priemeru z nameraných hodnôt,
 - ✓ zaznamenať namerané údaje správnym zápisom,
 - ✓ prezentovať výsledky pozorovania a merania pred spolužiakmi,
 - ✓ rozlíšiť termíny fyzikálna veličina, značka fyzikálnej veličiny,
 - ✓ jednotka, značka jednotky,
 - ✓ zostrojiť graf lineárnej závislosti a zistiť hodnoty z grafu,
 - ✓ použiť postup riešenia problémov: predpoklad – experiment – potvrdenie/nepotvrdenie predpokladu,
 - ✓ rozlíšiť termíny látka a teleso,
 - ✓ porovnať a určiť spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín, plynov,
 - ✓ tuhých látok a telies,
 - ✓ vytvoriť a prezentovať projekt primeraný obsahu vyučovania.
- odmerným valcom, kalibrácia
 - ✓ objem, značka V , jednotky objemu ml, l
 - ✓ vlastnosti plynov: stlačiteľnosť, tekutosť, rozpínavosť, deliteľnosť
 - ✓ využitie vlastností plynov
 - ✓ tekutosť ako spoločná vlastnosť kvapalín a plynov
 - ✓ fyzikálna veličina, značka fyzikálnej veličiny, jednotka fyzikálnej veličiny, značka jednotky
 - ✓ látka a teleso, vlastnosti tuhých látok a telies: krehkosť, tvrdosť,
 - ✓ pružnosť, deliteľnosť
 - ✓ meranie hmotnosti tuhých, kvapalných a plyných telies
 - ✓ hmotnosť, značka m , jednotky hmotnosti g, kg, t
 - ✓ odhad dĺžky, meradlo, stupnica meradla (najmenší dielik, rozsah)
 - ✓ dĺžka, značka d , jednotky dĺžky mm, cm, dm, m, km
 - ✓ objem tuhých telies, jednotky objemu cm^3 , dm^3 , m^3 ,
 - ✓ určenie objemu pravidelných telies (kocka, kváder) výpočtom,
 - ✓ určenie objemu nepravidelných telies pomocou odmerného valca
 - ✓ rozdielne a spoločné vlastnosti kvapalín, plynov a tuhých telies

Správanie telies v kvapalinách a plynoch

- ✓ riešiť problémy postupom: formulovanie problému – vyslovenie hypotézy – realizácia pokusov a meraní – spracovanie, posúdenie a interpretovanie výsledkov pokusov a meraní,
 - ✓ prezentovať výsledky pozorovania a merania pred spolužiakmi,
 - ✓ určiť hustotu tuhých telies a kvapalín z nameraných hodnôt ich hmotnosti a objemu
 - ✓ zostrojiť graf závislosti hmotnosti od objemu pre telesá z homogénnej látky,
 - ✓ vyhľadať hodnoty hustoty látok v tabuľkách,
 - ✓ riešiť úlohy s využitím vzťahu pre
- ✓ plávajúce, vznášajúce a potápajúce sa telesá vo vode, meranie ich hmotnosti a objemu
 - ✓ hustota, značka ρ , jednotka hustoty g/cm^3
 - ✓ vzťah $\rho = m/V$
 - ✓ vzťah medzi objemom a hmotnosťou telies zhotovených z rovnakej látky
 - ✓ hustota kvapalín
 - ✓ vytlačený objem kvapaliny plávajúcimi telesami a potápajúcimi sa telesami
 - ✓ porovnanie hmotnosti telies plávajúcich v kvapaline s hmotnosťou telesami vytlačenej kvapaliny
 - ✓ vplyv teploty na hustotu
 - ✓ správanie sa telies (bubliniek) vo

- ✓ výpočet hustoty,
- ✓ vysvetliť vybrané javy správania sa telies v kvapalinách a plynoch pomocou hustoty,
- ✓ vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané poznatky

- ✓ vzduchu a v plyne s väčšou hustotou ako má vzduch
- ✓ hustota plynov

Fyzika 7. ročník

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
	Úvodná hodina	
Teplota.	meranie teploty, modelovanie zostrojenia Celsiovho teplomera, kalibrácia teplomera	- modelovať experimentom zostrojenie teplomera,
Skúmanie premen skupenstva látok	teplota, značka t , jednotka teploty $^{\circ}\text{C}$	- uviesť značku a jednotky teploty, druhy teplomerov - merať teplotu
	čas, značka t , jednotky času s, min, h meranie času,	- uviesť značku a jednotky času, merať čas - vyjadriť ten istý čas v rôznych jednotkách (premeňovať jednotky času)
	meranie teploty v priebehu času, graf závislosti teploty od času, využitie PC pri zostrojovaní grafov	- zaznamenať časový priebeh teploty pri premenách skupenstva látok do tabuľky a grafu, analyzovať záznamy z meraní,
	premena kvapaliny na plyn, vyparovanie, podmienky vyparovania, vlhkomer	- objaviť z výsledkov experimentu faktory ovplyvňujúce vyparovanie (počiatočná teplota, veľkosť voľného povrchu kvapaliny, prúdenie vzduchu),
	var, teplota varu,	- objaviť z výsledkov experimentu rozdiel medzi vyparovaním a varom, charakteristiky varu,
	graf závislosti teploty od času pri vare vody,	- zaznamenať časový priebeh teploty pri premenách skupenstva látok do tabuľky a grafu, analyzovať záznamy z meraní,
	tlak vzduchu a teplota varu	- uviesť na príklade závislosť teploty varu od tlaku vzduchu
	premena vodnej pary na vodu, kondenzácia, teplota rosného bodu, destilácia, modelovanie dažďa	- modelovať experimentom vznik dažďa,
	premena tuhej látky na kvapalnú, kvapalnej látky na tuhú, topenie tuhnutie, teplota topenia a tuhnutia pre kryštalické a amorfné látky,	- vyhľadať hodnoty teploty varu, teploty topenia (tuhnutia) látok v tabuľkách,
	graf závislosti teploty od času pri topení a tuhnutí	- zostrojiť graf závislosti teploty od času pri topení a tuhnutí
	meteorologické pozorovania	- zrealizovať a vyhodnotiť

		<p>meteorologické pozorovania</p> <ul style="list-style-type: none"> - opísať pozorované javy pri skúmaní premien skupenstva látok, - navrhnúť k meraniam tabuľku, - prezentovať výsledky aktivít pred spolužiakmi.
	historické aspekty chápania pojmu teplo, staršia jednotka tepla cal teplo a pohyb častíc látky, teplota šírenie tepla vedením, prúdením a žiarením	<ul style="list-style-type: none"> - opísať historický prístup k chápaniu pojmu teplo, - overiť experimentom fyzikálnu vlastnosť látok – tepelná vodivosť, - opísať šírenie tepla vedením, prúdením, žiarením,
Teplo	kalorimeter	- opísať časti a uviesť použitie kalorimetra
	tepelné vodiče a tepelné izolanty	- opísať využitie tepelných vodičov a tepelných izolantov v praxi,
	výsledná teplota pri odovzdávaní tepla horúcimi kovmi (Cu, Al, Fe) vode, rozdiel dvoch teplôt (Δt), tepelná rovnováha	<ul style="list-style-type: none"> - overiť experimentom odovzdávanie tepla kovmi vode, - utriediť a prezentovať svoje poznatky
	hmotnostná tepelná kapacita, značka c , jednotka $J/kg^{\circ}C$	- vyhľadať hodnoty hmotnostnej tepelnej kapacity látok v tabuľkách,
	teplo, značka Q , jednotka tepla J,	- uviesť značku a jednotku tepla
	vzťah $Q = c \cdot m \cdot \Delta t$	<ul style="list-style-type: none"> - riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tepla, - objaviť z výsledkov experimentu faktory ovplyvňujúce veľkosť prijatého a odovzdaného tepla,
	teplo a premeny skupenstva	- posúdiť negatívne vplyvy spaľovacích motorov na životné prostredie a spôsoby eliminácie týchto vplyvov
energetická hodnota potravín	<ul style="list-style-type: none"> - overiť postup stanovenia energetickej hodnoty potravín (napríklad spaľovaním), - získať informácie o energetickej hodnote potravín, - utriediť a prezentovať svoje poznatky 	

4. MEDZIPREDMETOVÉ VZŤAHY

Porozumenie podstate javov a procesov si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu s chémiou, biológiou, geografiou a matematikou. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva. V procese vzdelávania sa má žiakom sprostredkovať poznanie, že neexistujú bariéry medzi jednotlivými úrovňami organizácie prírody a odhaľovanie jej zákonitostí je možné len prostredníctvom koordinovanej spolupráce všetkých prírodovedných odborov s využitím prostriedkov IKT.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti na pochopenie vedeckých ideí a postupov potrebných pre osobné rozhodnutia, na účasť v občianskych a kultúrnych záležitostiach a dá mu schopnosť zmysluplne sa stavať k lokálnym a globálnym záležitostiam, ako zdravie, životné prostredie, nová technika, odpady a podobne. Žiak by mal byť schopný pochopiť kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy, uvažovať nad medzinárodnou povahou vedy a vzťahoch s technikou.

5. STRATÉGIE VYUČOVANIA

Metódy	Postupy	Formy
Rozhovor, výklad, samostatná práca žiakov jednotlivo alebo v tímoch	Vyhľadávanie informácií na internete, navrhovanie a konštruovanie	Vyučovacia hodina, Tímová práca žiakov, frontálna práca,

6. UČEBNÉ ZDROJE

Názov tematického celku	Učebné zdroje			
	Odb. lit.	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
6. ročník				
Skúmanie vlastností kvapalín, plynov a pevných telies	Lapitková V. a kol.: FYZIKA pre 6.ročník základných škôl, Expol pedagogika 2010, Tabuľky pre ZŠ	PC, dataprojektor, interaktívna tabuľa	Pascalova guľa, spojené nádoby, injekčné striekačky, vodováha, libela, odmerné valce, kadičky, rôzne nádoby, skúmavky, laboratórny teplomer, laboratórne váhy, digitálne váhy, zvinovací meter, skladací meter, pravítka, krajčírsky meter, drobné telesá z rozličných materiálov, jednoduché pomôcky z domácnosti	Internet, knižnice
Správanie sa telies v kvapalinách a plynach	Lapitková V. a kol.: FYZIKA pre 6.ročník základných škôl, Expol	PC, dataprojektor interaktívna tabuľa	Odmerné valce, plastové fľaše, injekčné striekačky, drobné telesá z rozličných materiálov, jednoduché pomôcky z domácnosti	Internet, knižnice

	pedagogika 2010, Tabuľky pre ZŠ			
7. ročník				
Teplota. Skúmanie premien skupenstva látok	Lapitková V. a kol.: FYZIKA pre 7.ročník základných škôl, Expol pedagogika 2017, Tabuľky pre ZŠ	PC, dataprojektor interaktívna tabuľa	Laboratórne sklo, teplomery – rôzne druhy, rýchlvarné kanvice, vlhkomer,	
Teplo	Lapitková V. a kol.: FYZIKA pre 7.ročník základných škôl, Expol pedagogika 2017, Tabuľky pre ZŠ	PC, dataprojektor interaktívna tabuľa	Laboratórne sklo, kalorimeter, rýchlvarná kanvica, injekčné striekačky, držiak na skúmavky, závažia z rozličných kovov (kovové valčeky),	

7. HODNOTENIE A KLASIFIKÁCIA

Každý žiak je z predmetu fyzika skúšaný ústne, písomne alebo prakticky najmenej dvakrát v polročnom klasifikačnom období. Spravidla je to dvakrát ústne, dvakrát z testu, a dvakrát z projektu v každom polroku. Okrem toho môže byť žiak hodnotený súhrnnou známkou za viacero drobných odpovedí, aktívny prístup k úlohám, mimoriadnu aktivitu v súvislosti s učivom, krátke písomky (päťminútovky), predvedenie pokusu alebo merania a pod.

Žiaci budú z predmetu klasifikovaní - hodnotení známkou podľa Metodický pokyn č.7/2009 z 28.apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

TESTY

6.ročník

1. Vlastnosti kvapalín a plynov
2. Vlastnosti pevných látok a telies
3. Správanie telies v kvapalinách
4. Správanie telies v plynoch

7.ročník

1. Premeny skupenstva látok
2. Tepelná výmena
3. Výpočet tepla

Stupnica hodnotenia testov:

Úspešnosť	stupeň
100% - 90%	1
89% - 75%	2
74% - 50%	3
49% - 25%	4
24% - 0%	5

PROJEKTY

V 6. a 7. roč. žiaci vypracujú minimálne 2, maximálne 4 projekty, pričom v každom projekte majú výber z viacerých tém. Počet projektov určí učiteľ podľa podmienok v príslušnom školskom roku.

6. ročník

PROJEKT 1: Vlastnosti tekutín

PROJEKT 2: Jednotky a meradlá

PROJEKT 3: Ponorka, potápač

PROJEKT 4: Model meteorologického balóna

7. ročník

PROJEKT 1: Zhotovenie prístroja na zisťovanie vlhkosti alebo tlaku vzduchu

PROJEKT 2: Návrh a realizácia experimentu na dôkaz jedného zo spôsobov šírenia tepla

Dlhodobá úloha: Výroba jednoduchých meteorologických prístrojov. Pozorovanie meteorologických javov.

Spôsob vyhodnotenia

Projekty hodnotia žiaci (súťaž) aj učiteľ (známka).

Na začiatku súťaže sa dohodnú pravidlá napr.:

- pred súťažou sa vyžrebuje poradie predstavovania projektov
- každý žiak zapisuje svoje hodnotenie projektov do tabuľky, dohodnú sa maximálne počty bodov
- nikto nehodnotí vlastný projekt
- poradie v súťaži sa vyhodnotí sčítaním pridelených bodov žiakmi triedy
- hodnotí sa: prezentácia, vzhľad, prípadne aj funkčnosť (ak je to aktuálne)

Učiteľ hodnotí takisto prezentovanie (ústny prejav, vysvetlenie alebo zdôvodnenie a pod.), vzhľad (estetika, bezpečnosť a pod.), prípadne aj funkčnosť (ak je to aktuálne). Hodnotí sa jednou známkou.

MERANIE FYZIKÁLNYCH VELIČÍN - nepovinné

Učiteľ môže zadať žiakom spracovanie merania fyzikálnych veličín písomnou formou (ručne alebo elektronicky), pričom zápis bude obsahovať:

- dátum
- téma
- úloha
- pomôcky
- spolupracovali (mená všetkých žiakov tímu)
- postup práce
- vypracovanie (+ obrázok., tabuľka, výpočty, graf a pod.)
- záver

Zápis z merania (protokol) vyhotoví každý žiak, zápisy žiakov v tíme môžu, ale nemusia byť rovnaké (namerané hodnoty musia byť rovnaké).

Hodnotí sa jednou známku, predmetom hodnotenia je aj formálna a estetická úprava.

V 6. ročníku žiaci merajú:

- objem kvapalín, plynov a pevných telies
- dĺžku pevných telies
- hmotnosť kvapalín, plynov a pevných telies

V 7. ročníku:

- meteorologické pozorovanie

Chémia

1. CHARAKTERISTKA PREDMETU

Vyučovací predmet chémia má bádateľský a činnostný charakter, to znamená, že žiaci vlastnou činnosťou objavujú vlastnosti látok, zákonitosti ich správania a vzájomného pôsobenia. Obsah vychádza zo situácií, javov a činností, ktoré majú chemickú podstatu, sú blízke žiakovi a sú dôležité v živote každého človeka. Tvoria ho nielen chemické poznatky, ale aj činnosti, ktoré vyúsťujú do zvládnutia viacerých prvkov vedeckej činnosti, z ktorých najdôležitejší je experiment. Vykonávaním vlastných „vedeckých“ činností si žiaci osvojujú dôležité spôsobilosti, predovšetkým spôsobilosť objektívne a spoľahlivo pozorovať a opísať pozorované. Žiaci merajú, zaznamenávajú, triedia, analyzujú a interpretujú získané údaje, vytvárajú a overujú predpoklady a tvoria závery.

2. CIELE PREDMETU

Žiaci

- sa zoznámia so základnými poznatkami o látkach dôležitých pre život,
- porozumejú chemickým javom a procesom,
- používajú odbornú terminológiu na opísanie chemických javov a procesov,
- rozumejú pokynom na realizáciu praktických činností a dokážu ich podľa návodu uskutočniť,
- plánujú a realizujú pozorovania, merania a experimenty,
- spracúvajú a vyhodnocujú údaje získané pri pozorovaní, meraní a experimentovaní,
- získavajú manuálne zručnosti, intelektové a sociálne spôsobilosti pri realizácii žiackych experimentov,
- osvojujú si a uplatňujú zásady bezpečnej práce s látkami,
- vyhľadávajú v dostupných zdrojoch poznatky o použití rôznych látok v priemysle, poľnohospodárstve a v živote z hľadiska významu pre človeka, vplyvu na životné prostredie a ľudské zdravie,
- využívajú poznatky a skúsenosti získané v predmete chémia pri ochrane zdravia a životného prostredia.

3. VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Chémia 7. ročník

1. Látky a ich vlastnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiaci na konci 7. ročníka základnej školy:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ získajú návyky systematického pozorovania vlastností látok,✓ určia spoločné a rozdielne vlastnosti látok,✓ rozlíšia základné piktogramy označujúce nebezpečné látky,✓ roztriedia príklady látok na zmesi a chemicky čisté látky,✓ uvedú príklady rovnorodých a rôznorodých zmesí,✓ rozlíšia pojmy roztok, rozpustená látka, rozpúšťadlo,✓ vypočítajú hmotnostný zlomok zložky v roztoku; hmotnosť rozpustenej látky, rozpúšťadla a roztoku,✓ pripraví roztoky daného zloženia podľa daného návodu,✓ pripraví (jednoducho, bez výpočtu) nasýtený roztok,✓ dodržiavajú zásady správneho a bezpečného zaobchádzania s laboratórnymi pomôckami,✓ realizujú postupy na oddeľovanie zložiek zmesí podľa návodu (usadzovaním, odparovaním, filtráciou, kryštalizáciou),✓ vysvetlia rozdiely medzi rôznymi druhmi vôd,✓ uvedú príklady rôznych druhov vôd,	<p>pozorovanie vlastností látok: skupenstvo, farba, zápach, rozpustnosť, horľavosť na modelovej skupine látok (cukor, kuchynská soľ, piesok, modrá skalica, sklo, parafín, plast, voda, etanol – lieh, ocot)</p> <p>príklady chemicky čistých látok a zmesí rovnorodé a rôznorodé zmesi</p> <p>roztoky: rozpúšťadlo, rozpustená látka vodný roztok, nasýtený roztok plynné a kvapalné roztoky, tuhé roztoky (zliatiny)</p> <p>hmotnostný zlomok zložky v roztoku základné laboratórne pomôcky a zariadenia</p> <p>spôsoby oddeľovania zložiek zmesí: odparovanie, kryštalizácia, filtrácia, destilácia</p> <p>voda ako chemicky čistá látka (destilovaná voda)</p> <p>voda ako zmes látok (minerálna, pitná, úžitková, odpadová)</p> <p>úprava pitnej vody</p> <p>čistenie odpadových vôd</p> <p>vzduch ako zmes látok</p> <p>zdroje znečistenia vzduchu: prach, výfukové plyny, splodiny horenia</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ posúdia význam vody pre život z hľadiska príčin a dôsledkov ich znečistenia, ✓ vysvetlia rozdiel medzi čistením odpadových vôd a úpravou pitnej vody, ✓ skúmajú vlastnosti rôznych druhov vôd, ✓ modelujú jednoduchými pokusmi postupy čistenia vôd, ✓ vymenujú základné zložky vzduchu, ✓ chápu význam vzduchu pre život. 	<p>a priemyselné splodiny</p>
---	-------------------------------

2. Premeny látok

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uvedú príklady prakticky dôležitých chemických reakcií, ✓ rozlíšia reaktanty a produkty v chemických reakciách, ✓ uskutočnia podľa návodu jednoduché pokusy na chemické zlučovanie a chemický rozklad, ✓ vymenujú príklady exotermických a endotermických reakcií známych zo života, ✓ uskutočnia pokusy na meranie tepelných zmien pri chemických reakciách, ✓ zaznamenajú výsledky pokusov do tabuliek a interpretujú ich, ✓ zdôvodnia zásady hasenia látok na modelových príkladoch zo života, ✓ dodržiavajú zásady bezpečnej práce s horľavinami, ✓ navrhnú s pomocou učiteľa modelový pokus na hasenie, 	<p>pozorovanie chemických dejov (chemická reakcia, reaktant, produkt)</p> <p>zákon zachovania hmotnosti</p> <p>chemické zlučovanie, chemický rozklad</p> <p>tepelné zmeny pri chemických reakciách (exotermické a endotermické reakcie)</p> <p>zápalná teplota</p> <p>horľavina</p> <p>požiar</p> <p>hasenie látok</p> <p>rýchlosť chemických reakcií</p> <p>príklady pomalých a rýchlych reakcií</p> <p>faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií</p>

✓ rozlišujú pomalé a rýchle reakcie,✓ uskutočnia a vyhodnotia experimenty vplyvu rôznych faktorov na rýchlosť chemickej reakcie.	

4. MEDZIPREDMETOVÉ VZŤAHY

Porozumenie podstate javov a procesov si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu s fyzikou, biológiou, geografiou a matematikou. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva. V procese vzdelávania sa má žiakom sprostredkovať poznanie, že neexistujú bariéry medzi jednotlivými úrovňami organizácie prírody a odhaľovanie jej zákonitostí je možné len prostredníctvom koordinovanej spolupráce všetkých prírodovedných odborov s využitím prostriedkov IKT.

Žiak prostredníctvom vzdelávania získa vedomosti na pochopenie vedeckých ideí a postupov potrebných pre osobné rozhodnutia, na účasť v občianskych a kultúrnych záležitostiach a dá mu schopnosť zmysluplne sa stavať k lokálnym a globálnym záležitostiam, ako zdravie, životné prostredie, nová technika, odpady a podobne. Žiak by mal byť schopný pochopiť kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy, uvažovať nad medzinárodnou povahou vedy a vzťahoch s technikou.

5. STRATÉGIE VYUČOVANIA

Metódy: rozhovor, výklad, samostatná práca žiakov jednotlivo alebo v tímoch, diskusia, problémové metódy, vypracovanie projektov a ich prezentácia, práca s knihou a textom

Postupy: vyhľadávanie informácií na internete, prezentovanie výsledkov vlastnej práce žiakov pred spolužiakmi

Formy: vyučovacia hodina, tímová práca žiakov, frontálna práca, praktické aktivity, exkurzia

6. UČEBNÉ ZDROJE

Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
1. CH 7: Vicenová, H., Ganajová M.: Chémia pre 7. ročník základnej školy a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, 1. vyd. (inovované) Bratislava : EXPOL PEDAGOGIKA, 2017, 96 s. ISBN978-890-8091-427-1 2. CV7: Vicenová, H.: Chémia. Cvičebnica pre 7. ročník základnej školy a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom. 1. vyd. Bratislava : EXPOL PEDAGOGIKA, 2017, 48 s. ISBN 978-80-8091-435-6	PC, dataprojektor, interaktívna tabuľa	- notebook pre každého žiaka, tablety pre žiakov, - laboratórne sklo a iné laboratórne pomôcky - chemické látky	Internet, knižnice

7. HODNOTENIE A KLASIFIKÁCIA

Každý žiak je z predmetu chémia skúšaný ústne, písomne alebo prakticky najmenej dvakrát v polročnom klasifikačnom období. Spravidla je to dvakrát ústne, dvakrát z testu, a z projektu alebo laboratórnej práce v každom polroku. Okrem toho môže byť žiak hodnotený súhrnnou známkom za viacero drobných odpovedí, aktívny prístup k úlohám, mimoriadnu aktivitu v súvislosti s učivom, krátke písomky (päťminútovky), predvedenie pokusu a pod.

Stupnica hodnotenia	
percentuálna úspešnosť	známka
100% až 90%	1
89% až 75%	2
74% až 50%	3
49% až 25%	4
24% až 0%	5

Človek a spoločnosť

Dejepis

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovávanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy.

Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti.

V procese výučby dejepisu na základnej škole sa kladie osobitný dôraz na dejiny 19. a 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasť rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávaní ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etník. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenských. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Dejepis pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

2. CIELE PREDMETU

Žiaci

- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom čase,
- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom priestore,
- naučia sa čítať a používať dejepisnú mapu,
- získajú základné vedomosti a spôsobilosti z oblasti vybraných historických udalostí, javov, procesov z národných a svetových dejín,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť príčiny, priebeh a dôsledky historických udalostí,
- získajú schopnosti poznávať históriu na základe analýzy primeraných školských historických písomných, obrazových, hmotných a grafických prameňov a sú schopní týmto prameňom klásť primerane adekvátne otázky,
- rozvinú si komplex kompetencií – spôsobilostí, schopností rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti.

- osvoja si postupne spôsobilosť historickej kultúry ako schopnosti orientovať sa v mnohosti kultúrnych situácií, v ktorých sa stretávame s históriou.

3. VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Človek v premenách času a priestoru

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ použiť správne pojmy, ktoré súvisia s tokom času, ✓ zakresliť na časovú priamku časové kategórie od blízkych po vzdialené, ✓ preskúmať okolie svojho bydliska, ✓ rozpoznať staré od nového ✓ rozpoznať, čo sa zmenilo za posledný rok jeho života, ✓ zaznamenať rozprávanie rodinných príslušníkov o minulosti, ✓ rozlíšiť jednotlivé generácie vo svojej rodine, ✓ rozlíšiť jednotlivé druhy historických prameňov, ✓ rozpoznať rozdiel medzi zemepisnou a dejepisnou mapou, ✓ zostaviť obrazový materiál o pohybe ľudí v minulosti a prítomnosti, ✓ pracovať so školskými historickými prameňmi, ktoré približujú danú tematiku. 	<p>minulosť, prítomnosť, budúcnosť</p> <p>deň, mesiac, rok, dátum, letopočet</p> <p>kalendár</p> <p>desaťročie, storočie, tisícročie</p> <p>bydlisko, obec, región, Slovensko</p> <p>rodinný album, fotografia</p> <p>generácia, rodostrom</p> <p>historické pramene (písomné, obrazové, hmotné)</p> <p>múzeum, knižnica, archív, školská kronika</p> <p>mapa</p> <p>vysťahovalectvo, prisťahovalectvo, stretávanie kultúr</p> <p>základné analytické otázky: Kto je autorom prameňa? Kedy bol napísaný prameň? Čo je obsahom prameňa? Komu bol prameň určený? Aký bol zámer autora prameňa?</p>

Človek a komunikácia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ rozlíšiť jednotlivé druhy komunikácie medzi ľuďmi,✓ prerozprávať príbeh z minulosti svojho regiónu,✓ identifikovať dôsledky konfliktov a vojen pre človeka a prostredie, v ktorom žije, ✓ zdôvodniť stálu prítomnosť vojen v minulosti a prítomnosti,✓ pracovať so školskými historickými prameňmi, ktoré približujú danú tematiku.	<p>jazyk, písmo, kniha, noviny, rozhlas, televízia, internet</p> <p>náboženstvo</p> <p>legendy, mýty, povesti</p> <p>konflikt, vojna, detský vojak, mier, obeť</p> <p>detská práca</p>

Obrazy pravekého sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ rozpoznať rozdiely v spôsobe obživy a života pravekých zberačov, lovcov a roľníkov,✓ porovnať výhody a nevýhody kamenných a kovových nástrojov, resp. zbraní,✓ zdôvodniť oddelenie remeselníkov od roľníkov,✓ pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	<p>zberač, lovec, roľník</p> <p>kameň, meď, bronz, železo, oppidum</p>

Obrazy starovekého sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ odhaliť vzťah medzi prírodnými podmienkami údolí veľkých riek a vznikom prvých štátov,✓ rozlíšiť jednotlivé vrstvy spoločnosti v mestskom štáte,✓ identifikovať poznatky obyvateľov najstarších štátov, ktoré nám slúžia dodnes,✓ určiť hlavné znaky aténskej demokracie,✓ vymedziť hlavné znaky rímskej republiky, zdôvodniť premenu rímskej republiky na ríšu,✓ rozpoznať príčiny budovania rímskej hranice pozdĺž Dunaja,✓ zhromaždiť informácie o prítomnosti Rimanov na našom území,✓ zhrnúť príčiny zániku Rímskej ríše,✓ zhodnotiť prínos antickej kultúry pre našu prítomnosť,	<p>riečne civilizácie, deľba práce</p> <p>mestský štát, polis</p> <p>aténska demokracia, olympijské hry</p> <p>republika, cisárstvo,</p> <p>Limes Romanus,</p> <p>Judaizmus, kresťanstvo,</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ zostaviť turistického sprievodcu o divoch starovekého sveta, ✓ pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia. 	<p>Biblia,</p> <p>islam, Korán.</p>
--	-------------------------------------

Obrazy stredovekého sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ objasniť fungovanie stredovekej spoločnosti na základe vazalských vzťahov, ✓ identifikovať spôsob života a obživy jednotlivých sociálnych vrstiev stredovekej spoločnosti, ✓ vysvetliť fungovanie stredovekého mesta, <ul style="list-style-type: none"> ✓ zdôvodniť význam kláštora pre hospodárstvo a kultúru, ✓ pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia. 	<p>kráľ, léno, vazal, lénny systém, šľachta, duchovenstvo poddaní, mestské obyvateľstvo</p> <p>hrad, dedina, mesto, kláštor, univerzita</p>

Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none">✓ rozlíšiť kľúčové udalosti z obdobia Veľkej Moravy,✓ rozpoznať kultúrny odkaz Veľkej Moravy,✓ pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia	Samova ríša, Franská ríša, Byzantská ríša Veľká Morava Byzantská misia

Slováci v Uhorskom kráľovstve

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none">✓ rozlíšiť kľúčové udalosti stredovekého Uhorska,✓ rozpoznať mnohonárodnostný charakter Uhorska,✓ zdôvodniť politický a hospodársky rozmach Uhorska,✓ vytvoriť turistického sprievodcu po banských mestách,✓ pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	Uhorsko dynastie kolonizácia banské mestá

Obrazy novovekého sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none">✓ rozpoznať dôsledky vynálezu kníhtlače na človeka a spoločnosť,✓ vymedziť hlavné príčiny a dôsledky zámorských objavov,✓ porovnať proces výroby v cechu a manufaktúre,✓ zovšeobecniť hlavné myšlienky reformácie,✓ pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	mešťan, humanizmus a renesancia kolónie, kolonializmus remeselník, cech, manufaktúra reformácia, protestant, katolík

Habsburská monarchia na prahu novoveku

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none">✓ rozpoznať hlavné zmeny v Uhorsku po roku 1526,✓ vystihnúť spoločné znaky protihabsburských povstaní v Uhorsku,✓ pracovať so školskými historickými prameňmi✓ z daného historického obdobia.	Moháč, turci Bratislava, Habsburgovci, protireformácia

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP na príslušný vzdelávací predmet.
http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/dejepis_nsv_2014.pdf

4. MEDZIPREDMETOVÉ VZŤAHY

občianska náuka,
geografia,
náboženská výchova,
slovenský jazyk

a) v oblasti sociálnej komunikácie:

- dokáže nájsť v texte kľúčové myšlienky a pochopiť ich
- formuluje svoje myšlienky a názory v logickom slede
- vyjadruje sa výstižne, súvislo a kultivovane
- aktívne počúva druhých, je schopný im porozumieť, vhodne reaguje a zapája sa do diskusie
- chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváraní dobrých vzťahov so spolužiakmi

b) v oblasti matematického a prírodovedného myslenia:

- používa základné matematické myslenie
- dokáže zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky
- vie zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchronne
- vie rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja
- dokáže využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti

- je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov

c) v oblasti informačných a komunikačných technológií:

- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní za pomoci učiteľa
- dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete,
- dokáže primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií

d) v oblasti praktických zručností:

- vyhľadáva a triedi informácie a na základe ich pochopenia ich vie využívať v procese učenia a v praktickom živote
- uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov ,
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach,
- vyhľadáva relevantné informácie z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných, z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok, z populárnovedeckej literatúry a historickej beletrie

e) v oblasti riešenia problémov:

- pomenuje problém sám alebo v spolupráci s učiteľom
- k vyjadreným faktom a názorom uvádza argumenty a protiargumenty
- svoje rozhodnutia je schopný v diskusii obhajovať
- uvedomuje si zodpovednosť za svoje rozhodnutia
- vie zhodnotiť výsledky svojich činov
- vníma a sleduje problémové situácie na hodinách dejepisu adekvátne svojej úrovni navrhuje riešenia podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápaným a spolupracujúcim) spôsobom

f) v oblasti osobných, sociálnych a občianskych zručností:

- vie spolupracovať v skupine
- vytvára priaznivú pracovnú a emočnú atmosféru
- prispieva k upevňovaniu dobrých medziľudských vzťahov
- uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti,
- dokáže odhadnúť svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
- dokáže primerane veku odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti,
- uvedomuje si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojim konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom

g) v oblasti vnímania a chápania kultúry:

- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.
- primerane svojmu veku sa dokáže vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti

5. STRATÉGIE VYUČOVANIA

Vyučovanie dejepisu vychádza z tendencie umožniť žiakom získať kompetencie, ktoré im vytvoria podmienky na aktívny prístup k pátraniu a skúmaniu minulosti. Získané spôsobilosti umožnia žiakom vyhľadávať a pátrať, pýtať sa na jednotlivé historické javy a procesy a tým spôsobom neprístupovať k histórii len ako k uzavretej minulosti. Na hodinách dejepisu aplikujeme postupy a metódy, ktoré kladú dôraz na aktívny prístup žiakov v procese hľadania, objavovania a vytvárania poznatkov z uplynulých období. Je to proces v ktorom sa uplatňuje žiakova vlastná činnosť, ktorá môže byť individuálna alebo kolektívna (kooperatívna) a ktorá v súlade so skúsenosťami a pod vedením učiteľa žiakom umožňuje získanie nových poznatkov, ale zároveň aj radosť z procesu poznávania. Skupinovú prácu uplatňujeme pri tvorbe a realizácii projektov. Vytvárame možnosti na prácu v malých vzájomne prepojených skupinách ako aj priestor na diskusiu v rámci celej triedy. Vyučovaním dejepisu zabezpečujeme chronologické preberanie učiva, synchronne vyučovanie svetových a národných dejín, adekvátny dôraz na národné a regionálne dejiny, návšteva múzeí, galérií a realizácia primeraných exkurzií. Vo vyučovaní dejepisu využívame poznatky, ktoré žiaci získajú z vyučovacích predmetov vlastiveda, geografia, občianska náuka, slovenský jazyk a využívame aj prierezové témy:

a) Enviromentálna výchova:

- vedie žiakov k ochrane prírodného prostredia, v ktorom sa nachádzajú kultúrno-historické pamiatky
- učí žiakov chrániť a zveľaďovať kultúrne a historické dedičstvo

b) Mediálna výchova:

- vedie žiakov, aby poznali význam podávania informácií o dejinách a tradíciách slovenského národa a národností, ktoré žijú v Slovenskej republike

c) Multikultúrna výchova:

- vychováva empatických jedincov, ktorí ak akceptujú kultúrnu rôznorodosť
- prispieva k medzikultúrnemu porozumeniu v spoločnosti a predchádzaniu konfliktov medzi Príslušníkmi jednotlivých kultúr.

d) Osobnostný a sociálny rozvoj:

- vedie žiakov k plnohodnotnému a zodpovednému životu
- rozvíja u žiakov sebareflexiu, sebapoznávanie a sebadôveru
- vedie žiakov k poznaniu ľudských práv, k rešpektovaniu názorov a potrieb iných, k rozvíjaniu medziľudských vzťahov

e) Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:

- vedie k triedeniu informácií a rozlišovaniu medzi základnými a doplňujúcimi informáciami
- prispieva k spracovaniu informácií
- rozvíja prácu v skupine
- využíva nástroje IKT
- dokáže prezentovať svoju prácu primeranou verbálnou i neverbálnou komunikáciou

Počas vyučovania dejepisu uplatňujeme tieto metódy a formy práce:

- motivačné rozprávanie (citové približovanie obsahu učenia)
- motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov)
- motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému)
- motivačnú demonštráciu (vzbudenie záujmu pomocou ukážky)
- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie)

- vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva)
- rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie)
- diskusia (vzájomná výmena názorov, zdôvodnenie argumentov)
- práca s knihou a textom (čítanie s porozumením, orientácia v texte, využívanie podstatných informácií, spracovanie textových informácií)
- metóda opakovania a precvičovania (ústne a písomné opakovanie)
- heuristická metóda (učenie sa riešením problémov)
- projektová metóda (práca v skupinách)
- samostatné učenie (prostredníctvom IKT)
- didaktické hry
- z organizačných foriem uplatňujeme vyučovaciu hodinu základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného a diagnostického typu.

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Názov tematického celku	Metódy	Formy práce
Človek v premenách priestoru a času	Rozprávanie, opis, rozhovor, motivačný rozhovor, didaktické hry, práca s IKT technikou	Individuálna, hromadná, skupinová práca, práca s IKT, pokus, práca s učebnicou
Človek a komunikácia	Brainstorming, rozprávanie, opis, rozhovor, motivačný rozhovor, práca s počítačom, diskusné metódy	Hromadná, individuálna, skupinová práca, praktická aktivita, práca s IKT technikou, práca s učebnicou
Obrazy pravekého sveta	Motivačná demonštrácia, heuristický rozhovor, opis, opakovanie	Individuálna práca, práca s učebnicou, skupinová práca
Obrazy starovekého sveta	Rozprávanie, opis, rozhovor, motivačný rozhovor, práca s IKT technikou	Individuálna, hromadná, skupinová práca, práca s IKT, práca s učebnicou
Obrazy stredovekého sveta	Brainstorming, rozprávanie, opis, rozhovor, motivačný	Skupinová, hromadná, individuálna práca,

	rozhovor, diskusia	skupinová práca, praktická aktivita
Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline	Rozprávanie, precvičovanie, samostatná práca, rozhovor	Hromadná, individuálna, skupinová práca, praktická aktivita, práca s učebnicou
Slováci v Uhorskom kráľovstve	Opis, výklad, rozhovor, samostatná práca	Individuálna, hromadná, skupinová práca, práca s učebnicou
Obrazy novovekého sveta	Motivačný rozhovor, rozprávanie, opis, brainstorming, precvičovanie, samostatná práca žiaka, skupinová práca, opakovanie učiva	Hromadná, individuálna, skupinová práca, práca s učebnicou
Habsburská monarchia na prahu novoveku	Diskusia, rozprávanie, skupinová práca, práca s IKT technikou	Skupinová, hromadná, individuálna práca, práca s učebnicou, práca s IKT technikou

6. UČEBNÉ ZDROJE

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využívajú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Človek v premenách priestoru a času	MIHÁLIKOVÁ M. a kol.: Dejepis pre 5. ročník ZŠ	Interaktívna tabuľa, PC	učebnica, pracovný zošit Hravý dejepis 5	encyklopédie, internet, pracovné listy
Človek a komunikácia	MIHÁLIKOVÁ M. a kol.: Dejepis pre 5. ročník ZŠ	Interaktívna tabuľa, PC	učebnica, pracovný zošit Hravý dejepis 5	encyklopédie, internet, edukačný program Alf

Obrazy pravekého sveta	MIHÁLIKOVÁ M. a kol.: Dejepis pre 6. ročník ZŠ	Interaktívna tabuľa, PC	učebnica, pracovný zošit Hravý dejepis 6	odborná literatúra, internet, edukačný program Alf
Obrazy starovekého sveta	MIHÁLIKOVÁ M. a kol.: Dejepis pre 6. ročník ZŠ	Interaktívna tabuľa, PC	učebnica, pracovný zošit Hravý dejepis 6	odborná literatúra, internet, ppt prezentácie
Obrazy stredovekého sveta	MIHÁLIKOVÁ M. a kol.: Dejepis pre 6. ročník ZŠ	Interaktívna tabuľa, PC	učebnica, pracovný zošit Hravý dejepis 6	encyklopédie, internet, edukačný program Alf
Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline	LUKAČKA J. a kol.: Dejepis pre 7. ročník ZŠ	Interaktívna tabuľa, PC	učebnica, dejepisný atlas	odborná literatúra, internet, ppt prezentácie
Slováci v Uhorskom kráľovstve	LUKAČKA J. a kol.: Dejepis pre 7. ročník ZŠ	Interaktívna tabuľa, PC	učebnica, nástená mapa	odborná literatúra, internet, edukačný program Alf
Obrazy novovekého sveta	LUKAČKA J. a kol.: Dejepis pre 7. ročník ZŠ	Interaktívna tabuľa, PC	učebnica, dejepisný atlas	odborná literatúra, internet, ppt prezentácie
Habsburská monarchia na prahu novoveku	LUKAČKA J. a kol.: Dejepis pre 7. ročník ZŠ	Interaktívna tabuľa, PC	učebnica, dejepisný atlas	odborná literatúra, internet, ppt prezentácie

- MIHÁLIKOVÁ M. a kol.: Dejepis pre 5. ročník ZŠ. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2009. 80 s. ISBN: 978-80-10-10795-9.
- MIHÁLIKOVÁ M. a kol.: Dejepis pre 6. ročník ZŠ. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2016. 95 s. ISBN 978-80-10-03060-6.
- LUKAČKA J. a kol.: Dejepis pre 7. Ročník ZŠ. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2011. 103 s. ISBN 978-80-10-02061-4.

- Hravý dejepis. Pracovný zošit pre 5 ročník ZŠ. V súlade s inovovaným ŠVP.
- Hravý dejepis. Pracovný zošit pre 6. ročník ZŠ. V súlade s inovovaným ŠVP.
- GURŇÁK, D.: Dejepisný atlas. Štáty v premenách storočí.

Okrem učebníc je významným prostriedkom na realizáciu vyučovania dejepisu súbor primeraných školských historických prameňov, historické mapy, encyklopédie, ako aj iné názorné učebné prostriedky (odborné historické časopisy, články z novin a časopisov, portréty osobností, karikatúry, grafy, internetové zdroje a pod).

7. HODNOTENIE PREDMETU

Hodnotenie a klasifikácia v predmete dejepis zahŕňa výsledky, ktoré žiak dosiahol v súlade s požiadavkami učebných osnov, obsahových a výkonových štandardov. Hodnotí sa schopnosť získať, upraviť, spracovať, používať a prezentovať vedomosti, zručnosti a návyky.

Pri hodnotení a klasifikácii učiteľ postupuje podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy a podľa vypracovaných kritérií hodnotenia a klasifikácie v predmete dejepis.

Predmet dejepis bude hodnotený ústnou aj písomnou formou.

Pri ústnej forme kontroly úrovne osvojenia poznatkov bude uprednostňované prezentovanie poznatkov žiakmi na základe odpovede žiaka. Bude sa zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.

Písomnou formou bude kontrolované a hodnotené osvojenie si základných poznatkov prostredníctvom písomky alebo didaktického testu na konci tematického celku.

Zručnosti pri praktických aktivitách budú hodnotené slovne so stručným komentárom k výkonu žiaka, prípadne známku. Samostatná práca žiakov a schopnosti práce s textom budú hodnotené priebežne verbálnou formou.

Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, grafických prejavov a komunikatívnych zručností bude kontrolovaná a hodnotená prostredníctvom prezentácie projektov podľa kritérií na základe dohody učiteľa so žiakmi.

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov bude poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia bude tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Hodnotenému bude aj prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

TESTY

5. ročník

I. polrok

3. Zaraďovanie rokov do storočia a sviatky
4. Hmotné, obrazové a písomné pamiatky

II. polrok

1. Človek v premenách priestoru a času
2. Človek a komunikácia

6. ročník

I. polrok

1. Pravek
2. Staroveká Mezopotámia, Staroveký Egypt a Staroveké Grécko

II. polrok

1. Staroveký Rím
2. Obrazy stredovekého sveta

7. ročník

I. polrok

1. Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline
2. Slováci v Uhorskom kráľovstve

II. polrok

1. Rodí sa európska novoveká spoločnosť
2. Habsburská monarchia v novoveku

PROJEKTY

Žiaci v predmete dejepis vypracujú v školskom roku minimálne 2 projekty. Témy projektov určí učiteľ podľa podmienok v príslušnom školskom roku.

Spôsob vyhodnotenia:

hodnotí sa: vzhľad, obsah, estetika, ústny prejav, dodržanie určených bodov zadania

Prospech žiaka v predmete dejepis sa klasifikuje týmito stupňami:

1 – výborný	100% - 90%
2 – chválitebný	89% - 75%
3 – dobrý	74% - 50%
4 – dostatočný	49% - 25%
5 – nedostatočný	24% - 0%

Geografia

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Pomáha správne pochopiť podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť a neustálu interakciu.

Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Vedieť mapu vyhľadať, čítať, pracovať s ňou, analyzovať jej obsah a interpretovať ho, orientovať sa v nej a podľa nej v neznámom prostredí, tvoria základ geografického myslenia a vzdelávania. Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobitné. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a nie vždy jasnú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti popisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho jedinečnosť v kontexte Európy, či sveta.

2. CIELE PREDMETU

Žiaci

- vyhľadajú, porovnajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- prezentujú informácie o krajine v rôznych podobách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a pod.),
- interpretujú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok na Zemi a ich vplyv na život človeka,
- zaujmú postoj k najväčším problémom ľudstva a ponúknu vhodné riešenia,
- pochopia zložitosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek.

ROZVÍJAJÚCE KOMPETENCIE

Súbor vedomostí, zručností a schopností, ktoré vie žiak správne skombinovať a tak porozumieť, interpretovať a prakticky využívať danosti krajiny. Patria medzi ne:

- používať a vedieť interpretovať rôzne mapy
- pracovať s informáciami o krajine ako časti Zeme
- využiť informácie pri správnom pochopení vzniku a vývoji hlavných povrchových tvarov, pri porovnávaní a využívaní nerovností zemského povrchu napríklad pri turistike.
- poznať vplyv a účinok vnútorných a vonkajších síl, ktoré pôsobia na povrch Zeme umožnia ľuďom chrániť sa pred živelnými pohromami. To isté platí aj pri poznaní zákonitostí počasia v rôznych podnebných oblastiach sveta
- porozumieť premenám v krajine, ktoré podmieňuje človek
- klásť dôraz na literatúru ako zdroj, nielen učebnice ale aj odborné a populárno-vedecké časopisy, ktoré prinášajú aktuálne informácie (Podporujeme tým potrebu čítania u žiakov, správne porozumenie prečítaného a spracovanie a interpretáciu. Prvotné rozvíjanie čítania a interpretácie obrázkov, fotografií, grafov, tabuliek, prierezov, schém a diagramov považujem za základné vyjadrovacie prostriedky geografie).
- rozvíjať podnikateľské zručnosti, ktoré žiaci získajú spracúvaním projektov, ako sú napr. model sopky, model určitého vegetačného pásma
- naučiť sa ako schopnosti a zručnosti získané štúdiom geografie využiť pri oddychových aktivitách (cestovaní, rekreácii a i.)

Prierezové témy a medzipredmetové vzťahy

- osobnostný a sociálny rozvoj (OSR) - spoznávanie oblastí z hľadiska prírodných i kultúrnych podmienok
- environmentálna výchova (ENV) - zásah človeka do prírody, globálne súvislosti
- výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR) - zodpovednosť pri rozhodnutiach
- multikultúrna výchova (MUV) - akceptovanie kultúrnych rozmanitostí národov, kultúrne dedičstvo
- ochrana života a zdravia (OZO) - problémy obyvateľov, rozpoznanie nebezpečných situácií, poskytnutie pomoci
- finančná gramotnosť (FIG) - zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb, príjem a práca

3. VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>Planéta Zem</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznať základné prvky slnečnej sústavy na jednoduchom náčrte, ➤ opísať zdanlivú dráhu Slnka a Mesiaca na oblohe (obrázkoch, náčrtoch), ➤ vysvetliť príčiny striedania dňa a noci na Zemi, ➤ určiť podľa mapy časových pásem, kde na Zemi je viac hodín ako na Slovensku a kde menej, ➤ uviesť dôvody vzniku teplotných pásem na Zemi, ➤ vysvetliť striedanie ročných období, ➤ rozpoznať na glóbose (mape) svetadiely a oceány na Zemi <p>Zobrazovanie Zeme</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlíšiť na glóbose jednotlivé zemské pologule, ➤ určiť vybrané miesto na mape pomocou geografických súradníc, ➤ porovnať na mapách rôznych grafických mierok vzdialenosti, ➤ identifikovať na mape základné objekty v krajine (vie „čítať“ obsah mapy), ➤ vyhľadať konkrétne miesta na digitálnych mapách. <p>Cestujeme po Zemi</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Porozprávať podľa mapy a obrázkov o cestovaní vybraným pohorím: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť (vlastnými slovami) príčiny vzniku pohorí, • vymenovať činitele, ktoré sa podieľajú na zarovnávaní pohorí, • zhodnotiť podľa mapy (glóbusu) rizikové zemetrasné oblasti na Zemi • zdôvodniť usporiadanie rastlinstva a živočíšstva podľa nadmorskej výšky (vrškovitá stupňovitosť), ➤ Porozprávať podľa mapy a obrázkov o cestovaní popri rieke od jej prameňa k ústi: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť vznik riek a jazier, • opísať, ako sa vytvárajú doliny (kaňony) a vodopády 	<p>vesmír, slnečná sústava (Slnko a osem planét, Mesiac)</p> <p>guľatý tvar Zeme</p> <p>dopad slnečných lúčov</p> <p>otáčanie Zeme</p> <p>sklon zemskej osi</p> <p>severná a južná pologuľa, východná a západná pologuľa</p> <p>obeh Zeme okolo Slnka</p> <p>priklonenie severnej a južnej pologule</p> <p>časové pásma</p> <p>svetadiely, svetový oceán</p> <p>glóbus</p> <p>nultý poludník, poludníky, rovník, rovnobežky</p> <p>východná a západná pologuľa</p> <p>geografická sieť</p> <p>mapa, obsah mapy (mapové znaky, grafická mierka mapy)</p> <p>GPS</p> <p>pohoria, nížiny</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Porozprávať o cestovaní balónom od rovníka do polárnych krajín: <ul style="list-style-type: none"> • zosumarizovať zmeny v ovzduší so stúpajúcou výškou, • vysvetliť vznik usporiadania rastlinstva a živočíšstva na Zemi do pásiem (šírková pásmovitosť), • priradiť k jednotlivým šírkovým pásmam dva typické rastlinné druhy a dva druhy živočíchov, • na dvoch príkladoch zhodnotiť význam ochrany prírodných pamiatok zapísaných v Zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape (glóbose). ➤ Porozprávať o cestovaní mestom a vidiekom: <ul style="list-style-type: none"> • Porovnať životné podmienky ľudí žijúcich v meste a na vidieku, • Zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na rozmiestnenie obyvateľstva, • Na dvoch príkladoch zhodnotiť význam ochrany kultúrnych pamiatok zapísaných v Zozname kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape (glóbose). 	<p>sopky, zemetrasenia,</p> <p>doliny (kaňony), rieky, vodopády, jazerá</p> <p>podnebné pásma (teplé, mierne, studené), oblaky, ovzdušie</p> <p>výšková stupňovitosť, šírková pásmovitosť</p> <p>typy krajín (tropické dažďové lesy, savany, púšte, subtropická krajina, stepi, listnaté lesy mierneho pásma, ihličnaté lesy mierneho pásma, tundra, polárna krajina, vysokohorská krajina)</p> <p>ochrana prírody</p> <p>mestá, vidiecke sídla</p> <p>prírodné a kultúrne pamiatky zapísané v zozname UNESCO</p>
---	---

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>Afrika</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vymedziť polohu a opísať pobrežie Afriky z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány)(„čítanie“ mapy), ➤ zdôvodniť vplyv pasátov na vznik afrických púští a polopúští, ➤ vysvetliť príčiny rovnomerného rozloženia podnebných pásem vo vzťahu k rozšíreniu rastlinstva a živočíšstva v Afrike, ➤ porovnať prírodné podmienky v štyroch podnebných pásmach Afriky, ➤ uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Afriky, ➤ zhrnúť dôvody rozdielov v zaľudnení najbližšieho okolia najväčších riek Afriky, 	<p>Afrika</p> <p>Madagaskar, Somálsky polostrov</p> <p>Guinejský záliv, Stredozemné more, Červené more, Gibraltársky prieliv</p> <p>rovník, obratníky</p> <p>panvy, pohoria, plošiny, púšte</p> <p>Sahara, Namib, Atlas, Kilimandžáro</p> <p>pasáty</p> <p>Níl, Kongo, Niger</p>

- zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Afriky,
- uviesť príčiny častých národnostných a náboženských sporov a konfliktov medzi národmi žijúcimi v Afrike,
- vysvetliť dôvody nízkeho podielu obyvateľov žijúcich v mestách,
- v obsahu tematickej mapy identifikovať štyri najzaľudnenejšie oblasti Afriky a mestá s viac ako 5 miliónom obyvateľov („čítanie“ mapy),
- zhodnotiť hospodársku vyspelosť jednotlivých oblastí Afriky,
- uviesť tri závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov v jednotlivých regiónoch Afriky,
- zdôvodniť zaradenie jednej z pamiatok Afriky do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ju na mape.

Ázia

- vymedziť polohu Ázie voči ostatným kontinentom a oceánom („čítanie“ mapy),
- opísať z mapy pobrežie a povrch Ázie (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány, povrchové celky) („čítanie“ mapy),
- uviesť príčiny veľkej členitosti povrchu Ázie,
- zdôvodniť veľký počet sopiek a seizmicky aktívnych oblastí v pobrežných oblastiach Ázie („Ohnivý kruh“),
- vysvetliť prúdenie monzúnov,
- identifikovať na mape oblasti Ázie, ktoré sú monzúnmi ovplyvňované,
- zdôvodniť rozdiely v podnebí vnútrozemských a pobrežných oblastí Ázie,
- objasniť príčiny rozdielov v množstve tečúcej vody počas roka v korytách najdlhších riek Ázie,
- vymedziť podľa mapy povodia najväčších ázijských riek a zaradiť ich do úmorí a bezodtokových oblastí,
- identifikovať na mape oblasti Ázie ohrozované tajfúnmi a cunami,
- zhrnúť odlišnosti a podobnosť priestorového rozloženia rastlinstva a živočíšstva v Ázii

rastlinné pásma, živočíchy

Oblasti Afriky

Káhira, Lagos, Johannesburg, Kinshasa

Juhoafrická republika

Keňa

Egypt

Nigéria

rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia

národnostné zloženie

hospodárstvo a nerastné suroviny

problémy obyvateľstva Afriky

pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO

Ázia

Filipíny, Japonské ostrovy, Kamčatka, Veľké Sundry, Predná India, Zadná India, Malá Ázia, Arabský polostrov, Kórejský polostrov, Cyprus

Suezský prieplav, Červené more, Beringov prieliv, Kaspické more, Bajkal, Mŕtve more, Aralské jazero

Chag-Jiang, Huang He, Ob, Mekong, Jenisej, Ganga, Brahmaputra, Eufrat, Tigris

Himaláje, Tibetská náhorná plošina, Pamír, Mount Everest, Kaukaz, Ural

Západosibírska nížina, Indogangská

<p>a v Amerike,</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uviesť päť príkladov typických rastlinných a živočíšnych druhov v Ázii, ➤ vysvetliť dôvody veľkej kultúrnej a náboženskej rôznorodosti obyvateľstva Ázie, ➤ zdôvodniť príčiny napätia a nestability v Ázii a identifikovať regióny, ktoré sú nimi ohrozené, ➤ uviesť príčiny rýchleho rastu počtu obyvateľov Ázie, ➤ pomocou tematickej mapy opísať najhustejšie a najredšie osídlené oblasti Ázie, ➤ zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Ázie, ➤ pomocou tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najväčších miest Ázie („čítanie“ mapy), ➤ zdôvodniť veľké rozdiely v hospodárskej vyspelosti štátov Ázie a jej regiónov, ➤ uviesť dve najvýznamnejšie hospodárske odvetvia v rozvinutých a dve v menej rozvinutých štátoch Ázie, ➤ popísať dôsledky vysokej závislosti štátov z oblasti Perzského zálivu od ťažby a vývozu ropy, ➤ uviesť príčiny náboženských sporov a dlhodobých konfliktov medzi štátmi v juhozápadnej Ázii, ➤ zdôvodniť výnimočnosť postavenia Číny, Indie a Japonska v Ázii a vo svete, ➤ uviesť tri závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov jednotlivých regiónov Ázie, ➤ odôvodniť zaradenie troch pamiatok Ázie do Zoznamu kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape. 	<p>nížina, Veľká čínska nížina</p> <p>Monzúny, tajfúny, cunami</p> <p>typy krajín</p> <p>obyvateľstvo Ázie</p> <p>Bombaj, Šanghaj, Dillí, Beijing (Peking), Soul, Tokio</p> <p>Kresťanstvo, hinduizmus, judaizmus, islam, budhizmus</p> <p>hospodárstvo Ázie</p> <p>Čína</p> <p>India</p> <p>Japonsko</p> <p>Indonézia</p> <p>Turecko</p> <p>Izrael</p> <p>ázijské tigre, elektronika, ropa</p> <p>Pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO</p>
--	---

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>Európa</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vymedziť polohu a opísať pobrežie Európy z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy), ➤ identifikovať na mape najväčšie pohoria a nížiny Európy, ➤ vysvetliť vplyv Severoatlantického prúdu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na vznik podnebných pásem Európy, ➤ vymedziť podľa mapy povodia najväčších európskych riek a zaradiť ich do úmorií, ➤ zdôvodniť rozmiestnenie jednotlivých typov krajín na území Európy, ➤ vysvetliť výrazný vplyv ľadovcov na formovaní povrchu Európy, ➤ porovnať prírodné podmienky východnej Európy s ostatnými európskymi regiónmi, ➤ vysvetliť dôsledky dlhodobého vplyvu človeka na pôvodnú prírodnú krajinu v Európe, ➤ uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Európy, ➤ zhrnúť dôvody starnutia obyvateľov Európy ➤ zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Európy, ➤ zdôvodniť náboženskú a národnostnú rôznorodosť obyvateľov Európy, ➤ vysvetliť pojem štruktúra obyvateľstva, ➤ zdôvodniť nízky podiel obyvateľov zamestnaných v poľnohospodárstve, ➤ vysvetliť príčiny vysokého stupňa urbanizácie Európy, ➤ v obsahu tematickej mapy rozlíšiť štyri najľudnatejšie oblasti Európy a všetky mestá s viac ako miliónom obyvateľov („čítanie“ mapy), ➤ porovnať hospodársku vyspelosť a štruktúru priemyslu piatich rozlohou najväčších štátov Európy, ➤ na konkrétnych príkladoch vysvetliť význam EÚ, ➤ zaujať postoj k dvom závažným problémom Európy, ➤ zdôvodniť zaradenie štyroch pamiatok Európy do Zoznamu kultúrneho a prírodného 	<p>Európa</p> <p>Škandinávsky polostrov, Pyrenejský polostrov, Apeninský polostrov, Balkánsky polostrov</p> <p>Britské ostrovy, Island, Sicília, Korzika, Sardínia</p> <p>Stredozemné more, Severné more, Čierne more, Baltské more, Kaspické more</p> <p>Lamanšský prieliv, Gibraltársky prieliv, Atlantický oceán</p> <p>nultý poludník, severný polárny kruh</p> <p>Alpy, Pyreneje, Karpaty, Apeniny, Škandinávске vrchy, Ural, Mont Blanc, Etna</p> <p>Východoeurópska nížina, Panónska panva</p> <p>povodie, úmorie, rozvodie</p> <p>Volga, Odra, Dunaj, Rýn, Labe</p> <p>kontinentalita</p> <p>ľadovec</p> <p>podnebné pásma</p> <p>typy krajín</p> <p>Moskva, Paríž, Londýn, Berlín, Rím</p> <p>rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia</p> <p>štruktúra obyvateľstva, národnostné zloženie, náboženské zloženie</p> <p>hospodárstvo, nerastné suroviny</p> <p>problémy Európy</p> <p>oblasti Európy</p> <p>Česko</p> <p>Poľsko</p> <p>Nemecko</p> <p>Francúzsko</p> <p>Spojené kráľovstvo</p> <p>Švédsko</p> <p>Taliansko</p> <p>Rusko</p> <p>pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO</p>

<p>dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape,</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotiť výnimočnosť postavenia Nemecka (Francúzska, Spojeného kráľovstva, Ruska) v Európe a vo svete, ➤ rozlíšiť na mape jednotlivé oblasti Európy a uviesť dôvody ich vyčlenenia, ➤ usporiadať podľa rozlohy a počtu obyvateľov tri najväčšie štáty Európy, ➤ vystihnúť tri spoločné a tri rozdielne črty štátov v jednotlivých oblastiach Európy. 	
--	--

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP na príslušný vzdelávací predmet. http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/geografia_nsv_2014.pdf

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete geografia v 6.ročníku a v 7. roč. na slovenskom oddelení a v 7. roč. na maď.oddelení bude zamerané na upevnenie učiva.

Žiak:

- pracuje viac s obrysovými mapami Afriky a Ázie, do ktorých musí zakresliť pohoria, nížiny, rieky, jazerá, mestá Afriky a Ázie.
- spracuje formou projektu poster na konkrétnu tému z preberaného svetadielu.
- vie viac o obyvateľstve a hospodárstve Afriky a Ázie vďaka dokumentárnym filmom videným na internete
- pracuje s interaktívnou tabuľou a PC

4. MEDZIPREDMETOVÉ VZŤAHY

dejepis, informatika, biológia

5. STRATÉGIE VYUČOVANIA

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Názov tematického celku	Metódy	Formy práce
Planéta Zem	Rozprávanie, opis, rozhovor, motivačný rozhovor, brainstorming, precvičovanie, opakovanie učiva	Hromadná, individuálna, skupinová, práca s učebnicou
Zobrazovanie Zeme	Rozprávanie, opis, rozhovor, motivačný rozhovor, didaktické hry, beseda	Hromadná, individuálna, skupinová

Cestujeme po Zemi	Brainstorming, rozprávanie, opis, rozhovor, motivačný rozhovor, práca s počítačom, diskusné metódy	Hromadná, individuálna, skupinová, práca s IKT technikou
Geografické exkurzie a vychádzky	Rozprávanie, opis, rozhovor, motivačný rozhovor, práca s IKT technikou, GPS	Hromadná, individuálna, skupinová, práca s IKT technikou

6. UČEBNÉ ZDROJE A MATERIÁLNE PROSTRIEDKY

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využívajú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Planéta Zem	Ružek, I. a kol.: Geografia pre 5. ročník základných škôl	Interaktívna tabuľa, PC	Glóbus, atlas, učebnica, pracovný zošit	Časopisy, internet edukačný softvér
Zobrazovanie Zeme	Ružek, I. a kol.: Geografia pre 5. ročník základných škôl	Interaktívna tabuľa, PC	Mapa, glóbus, atlas, učebnica, pracovný zošit	Časopisy, internet, Google Earth. pracovné listy, slepé mapy
Cestujeme po Zemi	Ružek, I. a kol.: Geografia pre 5. ročník základných škôl, Hudecová, R. a kol.: Ekológia pre prímu a sekundu gymnázia s osemročným štúdiom a 5. – 6. ročník ZŠ.	Interaktívna tabuľa, PC	Mapa, atlas, učebnica, pracovný zošit, edukačné CD	Časopisy, internet, pracovné listy, slepé mapy, obrysové mapy sveta, Google Earth

Geografické exkurzie a vychádzky	Ružek, I. a kol.: Geografia pre 5. ročník základných škôl	Interaktívna tabuľa, PC	Mapa, atlas, učebnica, GPS, kompas	Časopisy, internet, pracovné listy, slepé mapy, automapy, turistické mapy, mobil, tablet, GPS navigácia
Afrika	Ružek, I. a kol.: Geografia pre 7. ročník základných škôl	Interaktívna tabuľa, PC	Mapa, glóbus, atlas, učebnica, pracovný zošit	Časopisy, internet, Google Earth. pracovné listy, obrasové mapy
Ázia	Ružek, I. a kol.: Geografia pre 7. ročník základných škôl,	Interaktívna tabuľa, PC	Mapa, atlas, učebnica, pracovný zošit,	Časopisy, internet, pracovné listy, obrysové mapy sveta, Google Earth
Európa	Ružek, I. a kol.: Geografia pre 8. ročník základných škôl,	Interaktívna tabuľa, PC	Mapa, atlas, učebnica, pracovný zošit,	Časopisy, internet, pracovné listy, obrysové mapy sveta, Google Earth

7. HODNOTENIE PREDMETU

Použité budú adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia. Hodnotiť sa budú ústne odpovede, písomne testy a projekty. Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Pri hodnotení a klasifikácii budeme vychádzať z metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu. Hodnotiť sa bude známku.

Okrem hodnotenia známku, ktorá zhodnocuje výsledok práce žiaka, je potrebné zaradiť aj slovné hodnotenie. Slovné hodnotenie zohľadňuje kognitívne schopnosti žiakov,

ich postoje k školskej práci, individuálne i sociálne správanie, celkovú aktivitu. Pomáha pri vytváraní seba hodnotenia žiaka. Slovné hodnotenie poskytuje priestor na hodnotenie iných žiakov ako aj seba samého. Vhodné je kombinovať obidva spôsoby hodnotenia.

Písomné odpovede budú hodnotené podľa percentuálnej tabuľky:

100% - 90%	-	výborný
89% - 75%	-	chválitebný
74% - 50%	-	dobry
49% - 25%	-	dostatočný
29% - 0%	-	nedostatočný

Celková klasifikácia:

Výborný (1)

- žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov
- vie ich pohotovo využívať, nemá problémy s orientáciou na mape
- samostatne, tvorivo uplatňuje získané vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh
- jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný
- výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Chválitebný(2)

- žiak pracuje správne a samostatne s minimálnou pomocou učiteľa
- žiak s menšími nepresnosťami zvláda konkrétnu problematiku a orientáciu na mape
- len s veľmi malými nepresnosťami odpovedá na otázky týkajúce sa danej problematiky
- jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti

Dobry (3)

- žiak má určité medzery v osvojených poznatkoch
- až na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a dokáže ich s učiteľovou pomocou opraviť, má značné problémy s orientáciou na mape
- výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Dostatočný (4)

- žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov, robí podstatné chyby
- nevyjadruje sa pojmovo správne, nevie sa orientovať na mape
- je nesamostatný pri využívaní poznatkov
- jeho ústny aj písomný prejav má vážne nedostatky.

Nedostatočný (5)

- žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami,
- má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať
- jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný
- vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Písomné testy

- 5.ročník- po každom prebratom tematickom celku: Planéta Zem, Zobrazovanie Zeme, Cestujeme po Zemi
- 6.ročník – Príroda Afriky; Obyvateľstvo, hospodárstvo, oblasti Afriky; Príroda Ázie; Obyvateľstvo, Hospodárstvo, oblasti Ázie
- 7.ročník – Príroda Európy, Hospodárstvo Európy, Vybrané regióny strednej a západnej Európy, Vybrané regióny severnej a južnej Európy, Vybrané regióny juhovýchodnej a východnej Európy

Projekty

- 5.ročník – 1 projekt: - každý žiak vypracuje plán obce alebo plán ulice, na ktorej žije
- 6.ročník– 2 projekty: charakteristika vybraného štátu Afriky formou posteru; charakteristika vybraného štátu Ázie formou prezentácie
- 7.ročník – 1 projekt: charakteristika vybraného štátu Afriky formou posteru
- hodnotená bude téma, úplnosť, primeranosť veku, formát, čitateľnosť písma, obrázky, farebnosť, legenda, nadpis, zdroje

Občianska náuka

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet prispieva k vytváraniu a rozvoju sociálneho a občianskeho vedomia žiakov. Prostredníctvom vymedzených pojmov a výkonov sprostredkuje potrebné vedomosti, zručnosti a nadobudnutie spôsobilostí, ktoré im umožnia orientovať sa v sociálnom prostredí a v bežných životných situáciách. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Vede ich k poznávaniu svojej rodiny, školy, obce, regiónu, Slovenska a Európskej únie. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva, umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti, ktorej jedným z dôležitých predpokladov je kritické myslenie.

2. CIELE PREDMETU

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom inovovaného vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet občianska náuka, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy .

Žiaci

- získajú vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- realisticky sa s poznávajú, hodnotia seba samých,
- osvoja si pravidlá a normy spoločenského spolunažívania,
- uvedomujú si práva a povinnosti a primerane svoje práva obhajujú,
- preberajú zodpovednosť za vlastné názory, postoje a dôsledky konania,
- uznávajú základné princípy demokracie ,
- budujú si tolerantný prístup k iným názorom, postojom, hodnotám a kultúram,
- učia sa aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti,
- získajú základné vedomosti o sociálnoekonomickom a právnom fungovaní spoločnosti

ROZVÍJAJÚCE KOMPETENCIE

a) sociálne a personálne:

- viesť žiakov k efektívnej spolupráci v skupine, pozitívne ovplyvňovať kvalitu spoločnej práce,
- motivovať žiakov k diskusii v skupine,
- viesť žiakov prostredníctvom spoločných prezentácií, rozborov a hodnotenia práce k sebahodnoteniu ústneho a písomného prejavu a ďalších aktivít,
- viesť žiakov k utváraniu vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí, k realistickému sebaopoznávaniu a sebahodnoteniu, k akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,
- viesť žiakov k pozitívnej predstave o sebe samom, poznať a využívať silné stránky svojej osobnosti,
- kriticky hodnotiť svoje nedostatky, počítať s nimi pri výbere povolania

b) spoločenské a občianske:

- oboznámiť žiakov s ich právami a povinnosťami vo všetkých oblastiach spoločenského života,
- naučiť žiakov kultivovane obhajovať svoje práva v rôznych životných situáciách,
- dôslednou a systematickou kontrolou zadávaných úloh navodzovať situácie k získaniu vedomia zodpovednosti za včasné plnenie zadávaných úloh a zodpovednosti za vlastnú prácu,
- pripravovať pre žiakov úlohy, na ktorých sa učia poznávať legislatívu a všeobecné morálne zákony a dodržiavať ich,
- motivovať žiakov sledovať aktuálne dianie v živote spoločnosti doma a vo svete a dokázať k nemu zaujať stanovisko,

c) pracovné:

- na konkrétnych situáciách naučiť žiakov dodržiavať pravidlá práce a správania sa,
- naučiť žiakov využívať vedomosti v záujme vlastného rozvoja aj svojej prípravy na budúce povolanie,
- naučiť žiakov získať si podklady pre dôležité rozhodnutia v rôznych oblastiach spoločenského života,

d) riešiť problémy:

- zadávať problémové otázky a úlohy, ktoré žiaci samostatne riešia a prichádzajú k vlastným záverom a riešeniam,
- viesť žiakov ku kritickému mysleniu, využívaniu logického myslenia,
- viesť žiakov k tvorivému riešeniu úloh, ktoré dokážu prezentovať a obhajovať,
- viesť žiakov ku spolupráci pri riešení problémov a úloh v skupine,

- pripravovať žiakov na prípadný neúspech, naučiť ich vytrvalo hľadať ďalšie možnosti uplatnenia,

e) komunikačné:

- naučiť žiakov počúvať druhých ľudí, vnímať neverbálnu komunikáciu,
- naučiť žiakov kultivovane sa vyjadrovať
- rozvíjať komunikačné schopnosti riadenou diskusiou k učivu, ktoré má súvislosti s aktuálnymi problémami a dňami,
- vhodnými učebnými aktivitami viesť žiakov k presnému a výstižnému vyjadrovaniu sa
- vhodnými príkladmi a úlohami učiť žiakov klásť jasné a zrozumiteľné otázky,
- vytvárať problémové situácie, pri ktorých žiak v spolupráci s ostatnými vyhľadáva informácie, triedi ich a spracováva,

f) v oblasti informačných a komunikačných technológií:

- viesť žiakov k efektívnemu využívaniu informačno-komunikačnej technológie pri tvorivých aktivitách,
- viesť žiakov, aby nadobudli schopnosť prostredníctvom internetu a IKT získať a spracovávať informácie a používať pri prezentácii.

g) k celoživotnému učeniu sa:

- uvedomeniu si významu celoživotného vzdelávania v súčasnej spoločnosti,
- naučiť žiakov samostatne vyhľadávať a triediť informácie z rôznych oblastí spoločenského života,
- na vhodne zvolených ukázkach viesť žiakov k formulovaniu vlastných záverov, pri ktorých uplatnia teoretické znalosti a naučia sa obhájiť vlastné stanoviská,
- zadávať žiakom na spracovanie a riešenie úlohy, ktoré žiaci riešia samostatne alebo v skupinách, výsledky svojej práce prezentujú a získané informácie prepájajú do širších celkov, hľadajú medzi nimi súvislosti a vyvodzujú z nich závery.

3. VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>Moja rodina</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ určiť typy spoločenstiev, v ktorých žije, ➤ uviesť typy spoločenských rolí, ktoré vo svojom živote zohráva/bude zohrávať, ➤ vysvetliť pomocou príkladov päť základných funkcií rodiny, ➤ charakterizovať základné znaky rodiny, ➤ porovnať rozdiely vo fungovaní harmonickej a rozvrátenej rodiny, ➤ uviesť na príkladoch fungovanie pravidiel v rodine, ➤ zostaviť rebríček práv a povinností detí v rodine, ➤ navrhnuť zoznam piatich práv a povinností rodičov v rodine, ➤ určiť vzťahy medzi členmi svojej širšej rodiny, ➤ uviesť na príkladoch fungovanie vzťahov medzi príbuznými, priateľmi, susedmi. <p>Moja trieda, moja škola</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vypracovať individuálny návrh práv a povinností žiaka v školskej triede/škole ➤ zdôvodniť vybrané práva a povinnosti žiaka zo školského poriadku, ➤ vysvetliť na príkladoch pozitívne a negatívne vzory pre život v triede/škole, ➤ zdôvodniť úlohu a význam fungovania žiackej školskej rady, ➤ vytvoriť prehľad mimovyučovacej a mimoškolskej činnosti/aktivity v škole, obci a okolí. <p>Moja vlasť</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zdôvodniť vlastnými slovami význam občianstva pre človeka, ➤ vytvoriť na základe získaných informácií prezentáciu obce, mesta, regiónu, ➤ predstaviť činnosť vybraných významných osobností obce/regiónu, ➤ prezentovať pozitívne tradície svojho regiónu, ➤ vysvetliť spôsoby používania štátnych symbolov Slovenskej republiky, ➤ rozlíšiť na príkladoch štátne sviatky, dni pracovného pokoja a pamätné dni v SR, ➤ prezentovať vyhládané základné informácie o vzniku, význame a základných inštitúciách EÚ. 	<p>rodina, poslanie a funkcie rodiny</p> <p>Vzťahy v rodine</p> <p>normy a pravidlá</p> <p>práva a povinnosti (detí a rodičov)</p> <p>medziľudské vzťahy</p> <p>viacgeneračné spolunažívanie</p> <p>príbuzní, priatelia, susedia</p> <p>školská trieda</p> <p>triedna samospráva</p> <p>školská samospráva</p> <p>mimovyučovacia činnosť</p> <p>mimoškolská činnosť</p> <p>občan</p> <p>obec</p> <p>región</p> <p>Slovenská republika</p> <p>štátne symboly</p> <p>Európska únia</p>

Postavenie jednotlivca v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none">➤ simulovať v rolových hrách základné typy osobnosti podľa temperamentu,➤ rozpoznať prejavy kladných a záporných charakterových vlastností konkrétneho človeka,➤ porovnať rôzne spôsoby učenia sa,➤ zhodnotiť prínos spolupráce a súťaženía v sociálnej skupine,➤ rozpoznať pozície a roly jednotlivcov v sociálnych skupinách,➤ identifikovať jednotlivé životné štýly,➤ zdôvodniť svoj výber vhodných a nevhodných spôsobov trávenia voľného času.	osobnosť človeka socializácia jednotlivca sociálna komunikácia učenie sociálne skupiny sociálne vzťahy zdravý životný štýl

Sociálne vzťahy v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none">➤ analyzovať štruktúru spoločnosti podľa veku, pohlavia, náboženstva, vzdelania, národnosti,➤ určiť hlavné príčiny sociálnych zmien v spoločnosti a ich dôsledky,➤ uviesť príklady rozmanitosti kultúr v Slovenskej republike,➤ rozpoznať prejavy šikanovania, extrémizmu, vandalizmu,➤ vysvetliť príčiny rôznych konfliktov v spoločnosti,➤ navrhnúť konkrétne formy pomoci pre zdravotne postihnutých a starých ľudí v okolí.	dobrovoľníctvo charitatívna činnosť

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP na príslušný vzdelávací predmet.

<https://www.minedu.sk/data/att/7529.pdf>

http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/obcianska-nauka_nsv_2014.pdf

5. STRATÉGIE VYUČOVANIA

Pri vyučovaní tohto predmetu je potrebné vytvoriť pre žiakov dostatočný priestor na tvorivý prístup k riešeniu problémov, podporovať kritické myslenie a schopnosť samostatnej práce. Dôležité je, aby sa zabezpečil dostatočný priestor na nácvik zručností a aplikáciu získaných poznatkov.

Učiteľ pri výbere metód volí také metódy a formy práce, ktoré podnecujú aktivitu žiakov a okrem vedomostí rozvíjajú zručnosti a postoje žiakov. Okrem klasických metód

využíva aktivizujúce metódy, ako inscenačnú metódu, situačnú metódu, brainstorming, riešenie problémových úloh, prácu s informačnými zdrojmi, najmä s internetom, s tlačou, žiacke referáty.

Tento predmet priamo vyžaduje aj iné formy vyučovania, ako sú napr. besedy s odborníkmi, návšteva na úrade, v múzeu a podobne.

Do hodín občianskej náuky budú vhodne včlenené prierezové témy Osobnostný a sociálny rozvoj, Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, Tvorba projektu a prezentačné zručnosti, Multikultúrna výchova, Mediálna výchova

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Názov tematického celku	Metódy	Formy práce
Moja rodina	Motivačný rozhovor, rozprávanie, opis, brainstorming, precvičovanie, samostatná práca žiaka, skupinová práca, opakovanie učiva	Hromadná, individuálna, skupinová práca, práca s učebnicou
Moja trieda, moja škola	Rozprávanie, opis, rozhovor, motivačný rozhovor, didaktické hry, práca s IKT technikou	Individuálna, hromadná, skupinová práca, práca s IKT, práca s učebnicou
Moja vlasť	Brainstorming, rozprávanie, opis, rozhovor, motivačný rozhovor, práca s počítačom, diskusné metódy	Hromadná, individuálna, skupinová práca, práca s IKT technikou, práca s učebnicou
Postavenie jednotlivca v spoločnosti	Rozprávanie, opis, rozhovor, motivačný rozhovor, práca s IKT technikou,	Skupinová, hromadná, individuálna práca, práca s učebnicou, práca s IKT technikou
Sociálne vzťahy v spoločnosti	Motivačný rozhovor, rozprávanie, opis, brainstorming, precvičovanie, samostatná práca žiaka, skupinová práca, opakovanie učiva	Hromadná, individuálna, skupinová práca, práca s učebnicou

6. UČEBNÉ ZDROJE

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využívajú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Moja rodina	D. Ďurajková, A. Drozdíková: Občianska náuka pre 6. ročník ZŠ, SPN, 2013, Bratislava	Interaktívna tabuľa, PC	učebnica	Časopisy, internet
Moja trieda, moja škola	D. Ďurajková, A. Drozdíková: Občianska náuka pre 6. ročník ZŠ, SPN, 2013, Bratislava	Interaktívna tabuľa, PC	učebnica	Časopisy, internet
Moja vlasť	D. Ďurajková, A. Drozdíková: Občianska náuka pre 6. ročník ZŠ, SPN, 2013, Bratislava	Interaktívna tabuľa, PC	učebnica	Časopisy, internet
Postavenie jednotlivca v spoločnosti	D. Ďurajková, A. Drozdíková: Občianska náuka pre 7. ročník ZŠ, SPN, 2017, Bratislava	Interaktívna tabuľa, PC	učebnica	Časopisy, internet
Sociálne vzťahy v spoločnosti	D. Ďurajková, A. Drozdíková: Občianska náuka pre 7. ročník ZŠ, SPN, 2017, Bratislava	Interaktívna tabuľa, PC	učebnica	Časopisy, internet

7. HODNOTENIE PREDMETU

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou podľa **Metodického pokynu č.22/2011na hodnotenie žiakov základnej školy.**

Vo výchovno-vzdelávacom procese uskutočňujeme klasifikáciu priebežnú a celkovú (I. a II. polrok). Na kontrolu vedomostí a zručností slúži písomné a ústne skúšanie. Súčasťou hodnotenia je aj vypracovanie samostatného a skupinového projektu.

Hodnotí sa hĺbka porozumenia spoločenských javov , procesov a problémov , schopnosť o nich diskutovať a pracovať s pojmovým aparátom, práca s textami a ďalšími informačnými zdrojmi. Okrem známkovania priebežné hodnotenie umožňuje využívať aj slovné hodnotenie výkonov žiaka.

Pri hodnotení žiakov dodržiavame tieto zásady : motivačný charakter hodnotenia, spätnú väzbu, individuálny prístup, jasné určenie pravidiel a kritérií klasifikácie, systém seba hodnotenia žiakov a hodnotenia žiakov so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami a žiakov mimoriadne nadaných .

Prospech žiaka v predmete občianska náuka sa klasifikuje týmito stupňami:

- 1 – výborný
- 2 – chváľitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatočný
- 5 – nedostatočný

Výborný (1)

- žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov
- vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach
- samostatne, tvorivo uplatňuje získané vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh
- jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný
- výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Chváľitebný(2)

- žiak pracuje správne a samostatne s minimálnou pomocou učiteľa
- žiak s menšími nepresnosťami opisuje historické situácie
- pohotovo, ale s menšími nepresnosťami odpovedá na otázky týkajúce sa danej problematiky
- jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti

Dobrý (3)

- žiak má medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a pri ich využívaní.
- osvojené kľúčové kompetencie využíva s menšími nedostatkami.
- na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh
- podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť.
- v ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti
- výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Dostatočný (4)

- žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov
- pri riešení teoretických a praktických úloh sa vyskytujú podstatné chyby.
- nevyjadruje sa pojmovo správne
- je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov.
- jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky.
- v kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly
- vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Nedostatočný (5)

- žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami,
- má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať.
- pri riešení teoretických a praktických úloh sa vyskytujú značné chyby.
- je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa.
- jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný.
- kvalita výsledkov jeho činností sú na nízkej úrovni.
- vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Písomné testy

6. ročník

- po ukončení tematických celkov:

Moja rodina

Moja trieda, moja škola

Moja vlasť

7. ročník

- po ukončení tematických celkov:

Postavenie jednotlivca v spoločnosti

Sociálne vzťahy v spoločnosti

Človek a hodnoty

Náboženská výchova

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet náboženská výchova/náboženstvo v nižšom strednom vzdelávaní odovzdáva základné náukové predpoklady kresťanských životných postojov a konania žiakov. Ponúka im pomoc pri orientácii v súčasnom svete z biblického hľadiska, kresťanskej tradície a vedie k oboznámeniu a ponuke kresťanského štýlu života. Umožňuje konfrontovať sa s veľkými existenčnými otázkami človeka a hľadať na ne odpovede. Zároveň je aj službou spoločnosti, kde napomáha výchove detí a mladých ľudí najmä svojím preventívnym systémom. Ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešnými rodine, spoločnosti a Cirkvi. Je výchovou k zodpovednosti za vlastné konanie, učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať ani nebyť manipulátormi, chápať vlastné konanie i konanie druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií.

2. CIELE PREDMETU

Žiaci

- získajú povedomie úcty k jedinečnosti a neopakovateľnosti každej živej bytosti, zvlášť človeka
ako originálneho Božieho stvorenia,
- prehľadujú si vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o dôležitom poslaní Panny Márie v dejinách spásy,
- naučia sa vnímať v životoch svätých Božie pôsobenie a výzvu nasledovať ich,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- nadobudnú orientáciu v morálnych hodnotách, ktoré vyplývajú z Desatora a patria ku kresťanskému životnému štýlu,
- zorientujú sa v otázkach, ktoré prináša dnešná spoločnosť a v kresťanskom postoji voči nim,
- uplatnia vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- objavia potrebu modlitby a sviatostného života pre svoj vzťah s Bohom a ľuďmi,

- získajú poznatky o iných náboženstvách, čo ich vedie k vzájomnej tolerancii,
- nadobudnú vzťah oddanosti k Trojjedinému Bohu, jeho zákonom a výzve k budovaniu jeho kráľovstva,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia a uchovajú svoju vieru v Ježiša Krista ako Pána a Spasiteľa,
- uplatnia v živote výzvu byť Ježišovými učeníkmi a odovzdávať jeho posolstvo vo svojom okolí.

3. VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Boh hovorí človeku

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ orientovať sa v pojmoch: Biblia, Sväté písmo, Starý zákon, Nový zákon, ✓ vymenovať základné delenie SZ a NZ, ✓ vymenovať evanjeliá, ✓ hľadať podľa súradníc daný text vo Svätom Písme, ✓ reprodukovať tri výroky Ježiša Krista, ✓ opísať najdôležitejšie udalosti zo života sv. Cyrila a Metoda, ✓ vysvetliť prínos misie sv. Cyrila a Metoda pre Slovensko 	<p>Sväté písmo – posvätná kniha</p> <p>Byzantská misia na území Veľkej Moravy</p> <p>žiaci vierozvescov – sv. Gorazd a sv. Bystrík</p>

Dialóg Boha a človeka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť formy modlitby, ✓ prerozprávať časti biblického príbehu zo života kráľa Dávida a Šalamúna, ✓ charakterizovať stručne jednotlivé prosby modlitby Otče náš, ✓ zdôvodniť potrebu modlitby pre svoj život, ✓ vymenovať tri vlastnosti (charakteristiky) dobrej modlitby 	<p>modlitba ako dialóg</p> <p>modlitba ako prosba, nárek, chvála, vďaka</p> <p>tanec, spev, slávenie,</p> <p>mĺčanie ako modlitba</p> <p>miesto a čas modlitby</p>

Náš dialóg s Bohom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť úlohu a zmysel symbolov, ✓ vymenovať základné časti liturgického roka, ✓ priradiť správnu farbu k liturgickému obdobiu, ✓ uviesť päť prikázaných sviatkov, ✓ určiť základné časti chrámu, ✓ vymenovať päť liturgických úkonov a predmetov 	komunikácia prostredníctvom symbolu náboženské symboly potreba slávenia v živote človeka liturgický rok miesto slávenia – posvätné miesta

Obeta Božieho ľudu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať prostredníctvom príkladu zo života zmysel obety, ✓ uviesť príklady obety druhých ľudí, ✓ vysvetliť jednoduchým spôsobom prítomnosť Ježišovej obety pri sv. omši a potrebu sa jej zúčastniť, ✓ nájsť analógiu medzi baránkom v SZ a Božím baránkom v NZ, ✓ rozlíšiť časti sv. omše, ✓ charakterizovať symbolický význam obetných darov chleba a vína pri sv. omši 	obeta, obetavosť, jej zmysel v živote človeka náboženský význam slova obeta židovský a kresťanský obetný kult obeta Ježiša Krista sv. omša osobná obeta

Dialóg cez službu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať formy pomoci Cirkvi chudobným a biednym v dejinách a v súčasnosti, ✓ vymenovať troch svätcov, ktorí zasvätili svoj život pomoci iným, ✓ porovnať možnosti angažovanosti chlapcov a dievčat v službe rodine a spoločenstvu, ✓ oceniť službu rodičov pre rodinu, ✓ poukázať na úlohu kňaza ako božieho 	Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdenstva v Cirkvi, kláštorná starostlivosť o chudobných a chorých) Starostlivosť o chudobných a chorých v súčasnej farnosti (charita, paliatívna starostlivosť) služba chorým, služba ľudskej rodine

služobníka, ✓ vysvetliť potrebu sviatosti manželstva, kňazstva a zasväteného života z pohľadu služby	a služba Cirkvi a spoločnosti sviatosti služby spoločenstvu (sviatosť manželstva a kňazstva)
---	---

Pravda ako hodnota

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. Ročníka vie/dokáže: ✓ vysvetliť príbeh o Jakubovi a Ezauovi (vzhľadom na klamstvo), ✓ rozlíšiť v konkrétnej situácii pravdu od klamstva, ✓ posúdiť pravdu v masmédiách na základe novinových článkov, ✓ sformulovať zásady pre správne fungovanie medziľudských vzťahov	potreba pravdy Jakub a Ezau, sila slova – šírenie informácií (pravda v etike, v médiách, zachovanie tajomstva, posudzovanie, čestnosť, ohováranie, osočovanie) 8. Božie prikázanie

Hľadanie pravdy o svete

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ charakterizovať inšpiráciu a pravdivosť Svätého písma, ✓ porovnať biblický príbeh o stvorení sveta s vedeckým pohľadom a starovekými mýtmi, ✓ zhodnotiť potrebu hľadania pravdy v súvislosti so stvorením sveta	cesty hľadania pravdy v dávnej minulosti mýtický obraz sveta vedecké hľadanie pravdy stvorenie sveta – biblický príbeh stvorenia

Hľadanie pravdy o sebe

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vysvetliť biblický príbeh o stvorení človeka, ✓ vysvetliť hodnotu človeka stvoreného na Boží obraz a potrebu úcty, ✓ vyjadriť pravdy vyplývajúce z biblického príbehu o páde človeka, ✓ diskutovať o dôsledkoch prvotného hriechu, hriechu a slabosti človeka v dnešnej dobe,	pôvod človeka biblický obraz stvorenia človeka (Boží obraz, hodnota každej ľudskej osoby)

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vnímať svoje vlastné hranice, ✓ vysvetliť pojem svedomie (mravný zákon) 	<p>pád človeka (prvotný hriech, hriech)</p> <p>hranice človeka (svedomie, pocit viny, mravný zákon)</p> <p>sviatosť zmierenia – kresťanská nádej</p>
--	--

Ohlasovatelia pravdy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť význam ohlasovania pravdy, ✓ opísať povolanie proroka Ezechiela a Izaiáša ako ohlasovateľov pravdy, ✓ vysvetliť výrok Ježiša: „Vaše áno, nech je áno a vaše nie, nech je nie“ (Mt 5,37), ✓ vyjadriť potrebu prítomnosti Ducha Svätého pri ohlasovaní pravdy (sviatosť birmovania), ✓ opísať poslanie sv. Petra, sv. Štefana, sv. Pavla, ✓ uviesť príklad ohlasovateľov v dnešnej dobe 	<p>proroci Ezechiel, Izaiáš</p> <p>Ježiš Kristus – učiteľ pravdy,</p> <p>ohlasovanie pravdy v podobenstvách</p> <p>apoštoli, ohlasovatelia pravdy (sv. Peter, sv. Štefan, sv. Pavol)</p>

Konať v pravde

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť význam „Zlatého pravidla“ (Mt 7,12), ✓ oceniť prínos Ježišovho príkazu lásky, ✓ porovnať ho s podobnými pravidlami v iných náboženstvách, ✓ sformulovať príklady skutkov telesného i duchovného milosrdenstva, ✓ posúdiť na konkrétnych situáciách postoj spoločnosti k pravde, láske a spravodlivosti, ✓ vysvetliť pojem sociálneho hriechu 	<p>zodpovednosť za druhých</p> <p>z pohľadu prirodzenej morálky („zlaté pravidlo“)</p> <p>Ježišov príkaz lásky (morálky)</p> <p>skutky lásky (skutky telesného a duchovného milosrdenstva)</p> <p>spravodlivosť a pravda v spoločnosti</p> <p>sociálny hriech</p>

Sloboda človeka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať exodus Hebrejov z otroctva v Egypte, ✓ porovnať na konkrétnej životnej situácii život v slobode a v otroctve hriechu, ✓ posúdiť potrebu Božieho zákona a jeho vplyv 	<p>chápanie slobody a povolanie k nej</p> <p>Exodus – cesta k slobode</p> <p>hranice slobody – Desatoro</p>

na slobodu človeka, ✓ opísať pojem slobody a jej zneužitie, ✓ uviesť príklady závislosti a ich nebezpečenstvá, ✓ rozlíšiť rôzne spôsoby chápania slobody človeka v zmysle Desatora	práva človeka otroctvo človeka (druhy závislosti ako prejav hriechu)
---	---

Sloboda a rozhodnutie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ posúdiť niektoré biblické príbehy o slobodnej voľbe človeka a jej dôsledky, ✓ poukázať na dopad rozhodnutí človeka na jeho osobný život, život spoločnosti i na večný život, ✓ uviesť príklady, ktoré ilustrujú heteronómu a autonómu morálku, ✓ oceniť pravidlá v osobnom i spoločenskom živote, ✓ opísať vinu a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky, ✓ sformulovať biblický pohľad na vinu a odpustenie, ✓ uviesť príklady odpustenia v rodine a škole, ✓ vysvetliť sviatosť pokánia a zmierenia a spôsob jej prijímania, ✓ uviesť príklady sviatostných i mimo sviatostných foriem pokánia	slobodné rozhodnutie (nutnosť voľby a jej pravidlá) sloboda a zodpovednosť princípy rozhodovania (autonómna a heteronómna morálka) vina a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky kresťanský pohľad na vinu a odpustenie chápanie viny v iných kultúrach a náboženstvách Kristus oslobodzuje (formy pokánia – sviatostné a mimo sviatostné)

Rešpektovanie vierovyznaní

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozlíšiť medzi náboženstvom a sektou, ✓ vysvetliť pôvod kresťanstva ako zjaveného náboženstva, ✓ rozpoznať rozdielne a spoločné prvky jednotlivých svetových náboženstiev, ✓ opísať svetové náboženstvá a ich prínos pre život v spoločnosti, ✓ zhodnotiť prínos kresťanstva	rozdielne cesty hľadania Boha – hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus náboženstvo, sekta kresťanstvo – zjavené náboženstvo putovanie po ceste predkov – kresťanské korene

Láska ako princíp slobody

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">✓ vyjadriť dôležitosť príslušnosti k Cirkvi,✓ zdôvodniť dôležitosť autority v spoločnosti i Cirkvi,✓ vysvetliť, kto patrí do hierarchie Cirkvi,✓ rozpoznať hranice osobnej slobody,✓ uviesť diecézy Katolíckej cirkvi na Slovensku,✓ interpretovať blahoslavenstvá	<p>sloboda a vzťah k autoritám (hierarchia, anarchia, nezávislosť)</p> <p>láska ako cesta k slobode – blahoslavenstvá</p> <p>hierarchia Cirkvi (autorita – služba)</p> <p>sloboda a prosociálne správanie (angažovanosť v rodine, v Cirkvi)</p>

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP na príslušný vzdelávací predmet. http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/nabozenska-vychova-katolicka_nsv_2014.pdf

5. STRATÉGIE VYUČOVANIA, METÓDY A FORMY

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť **motivačné metódy**, ako je motivačné rozprávanie (približovanie obsahu učenia), motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), motivačnú demonštráciu (vzbudenie záujmu pomocou umeleckého diela).

Expozičné metódy je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Odporúča sa rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva), rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), **demonštračná metóda** (demonštrácia obrazov), pozorovanie (cielené systematické vnímanie objektov a procesov), manipulácia s predmetmi (práca so symbolom, didaktická hra).

Významné miesto majú **problémové metódy**, ku ktorým patrí heuristická metóda (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozборе problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a **projektová metóda** (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu). Pre realizáciu cieľov sú dôležité **aktivizujúce metódy**, z nich je vhodná diskusia (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), **filozofická diskusia** je efektívnym prostriedkom, ako vytvárať rovnováhu medzi vyučovaním zameraným na prežívanie a vyučovaním zameraným na rozumové zdôvodňovanie viery, **situačná metóda** (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), **inscenačná metóda** (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie), didaktické hry (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), **kooperatívne vyučovanie** (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny), **dramatizácia** (plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.) **simulácia** (simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami), **kompozícia** (vypracovanie osnovy referátu, písomné rozvíjanie témy, príbehu a pod.), "A propos": konverzácia alebo iná spoločensky orientovaná interakcia, podľa rozprávania učiteľa, žiakov, návštevníka o najdôležitejších a najaktuálnejších témach zo života. Typické autentické rozhovory.

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím hry AZ kvíz, domáce úlohy).

Žiaci počas hodín NV sedia v kruhu, aby si videli navzájom do tváre, aby sa vzájomne poznávali. Je to východisková pozícia, ktorá nie je cieľom, ale prostriedkom. Samozrejme, je možné aj iné usporiadanie priestoru v závislosti od metódy, ktorú učiteľ pre danú aktivitu zvolil.

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Názov tematického celku	Metódy	Formy práce
Boh hovorí k človeku	Motivačný rozhovor, rozprávanie, opis, brainstorming, precvičovanie, samostatná práca žiaka, skupinová	Hromadná, individuálna, skupinová práca,

	práca, práca s obrazom, opakovanie učiva	práca s učebnicou
Dialóg Boha a človeka	Rozprávanie, opis, rozhovor, motivačný rozhovor, didaktické hry, práca s IKT technikou, práca so symbolmi	Individuálna, hromadná, skupinová práca, práca s IKT, práca s učebnicou, , práca s pracovným zošitom, práca so Svätým Písmom
Náš dialóg s Bohom	Brainstorming, rozprávanie, opis, rozhovor, motivačný rozhovor, práca s počítačom, diskusné metódy, práca s obrazom	Hromadná, individuálna, skupinová práca, práca s IKT technikou, práca s učebnicou, práca s pracovným zošitom, práca so Svätým Písmom
Obeta Božieho ľudu	Rozprávanie, opis, rozhovor, motivačný rozhovor, práca s IKT technikou, práca s obrazom	Skupinová, hromadná, individuálna práca, práca s učebnicou, práca s IKT technikou, práca s pracovným zošitom, práca so Svätým Písmom
Dialóg cez službu	Motivačný rozhovor, rozprávanie, opis, brainstorming, precvičovanie, samostatná práca žiaka, skupinová práca, opakovanie učiva	Hromadná, individuálna, skupinová práca, práca s učebnicou, práca so Svätým Písmom, práca s pracovným zošitom
Pravda ako hodnota	Motivačný rozhovor, rozprávanie, opis, brainstorming, precvičovanie, samostatná práca žiaka, skupinová práca, práca s obrazom, opakovanie učiva	Hromadná, individuálna, skupinová práca, práca s učebnicou, práca s pracovným zošitom, práca so Svätým Písmom
Hľadanie pravdy o svete	Rozprávanie, opis, rozhovor, motivačný rozhovor, didaktické hry, práca s IKT technikou	Individuálna, hromadná, skupinová práca, práca s IKT, práca s učebnicou, práca s pracovným zošitom
Hľadanie pravdy o sebe	Brainstorming, rozprávanie, opis, rozhovor, motivačný rozhovor, práca s počítačom, diskusné metódy, práca s obrazom	Hromadná, individuálna, skupinová práca, práca s IKT technikou, práca s učebnicou, práca s pracovným zošitom, práca so Svätým Písmom

Ohlasovatelia pravdy	Rozprávanie, opis, rozhovor, motivačný rozhovor, práca s IKT technikou,	Skupinová, hromadná, individuálna práca, práca s učebnicou, práca s IKT technikou, práca s pracovným zošitom
Konať v pravde	Motivačný rozhovor, rozprávanie, opis, brainstorming, precvičovanie, samostatná práca žiaka, skupinová práca, opakovanie učiva	Hromadná, individuálna, skupinová práca, práca s učebnicou, práca s pracovným zošitom, práca so Svätým Písmom
Sloboda človeka	Motivačný rozhovor, rozprávanie, opis, brainstorming, precvičovanie, samostatná práca žiaka, skupinová práca, práca s obrazom, opakovanie učiva	Hromadná, individuálna, skupinová práca, práca s učebnicou, práca s pracovným zošitom, práca so Svätým Písmom
Sloboda a rozhodnutie	Rozprávanie, opis, rozhovor, motivačný rozhovor, didaktické hry, práca s IKT technikou	Individuálna, hromadná, skupinová práca, práca s IKT, práca s učebnicou, práca s pracovným zošitom
Boh oslobodzuje človeka	Brainstorming, rozprávanie, opis, rozhovor, motivačný rozhovor, práca s počítačom, diskusné metódy	Hromadná, individuálna, skupinová práca, práca s IKT technikou, práca s učebnicou, práca s pracovným zošitom, práca so Svätým Písmom
Rešpektovanie vierovyznaní	Rozprávanie, opis, rozhovor, motivačný rozhovor, práca s IKT technikou, práca s obrazom	Skupinová, hromadná, individuálna práca, práca s učebnicou, práca s IKT technikou, práca s pracovným zošitom
Láska ako princíp slobody	Motivačný rozhovor, rozprávanie, opis, brainstorming, precvičovanie, samostatná práca žiaka, skupinová práca, opakovanie učiva	Hromadná, individuálna, skupinová práca, práca s učebnicou, práca s pracovným zošitom, práca so Svätým Písmom

6. UČEBNÉ ZDROJE

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využívajú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Boh hovorí k človeku	Tribulová D.: Poznávanie cez dialóg. Učebnica katolíckeho náboženstva pre 5. ročník základných škôl	interaktívna tabuľa, PC	učebnica, Sväté Písmo, pracovný zošit Poznávanie cez dialóg	odborná literatúra, časopisy, internet, metodická príručka Poznávanie cez dialóg
Dialóg Boha a človeka	Tribulová D.: Poznávanie cez dialóg. Učebnica katolíckeho náboženstva pre 5. ročník základných škôl	interaktívna tabuľa, PC	učebnica, Sväté Písmo, pracovný zošit Poznávanie cez dialóg	odborná literatúra, časopisy, internet,metodická príručka Poznávanie cez dialóg
Náš dialóg s Bohom	Tribulová D.: Poznávanie cez dialóg. Učebnica katolíckeho náboženstva pre 5. ročník základných škôl	interaktívna tabuľa, PC	učebnica, Sväté Písmo, pracovný zošit Poznávanie cez dialóg	odborná literatúra, časopisy, internet,metodická príručka Poznávanie cez dialóg
Obeta Božieho ľudu	Tribulová D.: Poznávanie cez dialóg. Učebnica katolíckeho náboženstva pre 5. ročník základných škôl	interaktívna tabuľa, PC	učebnica, Sväté Písmo, pracovný zošit Poznávanie cez dialóg	odborná literatúra, časopisy, internet,metodická príručka Poznávanie cez dialóg
Dialóg cez službu	Tribulová D.: Poznávanie cez dialóg. Učebnica katolíckeho náboženstva pre 5.	interaktívna tabuľa, PC	učebnica, Sväté Písmo, pracovný zošit Poznávanie cez dialóg	odborná literatúra, časopisy, internet,metodická príručka Poznávanie cez dialóg

	ročník základných škôl			
Pravda ako hodnota	Rešetár E. a kol.: Poznávanie pravdy. Učebnica katolíckeho náboženstva pre 6. ročník základných škôl	interaktívna tabuľa, PC	učebnica, Sväté Písmo, pracovný zošit Poznávanie pravdy	odborná literatúra, časopisy, internet,metodická príručka Pravda ako hodnota
Hľadanie pravdy o svete	Rešetár E. a kol.: Poznávanie pravdy. Učebnica katolíckeho náboženstva pre 6. ročník základných škôl	interaktívna tabuľa, PC	učebnica, Sväté Písmo, pracovný zošit Poznávanie pravdy	odborná literatúra, časopisy, internet,metodická príručka Pravda ako hodnota
Hľadanie pravdy o sebe	Rešetár E. a kol.: Poznávanie pravdy. Učebnica katolíckeho náboženstva pre 6. ročník základných škôl	interaktívna tabuľa, PC	učebnica, Sväté Písmo, pracovný zošit Poznávanie pravdy	odborná literatúra, časopisy, internet,metodická príručka Pravda ako hodnota
Ohlasovatelia pravdy	Rešetár E. a kol.: Poznávanie pravdy. Učebnica katolíckeho náboženstva pre 6. ročník základných škôl	interaktívna tabuľa, PC	učebnica, Sväté Písmo, pracovný zošit Poznávanie pravdy	odborná literatúra, časopisy, internet,metodická príručka Pravda ako hodnota
Konat' v pravde	Rešetár E. a kol.: Poznávanie pravdy. Učebnica katolíckeho náboženstva pre 6. ročník základných škôl	interaktívna tabuľa, PC	učebnica, Sväté Písmo, pracovný zošit Poznávanie pravdy	odborná literatúra, časopisy, internet,metodická príručka Pravda ako hodnota
Sloboda	Rusnáková S.:	interaktívna	učebnica,	odborná literatúra,

človeka	Sloboda človeka. Učebnica katolíckeho náboženstva pre 7. ročník základných škôl	tabuľa, PC	Sväté Písmo, pracovný zošit Sloboda človeka	časopisy, internet, metodická príručka Sloboda človeka
Sloboda a rozhodnutie	Rusnáková S.: Sloboda človeka. Učebnica katolíckeho náboženstva pre 7. ročník základných škôl	interaktívna tabuľa, PC	učebnica, Sväté Písmo, pracovný zošit Sloboda človeka	odborná literatúra, časopisy, internet, metodická príručka Sloboda človeka
Boh oslobodzuje človeka	Rusnáková S.: Sloboda človeka. Učebnica katolíckeho náboženstva pre 7. ročník základných škôl	interaktívna tabuľa, PC	učebnica, Sväté Písmo, pracovný zošit Sloboda človeka	odborná literatúra, časopisy, internet, metodická príručka Sloboda človeka
Rešpektovanie vierovyznaní	Rusnáková S.: Sloboda človeka. Učebnica katolíckeho náboženstva pre 7. ročník základných škôl	interaktívna tabuľa, PC	učebnica, Sväté Písmo, pracovný zošit Sloboda človeka	odborná literatúra, časopisy, internet, metodická príručka Sloboda človeka
Láska ako princíp slobody		interaktívna tabuľa, PC	učebnica, Sväté Písmo, pracovný zošit Sloboda človeka	odborná literatúra, časopisy, internet, metodická príručka Sloboda človeka

- Sväté Písmo,
- Metodická príručka „Poznávanie cez dialóg,“
- Metodická príručka „Hľadanie pravdy,“
- Tribulová D.: Poznávanie cez dialóg. Učebnica katolíckeho náboženstva pre 5. ročník základných škôl. SSV Trnava 2016

- Rešetár E. a kol.: Poznávanie pravdy. Učebnica katolíckeho náboženstva pre 6. ročník základných škôl. SSV Trnava 2016
- Rusnáková S.: Sloboda človeka. Učebnica katolíckeho náboženstva pre 7. ročník. SSV Trnava, 2016
- Pracovné zošity Poznávanie cez dialóg pre 5 ročník ZŠ,
- Pracovné zošity Poznávanie pravdy pre 6. ročník ZŠ,
- Pracovné zošity Sloboda človeka pre 7. ročník ZŠ,
- Katechizmus Katolíckej cirkvi.

7. HODNOTENIE PREDMETU

Pri hodnotení uplatňuje učiteľ voči žiakom primeranú náročnosť pričom zohľadňuje ich individuálne osobitosti. Cieľom je dôraz na sebauvedomovanie, sebvýchovu a sebareflexiu osobnosti žiaka a kultivovanie jeho citu, porozumenia a solidarity pre ochranu prírody i kultúrnych hodnôt. Dôležitou súčasťou je utváranie vlastných postojov prostredníctvom rozmanitých činností ako i vytváranie vzťahu k Bohu a praktickej viery.

Pri hodnotení žiakovsa uplatňuje metodický pokyn 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov v základných školách schválený MŠ SR s platnosťou od 1.5.2011. Predmet je hodnotený slovné: absolvoval- neabsolvoval.

Etická výchova

Etická výchova	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Inovovaný štátny vzdelávací program	1	1	1
Inovovaný školský vzdelávací program	0	0	0
Spolu	1	1	1

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Poslaním povinnej voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

2. CIEĽ PREDMETU

- je vychovať osobnosť, ktorá:

- má svoju vlastnú identitu, je sama sebou a pritom táto identita zahŕňa v sebe aj prosociálnosť,
- má pozitívny vzťah k životu a ľuďom spojený so zdravou kritickosťou,
- jej správanie je určené osobným presvedčením a interiorizovanými etickými normami, vyplývajúcimi z univerzálnej solidarity a spravodlivosti, a preto je do istej miery nezávislá od tlaku spoločnosti,
- má zrelý morálny úsudok opierajúci sa o zovšeobecnené zásady, preto je schopná správne reagovať aj v neočakávaných a zložitých situáciách,
- charakterizuje ju spojenie správneho myslenia a správneho konania,
- koná v súlade so svojimi zásadami, ale aj s citovou zaangažovanosťou - súlad medzi emóciami a chcením – nekoná len z povinnosti a bez nadšenia s pocitom sebaľúti,

- prijíma iných v ich rozdielnosti, akceptuje ich názory a je ochotná na prijateľný kompromis, ktorý ale nie je v rozpore so všeľudskými hodnotami,
- je ochotná a schopná spolupracovať a iniciovať spoluprácu.

Dosahovanie týchto cieľov ráta s aktivizáciou a rozvojom nonkognitívnych funkcií osobnosti, ktoré uvádza profesor M. Zelina v systéme KEMSAK:

K – kognitivizácia, ktorej cieľom je naučiť človeka poznávať, myslieť, riešiť problémy

E – emocionalizácia, cieľom je naučiť človeka cítiť a rozvíjať jeho kompetencie pre cítenie, prežívanie, rozvíjať jeho city

M – motivácia, cieľom je rozvinúť záujmy, potreby, túžby, chcenia osobnosti, jej aktivity

S – socializácia, jej cieľom je naučiť človeka žiť s druhými ľuďmi, naučiť ich komunikovať, tvoriť progresívne medziľudské vzťahy

A – axiologizácia, ktorej cieľom je rozvíjať progresívnu hodnotovú orientáciu osobnosti, učiť hodnotiť

K – kreativizácia, cieľom tejto funkcie je rozvíjať v osobnosti tvorivý štýl života.

Cieľom etickej výchovy ako povinnej voliteľného predmetu na II. stupni základných škôl je

- poskytnúť žiakom impulzy a pozitívne skúsenosti, ktoré podporujú základnú dôveru, autonómiu a iniciatívu
- umožniť im osvojiť si základné komunikačné zručnosti, základné úkony spoločenského správania, učiť ich pozitívne hodnotiť seba aj druhých, tvorivo riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch
- vysvetliť žiakom pojmy empatia, asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie
- umožniť žiakom osvojiť si ďalšie sociálne zručnosti, napr. vyjadrovanie citov, empatie, asertívne správanie
- umožniť žiakom osvojiť si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie, učiť ich poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaoceňovanie
- spoznávať a osvojovať si práva a povinnosti v rodine, učiť sa kultivovane prejavovať svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg
- umožniť žiakom uvedomiť si svoju sexuálnu identitu, chápať pozitívne hodnoty priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, uvedomiť si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom zdôvodniť základné mravné normy, zaujať správny postoj k otázkam súvisiacim so sexualitou
- rozvíjať u žiakov pozitívny postoj k postihnutým, chorým, a iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s voľbou životných cieľov, svetonázorom, náboženstvom, etickými hodnotami a normami
- umožniť žiakom pochopiť základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami, pravdou a dobrým menom
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia
- učiť žiakov rešpektovať ľudí s inými názormi, zároveň však ostať sám sebou; formulovať svoje životné ciele, byť odolný voči nevhodným ponukám, ostať slobodný

od závislostí, ktoré znehodnocujú a ohrozujú náš život

- rozvíjať u žiakov povedomie vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti, v tomto zmysle byť schopný kriticky hodnotiť masmediálne vplyvy, vychovať kritického diváka.

3. TÉMY, TEMATICKÉ OKRUHY

Obsah etickej výchovy je orientovaný na atribúty, ktoré treba v dieťati rozvíjať, aby sme dosiahli výchovné ciele. Tieto atribúty sa premietajú v tematických celkoch učebných osnov. Ide o tzv. desať základných tém a šesť aplikačných tém:

1. otvorená komunikácia
2. dôstojnosť ľudskej osoby, sebaúcta, pozitívne hodnotenie seba
3. pozitívne hodnotenie iných
4. tvorivosť a iniciatíva
5. vyjadrovanie citov
6. empatia
7. asertivita
8. reálne a zobrazené vzory
9. prosociálne správanie – pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca, priateľstvo
10. komplexná prosociálnosť
11. etika – hľadanie koreňov prosociálneho správania
12. etika a ekonomické hodnoty
13. etika a náboženstvá – tolerancia a úcta
14. rodina, v ktorej žijem
15. výchova k manželstvu a rodičovstvu
16. ochrana prírody a životného prostredia.

4. VÝKONOVÝ ŠTANDARD

5. ročník - výkonový štandard

Tematické celky:

1. Otvorená komunikácia

Žiak na konci:

- si uvedomuje príčiny komunikačných šumov a vníma miesto komunikačných prekážok pri nedorozumeniach
- dobre zvláda základné komunikačné zručnosti
- žiak ovláda predstavenie sa, pozdrav, poďakovanie, prosbu, ospravedlnenie sa
- v komunikácii badať odstraňovanie komunikačných šumov

2. Poznanie a pozitívne hodnotenie seba

Žiak na konci:

- pozná elementy formujúce jeho sebaúctu
- má snahu o väčšie sebaopoznanie a rozvíjanie pozitívneho hodnotenia seba
- vie sa viac sebaovládať
- si uvedomuje si dôležitosť poznania svojich silných a slabých stránok

3. Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých

Žiak na konci:

- chápe zmysel pozitívneho hodnotenia druhých
- sa učí vidieť problémy postihnutých, starých, chorých a objavuje ich dary
- žiak je schopný verbalizovať pozitívne hodnotenie druhých v bežných podmienkach

4. Tvorivosť v medziľudských vzťahoch, iniciatíva

Žiak na konci:

- rozumie, že tvorivosť je potrebná nie len pre vedu a umenie, ale aj pre vytváranie medziľudských vzťahov
- vie ohodnotiť dobro u iných i v podmienkach záťaže – u postihnutých, chorých a starých

5. Etické aspekty ochrany prírody

Žiak na konci:

- sa cíti súčasťou prírody a chce jej pomôcť
- vníma svoje možnosti pre ochranu životného prostredia
- podľa svojich možností a výziev, ktoré ponúka daný región, chráni prírodu a životné prostredie

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre vzdelávací predmet Etická výchova.

6. ročník – výkonový štandard

Tematické celky:

1. Identifikácia a vyjadrovanie citov

Žiak na konci vie -

- Vie pomenovať city zodpovedajúce prežívaniu pohody a nepohody,
- Vie uviesť príklady vplyvu citov na zdravie človeka,
- Zahrať scénu s vyjadrením rôznych emocionálnych stavov,
- Rozlíšiť kultivovanosť a nekultivovanosť vo vyjadrovaní citov,
- Zahrať formou scény spôsob vyjadrenia citov spojených s nepohodou

2. Kognitívna a emocionálna empatia

Žiak na konci vie –

- vysvetlí pojem empatia a jej dôležitosť v medziľudských vzťahoch,
- vysvetlí, čo ovplyvňuje empatiu,
- používať prvky aktívneho počúvania v komunikácii,
- diskutovať o dôvodoch empatie pri riešení problémov

3. Asertívne správanie

Žiak na konci vie –

- rozlíšiť pasívne, agresívne a asertívne správanie,
- predviesť v scénkach ukážky jednotlivých druhov správania,
- použiť asertívne techniky v modelových situáciách,
- vysvetliť podstatu asertívnych práv,
- použiť v bežnej komunikácii prvky asertívneho správania

4. Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre

Žiak na konci vie –

- vysvetliť pojmy: vzor, model, idol, ideál,
- rozlíšiť pozitívne a negatívne vzory historických postáv,
- analyzovať vlastnosti zobrazených vzorov,
- posúdiť, ktoré vlastnosti vzoru je vhodné si osvojiť,
- diskutovať o morálnych dilemách

5. Pozitívne vzory v každodennom živote

Žiak na konci vie –

- uviesť rozdiel medzi reálnymi a zobrazenými vzormi,
- vysvetliť dôležitosť prosociálnych vzorov,
- identifikovať pozitívne vzory vo svojom okolí,
- zhodnotiť dôležitosť prítomnosti vzorov vo svojom živote,
- posúdiť dôsledok vlastného správania pre iných, najmä mladších

6. Prosociálne správanie

Žiak na konci vie –

- vysvetliť prosociálne správanie a jeho druhy,
- uviesť príklady prosociálnych ľudí vo svojom okolí,
- vysvetliť vzťah empatie a prosociálneho správania,
- prejaviť konkrétnu pomoc spolužiakom,
- zhodnotiť, v akých sociálnych projektoch by mohol participovať.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre vzdelávací predmet Etická výchova.

7. Ročník – výkonový štandard

1. Objavenie vlastnej jedinečnosti a identity

Žiak na konci vie-

- vysvetliť význam poznania silných a slabých stránok osobnosti

2. Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory

Žiak na konci vie –

- vysvetliť uplatnenie pojmu asertivita v každodennosti
- vysvetliť pojem manipulácia

3. Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity

Žiak na konci vie –

- vysvetliť slová: nezávislosť a rešpektovanie, ponúkanie a prijímanie slobody, zodpovednosť
- pozná zásady prosociálneho správania
- pomenovať možnosti prosociálneho správania vo vlastnej rodine

4. Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine

Žiak na konci vie –

- pomenovať možnosti prosociálneho správania vo vlastnej rodine

5. Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti

Žiak na konci vie –

- čo je to počatie a prenatálny život človeka
- vysvetliť dôvody pre odloženie prvého sexuálneho styku do psychosociálnej zrelosti
- vysvetliť príčiny a dôsledky predčasného sexu
- čo sú to pohlavné choroby a AIDS

6. Vzťah k chorým, starým, postihnutým, mentálne alebo morálne narušeným ľuďom

Žiak na konci vie –

- vymenovať obmedzenia a prednosti chorých a osôb so špecifickými potrebami
- zdôvodniť potrebu i špecifiká

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre vzdelávací predmet Etická výchova.

5. STRATÉGIE VYUČOVANIA - MÉTÓDY A FORMY PRÁCE

- **Kognitívne metódy** výučby sú systémom uvedomelých a cieľavedomých pôsobení učiteľa, ktorými riadi poznávaciu a praktickú činnosť študentov zameranú na dosiahnutie cieľov výučby. Navzájom sa odlišujú charakterom poznávacej činnosti, ktorú vykonávajú študenti v priebehu osvojovania obsahu výučby a charakterom činnosti učiteľa, ktorý túto rôznorodú činnosť organizuje a riadi. Tento systém didaktických metód výučby zaisťuje osvojovanie prvých troch prvkov obsahu výučby

(poznatkov o vonkajšom svete, skúsenosti z realizácie spôsobov činností a skúseností z tvorivej činnosti).

- **Reproduktívna metóda** (metóda osvojovania skúseností zo spôsobov činností napodobovaním). Učiteľ pri reproduktívnej metóde organizuje systém cvičení na reprodukovanie činností, ktoré sú žiakom známe a pochopené prostredníctvom výkladovo-informatívnej metódy. Žiaci reprodukujú uvedenú činnosť. Časté opakovanie spôsobov činností in umožňuje nielen aplikovať, ale aj prehĺbovať vedomosti, sčasti ich rozširovať, a tým súčasne zaisťovať ich trvalé osvojenie. Táto metóda sa realizuje formou systému cvičení. Prejavuje sa ústnou reprodukciou poznatkov, opakovacím rozhovorom, čítaním, písaním, riešením typových (matematických, fyzikálnych, historických) úloh, napodobovaním jazykových modelov, čítaním máp, rysovaním schém). Reproductívna metóda je vyjadrená aj formou laboratórnych pokusov prostredníctvom určitej inštrukcie. Pri všetkej dôležitosti reprodukcie má nadmerný počet jednotvárných cvičení za následok potlačovanie záujmu študentov. Omnoho efektívnejšie sú cvičenia s meniacimi sa podmienkami realizácie osvojovaného spôsobu činnosti. Reproductívna metóda zvyšuje osvojovanie poznatkov na druhú úroveň ich osvojenia – na úroveň aplikácie osvojených poznatkov podľa vzoru.
- **Tradičné vyučovanie** - je charakterizované hlavne tým, že na vyučovacích hodinách sa využíva predovšetkým **výkladovo-ilustratívna a neproduktívna metóda**. Obidve metódy zaisťujú osvojovanie hotových poznatkov a skúseností z realizácie známych spôsobov činností. Prvé dve metódy výučby zaisťujú prípravu mladej generácie pre reprodukciu, a tým aj uchovávanie nahromadenej kultúry. Nemôžu však naučiť tvorivej činnosti. To je možné len v problémovom vyučovaní.
- **Problémové vyučovanie** - využíva predovšetkým metódy problémového výkladu, heuristickú a výskumnú. Učiteľ systematicky zapája študentov do procesov hľadania a nachádzania riešenia problémov, vďaka čomu sa študenti učia nadobúdať nové poznatky samostatne, používať už osvojené vedomosti a získavajú skúsenosti z tvorivej činnosti. Systém výučby s uzavretým cyklom v koncepcii tvorivo-humanistickej výchovy, má charakter problémového vyučovania. Problémové vyučovanie spočíva v tom, že v procese riešenia špeciálne vypracovaného systému problémov a problémových úloh študenti získavajú skúsenosti z tvorivej činnosti, prebieha tvorivé osvojovanie poznatkov a spôsobov činnosti.
- **Metóda problémového výkladu** (metóda osvojovania poznatkov zdôvodňovaným informovaním). Proces osvojovania skúseností z tvorivej činnosti prebieha postupne, je rozsiahly a dlho sa prejavuje v jednoduchých formách. Preto je dôležitý vzor hoci len vonkajšieho prejavu tvorivého myslenia prezentovaného učiteľom. Tieto funkcie modelu kultúry a logiky myslenia plní metóda problémového výkladu. Podstata metódy spočíva v tom, že oznamuje študentov nielen s nájdenými riešeniami určitých vedecko-poznávacích alebo praktických problémov so spôsobom ich aplikácie, ale aj s logikou vyhľadávania týchto riešení. Učiteľ nastoľuje problém, sám ho rieši, pritom

však ukazuje spôsob riešenia v jeho skutočných, študentom však prístupných protikladoch, poukazuje na myšlienkový postup pri jeho riešení. Učiteľ ukazuje vzory vedeckého poznávania, vedeckého riešenia problémov. V priebehu problémového výkladu sú vytýčované problémy, objasňované hypotézy riešenia, môže byť robený myšlienkový experiment, vyvodzované závery z jeho rôznych variantov, poukazuje sa na nevyhnutnosť verifikácie skutočným experimentom, krok za krokom sú odhaľované cesty a logika postupu k možnému riešeniu problému. Štruktúru aplikácie metódy problémového výkladu možno zahrnúť do týchto etáp:

- 1. vytýčenie problému
- 2. priebeh riešenia a jeho logika
- 3. proces riešenia, možné a skutočné problémy a rozpory
- 4. riešenie a zdôvodnenie jeho správnosti
- 5. objasnenie významu riešenia pre ďalší rozvoj myslenia či sféry činnosti
- **Výskumná metóda** (metóda osvojovania skúseností z tvorivej činnosti samostatným riešením problému).Pre úplné osvojenie skúseností z tvorivej činnosti a súčasne aj osvojenie poznatkov a skúseností na tretej úrovni slúži výskumná metóda. Učiteľ vytýčuje problém, ale riešenie spočíva na študentovi. Študenti samostatne skúmajú. Výsledkom efektívnej aplikácie výskumnej metódy je samostatnosť študentov pri skúmaní a riešení najskôr ľahších, neskôr zložitejších problémov. Pri riešení nových problémových úloh sa študent najprv zoznamuje s myšlienkou, princípom činnosti.
- **Brainstorming (burza dobrých nápadov)** - kladie dôraz na čo najrýchlejšie zhromaždenie a zapísanie nápadov, námetov, informácií. Cieľom je vyprodukovať čo najviac myšlienok v minimálnom čase. Brainstorming je prínosný v začiatkových fázach preberania jednotlivých tém, keď učiteľ potrebuje v krátkom čase zistiť, aké poznatky žiaci o daných skutočnostiach majú, prípadne aké informácie im chýbajú. Získané informácie môžu byť východiskom pre ďalšiu prácu učiteľa.
- **Skúsenostné metódy** – spájanie emocionálnej investície a vedomé kognitívne spracovávanie diania. Tieto metódy sa veľmi približujú realite – zámerné učenie sa.

6. UČEBNÉ ZDROJE

- Lencz, L. – Krížová, O. : Metodický materiál k predmetu Etická výchova. Bratislava, MC, 1993
- Gál, J. – Ciele v etickej výchove. Banská Bystrica, MC, 1996
- Olivar, R., R. : Etická výchova. Bratislava, 1992
- Kašparová, Z. – Houška, T. – Uhereková, M. : Ako poznám sám seba? Bratislava, 2000
- Kolektív autorov a organizácií: Prvé kroky. Bratislava, 1998

- Pavlov, I. : Sebahodnotenie (autoevalvácia) kvality školy. Prešov, MC, 1999
- Pavlovová, Z. – Haklová, B. : Tvorivosť a iniciatíva. Prešov, MC, 2001
- Pavlovová, Z. : Environmentálna výchova v etike. Prešov, MC, 2001
- Verbovská, J. : Šikanovanie v škole. Prešov, MC, 2000
- Zelina, M. -Zelinová, M. -Janovská, A. -Varmuža, J. :Ako zmeniť sám seba, program zmena (doplňový učebný text pre siedmy ročník). Bratislava, 2007
- Zelina, M. : Ako zmeniť sám seba, program zmena (doplňkový učebný text pre ôsmy ročník).Bratislava 2008

7. HODNOTENIE PREDMETU

Vyučovací predmet etická výchova budeme v 5. - 7.ročníku vyučovať podľa Inovovaného školského vzdelávacieho programu, hodnotenie predmetuslovne: absolvoval-neabsolvoval.

Človek a svet

Technika

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učebný predmet vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k poznaniu trhu práce, vytváraniu životnej i profesijnej orientácie žiakov. Koncepcia predmetu vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých človek prichádza do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach a prostredníctvom technických vymožeností chráni svet a kultúrne pamiatky. Predmet musí byť založený predovšetkým na praktickej činnosti. Jeho náplň sa cielene zameriava na zručnosti a návyky pre uplatnenie žiakov v ďalšom živote a spoločnosti. Je založený na tvorivej myšlienkovvej spoluúčasti a spolupráci žiakov.

Náplň učebného predmetu je určená všetkým žiakom bez rozdielu pohlavia. Žiaci sa učia pracovať s rôznymi materiálmi a pomôckami a osvojujú si základné pracovné zručnosti a návyky, rozvíjajú tvorivé technické myslenie. Pri navrhovaní výrobkov v oblasti dizajnu a pracovných postupov spájajú praktické zručnosti s tvorivým myslením. Základné vzdelávanie obohacuje o dôležitú zložku tým, že kladie základy z oblasti techniky, ktoré sú nevyhnutné pre ďalšie štúdium a uplatnenie človeka v reálnom živote. Žiaci sa učia plánovať, organizovať a hodnotiť pracovnú činnosť samostatne i v skupine. Sú vedení k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a hygieny pri práci. V závislosti od veku žiakov sa postupne buduje systém, ktorý žiakom poskytuje dôležité informácie z pracovnej oblasti a pomáha im pri zodpovednom rozhodovaní o ďalšom profesijnom zameraní i rozhodovaní v živote.

2. CIELE PREDMETU

Žiaci

- rozlíšia a bezpečne použijú prírodné a technické materiály, nástroje, náradie a zariadenia;
- si osvoja dodržiavanie stanovených pravidiel a adaptujú sa na zmenené alebo nové úlohy a pracovné podmienky;
- experimentujú s nápadmi, materiálmi, technológiami a technikami;
- si vytvoria vhodné návyky pre rodinný život;
- pociťujú zodpovednosť za svoje zdravie, ľudské vzťahy a financie ako aj za pohodlie a bezpečnosť v ich bezprostrednom okolí;
- cítia zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce;

- si osvoja základné pracovné zručnosti a návyky z rôznych pracovných oblastí, organizujú a plánujú prácu a používajú vhodné nástroje, náradie a pomôcky pri práci i v bežnom živote;
- vytrvalo a sústavne plnia základné úlohy, uplatňujú tvorivosť a vlastné nápady pri pracovnej činnosti a pri vynakladaní úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku;
- si vytvoria nový postoj a hodnoty vo vzťahu k práci človeka a životnému prostrediu;
- chápu prácu a pracovné činnosti ako príležitosti na sebarealizáciu, sebaaktualizáciu a na rozvíjanie podnikateľského myslenia;
- sa orientujú v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej i duševnej práce, osvoja si potrebné poznatky a zručnosti významné na možnosti uplatnenia, na voľbu vlastného profesijného zamerania a na ďalšiu profesijnú a životnú orientáciu.

3. VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Vzdelávací štandard učebného predmetu technika sa člení na dva tematické okruhy **technika** a **ekonomika domácnosti**, pričom každý z nich sa ďalej člení na jednotlivé tematické celky. Dôraz sa kladie na tematický okruh technika. Škola je povinná odučiť z tematického okruhu technika najmenej dve tretiny z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v každom školskom roku a najviac jednu tretinu z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v školskom roku z tematického okruhu ekonomika domácnosti podľa svojich materiálo-technických a personálnych podmienok.

Technika 5. ročník

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Úvod do techniky	- školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni	- dodržiavať pravidlá BOZP, hygieny a správania sa
Technika ako predmet	- technika - technika ako predmet	- vysvetliť pojem technika v užšom a širšom zmysle slova
Človek a technika	- prostredie technické – prírodné – spoločenské, vzťahy medzi nimi	- uviesť príklady pozitívnych a negatívnych vplyvov techniky na človeka, spoločnosť a prírodu - zdôvodniť na príkladoch potrebu pozitívneho prístupu človeka k tvorbe techniky
	- ochrana prírody, negatívny vplyv	- uviesť príklady pozitívnych a negatívnych vplyvov techniky

	<p>techniky</p>	<p>na človeka, spoločnosť a prírodu</p>
	<p>- ochrana prírody, vplyv techniky</p>	<p>- vytvoriť a prezentovať projekt o vplyve techniky na životné prostredie, o ochrane prírody</p>
Človek a výroba v praxi	<p>- remeslo, remeselník, učeň, tovariš, majster, remeslá v minulosti a súčasnosti</p>	<p>- porovnať profesie remeselníkov v minulosti a v súčasnosti</p>
	<p>- pracovný nástroj, pracovné náradie, pracovný postup</p>	<p>- opísať proces vzniku jednoduchého výrobku</p> <p>- vyhľadať príklady výrobkov, pracovných nástrojov a postupov</p>
	<p>- výrobok, vznik výrobku: myšlienka – proces výroby – výrobok</p>	<p>- vysvetliť pojem výrobok a proces jeho vzniku</p>
Človek a výroba v praxi	<p>- návrh výrobku spríjemňujúceho človeku život</p>	<p>- navrhnúť konkrétny výrobok z materiálov dostupných v regióne</p> <p>- urobiť náčrt navrhnutého výrobku</p>
	<p>- príprava materiálu a náradia</p> <p>- zhotovenie výrobku</p>	<p>- vytvoriť konkrétny výrobok</p>
	<p>- hodnotenie výrobkov, porovnanie výrobkov so spolužiakmi navzájom</p>	<p>- prezentovať návrh a zhotovenie vlastného jednoduchého výrobku</p>
	<p>- návšteva remeselnej dielne</p> <p>- remeselná výroba</p>	<p>- absolvovať exkurziu</p> <p>- vyhodnotiť priebeh exkurzie</p>
Úžitkové a darčkové	<p>- príklady úžitkových a darčkových predmetov (náhrdelník, náušnice, náramok, stojan na perá, polička...)</p>	<p>- vysvetliť rozdiel medzi úžitkovým a darčkovým predmetom</p> <p>- surovina, materiál, polotovár</p> <p>- uviesť príklady na úžitkový a</p>

predmety		darčekový predmet
	- materiály: drevo, papier, gaštan, modurit, textilie, korok, drôt, korálky, kartón...)	- vybrať vhodné materiály a nástroje na zhotovenie výrobku
	- myšlienka, návrh, náčrt, rozmery, náradie a nástroje, postup práce	- vytvoriť náčrt jednoduchého predmetu - navrhnuť postup práce pri výrobe predmetu
	- výrobok (náhrdelník, náušnice, náramok, stojan na perá, polička...)	- zhotoviť navrhnutý predmet
Ekonomika domácnosti – Ručné práce	- základné pomôcky a nástroje na ručné práce	- oboznámiť sa s pomôckami a nástrojmi pre ručné práce
	- základné stehy	- šiť rôznymi stehmi
	- prišívanie gombíkov a iných zapínadiel	- robiť drobné opravy odevov
	- práca s netradičným materiálom (drotárstvo)	- oboznámiť sa s netradičnými ručnými prácami
Záverečné opakovanie a hodnotenie	- hodnotenie celoročnej práce	- zhodnotenie práce

Technika 6. ročník

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
	Školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni	
Človek a technika	Významné etapy v dejinách vývoja techniky v Európe a vo svete	- vysvetliť vlastnými slovami rozdiel medzi vynálezom a patentom
	Vynález, patent, objav a ich spoločenský význam	- opísať proces vzniku výrobku
	Proces vzniku výrobku: myšlienka – konštruovanie – výroba – použitie	

	výrobkov – likvidácia a recyklácia	
Grafická komunikácia v technike	Zobrazovanie v technike	- poukázať na základné rozdiely medzi technickým zobrazovaním a kresbou
	Návrh, náčrt, technický náčrt, piktogram, technický výkres	- uviesť príklady uplatnenia piktogramov - vytvoriť vlastný návrh piktogramu
	Kóta, kótovanie, druhy čiar, mierka	- vybrať vhodný pohľad na zobrazenie telesa
	Zobrazovanie telies na jednu priemetňu – nárysňu	- uviesť príklad zobrazenia telesa na jednu priemetňu - nárysňu
	Čítanie jednoduchého technického výkresu	- porovnať význam základných druhov čiar na technickom výkrese a náčrte - určiť z technického výkresu rozmery zobrazeného telesa
	Vlastný jednoduchý výrobok	- narysovať zobrazenie jednoduchého telesa v jednej priemetni - priradiť kóty k zobrazenému jednoduchému telesu - vypracovať projekt na porovnanie rôznych druhov zobrazení
Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania	Drevo – stavba, štruktúra, rozdelenie, vlastnosti	- porovnať vlastnosti rôznych drevín
	Drevo – ťažba, surovina, spracovanie, druhy reziva, polotovary, použitie	
	Pracovné postupy: meranie a obrysovanie, rezanie, rašpľovanie, pilovanie, brúsenie, vŕtanie, lepenie, spájanie klincami a skrutkami, povrchová úprava Výrobok z dreva	- zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného obrábania dreva podľa technického výkresu
	Kovy – rozdelenie, vlastnosti, polotovary, použitie	- rozlíšiť základné druhy kovov - porovnať vlastnosti kovov
	Kovy – výroba železa a ocele, surovina	
	Pracovné postupy: meranie a obrysovanie, vyrovňovanie, strihanie, štikanie, ohýbanie, pilovanie, prebíjanie, vysekávanie,	- vysvetliť princíp spracovania kovov na polotovary - uviesť príklady použitia kovov v praxi od ich vlastností

	<p>povrchová úprava,</p> <p>Výrobok z kovu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného obrábania plechu a drôtu podľa technického výkresu
	<p>Plasty – rozdelenie, vlastnosti, druhy, výroba plastov, surovina, použitie, likvidácia a recyklácia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť základné druhy plastov - uviesť príklady použitia plastov v praxi
	<p>Pracovné postupy: meranie a obrysovanie, rezanie, pilovanie, vŕtanie, leštenie, matovanie, lepenie, spoj skrutkou</p> <p>Výrobok z plastu (recyklovaný materiál)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného obrábania plastov podľa technického výkresu
Príprava jedál a výživa	<p>Kuchyňa (základné vybavenie, udržiavanie poriadku a čistoty, bezpečnosť a hygiena prevádzky)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientovať sa v základnom vybavení kuchyne - používať základný kuchynský inventár a bezpečne obsluhovať základné spotrebiče
	<p>Potraviny (výber, nákup, skladovanie, skupiny potravín, zásady zostavovania jedálneho lístka)</p> <p>Základné zložky potravín</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pri zostavovaní jedálneho lístka zohľadniť finančné náklady naň - vytvoriť kalkulačný list a vypočítať cenu jedla
	<p>Príprava jedál (úprava jedál v studenej kuchyni, základné spôsoby tepelnej úpravy, základné postupy pri príprave jedál a nápojov)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pripraviť jednoduché jedlá v súlade so zásadami zdravej výživy - pripraviť tradičné slovenské jedlo a typické jedlo inej kultúry - udržiavať poriadok a čistotu pracovných plôch, dodržiavať základy hygieny a bezpečnosti práce - poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch v kuchyni
	<p>Denný režim – rozloženie a zloženie potravy v priebehu dňa</p> <p>Význam bielkovín, sacharidov a tukov pre zdravie človeka, význam vitamínov a minerálov, pitný režim</p>	
	<p>Racionálne jedlá, diétne jedlá, jedlá pre deti</p>	
<p>Tradičné jedlá, typické jedlá iných kultúr, stravovanie v rôznych kultúrach</p>		
	<p>Úprava stola a stolovanie (jednoduché prestieranie, obsluha a správanie sa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dodržiavať základné princípy stolovania, spoločenského správania sa a obsluhy pri stole

	pri stole, slávnostné stolovanie v rodine, dekorácie a kvety na stole)	v spoločnosti
--	--	---------------

Technika 7. ročník

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Úvod do vyučovania, BOZP	Školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni	
2. Grafická komunikácia v technike	školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni, zobrazovanie telies na tri priemetne, technická dokumentácia výrobku, návrh, technický výkres vlastného jednoduchého výrobku z dreva (kombinovaného výrobku), návrh výrobku (polotovár, pracovné postupy... usmerňuje učiteľ) má byť realizovateľný v rámci nasledujúceho tematického celku	- určiť jednotlivé priemety na technickom výkrese, - doplniť chýbajúci priemet telesa na technickom výkrese, - uviesť príklady reálnych predmetov, ktoré je potrebné zobrazit' viacerými priemetmi, - narysovať jednoduchý technický výkres výrobku v troch priemetoch, - vysvetliť rozdiel medzi technickým výkresom a technickou dokumentáciou, - naprojektovať tvar, rozmery, materiál a pracovný postup na vlastný jednoduchý výrobok.
3. Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania	technické materiály – kovy, drevo, plasty, keramické materiály, sklo, guma, textil, kompozitné materiály, vlastnosti a využitie pracovné postupy obrábania dreva: rezanie, dlabanie, vrtanie, lepenie, spájanie skrutkami, spájanie dreva plátovaním, povrchová úprava pracovné postupy obrábania kovov: rezanie, pilovanie, vrtanie, nitovanie, ohýbanie pracovné postupy obrábania plastov: vrtanie, lepenie, ohýbanie, tvárnenie, spájanie skrutkami samostatná práca, výrobok kombináciou materiálov výrobky: otvárač na veká fliaš; vianočný svietnik; značkovač záhradného záhonu; hviezdicová miska pod kvetináč; dopravná značka; netradičný príviesok; forma na odlievanie panáčika /autička; kyprič pôdy a pod.	- porovnať vlastnosti vybraných druhov technických materiálov, - vykonať jednoduchý experiment na porovnanie vybranej vlastnosti materiálov, vlastnosť aplikujú na príkladoch v praxi, - uviesť príklady využitia vybraných druhov technických materiálov v praxi, - navrhnuť technologický postup zhotovenia vlastného výrobku, - zrealizovať na výrobkoch vybrané pracovné postupy ručného obrábania podľa technického výkresu.

<p>4. Stroje a zariadenia v domácnosti</p>	<p>stroje a zariadenia – mechanické, plynové, benzínové, elektrické</p> <p>stroje a zariadenia – charakteristika, návody na obsluhu a údržbu, bezpečné používanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizovať stroje a zariadenia používané v domácnosti, - zdôvodniť výhody a nevýhody využitia strojov a zariadení na rôzny pohon, - vyhľadať na internete návod na obsluhu a základnú údržbu strojov a zariadení, - identifikovať nebezpečenstvo pri práci so strojmi a zariadeniami, - prezentovať bezpečné postupy používania vybraných mechanických strojov a zariadení v domácnosti, - vypracovať projekt na tému obsluhy a údržby vybraného domáceho stroja (zariadenia).
<p>5. Svet práce</p>	<p>trh práce – povolanie ľudí, druhy pracovísk, pracovných prostriedkov, pracovných objektov, charakter a druhy pracovných činností, kvalifikačné, zdravotné a osobnostné požiadavky, rovnosť príležitostí na trhu práce</p> <p>možnosti vzdelávania – náplň učebných a študijných odborov, prijímacie skúšky, informácie a poradenské služby</p> <p>zamestnanie – pracovné príležitosti v obci (regióne), spôsoby hľadania zamestnania, písanie životopisu, motivačného listu, pohovor u zamestnávateľa, problémy nezamestnanosti, úrady práce, práva a povinnosti zamestnancov a zamestnávateľov</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientovať sa v pracovných činnostiach vybraných profesií.
<p>6. Pestovateľské práce a chovateľstvo</p>	<p>okrasné rastliny (zásady ošetrovania izbových rastlín, rozmnožovanie izbových rastlín stonkovými odrezkami, pestovanie vybraných okrasných drevín a kvetov, kvety v interiéri a exteriéri)</p> <p>rez, jednoduchá úprava kvetov, jednoduché aranžovanie a viazanie kytíc</p> <p>ovocné dreviny (druhy, spôsob pestovania, uskladnenie a spracovanie)</p> <p>liečivé rastliny (pestovanie vybraných druhov rastlín, rastliny a zdravie človeka, liečivé účinky rastlín, jedovaté rastliny, rastliny ako drogy a ich zneužívanie, alergie)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vykonávať jednoduché pestovateľské činnosti, - zvoliť vhodné pracovné postupy pri pestovaní vybraných rastlín, - využívať kvety pre výzdobu, - zvoliť podľa druhu pestovateľských činností správne pomôcky, nástroje a náradie a urobiť ich údržbu, - dodržiavať technologické postupy, - dodržiavať zásady hygieny a bezpečnosti, - vykonávať jednoduché pestovateľské činnosti, - zvoliť vhodné pracovné postupy pri

		pestovaní vybraných rastlín, - využívať kvety pre výzdobu, - dodržiavať zásady hygieny a bezpečnosti,
--	--	---

5. STRATÉGIE VYUČOVANIA

Názov tematického celku	Metódy	Postupy	Formy
5. roč. Úvod do techniky Technika ako predmet Človek a technika Človek a výroba v praxi Úžitkové a darčkové predmety Ekonomika domácnosti – Ručné práce	rozhovor, výklad, samostatná práca žiakov jednotlivo alebo v tímoch	- vyhľadávanie informácií na internete, - získavanie informácií z rôznych zdrojov, - prezentovanie získaných informácií pred spolužiakmi, -navrhovanie jednoduchých výrobkov, - zhotovovanie výrobkov podľa vlastného návrhu, - ručné spracovanie rozličných materiálov, - analýza a syntéza	vyučovacia hodina, tímová práca žiakov, frontálna práca,
6. roč. Človek a technika Grafická komunikácia v technike Technické materiály a pracovné postupy	rozhovor, výklad, samostatná práca žiakov jednotlivo alebo v tímoch	- vyhľadávanie informácií na internete, - získavanie informácií z rôznych zdrojov, - prezentovanie získaných informácií pred spolužiakmi, -navrhovanie jednoduchých	vyučovacia hodina, tímová práca žiakov, frontálna práca,

<p>ich spracovania</p> <p>Príprava jedál a výživa</p>		<p>výrobkov,</p> <ul style="list-style-type: none"> - zhotovovanie výrobkov podľa vlastného návrhu, - ručné spracovanie rozličných materiálov, - analýza a syntéza 	
<p>7. ročník</p> <p>Grafická komunikácia v technike</p> <p>Technické materiály a postupy ich spracovania</p> <p>Stroje a zariadenia v domácnosti</p> <p>Svet práce</p> <p>Pestovateľské práce a chovateľstvo</p>	<p>rozhovor, výklad, samostatná práca žiakov jednotlivo alebo v tímoch</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyhľadávanie informácií na internete, - získavanie informácií z rôznych zdrojov, - prezentovanie získaných informácií pred spolužiakmi, -navrhovanie jednoduchých výrobkov, - zhotovovanie výrobkov podľa vlastného návrhu, - ručné spracovanie rozličných materiálov, - analýza a syntéza 	<p>vyučovacia hodina,</p> <p>tímová práca žiakov,</p> <p>frontálna práca,</p>

6. UČEBNÉ ZDROJE A MATERIÁLNE PROSTRIEDKY

Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
<p>Krušpán I. a kol.: Technická výchova pre 5. až 9. ročník základných škôl, EXPOL Pedagogika s.r.o., Bratislava 1999, ISBN 80-967957-4-0</p> <p>Hravá technika, pracovný zošit pre 5. ročník, L. Žáčok, vydavateľstvo Taktik, 2017, ISBN 978-80-8180-054-2</p> <p>Hravá technika, pracovný zošit pre 6. ročník, L. Žáčok, vydavateľstvo Taktik, 2017, ISBN 978-80-8180-055-9</p> <p>Žáčok L. a kol.: Technika učebnica pre 7. ročník základnej školy a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, TBB, a.s., Banská Bystrica, 2012, ISBN 978-80-971037-0-5</p> <p>Stadtrucker R.: Grafická komunikácia v technike. Súbor pracovných listov pre 6. a 7. ročník základnej školy. 2017. 30s. ISBN 978-80-972789-9-1</p>	<p>PC, dataprojektor, interaktívna tabuľa</p>	<p>- notebook pre každého žiaka, tablety pre žiakov, - Vzorkovnice dreva, kovov - ručné náradie na spracovanie dreva a kovov, - nástroje na ručné šitie</p>	<p>Internet, knižnice</p>

7. HODNOTENIE A KLASIFIKÁCIA

Každý žiak je z predmetu technika skúšaný písomne alebo prakticky - zhotovením výrobku alebo vypracovaním zadania v elektronickej podobe najmenej dvakrát v polročnom klasifikačnom období. Okrem toho môže byť žiak hodnotený súhrnnou známku za viacero drobných odpovedí, aktívny prístup k úlohám, mimoriadnu aktivitu v súvislosti s učivom. Žiaci budú z predmetu klasifikovaní - hodnotení známku podľa Metodický pokyn č.7/2009 z 28.apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Hodnotenie práce žiakov v 5. ročníku:

1. Výrobok z prírodných materiálov
2. Výrobok z dreva
3. Výrobok z drôtu
4. Elektronická prezentácia na zadanú tému (napr. Remeslá).
5. Výrobok z textilu

Hodnotenie práce žiakov v 6. ročníku:

1. Elektronická prezentácia na zadanú tému (napr. Slovenskí vynálezcovia).
2. Technický výkres.
3. Výrobok z dreva.
4. Výrobok z kovu.
5. Príprava jedla.

Hodnotenie práce žiakov v 7. ročníku:

1. Technický výkres.
2. Výrobok z dreva.
3. Výrobok z kombinácie viacerých materiálov.
4. Elektronická prezentácia na zadanú tému
5. Aranžovanie kvetov.

U výrobkov z rozličných materiálov sa hodnotí:

- bezpečnosť (najmä výrobky z dreva a drôtu – výrobok nesmie mať trčiace triesky, klince, konce drôtu a pod.)
- estetika
- funkčnosť (napr. hlavolam)
- presnosť (výrobok podľa technického výkresu)
- nápaditosť (vlastné návrhy)
- užitočnosť (vlastné návrhy)
- pravidelnosť (vypaľovanie ornamentov do dreva, výrobky z textilu – pravidelnosť stehov)

Výrobok z dreva - hodnotenie presnosti rozmerov:

- odchýlka do 1 mm – výborný (1)
- odchýlka 1-2 mm – chválitebný (2)
- odchýlka 3 – 5 mm – dobrý (3)
- odchýlka viac ako 5 mm – dostatočný (4)

Hodnotenie pokrmov:

- dodržanie technologického postupu
- chuť
- konzistencia
- estetika podávania

Umenie a kultúra

Hudobná výchova

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hudobná edukácia v nižšom strednom vzdelávaní predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie hudobnej edukácie primárneho stupňa. Hudobnú edukáciu možno vymedziť tromi prvkami: hudobné umenie – obsah, hudobné schopnosti (zručnosti, návyky) – cieľ a hudobné činnosti – metóda, prostriedok rozvoja hudobných schopností, pochopenia princípov hudby, realizácia hudobného umenia. Sekundárnym obsahom predmetu je umenie, estetika, kreativita, sekundárnym cieľom rozvoj kľúčových kompetencií – komplexný rozvoj osobnosti, všeobecných ľudských kvalít. Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným a činnostným, na nižšom strednom stupni sa rozširuje o kognitívny rozmer – uvedomelé prenikanie do štruktúry hudobného diela, hudobno-teoretický a hudobno-historický rozmer, ako konklúzia predchádzajúcej hudobnej činnosti, praktickej hudobnej skúsenosti.

2. CIELE PREDMETU

Ciele predmetu možno rozdeliť na špecifické hudobné ciele, špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity a sekundárne ciele.

Špecifické hudobné ciele:

Žiaci:

- získajú hudobné schopnosti prostredníctvom hudobných činností,
- realizujú hudobné činnosti na základe nadobudnutých hudobných schopností,
- na základe vlastnej skúsenosti si osvoja konkrétne poznatky z oblasti hudobnej teórie a histórie, Špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity:
 - pochopia podstatu umenia, vytvoria si vzťah k umeniu, majú priamu skúsenosť v oblasti špecifických umeleckých, estetických a psychologických kategórií – emocionalita, prežívanie, zážitok, vnímanie krásy, vlastná tvorivosť (improvizácia, kompozícia), na základe čoho dokážu reflektovať umenie, vnímať krásu, rozpoznať hodnotu, vyjadriť sa prostredníctvom umenia,

Sekundárne ciele:

- nadobudnú (prehĺbia) kľúčové kompetencie prostredníctvom hudobného umenia.

ROZVÍJAJÚCE KOMPETENCIE

	Cieľ	Téma
Sociálne komunikačné kompetencie	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadruje sa súvisle a výstižne ústnou formou adekvátnou sekundárnemu stupňu vzdelávania, - dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor, - uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, - rozumie rôznym typom doteraz používaných textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať, - chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti, 	<p>Tvorba a prezentácia projektu</p> <p>Práca s IKT</p>
Kompetencia uplatňovať základ matem. myslenia a zákl. schopnosti poznávania v oblasti vied a techniky	<ul style="list-style-type: none"> - používa základné matematické myslenie pri pochopení tónového systému v hudbe - je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov, 	<p>Schopnosť pochopiť tónový systém v hudbe.</p>
Kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií, - dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete, - vie používať rôzne vyučovacie programy, - chápe, že je rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom, 	<p>Tvorba projektov, inovatívne metódy, didaktické hry, testy, postery, referáty...</p>
Kompetencia k celoživotnému	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov , 	<p>Oceniť krásu kultúrnych pamiatok, technických alebo</p>

učeniu sa	<ul style="list-style-type: none"> - vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach, 	iných výtvorov ľudí.
Kompetencia riešiť problémy	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení, - rozvíjať bádateľské schopnosti, pátrať po príčinách, po hlbších okolnostiach a súvislostiach - dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úrovně ich rizika, - má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov, - pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch, - pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápavým a spolupracujúcim) spôsobom, 	Multikultúrna výchova
Kompetencie občianske	<ul style="list-style-type: none"> - uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, - vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení zo záujmami širšej skupiny - uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných, - je otvorený kultúrnej a etnickej 	<p>Posúdiť život človeka v priestore tvorený vzájomnými vzťahmi medzi prírodou a spoločnosťou.</p> <p>Skupinová práca, tvorivé úlohy.</p>

	<p>rôznorodosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti, - dokáže odhadnúť svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti, 	
<p>Kompetencie sociálne a personálne</p>	<ul style="list-style-type: none"> -dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť/ nezávislosť ako člen celku, -vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami, -osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine- uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovanie spoločných cieľov, -dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešne zmeny v medzosobných vzťahoch - uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti 	<p>Riešenie problémových úloh</p> <p>Prezentácia projektov</p>
<p>Kompetencie pracovné</p>	<ul style="list-style-type: none"> - má osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine, - dokáže prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápadiami a postupmi pri spoločnej práci, - uvedomuje si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojim konaním <p>prispieva k dobrým medziľudským vzťahom,</p>	<p>Práca so zdrojmi</p>

Kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti	<p>- dokáže vyhľadať a triediť získané informácie, inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh</p>	<p>Rozvíjanie podnikateľských zručností žiaci získavajú spracovaním projektov.</p>
Kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry	<p>- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,</p> <p>- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni sekundárneho vzdelávania),</p> <p>- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,</p> <p>- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,</p> <p>- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj,</p> <p>- ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,</p> <p>- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),</p> <p>- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,</p> <p>- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.</p>	<p>Hudobná výchova učí si vážiť iné kultúry, pri zachovaní vlastnej identity, venuje sa ľudovej kultúre a kultúrnym tradíciám.</p>

Prierezové témy:**Legenda:** OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj

ENV – Environmentálna výchova

MEV – Mediálna výchova

MUV – Multikultúrna výchova

DOV – Dopravná výchova

OŽZ – Ochrana života a zdravia

TPPZ – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

FIG - Finančná gramotnosť

Prierezové témy	Ciele
Osobnostný a sociálny rozvoj	<p>Táto prierezová téma sa prelína všetkými vzdelávacími oblasťami.</p> <p>Jej hlavné ciele sú:</p> <ul style="list-style-type: none">- rozvíjanie myslenia, hodnotenia, hľadanie kritérií pre rozhodovacie konanie, pracovať v tíme- rozvíjať ľudský potenciál žiakov- viesť žiakov k plnohodnotnému a zodpovednému životu- rozvíjať sebareflexiu, spoznávať svoje dobré aj slabé stránky- rozvíjať sebaúctu a sebadôveru- viesť ich k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných- pestovať kvalitné medziľudské vzťahy- deliť si úlohy- niesť zodpovednosť za svoju prácu
Environmentálna výchova	<p>Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, pričom zároveň chápe potrebu ochrany životného prostredia na celom svete.</p>
Mediálna výchova	<p>moderné médiá, najmä Internet sú pre žiakov prostriedkom na učenie sa a vyhľadávanie a získavanie informácií</p> <ul style="list-style-type: none">- rozvoj schopnosti vyslovovať vlastné hodnotenia na základe dostupných informácií, ktoré žiaci denne získavajú z médií- dokumentárne filmy, odborné filmy, reklamy – učiť ich

	<p>kriticky sa pozerat', vnímať a vyberať si informácie a prezentovať ich</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopnosti obhajovať vlastné názory a kritického premýšľania - filtrovať a selektovať pozitívne informácie z médií
Multikultúrna výchova	<p>Cieľom je výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Zoznámenie sa s ľudovými obyčajami a tradíciami, poznať niektoré vianočné zvyky.</p>
Dopravná výchova	<p>Bezpečnosť pri cestovaní - uplatňovať zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, a to ako chodec, korčuliar, cyklista, cestujúci (spolujazdec) a pod.</p>
Ochrana života a zdravia	<p>Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Vlastenecké a národné cítenie, riešenie mimoriadnych životných situácií.</p> <ul style="list-style-type: none"> - pestovať u žiakov pocit vzájomnej pomoci pri prírodných katastrofách - pochopiť význam medzinárodnej humanitárnej pomoci - rozvíjať vzťah k prírode, jej ochrane, k zdraviu a všetkým živým organizmom - formovať postoje žiakov k zdravému spôsobu života, odmietanie drog, škodlivosť fajčenia - viesť žiakov k spoluzodpovednosti za ŽP
Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	<p>Koordinácia v skupine žiakov s cieľom vytvoriť spoločný produkt.</p>
Finančná gramotnosť	<p>Cieľom FIG je formovať ich vzťah k problematike finančnej gramotnosti, využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti, ako aj celospoločenskej osvety a tieto riešiť vo vzťahu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - k fungovaniu jednotlivca a rodín v ekonomickej oblasti, - k pochopeniu otázky bohatstva a chudoby, - postoj k peniazom a ich správne vnímaniu, ako s nimi hospodáriť - ako rozumne nakladať s nadobudnutými hodnotami, ako plánovať ich použitie a ako sa postarať aj o svoju budúcnosť

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Technicky správne hrať na elementárnych hudobných nástrojoch, ➤ Reprodukovať a produkovať hudbu na nástrojoch, ➤ Vlastnoručne zhotoviť elementárne nástroje a hrať na nich, 	<p>materiály vydávajúce zvuk</p> <ul style="list-style-type: none"> c) vlastnoručne zhotovené nástroje d) Orffove nástroje rytmické (chrastidlo/hrkálka/rumba gule, marakas, ozvučné drievka/claves/drevené paličky, drevený blok, rúrový bubienok, drhlo/škrabadlo/reco-reco/geiro) e) Orffove nástroje melodické (zvonkohra, xylofón, metalofon, zobcová flauta) f) Slovenské ľudové nástroje (napr. píšťalka, píšťalka – dvojačka, fujara, gajdy, korýtkové husličky, citara, cimbal ozembuch) g) Dostupné nástroje iných kultúr (napr. bicie nástroje z Afriky, Južnej Ameriky – kongo, bongo) <p>držanie nástrojov, tvorba tónu</p> <p>skladby iných autorov</p> <p>vlastná elementárna improvizácia a elementárna kompozícia:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) inštrumentálny sprievod k piesni na princípe burdonu b) ostinata, základných harmonických funkcií, c) predohra, medzihra, dohra k piesni d) zvukomalebna a scénická hudba <p>jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordofónov, aerofónov a mirlitónov z prírodných i odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojov i princípy vzniku zvuku v jednotlivých nástrojových skupinách</p> <p>Aktívne počúvanie hudby</p> <p>Zvuky, šumy, ruchy, hluky, tóny, súzvuky</p>
---	---

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Počúvať sústredene a pozorne, ➤ Vnímať okolité zvuky, opísať ich účinky, ➤ Poznať riziká poškodenia sluchu, ➤ Vedome počúvať ticho, ➤ Z okolitých zvukov komponovať zmysluplné celky (zvukové koláže), ➤ Rozlíšiť základné vyjadrovacie prostriedky hudby, ➤ Aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálno-výrazový potenciál hudby, ➤ Verbalizovať atmosféru (charakter) hudby, ➤ Vyjadriť hudbu pohybom, ➤ Identifikovať základné estetické kategórie v hudbe, ➤ Pohybovo improvizovať, ➤ Syntetizovať svoje hudobné schopnosti, zručnosti a vedomosti do dramatického celku, ➤ Nájsť atraktívnu tému, pripraviť scenár, samostatne tvoriť, alebo vyberať z učiteľovej ponuky hudbu, pohyb, tanec, scénu, kostýmy, rekvizity, ➤ Koncentrovane a s porozumením sledovať profesionálne hudobno-pohybové predstavenie, opísať ho vlastnými slovami i odbornou 	<p>okolitého sveta</p> <p>Vyjadrovacie prostriedky hudby: pulz, metrum, rytmus, tempo</p> <p>melódia, harmónia, agogika, dynamika, farba, hudobná forma skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov</p> <p>hudba krásna, vznešená, smutná, veselá a ďalšie estetické kategórie blízke životnej skúsenosti žiakov</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>Kultivovaný pohyb, držanie tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby</p> <p>Improvizácia</p> <p>Pohybová spontánnosť, uvoľnenosť</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika</p> <p>Materiál s dramatickým potenciálom: hudobno-pohybové hry, básne, príbehy, piesne, inštrumentálne skladby, herecké etudy, krátke sekvencie, dialógy a scény</p> <p>Rôzne dramatické žánre, napr. divadlo s hercom, bábkové divadlo, tieňové divadlo, divadlo v maskách</p> <p>Návšteva hudobného divadla, opery, operety,</p>
--	---

terminológiou, diskutovať o ňom.	muzikálu a pod., alebo sledovanie predstavenia z videozáznamu
----------------------------------	---

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6.ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym speváckym držaním tela, technikou správneho speváckeho dýchania, zreteľnou artikuláciou s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra, ➤ Tvorivo pracovať s hlasom- textom, rečou, zvukmi, ➤ Hlasom realizovať rytmické a melodické modely, ➤ Spievať piesne spamäti, ale i s podpornými pamäťovými prostriedkami (gestá, tzv „ukazvačky“, obrázky, grafická notácia, klasická notácia) ➤ Správne používať elementárne hudobné nástroje so správnym použitím hracieho aparátu s dôrazom na kvalitu tónu, ➤ Hrať na klasickom harmonickom alebo melodickom hudobnom nástroji, ➤ Na nástroji zahrať tóny podľa notového zápisu, ➤ Vlastnoručne zhotoviť elementárny nástroj a hrať na ňom, ➤ Aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálno-výrazový potenciál hudby, 	<p>Hlasové činnosti</p> <p>Ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, hry, s hlasom</p> <p>Metódy na rozvoj sluchovo-intonačných schopností</p> <p>Obrázky, grafický i notový záznam piesne</p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>Elementárne hudobné nástroje</p> <p>Hra na jednom klasickom hudobnom nástroji (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara, a pod.) začiatočnícka úroveň</p> <p>Jednočiarková oktáva, motívy, jednoduché piesne</p> <p>jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordofónov, aerofónov a mirilitónov z prírodných i odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojov i princípy vzniku zvuku v jednotlivých nástrojových skupinách</p> <p>Aktívne počúvanie hudby</p> <p>skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov</p> <p>skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa (bez chronologickej súvislosti)</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pri počúvaní hudby spoznať charakteristické prvky konkrétneho štýlového obdobia dejín hudby, ➤ Podľa počutia skladby slovne vyjadriť odlišnosti dvoch štýlových období dejín hudby ➤ Verbalizovať atmosféru (charakter) hudby, ➤ Vyjadriť hudbu pohybom, ➤ Identifikovať, pomenovať a charakterizovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky a základné formotvorné prvky podľa počutia, ➤ Rozoznať podľa zvuku, vzhľadu i názvu bežné nástrojové zoskupenia v tzv. klasickej hudbe, ľudovej hudbe i v tzv. populárnej hudbe ➤ Poznať niektoré významné diela alebo úryvky z nich, ich názvy mená autorov a v kontexte iných druhov umenia a všeobecných dejín ➤ Pohybom reagovať na počutú hudbu, ➤ Zapamätať si jednoduché choreografie, ➤ Pohybovo improvizovať, ➤ Realizovať hudobno-dramatické činnosti, ➤ Realizovať hudobno-dramatický projekt podľa princípov tvorivej dramatiky s vkladom vlastnej tvorivosti, fantázie, imaginácie, improvizácie v skupinovej spolupráci 	<p>skladby aspoň z dvoch rozličných štýlových období dejín hudby</p> <p>tempo, dynamika, kantiléna, harmónia, kontrast, opakovanie dielov formy</p> <p>napr. sláčikové kvarteto, dychové kvinteto, komorný orchester, symfonický orchester, cimbalovka, dychovka, rôzne nástrojové zoskupenia v tzv. populárnej hudbe</p> <p>vybrané skladby významných skladateľov s ukázkami hudobných štýlov ich typickej podobe, integrácia s literatúrou, výtvarnou výchovou, dejepisom</p> <p>zoznam vypočutých skladieb v triede, napr na nástenke</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>Kultivovaný pohyb, držanie tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby</p> <p>Zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku</p> <p>Pohybová spontánnosť, uvoľnenosť</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika</p>
---	--

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP na príslušný vzdelávací predmet.
<https://www.minedu.sk/data/att/7507.pdf>

5. STRATÉGIE VYUČOVANIA

Názov tematického celku	Stratégie výučby		Formy práce	Vzdelávacie výstupy
	Metódy	Postupy		
Ako sa nám prihovára hudba	Rozprávanie Rozhovor Demonštračná metóda Prakticko-aplikačné metódy Priama skúsenosť so znejúcou hudbou	Rôznorodosť doplnkovej literatúry, Využitie vhodných didaktických pomôcok Hudobná skladba	Diskusia Práca s doplnkovou literatúrou, internetom Beseda Demonštrácia názorných pomôcok Hudobná hra Práca s hudobnou skladbou Analýza hudobného diela	<u>Kognitívne:</u> Získať vedomosti a zručnosti o zákl. vyjadrovacích prostriedkoch hudby. Vedieť ich analyzovať v skladbách. Aktívne používať jednotlivé prostriedky. <u>Afektívne:</u> Pomocou počúvania skladieb viesť a vychovávať k empatii. Rešpektovať estetické a etické hodnoty
Prostredníctvom hudby poznávame svoju hudobnú kultúru i kultúru iných	Rozprávanie Rozhovor Demonštračná metóda Priama skúsenosť so znejúcou hudbou Imitačná metóda	Využitie vhodných didaktických pomôcok Hudobná skladba Improvizácia Samostatné štúdium	Hudobná hra Práca s hudobnou skladbou Beseda Samostatná práca s knihou	obsiahnuté v hudbe, vedieť oceniť silu hudby a uvedomiť si jej miesto v živote. Spolupracovať pri kolektívnych hud. činnostiach a najmä pri hud.-dramatických činnostiach.
Hudba spojená s inými	Projektové metódy Skupinová	Získavanie a triedenie	Skupinová práca	<u>Psychomotorické:</u> Správne realizovať hudobné prejavy

druhmi umenia	práca Získavanie informácií Výklad Prakticko-aplikačné Priama skúsenosť so znejúcou hudbou	informácií Hudobná skladba	Práca vo dvojiciach Práca s hudobnou skladbou Analýza hudobného diela Tvorba projektu	(vokálne, inštrumentálne, pohybové). V intonačnej a sluchovej výchove získať zručnosti a vedieť ich využiť pri svojich hud. činnostiach.
----------------------	--	-------------------------------	--	--

6. UČEBNÉ ZDROJE A MATERIÁLNE VÝUČBOVÉ PROSTRIEDKY

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálové výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Ako sa nám prihovára hudba	Odborná literatúra o hudbe	Orffovy hudobné nástroje CD prehrávač Metronóm klavír	E. Langsteinová, B.Felix - Učebnica HV pre 5.roč., Bratislava, SPN 2009, Lukovics, M.: Zenei nevelés 5. évf. számára, 2004 E. Langsteinová, B.Felix - Učebnica HV pre 6.roč., Bratislava, SPN 2011, Lukovics, M.: Zenei nevelés 6. évf. számára, 2009	súbor kariet o hud. nástrojoch, zborníky ľudových piesní, notový materiál, zrkové učebné pomôcky ako obrazy, grafické nákresy, nákresy s notovou osnovou, Internet
Prostredníctvom hudby poznávame svoju hudobnú kultúru i kultúru iných	Encyklopédie	Orffovy hudobné nástroje CD prehrávač klavír	E. Langsteinová, B.Felix - Učebnica HV pre 7.roč., Bratislava, SPN 2011,	súbor kariet o hud. nástrojoch, zborníky ľudových piesní, notový materiál, zrkové učebné pomôcky ako obrazy, grafické nákresy, nákresy s notovou osnovou, Internet
Hudba spojená s inými	Encyklopédia	Orffovy hudobné	Lukovics, M.: Zenei nevelés 7. évf. számára, 2004	súbor kariet o hud. nástrojoch, zborníky ľudových piesní,

druhmi umenia		nástroje CD prehrávač DVD klavír		notový materiál, zrakové učebné pomôcky ako obrazy, grafické nákresy, nákresy s notovou osnovou, Internet
----------------------	--	---	--	--

7. HODNOTENIE PREDMETU

Hodnotenie a klasifikácia žiaka je súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Bude realizovaná v súlade s Metodickými pokynmi č.22/2011 od 1.5. 2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje priebežné a celkové hodnotenie a to nasledovným spôsobom:

priebežné hodnotenie sa uskutočňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov prejavov žiaka na vyučovacích hodinách, má hlavne motivačný charakter; učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho aktuálny psychický i fyzický stav, rešpektuje sa výkonový štandard a kľúčové kompetencie v jednotlivých oblastiach, používajú sa sumatívne aj formatívne hodnotenie žiaka. Pri hodnotení sa uplatňuje voči žiakom primeraná náročnosť pričom sa budú zohľadňovať ich individuálne osobitosti. Cieľom je dôraz na nonkognitívnu zložku výchovno-vzdelávacieho procesu s dôrazom na sebauvedomovanie, sebavýchovu a sebareflexiu osobnosti žiaka a kultivovanie jeho citu, porozumenia a solidarity pre ochranu prírody i kultúrnych hodnôt. Dôležitou súčasťou je utváranie vlastných postojov prostredníctvom rozmanitých činností.

celkové hodnotenie žiaka sa uskutočňuje na konci prvého polroka a na konci druhého polroka školského roka; a vyjadruje objektívne zhodnotenie úrovne vedomostí, zručností a návykov žiaka v danom vyučovacom predmete.

Hodnotiace portfólio :

Povinné :

- ústne odpovede
- 4 písomné testy(vstupný test -teória nôt, sláčikové a dychové hud. nástroje, dopĺňanie taktov, vyjadrovacie prostriedky hudby, klasifikácie hud. nástrojov, jednotlivé hudobné formy)
- zapájanie sa do tvorivých aktivít
- 1 didaktický záverečný test

Nepovinné :

- propagačný materiál - projekt
- aktuality týkajúce sa učiva
- prezentácie
- účasť na speváckych, tanečných a pod. súťažiach
- účasť v speváckom zbore

Systém kontroly a hodnotenia žiakov pri verbálnej komunikácii – kritéria hodnotenia

Pri **verbálnej komunikácii** kontroly úrovne osvojenia poznatkov uprednostňovať prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo určenia konkrétneho žiaka učiteľom / na predchádzajúcej hodine /. Pri verbálnej kontrole zisťovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu. – **hodnotiť známku**. Kritériá hodnotenia sú vypracované v súlade s kompetenciami.

Učiteľ u žiaka hodnotí **primerane veku**:

a) priebeh vytvárania postojov:

- záujem o hudobné činnosti a o hudobné umenie v rámci edukačných úloh,
- schopnosť spolupracovať pri kolektívnych hudobných prejavoch a edukačných úlohách,
- schopnosť posúdiť svoj výkon (hudobné prejavy a vedomosti) a výkon spolužiakov,

b) priebeh získavania zručností a spôsobilostí:

- žiak spieva na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom, pritom využíva získané spevácke, intonačné a sluchové zručnosti a návyky,
- orientácia v grafickom zázname jednohlasnej melódie,
- hra a tvorba jednoduchých rytmických sprievodov k piesňam na detských hudobných nástrojoch a hrou na telo,
- orientácia v znejúcej hudbe na základe dominujúcich výrazových prostriedkov hudby a ich funkcií,
- pochopenie veku primeraných hudobných diel a schopnosť zážitky verbalizovať a zdôvodniť,
- integrácia a transfer hore uvedených zručností a spôsobilostí pri realizácii hudobnodramatických činností,
- aktivita a prístup k hudobným činnostiam a k poznávaniu umenia,

c) priebeh získavania hudobných vedomostí:

- vedomosti z oblasti hudobnej kultúry a prvkov hudobnej nauky súvisiacich s preberanými edukačnými úlohami,
- poznanie najvýraznejších slovenských folklórnych regiónov, ich typické piesne a tance, slovenské zvykoslovie.

Systém kontroly a hodnotenia žiakov v písomnej forme – kritéria hodnotenia:

Písomnou formou kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov prostredníctvom testu na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém v časovom limite 15 - 20 min v rozsahu 10 - 20 otázok zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu. Hodnotenie známkou na základe percentuálnej úspešnosti podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

- 100% - 90% 1 (výborný)
- 89% - 75% 2 (chválitebný)
- 74% - 50 % 3 (dobrý)
- 49% - 25% 4 (dostatočný)
- 29% - 0% 5 (nedostatočný)

Stupeň hodnotenia	Opis kritérií
Výborný	<p>Žiak spĺňa kritériá (a – c) na vynikajúcej úrovni:</p> <ul style="list-style-type: none">• je usilovný, vytrvalý, pracuje primerane svojmu veku, prevažne samostatne, tvorivo a pohotovo uplatňuje osvojené zručnosti, vedomosti, návyky v úlohách,• úspešne ich rozvíja v skupinovom a individuálnom prejave,• dokáže vyjadriť veku primerané postoje, názory na hudobné umenie,• má aktívny záujem o hudobné umenie,• individuálny spev nie je podmienkou, pokiaľ sa úspešne a aktívne realizuje v ostatných hudobných činnostiach, <p>Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.</p>
Chválitebný	<p>Žiak spĺňa kritériá:</p> <ul style="list-style-type: none">• je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý,• menej využíva svoje schopnosti v individuálnom a kolektívnom prejave,• potrebuje sústavnú pomoc učiteľa, <p>Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a</p>

	<p>vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.</p>
Dobry	<p>Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.</p>
Dostatočný	<p>Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.</p>
Nedostatočný	<p>Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.</p>

Výtvarná výchova

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Výtvarná výchova je predmet, na ktorom žiaci prostredníctvom výtvarných činností spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu). Všetky ostatné didaktické formy ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a podobne sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok, diskusií).

Ťažiskom je práca žiakov s výtvarnými materiálmi, technikami a nástrojmi (od ceruzky až po fotoaparát a počítač). Zahŕňa tvorbu od vymyslenia nápadu (čo chcú žiaci vytvoriť), cez nachádzanie formy (ako to vyjadriť), až po realizáciu (schopnosť previesť nápad a formu v materiáli prostredníctvom výtvarnej techniky). Prostredníctvom tohto procesu sa jednak zvyšuje gramotnosť žiakov – schopnosť rozumieť vizuálnym znakom na základe vlastnej skúsenosti, jednak sú uvádzaní do znalosti rôznych foriem súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Žiaci touto formou získavajú dôležité kompetencie porozumenia reklame, filmu a videu, dizajnu, architektúre, fotografiám, obrazom a objektom, ktoré ich obklopujú a vytvárajú „obraz sveta“.

2. CIELE PREDMETU

Hlavný cieľ predmetu:

Žiaci sú prostredníctvom aktívnych činností uvádzaní do vizuálnej kultúry a komunikácie – na úrovni poznania i vlastného vyjadrovania.

Žiaci

- Spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení- výtvarného umenia, fotografie, dizajnu, architektúr, videa a filmu, rozumejú im a získavajú základnú gramotnosť v ich používaní,
- Rozvíjajú si pozorovacie schopnosti, schopnosti reagovať na vizuálne podnety a výtvarne ich spracovávať,
- Rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- Spoznajú a slovne pomenujú (výraz), formu, námet umeleckých diel a svoj zážitok z nich výtvarne interpretujú,
- Poznávajú vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce smery moderného a súčasného umenia a historické slohy,
- Osvojujú si primerané kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá; cez zážitky aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel sú uvádzaní do poznávania

hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií a na úrovni aktuálneho myslenia a interpretácie.

ROZVÍJAJÚCE KOMPETENCIE

Žiak by mal mať po absolvovaní nižšieho sekundárneho vzdelaniatieto vedomosti, zručnosti a postoje:

a) vedomosti:

- vo výtvarnej výchove je väčšina vedomostí získavaná a zároveň overovaná prostredníctvom praktických činností žiaka; časť vedomostí o výtvarnom umení a vizuálnej kultúre sa utvára počas motivačnej, expozičnej a diskusnej časti vyučovacej jednotky a je podporená vizuálnymi materiálmi (edukačné DVD, knihy, časopisy).

b) formálne zručnosti:

- vyjadrovacie zručnosti, ktoré predstavujú základy znalostí vyjadrovacích prostriedkov (jazyka) vizuálnych umení (gramotnosť v oblasti vizuálnej kultúry).

Žiak dokáže:

- zvládnuť základy proporčnej stavby zobrazovaného predmetu (výška a šírka, pomer hlavných častí),
- dokázať vybrať časť videnej skutočnosti za účelom zobrazenia – záber (fotografia, film, komiks), rám, pohľad (obraz), charakteristický tvar (plastika),
- hrať sa s jednoduchými animačnými trikmi, kamuflážou a napodobneninou (filmový trik, kulisa, maskovanie, mimikry),
- vytvárať formálne série z jedného motívu a jednoduché variácie motívu,
- vyjadriť sa základnými technickými postupmi kreslenia, maľovania, jednoduchých grafických techník, fotografovania, priestorového vytvárania objektu, plastiky a skulptúry,
- vytvoriť základný rozvrh architektonického tvaru a priestoru, kresbu jednoduchého dizajnérskeho návrhu,
- tvorivo používať vybrané médiá, vyjadrovacie prostriedky, nástroje a techniky komponovať a štylizovať – prostredníctvom toho vedieť vyjadriť vlastné nápady a koncepty,
- vo svojom vyjadrovacom procese spracovať charakteristické podnety z prostredia svojej obce (regiónu), svojho sociálneho prostredia,
- vo svojom vyjadrovacom procese spracovať charakteristické podnety rôznych (vybraných) tendencií umenia 20. st. až po súčasnosť,
- vo svojom vyjadrovacom procese (výtvarnom, hudobnom, literárnom) spracovávať podnety z iných predmetov.

c) technické zručnosti:

Žiak dokáže:

- zvládnuť narábanie s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixy, uhlík, drevko, rydlo, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.),
- kresliť prostredníctvom linky a šrafovania, tieňovania,
- zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palete i na obraze; vyfarbovať tvar, plochu viacerými spôsobmi prostredníctvom štetcového rukopisu (napr. šrafúra, pointilizmus, roztieranie, zapúšťanie),
- zvládnuť konštrukčno-technické úkony s materiálmi (krčenie, zohýbanie, trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie a pod.), spájanie materiálov v koláži a v asambláži (vkládanie, lepenie, spínanie, viazanie, drôtovanie a pod.),
- zvládnuť techniku konštrukcie vonkajšieho tvaru – balenie (paketát), obliepanie, obväzovanie, odrôtovanie,
- zvládnuť jednoduché techniky otláčania (frotát, dekalk, monotypia, papierorez, sádrorez linorez a pod.),
- zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov, otláčania do modelovacej hmoty a jednoduchého odlievania reliéfu do sadry,
- zvládnuť techniku skladania a spájania priestorových tvarov do asambláží,
- zvládnuť základné grafické operácie na počítači.

d) mentálne spôsobilosti:

- rozvoj schopností a získavanie zručností v oblasti vnímania skutočnosti a prežívania zážitku, vyjadrovania fantázie, predstáv a nápadov (vlastných koncepcií), rozumového posudzovania, konvergentného a divergentného myslenia.

Žiak dokáže:

- vedieť odôvodniť výber časti alebo prvkov zobrazovanej skutočnosti (čo zobrazit') alebo hľadiska (dôležité – nepodstatné, zaujímavé – nezaujímavé),
- chápať niektoré spôsoby notácie (mapa, partitúra, plán) ako výtvarný spôsob vyjadrovania skutočnosti,
- vnímať a analyticky porovnávať charakter okolitej krajiny, svojej obce, svojho bydliska s inými typmi krajín, architektúr – uvedomiť si a výtvarne reflektovať špecifiká svojho kultúrneho a fyzického prostredia (charakteristické prvky obce, mesta; pamiatky) ...,
- uvedomovať si možnosti výtvarného vyjadrenia niektorých podnetov prírodovedy (napr. premeny látok, váhy, zmeny skupenstva, magnetizmu, páky), geometrie, (tvarov, povrchov, línií, bodov, obsahov) matematiky (počtu, množín, sčítania, odčítania, násobenia, delenia) ...,
- pokúšať sa o charakterizáciu seba samého, o vyjadrenie svojich typických znakov, o vlastnú ikonografiu, erb, značku, logo.

e) postoje:

- hlavnou kompetenciou v oblasti postojov je a priori tvorivý prístup– žiak je vedený k tomu, aby pri každej edukačnej téme volil svoje vlastné, teda autentické riešenie, a postupne formuloval svoj estetický (vkusový) i hodnotiaci názor. Formovanie takéhoto prístupu je dôležitým momentom výučby, ktorý vyvažuje prevažne propozičné a konvergentné myslenie formované väčšou časťou kurikula.

U žiaka sa sformovali tieto postoje:

- otvorenosť voči experimentovaniu s farbou, hmotou, tvarom, technikou, postupom, motívom a témou,
- otvorenosť voči hľadaniu analógií (tvarových, materiálových, výrazových),
- v nižších ročníkoch spontánne výtvarné riešenia,
- náklonnosť k uvedenému hľadaniu vlastných riešení, odklon od vyjadrovacích schém – inovovanie grafických stereotypov na základe podnetov fantázie a (primerane veku) vlastného názoru (myslenia),
- tolerancia voči rôznym typom vyjadrovania, vkusu iných ľudí,
- aktívny prístup ku svojmu prostrediu, citlivá reflexia jeho hodnôt – jeho poznávanie a pretváranie.
- vyjadriť a vyhodnotiť štýl ľudí ktorých obdivuje (považuje za svoj vzor) a porovnať ich so svojím štýlom,
- hľadať vlastné cesty sebavyjadrenie; budovania vlastného vkusu a tváre (imidžu),
- spolupracovať pri realizácii vlastných konceptov a zosúladiť ich s ponímaním iných žiakov.

3. VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5.ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>Výtvarné vyjadrovacie prostriedky</p> <ul style="list-style-type: none">➤ použiť výrazové možnosti rôznych kvalít čiar, tvarov, plôch – povrchov, farieb a farebných kombinácií,➤ usporiadať rôzne prvky do kompozície.	<p>Pozitív a negatív na ploche – šablóny z obrysového tvaru (figúra, predmet).</p> <p>Dynamické zobrazenie pohybu opakovaním obrysového tvaru</p> <p>Pozitív a negatív v priestorovom tvare: otláčanie predmetov do mäkkej modelovacej hmoty (figuratívna alebo abstraktná</p>

<p>Možnosti zobrazovania videného sveta</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ nakresliť približné tvary a proporcie pozorovaných predmetov, ➤ vymodelovať približný tvar videného predmetu <p>Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ použiť geometrizáciu tvarov (v maľbe, alt. v kresbe zátišia, krajiny alebo portrétu), ➤ vytvoriť fantastickú kompozíciu skladaním rozmanitých tvarov, ➤ slovne opísať kubistické dielo, ➤ slovne opísať surrealistické dielo. <p>Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ pomenovať typické prvky mozaiky, ➤ tvorivo použiť (transformovať) princíp mozaiky. 	<p>kompozícia) – odlievanie do sadry</p> <p>Základné proporcie predmetov</p> <p>Analytické pozorovanie predmetov (celok a časti)</p> <p>Kreslenie predmetu podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií);</p> <p>Vyjadrenie približného tvaru a modelácie tieňovaním, šrafovaním, lavírovaním</p> <p>Modelovanie tvaru predmetu podľa videnej skutočnosti s dôrazom na základy výstavby proporcií (budovaných od geometrických tvarov k približnej modelácii predmetu), viacpohľadovosť plastického tvaru</p> <p>Geometrizácia tvarov predmetov (napr. zátišie) kompozícia (obraz) z takto „rozložených“ predmetov – kubistický princíp</p> <p>Fantastické kombinácie tvarov (napr. častí predmetov, ľudských a zvieracích postáv ...)</p> <p>Furrealistické umenie kubistické umenie</p> <p>Porovnanie zobrazujúceho a nezobrazujúceho (abstraktného) umenia</p> <p>Mozaika (z papiera alebo rôznych materiálov) alebo maľba (vlastný motív žiaka, formálna inšpirácia z dejín umenia)</p> <p>Umenie neskorej antiky – mozaiky</p> <p>Byzantské umenie – ikony</p> <p>Uvedenie do dobovej situácie – príbeh umelca neskorej antiky (Byzancie), ranokresťanské</p>
---	--

<p>Škola v galérii</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vymenovať typické znaky vybraných druhov umenia, ➤ vymenovať druhy výtvarného umenia. 	<p>umenie</p> <p>Výtvarná interpretácia vybraného umeleckého diela podľa videnej reprodukcie (alebo diela v galérii)</p> <p>Výtvarné dielo (o rozmeroch, autorovi, dobe vzniku, technike, námete)</p> <p>Orientácia v galérii (príp. virtuálnej galérii) – vyhľadávanie diel, ich slovná interpretácia</p> <p>Možnosti prezentácie umenia: galéria, múzeum, výstava, vernisáž, knihy a časopisy o umení</p> <p>Druhy výtvarného prejavu: obraz, socha, grafika, objekt, inštalácia</p>
<p>Podnety architektúry</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ charakterizovať exteriér a interiér v architektúre, ➤ výtvarne vyjadriť vlastnú predstavu ľubovoľného architektonického priestoru. 	<p>Odvodzovanie priestoru od postavy človeka a jeho pohybov v ňom – tvorba priestorových modelov odrážajúcich tvar alebo funkciu napr. proporcií postavy, pohybov, polôh tela pri rôznych činnostiach</p> <p>Modely „schránok“ na bývanie, na pohyb pre človeka alebo pre živočíchov</p> <p>Návrh zariadenia vlastného priestoru (napr. brlôžtek, jaskyňa, hniezdo, nora, detská izba, karavan, trieda, spálňa)</p> <p>Exteriér a interiér</p>
<p>Podnety fotografie</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ poznať základné úkony fotografovania s digitálnym fotoaparátom (záber – rámovanie, približovanie – vzdďaľovanie, uloženie fotografie), ➤ využiť poznatky o výtvarných vyjadrovacích prostriedkoch pri 	<p>Základy práce s digitálnym fotoaparátom fotografia (digitálna)</p> <p>Hľadanie záberu – výsek (rámovanie) pohľadu na skutočnosť, rôzne výseky rovnakého námetu v hľadáčiku (napr. drobné predmety)</p> <p>Rôzne možnosti pohľadu na predmet (motív) - celok a detail hry s približovaním (zoomom)</p>

<p>fotografovaní.</p> <p>Podnety videa a filmu</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ poznať základné úkony pri nakrúcaní videa. <p>Elektronické médiá</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vytvoriť jednoduchú animáciu pomocou pečiatok alebo vlastnej kresby, ➤ naskenovať vlastnú kresbu (maľbu) predmet, alebo časť tela. <p>Podnety dizajnu</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vytvoriť jednoduché znaky, ➤ slovne opísať významy použitých znakov. 	<p>Rovnaký námet s rôznou expozíciou</p> <p>Režim makro uloženie a základné operácie s fotografiou v počítači vznik fotografie</p> <p>Záber (kompaktný digitálny fotoaparát alebo mobilný telefón, videokamera) veľkosť, kompozícia a dĺžka záberu, uhol pohľadu, osvetlenie, farebné naladenie</p> <p>Voľba témy, výber/príprava scény a aktérov, vyjadrenie miesta</p> <p>Spájanie záberov a obrazov (sekvencia, statický záber), plynutie času základné pojmy a ich praktické ozrejmienie, prostredníctvom výtvarných činností</p> <p>Informácie o vzniku filmu (ukážky prvých filmov)</p> <p>Animácia (digitálne pečiatky, nástroj priesvitka, fázy animácie pomocou digitálnej pečiatky, vytváranie a úprava fáz animácie, kompozícia v animácii, čas v animácii, uloženie animácie)</p> <p>Pohyby a procesy v animovanej kresbe (lineárna animovaná kresba, kolorovaná lineárna animovaná kresba)</p> <p>Skenovanie a uloženie naskenovaného obrázka nástroje v počítačovom programe</p> <p>Zásady tvorby, znaku a značky návrh loga, značky, (pre udalosť, firmu, klub, obec, výrobok), alebo návrh ex libris pre svoje knihy (možnosti zapojenia písmena, ornamentu, geometrického tvaru, vymysleného znaku)</p> <p>Alternatívne návrh obalu (škatule) na konkrétny predmet s použitím loga, značky</p>
---	---

Tradície a podnety remesiel

- modelovať nádoby podľa vlastného návrhu,
- vytvoriť ornamenty s tradičnými prvkami,
- navrhnuť svojské ornamenty.

Výtvarné reakcie (inšpirácie, interpretácie, kombinácie) na rôzne typy regionálnych ornamentov alebo ornamentov rôznych kultúr

Aplikácia a aktualizácia navrhnutého ornamentu (napr. na súčasný úžitkový predmet, časť odevu, žiakom vymodelovaný predmet)

Podnety hrnčiarstva návrh a modelovanie nádoby (príp. novotvaru), z mäkkej modelovacej hmoty použitie rôznych spôsobov povrchovej úpravy (napr. vlys, špagátová technika, vryp)

Možnosti farebnej úpravy a aplikácie dekoru/ornamentu možnosti odrôtovania tvaru mäkkým drôtom stručná história hrnčiarstva a drotárstva

Synestetické podnety

- vytvoriť svojský zápis hudby.

Grafická partitúra: zápis hudby (do notovej osnovy alebo do vlastného vymysleného systému) prostredníctvom zobrazovacích znakov, vlastných grafických symbolov, geometrických tvarov, koláže, asambláže z predmetov... (dôraz na význam, tvar znakov, ich farbu, ich umiestnenie)

Pokus o zvukovú interpretáciu

Podnety poznávania sveta

- výtvarne zareagovať na témy dejepisu alebo zemepisu.

Výtvarné hry s problematikou dejepisu a /alebo zemepisu (napr. mapa/cestovný poriadok/orientačná schéma svojej biografie – dejepisu svojho života alebo života predkov, symboly pre jednotlivé udalosti; alebo trojrozmerné zobrazenie historickej udalosti – možnosť kolektívnej práce)

Reflexia dobového dizajnu, módy, dopravných prostriedkov (napr. doby mladosti svojich rodičov, starých rodičov, prastarých rodičov – podľa ukážok)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6.ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>Výtvarné vyjadrovacie prostriedky</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ kresbou vyjadriť základné vzťahy predmetov v priestore, ➤ vyjadriť vzťahy farieb v priestore pri zobrazovaní exteriéru (krajiny) <p>Možnosti zobrazovania videnej sveta</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjadriť približné proporcie pri kreslení postavy, ➤ vyjadriť približné proporcie pri modelovaní postavy. <p>Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznať princípy op-artu a kinetického umenia, nachádzať súvislosti a rozdiely medzi rôznymi umeleckými štýlmi. <p>Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznať typické znaky gotického umenia a architektúry, ➤ tvorivo použiť (transformovať) historický motív. 	<p>Mierka a proporčné vzťahy</p> <p>Operácie s mierkou zobrazovania: zmenšovanie – zväčšovanie, vzd'arovanie – približovanie</p> <p>Pozorovanie vzťahov podľa skutočnosti</p> <p>Operácie s proporciami: približný pomer častí videnej a kreslenej predlohy</p> <p>Farebné budovanie priestoru v obraze : blízkosť a vzdialenosť</p> <p>Proporcie postavy (človek, zviera)</p> <p>Analytické pozorovanie postavy</p> <p>Kreslenie postavy podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií, pohybu)</p> <p>Modelovanie postavy podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií, častí vo vzťahu k celku, pohybu)</p> <p>Op-art: inšpirácia vybraným princípom op-artovej tvorby (mihotavý efekt, ilúzia priestorovosti, svetelný a farebný kontrast, séria, mriežka, ...)</p> <p>Kinetické umenie: jednoduchý kinetický objekt</p> <p>Optické klamy, ilúzie a dvojznačné zobrazenia</p> <p>Gotické umenie a architektúra (katedrála, hrad, odev)</p> <p>Uvedie do dobovej situácie – hra na umelca gotiky</p> <p>Výtvarná interpretácia dobovej výtvarnej formy (napr. vitráž z papiera alebo rôznych materiálov)</p>

Škola v galérii

- slovne interpretovať subjektívny dojem zo zmyslového (synestetického) vnímania umeleckého diela.

Podnety architektúry

- rozlíšiť prvky a funkcie častí zástavby mesta alebo dediny,
- vytvoriť jednoduchý plán usporiadania urbárneho celku (mesto, dedina, osada, časť) podľa svojej predstavy.

Podnety fotografie

- nafotografovať inscenovanú situáciu,
- využiť poznatky o výtvarných vyjadrovacích prostriedkoch pri fotografovaní.

Podnety videa a filmu

- pomenovať vzťah obrazu a zvuku vo videu alebo vo filme z hľadiska výrazu

Elektronické médiá

- vytvoriť koláže z vlastných digitálnych kresieb, fotografií malieb alebo písma,
- vytvoriť varianty digitálneho

– vlastný motív žiaka, alebo knižná iluminácia, návrh gotického rytierskeho brnenia, odevu a pod.)

Vnímanie výtvarného diela (v galérii alebo podľa reprodukcie)- reakcie rôznych zmyslových modalít; obraz pre päť zmyslov (vcítanie sa do diela na základe jeho pozorovania; priradovanie chuti, vône, zvuku a hmatového pocitu – farbe tvaru, povrchu, svetlosti, motívu) interpretácia vybraného výtvarného diela na základe synestetického vnímania (napr. čo zobrazuje abstraktné umenie?)

Urbanizmus: nadhľad, pôdorys, plán

Plán mesta (dediny), štruktúra zón, doprava, uzly; vzájomné vzťahy, vzťah ku krajine

Porovnanie: mesto a dedina

Fantastické priestory, fantastické funkcie, utópia

Inscenovaná fotografia

Práca s materiálmi – príprava inscenovaného prostredia (inštalácie), fotogenetického terénu (napr.z papiera, plastelíny, rôznych priehľadných a polopriehľadných materiálov), využitie povrchov (textúr)

Umiestnenie predmetu v inscenácii

Osvetlenie, nasvietenie s farebným svetlom

fotografovanie z rôznych uhlov pohľadu – celok, detail

vzťah obrazu a zvuku vo videu a filme

<p>obrazu pomocou operácií v počítačovom programe.</p>	<p>ozvučenie krátkej ukážky (experimentovanie s ozvučením s použitím vybraného obrazu a zvuku v počítačovom programe)</p>
<p>Podnety dizajnu</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ navrhnuť odevy alebo doplnky podľa svojich predstáv, 	<p>hudba, hlas a ruchy</p> <p>digitálna úprava farieb obrazu</p>
<p>Tradície a podnety remesiel</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ tvorivo variovať tradičnú techniku. 	<p>digitálna úprava svetlosti, sýtosti, kontrastu farieb; rozostrenie, zaostrenie, voľná transformácia</p> <p>digitálne filtre, farebné filtre, krivky farieb</p> <p>digitálna obrazová koláž/koláž z obrazu a písma</p>
<p>Synestetické podnety</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ použiť zvukové vlastnosti materiálov a objektov 	<p>odevný dizajn</p> <p>odev, časť odevu, doplnok</p> <p>história odievania</p> <p>odevný dizajn</p>
<p>Podnety poznávania sveta</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ výtvarne reagovať na témy biológie. 	<p>podnety košíkárstva</p> <p>pletenie objektu z prútov (napr.papier, kartón, bužírka, drôt, drevo,...)</p> <p>výtvarné reakcie na tradičné formy (architektúry odevov, jedál, zvykov, ...)</p> <p>objekt vydávajúci zvuk – hudobno-vizuálny nástroj, ozvučené povrchy (textúry: napr. vrúbkovaný papier, plech,...)</p> <p>zvuková performancia s vlastnými zvukovými objektmi (nástrojmi vydávajúcimi zvuky, ruchy, šumy)</p> <p>zvukové objekty, sutorské a hudobné nástroje</p> <p>podnety biológie: výtvarné interpretácie</p>

	<p>prírodných štruktúr (napr. makrosnímky rastlinných a živočíšnych tkanív, minerálov, pozorovanie mikroskopom, röntgenové snímky, snímky geologických vrstiev, kryštálov, tepelné snímky povrchu Zeme, kozmické snímky, pozorovaná štruktúra listov....)</p>
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7.ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>Výtvarné vyjadrovacie prostriedky</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vytvoríť rôzne typy kompozície zo zvolených prvkov. <p>Možnosti zobrazovania videného sveta</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zobraziť jednoduché priestorové vzťahy v perspektíve. <p>Podnety výtvarného umenia</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznať podstatné znaky umenia pop-artu, ➤ pomenovať súvislosti a rozdiely medzi vybranými umeleckými štýlmi. <p>Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ poznať typické znaky renesančného maliarstva, sochárstva a architektúry, ➤ rozpoznať typické prvky vybraných umeleckých slohov – 	<p>poriadok a chaos – usporadúvanie prvkov v kompozícii</p> <p>náhodná a konštruovaná zostava kompozícia symetrické – asymetrické usporiadanie, rytmus – arytmia, zámerná – náhodná kompozícia (automatizmus, improvizácia, neporiadok), geometrická a lyrická abstrakcia, akčná maľba</p> <p>zobrazovanie priestoru lineárna perspektíva pozorovanie a konštrukcia interiér zobrazenie architektonického tvaru v krajine – exteriér lineárna kresba kolorovanie renesančné zobrazenia perspektívy(F. Brunelleschi, Massacio, P. della Francesca, L.da Vinci...)</p> <p>dadaizmus a pop-art (obrazy, objekty, asambláže) dadaistický text, dadaistický objekt ready-made - kompozícia z nájdeného predmetu pop-art – výtvarné hry s reklamou(ikonografia každodennosti, masmédií, reklamy), zväčšeninou, zmnožením, materiálou zmenou(napríklad mäkká plastika) nový realizmus (dekoláž, konkrétna poézia, kompresia, akumulácia...)</p> <p>renesančné umenie (maliarstvo, sochárstvo, technické návrhy, architektúra) výtvarné reakcie žiakov (napr. renesančná móda, doplnky, stroje, stavby...) uviedenie do dobovej situácie – príbeh renesančného umelca</p>

<p>ich súvislosti a rozdiely</p> <p>Škola v galérii</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ slovne a výtvarne interpretovať videné výtvarné dielo. <p>Podnety architektúry</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlíšiť charakteristické funkcie architektonického priestoru, ➤ rozlíšiť výraz architektonického priestoru, ➤ nakresliť návrh architektúry vybraného typu <p>Podnety fotografie</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ použiť pri fotografovaní vhodnú expozíciu a režim. <p>Podnety videa a filmu</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ pripraviť krátky scenár a storybord videa. <p>Elektronické médiá</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ nakresliť telesá v 3D programe, ➤ vytvoriť vlastnú kompozíciu spájaním 3D telies v grafickom programe. <p>Podnety dizajnu</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ navrhnuť tvar úžitkového predmetu. 	<p>slovo a obraz (porovnanie slovného opisu a zobrazenia toho istého motívu)</p> <p>výtvarná interpretácia umeleckého diela podľa slovného opisu inej osoby a podľa vlastného videnia diela v galérii (alebo reprodukcie) vlastný opis (námetu, témy, príbehu výtvarného diela v galérii - na reprodukcii)</p> <p>návrhy architektúr s rôznou funkciou a účelom charakteristika členenia, tvaru a výrazu funkcie architektonického priestoru: priestor pre sústredenie, učenie sa, výtvarné činnosti, pohyb, odpočinok ...; spoločný a súkromný priestor, sviatočný (posvätný) a všedný priestor, vonkajší a vnútorný priestor</p> <p>výraz architektonického priestoru:(napr. stiesnený, smutný, chladný, intímny, príjemný, veľkolepý, slávnostný, veselý...)</p> <p>typy architektonických priestorov</p> <p>fotografovanie krajiny, premeny denného svetla formát, výrez, približovanie, detail a celok ukážky krajinárskej fotografie</p> <p>scenár, príprava videa, klipu (námet, akcia, dej) rozkreslenie kľúčových scén – storybord návrh postáv (výzor, kostým) návrh filmovej scény, kostýmu ku scenáru</p> <p>telesá v 3D programe (nástroje, Rectangle, Circle, Move, Copy, Push/Pull, Select, Line, Arc, Eraser, Zoom, PaintBucket)</p> <p>kompozície z kvádrov, kociek a valcov, alebo architektúra</p> <p>kopírovanie, spájanie, telies</p> <p>vyfarbovanie telies a priradovanie textúr</p> <p>ukladanie modelov do formátu skp</p> <p>export do formátu jpg</p> <p>návrh dizajnu výrobku (napr. automobil, bicykel, domáci spotrebič, počítač, športové náradie ...)</p> <p>tvar vo vzťahu k funkčnosti a vizuálnej zaujímavosti</p> <p>dizajn výrobkov a transportdizajn (dizajn</p>
--	--

<p>Tradície a podnety remesiel</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ výtvarne interpretovať vybrané typické zvyky alebo pamiatky svojho regiónu. <p>Synestetické podnety</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ výtvarne vyjadriť subjektívnu vizuálnu predstavu chuťového vnemu. <p>Podnety poznávania sveta</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vytvoriť grafické znázornenie gramatických pojmov alebo vzťahov, ➤ porovnávať súvislosti, vzájomné vzťahy medzi výtvarnými znakmi (zobrazovacími) a slovami. 	<p>dopravných prostriedkov) legends a história regiónu (obce, sociálnej skupiny) pamiatky regiónu a ich príbehy miestne zvyky miestne remeselné tradície, ich história výtvarná interpretácia regionálnych legiend, histórie, pamiatok, remeselných tradícií vyjadrenie chutí výtvarnými prostriedkami (zobrazujúcim alebo abstraktným spôsobom) koreniny, bylinky, čaje, jedlá a ich farebné (tvarové, materiálové, gestické ...) vyjadrenie</p> <p>výtvarné interpretácie gramatických tvarov (napr. slovných druhov, vetných členov, homoným, synonym, opozít ...) priradovanie výtvarných znakov ku slovám vizuálna poézia (náhrada slov grafickými znakmi, obrazmi, fotografiami, prírodninami alebo objektmi alt. predmetmi) <i>pozn. téma súvisí s tematickými celkami: podnety výtvarného umenia (dadaizmus)</i></p>
---	--

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP na príslušný vzdelávací predmet. <https://www.minedu.sk/data/att/7506.pdf>

5. STRATÉGIE VYUČOVANIA

Vyučovanie VYV je programovaný a riadený proces v ktorom ale učiteľ iniciuje, rešpektuje a podporuje nápady a individuálne riešenia žiaka.

Východiskami tohto procesu sú:

a) činnosti žiakov, ktoré vychádzajú z myšlienkových, formálnych a technických procesov výtvarných a vizuálnych umení. Sú založené na súčasnom stave poznania vizuálnej kultúry;

b) témy/námety/obsahy zobrazovania, ktoré majú svoj dôležitý antropologický a kultúrny charakter;

VYV predstavuje v rámci obsahu vyučovania jedinečnú možnosť tematizovať Základné antropologické koncepty:

- koncepty časopriestoru (čas, priestor, pohyb, mierka, hĺbka, výška, šírka),
- kultúrne archetypy vyjadrovania prírody (živly, prírodné polarities...),
- kategórie estetického prežívania (krása, škaredosť, neurčitost', drsnosť, jemnosť ...),
- kategórie uvedomovania si osobnej a kultúrnej identity (ja, iný, cudzinec, priateľ, postihnutý...; kultúrne rozdielnosti vo vizuálnom vyjadrovaní sveta),
- kategórie afektivity (radosť, bolesť, smútok, náladu ...).

Témy ponímame z hľadiska:

- osobnosti a veku žiaka,
- edukačných cieľov,
- kultúrno-spoločenskej reality.

Žiak spracováva mentálne i formálne symboly, ktoré vizuálne vyjadrujú jeho predstavy a fantazijné koncepty, alebo sa odvolávajú na javovú stránku sveta. Na rozdiel od iných predmetov, ktoré sa zaoberajú niektorými z týchto tém, výtvarná výchova angažuje osobnosť žiaka v inom zmysle – neučí sa o nich, ale vyjadruje ich, hľadá spôsob ich vyjadrenia. To kladie vyššie nároky na senzomotorické a afektívne ciele predmetu a tým dopĺňa predmety v ktorých prevažuje kognitívny cieľ.

c) v reflexii diel výtvarného umenia dizajnu, architektúry, filmu a videa. V nižšom sekundárnom vzdelávaní sa zvyšuje dôraz na poznávanie a veku primeraný rozbor diel vizuálnej kultúry, jednak kľúčových diel reprezentujúcich historické epochy a kultúry, jednak diel reprezentujúcich súčasné tendencie vizuálnych umení.

6. UČEBNÉ ZDROJE

- ČARNÝ Ladislav: Výtvarná výchova pre 5. ročník ZŠ. Bratislava: Združenie Educo, 2009.
- ČARNÝ Ladislav: Výtvarná výchova pre 6. ročník ZŠ. Bratislava: Združenie Educo, 2010.
- ČARNÝ Ladislav: Výtvarná výchova pre 7. ročník ZŠ. Bratislava: Združenie Educo, 2011
- Výtvarné námety, obrazy a vzorové podklady z internetu.

7. HODNOTENIE PREDMETU

V rámci novej koncepcii vyučovania výtvarnej výchovy na ZŠ, zavádzame v rámci obsahovej prestavby školstva spôsob hodnotenia a klasifikácie žiaka známami. V súvislostiach civilizácie, v ktorej žijeme, hrá hodnotenie dôležitú úlohu. Predstavuje spätnú väzbu prostredia, ktorá symbolizuje jeho názor na kvalitu a význam hodnoteného faktu. Týmto aktom zároveň zaraďuje hodnotený fakt medzi veličiny, ktoré stojí za to hodnotiť, ktoré sú pre dané prostredie (spoločnosť) hodnotou. Myšlienka nehodnotiť výchovy

vychádzala – podľa nášho názoru – z mylnej predstavy, ktorá redukovala hodnotenie na kvantitatívne meranie výkonu. To, samozrejme, nie je možné uplatniť na etické postoje, oblasť názorov o svete, tvorivosť ani estetické posudzovanie. Oblasť prežívania, interpretácie sveta a umeleckého vyjadrovania predstavuje hodnoty, ktoré sú v takej miere viazané na individuálne vlastnosti a podmienky jednotlivca, že možnosť ich kvantifikácie a objektivizácie je obmedzená. Napriek tomu, citlivé rozlíšenie, pomenovanie a uznanie týchto hodnôt je pre ich nositeľa a jeho osobnostný vývoj veľmi dôležité. Proces hodnotenia je podstatnou súčasťou výchovy aj vzdelávania. Nehodnotenie predmetu, resp. uvedenie vo vysvedčení slovom absolvoval, znamená vzdať sa dôležitého výchovného aspektu vzdelávania. Nehodnotenie predmetu môže tiež znamenať v očiach žiaka i verejnosti, že ide o predmet, v ktorom nedochádza k budovaniu zásadných osobnostných hodnôt, predmet doplnkový, ktorý len dopĺňa dôležité formačné predmety. Hodnotenie každého predmetu je špecifické, pretože musí zohľadniť špecifický prínos predmetu k vzdelanostnému rastu a osobnostnej formácii žiaka.

Špecifikom výchovy prostredníctvom výtvarných činností a výtvarného vyjadrovania je, že sa v rámci jej procesu očakáva vlastný prístup žiakovi aplikácii techník, nástrojových a koordinačných zručností, ale najmä v oblasti vytvárania svojich osobných symbolických reprezentácií skutočnosti (obrazov, objektov, priestorových riešení, akčných a procesuálnych vyjadrení svojej fantázie, predstáv a reality vonkajšieho sveta). Výtvarná výchova na ZŠ je predmet, ktorý sa nenapĺňa realizáciou požadovaného programu (edukačnej úlohy), ale v ktorých je tento program len východiskom k samostatnému (tvorivému) výtvarnému vyjadrovaniu sa žiaka. Ináč by nespĺňali svoje ťažiskové poslanie: formovať mentálne štruktúry žiaka v smere aktívnej otvorenosti voči interpretáciám a vyjadrovaniu sveta a seba, orientovať žiaka k tvorivému prístupu – či v rámci sebayjadrovania, alebo riešenia zadaných úloh.

Hodnotenie má v prvom rade funkciu pozitívne motivovať žiaka a usmerniť jeho osobnostný vývoj. Tu musí učiteľ brať ohľad na jeho schopnosti, nadanie, ambície a vkus. Pri hodnotení žiaka má prednosť porovnávanie jeho výkonu s jeho predchádzajúcimi výkonmi a s nastavenými kritériami pre porovnávanie s výkonmi iných žiakov. Až v druhom rade je teda hodnotenie porovnaním v rámci skupiny žiakov (triedy). Toto porovnanie má mať najmä výchovný charakter. Pri zohľadnení osobitosti každého žiaka poskytuje obraz o rozvrstvení škály kvality prístupu, výkonu, poznania, schopnosti zaujať stanovisko a výsledku činnosti v porovnaní medzi jednotlivými žiakmi. Nehodnotíme teda len (alebo v prvom rade) výsledok činnosti (vytvorený artefakt), ale celý proces a prístup žiaka v rámci tohto procesu.

Forma hodnotenia

Ťažiskovou formou hodnotenia je osobný rozhovor so žiakom, v ktorom učiteľ žiakovi poskytne citlivú, veku primeranú, analyticky podloženú spätnú väzbu o rôznych aspektoch jeho činnosti (viď kritériá hodnotenia). Vo vzájomnej komunikácii má žiak možnosť klásť otázky alebo zdôvodniť svoj prístup. Túto formu odporúčame príležitostne kombinovať aj so sebahodnotením žiaka. Nevyhnutnou formou hodnotenia je aj škálovanie formou známok, porovnateľné so známokovaním, aké sa používa v iných predmetoch vyučovaných na škole.

Školy najmä v prvom ročníku primárneho vzdelávania používajú rôzne formy hodnotenia. Odporúčame hodnotenie výtvarnej výchovy na ZŠ primerane zosúladiť so spôsobom hodnotenia ostatných predmetov. Nie je nutné známkovať každú prácu a každý výkon žiaka. Je na voľbe učiteľa, ktoré úlohy bude hodnotiť, aby poskytli žiakovi i prostrediu dostatočný obraz o jeho kvalitách a vývoji. Odporúčame však, aby žiak bol hodnotený z úloh v rámci rozličných metodických radov, aby bola vyváženosť výkonu žiaka, nakoľko môžu byť rozdiely vzhľadom na rôznorodosť záujmov a schopností žiakov.

Kritériá hodnotenia

Učiteľ má brať ohľad na to, že výtvarný prejav súvisí s fantáziou, seba projekciou, záujmami a intímnyim svetom žiaka a že toto hľadisko sa bude prejavovať aj v jeho riešení výtvarných úloh iniciovaných učiteľom. Preto sa pri hodnotení musí vyvarovať paušálnych súdov a šablónovitých kritérií, ktoré by sa mohli necitlivo dotknúť osobnostného zamerania žiaka. Uprednostňujeme osobný, diferencovaný prístup. Predložené kritériá sú orientačné, učiteľovi poskytujú štruktúru analýzy jednotlivých hľadísk uplatniteľných na činnosť žiaka v rámci výtvarnej výchovy. Výsledok výtvarných činností (artefakt) nie je jediným predmetom hodnotenia, ale učiteľ zvažuje všetky nižšie vymenované kritériá. Výsledok výtvarnej činnosti je síce dôležitý, u žiaka naň vzniká obyčajne citová väzba – spokojnosť dieťaťa s vlastným výkonom, čo ho následne motivuje pre ďalšiu výtvarnú prácu a udržiava jeho záujem o seba vyjadrovanie. Je teda potrebné, aby učiteľ k nemu zaujímal stanovisko. Okrem neho treba hodnotiť, a niekedy aj uprednostniť, proces výtvarných činností, pretože práve v rámci tohto procesu dochádza k formácii osobnosti žiaka a k získavaniu kompetencií – k napĺňaniu cieľov výtvarnej výchovy. Kritériá hodnotenia sú vypracované v súlade s ročníkovými kompetenciami a je potrebné, aby učiteľ pri hodnotení mal tieto kompetencie a ich postupné dosahovanie na zreteli.

Učiteľ u žiaka hodnotí, primerane veku:

a) priebeh vytvárania postojov:

- prístup k činnostiam z hľadiska tvorivosti, t. j. uplatnenie vlastných inovatívnych nápadov a vlastného zamerania pri realizácii edukačnej úlohy,
- otvorenosť voči experimentovaniu, skúšanie iných, svojských riešení,
- cieľavedomosť riešení,
- záujem o činnosti v rámci edukačných úloh a prípravy pomôcok,
- schopnosť spolupracovať,
- schopnosť zaujímať stanoviská k výsledkom svojej práce a práce spolužiakov;

b) priebeh získavania zručností a spôsobilostí:

- technické zručnosti (ovládanie požadovaných nástrojov, materiálov a technických operácií s nimi),
- formálne zručnosti (vyjadrovanie sa prostredníctvom výtvarného jazyka),
- mentálne spôsobilosti na úrovni rozvoja vnímania a prežívania,
- mentálne spôsobilosti na úrovni rozvoja predstavivosti a fantázie,
- mentálne spôsobilosti na úrovni myslenia (vlastné témy, koncepcie, návrhy; schopnosť analyzovať a syntetizovať, pomenovať procesy, interpretovať zážitky);

c) priebeh získavania vedomostí:

- znalosti oblastí vizuálnej kultúry a výtvarného umenia súvisiacich s preberanými edukačnými úlohami,
- pochopenie výtvarného diela a schopnosť interpretovať ho,
- znalosť materiálov, techník, médií a procesov ich používania;

d) schopnosť realizácie výsledného artefaktu.**Stupeň hodnotenia:****Výborný:**

- žiak spĺňa kritériá (a – d) na vynikajúcej úrovni,
- žiak je iniciatívny a tvorivý vo výtvarnom vyjadrovaní, uplatňuje vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom a experimentovaniu,
- žiak dokáže vyjadriť veku primerané postoje (vkus, názor, spolupráca, individualita) v oblasti vizuálnej kultúry,
- žiak ovláda zručnosti (technické, nástrojové, materiálové) podľa požiadaviek ročníkových kompetencií na vynikajúcej úrovni,
- žiak preukazuje veku primerané mentálne spôsobilosti – na úrovni vnímania, prežívania, fantázie a predstavivosti, vytvárania vlastných koncepcií,
- žiak dokáže veku primerane pomenovať a interpretovať svoje zážitky, činnosti a ich výsledky,
- žiak preukazuje vedomosti z oblasti vizuálnej kultúry primerané edukačným úlohám (v nižších ročníkoch najmä vedomosti o materiáloch nástrojoch, základných technikách a druhoch vizuálnych umení; v sekundárnom vzdelávaní o štýloch, ťažiskových obdobiach, nosných umelcoch a médiách),
- žiak dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči tvorivým prejavom, názorom a vkusu iných,
- žiak zrealizoval artefakt primerane svojmu veku a schopnostiam.

Chváľitebný:

- žiak v podstate spĺňa kritériá 1. stupňa hodnotenia, ale je menej samostatný, ale iniciatívny a tvorivý.

Dobrý:

- žiak realizuje edukačné úlohy priemerne, chýba mu iniciatívnosť, tvorivosť, tolerancia,
- nerozširuje svoju flexibilitu, neosvojuje si nové vyjadrovacie prostriedky, podlieha predsudkom a stereotypom.

Dostatočný:

- žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, bez vlastného vkladu, s ťažkosťami aplikuje získané zručnosti a poznatky v nových oblastiach.

Nedostatočný:

- žiak nespĺňa kritériá, nemá záujem o výtvarné aktivity, neguje vyučovací proces.

Zdravie a pohyb

Telesná a športová výchova

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojuje si pohybové zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených pohybových zručností a návykov.

Dôraz sa kladie na motiváciu k pohybovej a športovej aktivite, vyzdvihnutie osobitostí žiakov a ich individuálnych predpokladov pre vykonávanie daných činností. Vzdelávací štandard má štyri základné časti: Zdravie a jeho poruchy, Zdravý životný štýl, Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť a Športové činnosti pohybového režimu. Tieto časti zohľadňujú pohybovo a zdravotne orientovanú koncepciu telesnej a športovej výchovy. Časť s názvom Športové činnosti pohybového režimu je členená na základné tematické celky a pre jednoduchšiu orientáciu učiteľa je navrhnutá odporúčaná časová dotácia atletika (15 %), základy gymnastických športov (15 %), športové hry (25 %), sezónne pohybové činnosti (15 %) a povinne voliteľný tematický celok (30 %).

V každom ročníku je povinný aspoň jeden voliteľný TC. Voliteľné TC rozširujú základné TC o pohybové činnosti, ktorých výber umožňuje rešpektovať podmienky školy, záujmy žiakov, záujmy učiteľa, miestne tradície a pod. Vyučovanie voliteľných TC musí rešpektovať plnenie cieľov telesnej a športovej výchovy a bezpečnosť pri cvičení. Obsah voliteľných TC sa využíva na doplnenie základného učiva a na motiváciu žiakov, na rozvoj ich pohybových schopností so zreteľom na skupinové záujmy, individuálne predpoklady žiakov a podmienky školy. Učiteľ môže zaradiť do plánu iba tie športové činnosti, ktoré boli súčasťou jeho pregraduálnej prípravy na vysokej škole, alebo na ktoré získal trénerské alebo cvičiteľské vzdelanie, alebo certifikát v niektorej forme ďalšieho vzdelávania učiteľov a trénerov. Ako povinne voliteľný tematický celok je možné zaradiť menej známe športové hry ako bejzbal, softbal, ringo, lakros, bedminton, florbal, a iné športy, a pohybové aktivity ako korčuľovanie, in-line korčuľovanie, snowboarding, ale i tanec, ľadový hokej a iné pohybové aktivity.

2. CIELE PREDMETU

Žiaci:

- vysvetlia účinok pohybovej aktivity na zdravie s jej aplikáciou v dennom režime,
- získajú vedomosti o potrebe pohybu ako prevencie pred civilizačnými ochoreniami,
- získajú informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a poskytnú prvú pomoc na veku primeranej úrovni,
- osvoja si zásady správnej výživy,
- vysvetlia význam využívania telovýchovných a športových činností vo svojom voľnom čase,
- vysvetlia význam aktívneho odpočinku na odstránenie únavy,
- rozvíjajú pohybové schopnosti a diagnostikujú úroveň pohybovej výkonnosti,
- osvoja si techniku a pravidlá rôznych športov a športových disciplín,
- sú motivovaní k vykonávaniu pohybovej aktivity a získajú príjemný zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti a zo športu.

3.VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Zdravie a jeho poruchy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2.stupňa základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti,✓ zostaviť a realizovať rozcvičenie pre každý tematický celok,✓ dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti,✓ aplikovať zásady bezpečnosti, dopomoci a záchranu pri cvičení,	<p>úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením</p> <p>cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordinačné, koordinačné schopnosti pre potreby každého tematického celku</p> <p>hygiena úborov</p> <p>dopomoc a záchrana pri cvičení</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ poskytnúť prvú pomoc, ✓ ohodnotiť správne držanie tela, ✓ vysvetliť účinok pohybovej aktivity na ľudský organizmus a na vyskytujúci sa zdravotný problém, 	<p>prvá pomoc pri drobných poraneniach, praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrovanie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín)</p> <p>zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela, tonizačný program na správne držanie tela</p> <p>základné poznatky z biológie človeka súvisiace a účinkom pohybovej aktivity na vlastný organizmus, redukcia nadhmotnosti, obezity</p>
---	--

Zdravý životný štýl

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť základy racionálnej výživy, ✓ charakterizovať a uplatňovať pohybové činnosti podporujúce zdravý životný štýl, ✓ charakterizovať nebezpečenstvo závislosti na návykových látkach s negatívnym dopadom na zdravie človeka, ✓ uplatňovať rôzne formy pohybovej aktivity v režime dňa, 	<p>zásady racionálnej výživy</p> <p>pohybový režim, aktívny odpočinok</p> <p>negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí</p> <p>základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.)</p>

Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti,	poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, diagnostika VMV, normy VMV, zdravotne orientovaná zdatnosť
✓ posúdiť a diagnostikovať úroveň telesného rozvoja podľa daných noriem,	poznatky o telesnom vývine a jeho diagnostike kondičná príprava, rozvoj základných kondičných a koordinačných schopností, telesné zaťaženie, meranie a vyhodnocovanie údajov o
✓ aplikovať prostriedky na rozvoj pohybových schopností,	pulzovej frekvencii kondičná gymnastika, všeobecný kondičný program, plyometrický program, základná gymnastika rebriny, lavičky, nízka kladinka, švihadlo, tyč, plná lopta, poradové cvičenia
✓ každoročne preukázať rast úrovne pohybových schopností,	skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah-sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh

Športové činnosti pohybového režimu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>✓ používať odbornú terminológiu telovýchovných činností,</p>	odborná terminológia telovýchovných a športových činností
<p>✓ charakterizovať základné športové disciplíny všetkých tematických celkov,</p>	systematika športov a športových disciplín každého tematického celku, názvoslovie telesných cvičení,
<p>✓ prezentovať optimálnu techniku preberaných pohybových zručností,</p>	technika preberaných pohybových zručností všetkých tematických celkov,
<p>✓ aplikovať pravidlá pri vykonávaní športových činností,</p>	pravidlá osvojovaných športových disciplín a športov
<p>✓ uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní rozhodcovia, organizátori, diváci,</p>	dodržiavanie fair-play, organizácia súťaží
<p>✓ uviesť príklady úspešných slovenských a zahraničných športových reprezentantov,</p>	úspechy slovenských a zahraničných športovcov na ME, MS, OH,
<p>✓ popísať význam základných olympijských myšlienok,</p>	OH, olympijská symbolika, kalokagatia, fair-play

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Atletika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ prakticky demonštrovať osvojenú techniku základných atletických disciplín,	technika atletických disciplín, základy techniky atletických činností atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, švihový a šliapavý beh, rýchly beh do 60 m, vytrvalostný beh, štafetový beh skok do diaľky, skok do výšky, hod loptičkou a granátom, vrh guľou

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Základy gymnastických športov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ popísať štruktúru gymnastických športov,	rozdelenie gymnastických športov (športová gymnastika, športový aerobik, moderná gymnastika, gymteamy) športová gymnastika prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, zostavy spoločnej pohybovej skladby
✓ prakticky demonštrovať osvojené cvičebné tvary zo športovej a modernej gymnastiky	akrobacia

moderná gymnastika,	ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej, výslednej polohy, kotúľové väzby, stojka na rukách s rôznou polohou nôh, stojka na rukách – kotúľ vpred, premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, stojkou na rukách – kotúľ vpred, podpor stojmo prehnute vzad
---------------------	---

✓ vytvoriť gymnastické kombinácie v zostave

jednotlivca alebo skupiny,

✓ zaznamenať chyby v predvedení gymnastických súťažiach,

skoky a obraty
znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo
čelne, bočne, s obratom

cvičenie na náradí a s náradím
hrazda po ramená – zostava minimálne 4
cvičebné tvary: výmyk, toč
jazdmo vpred, toč vzad alebo vpred,
prešvihy únožmo vpred, vzad,

zoskok
preskok – koza na šírku D, na dĺžku CH, kôň
na dĺžku CH: skrčka,

roznožka, odbočka
nízka kladina D (do 110 cm) – zostava
2 dĺžky náradia: chôdza,
tanečné kroky, preskok, 2 skoky,
rovnovážny cvičebný tvar, obrat

jednonožne o 180°; ľah vznesmo/kotúl
vpred, zoskok odrazom

obojnožne s roznožením čelne, skrčmo
prednožmo,
kruhy CH – kmihanie vo vise, vis vznesmo,
vis strmhlav, zhyb vo vise

moderná gymnastika

švihadlo – preskoky na mieste, z miesta
znožmo, jednonožne, skrižmo,
striedavonožne; krúženie – kruhy, osmičky;
kmihanie; hádzanie a chytanie

lopta – kotúľanie a prevaľovanie; odrážanie;
hádzanie a chytanie; vyvažovanie

šatka – závoj– oblúky, kruhy osmičky,
vlnovky, hádzanie a chytanie zostava,
spoločná pohybová skladba s náčiním na
hudbu 30 – 60 sekúnd

výrazovo-estetické prostriedky
gymnastických a aerobikových pohybov

kondičná zložka, technická zložka
gymnastických športov

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Športové hry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>✓ pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku,</p> <p>✓ vyplniť jednoduchý pozorovací hárok o výkone hráča i družstva,</p> <p>✓ ukázať a v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca,</p> <p>✓ využiť herné kombinácie a systémy v hre,</p>	<p>funkcie hráčov v jednotlivých športových hrách, systematika herných činností, herné kombinácie a herné systémy</p> <p>hodnotenie herného výkonu hráča i družstva v danej športovej hre</p> <p>basketbal prihrávka, dribling, strel'ba z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou, hrať na dva koše podľa pravidiel,</p> <p>futbal prihrávka, tlmenie lopty, strel'ba, obsadzovanie hráča bez lopty a s loptou, hrať podľa pravidiel</p> <p>hádzaná prihrávka jednou rukou od pleca s veľkým náprahom, dribling, strel'ba zhora z miesta, skokom do bránkoviška, obsadzovanie hráča bez lopty s loptou, hrať na dve bránky podľa pravidiel</p> <p>volejbal odbitie horné na mieste, po pohybe, spodné podanie, prihrávka na nahrávača pri sieti, nahrávka, hrať podľa upravených pravidiel (2:2, 3:3)</p>

Športové činnosti pohybového režimu

TC:Sezónne pohybové činnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>demonštrovať základné plavecké zručnosti,</p> <p>popísať základné obrátky pri zvolenom plaveckom spôsobe a štartový skok,</p> <p>preplávať technicky správne s príslušným štartovýmskokoma obrátkou 50 m (vybraný plavecký spôsob),</p> <p>vysvetliť spôsoby dopomoci a záchrany topiaceho,</p> <p>✓ popísať základné techniky jednotlivých jázd oblúkov, brzdění</p> <p>✓ správne vykonať základné pohyby na lyžiach</p> <p>s prispôbením sa rôznym terénnym nerovnostiam, resp. prekážkam pri jazde,</p> <p>✓ zvládnuť preteky na jednoduchej slalomovej trati, resp. bežeckej trati v dĺžke 1-2 km,</p>	<p>plávanie</p> <p>základné plavecké zručnosti (dýchanie, vznášanie, splývanie, skok do vody, ponáranie)</p> <p>plavecké obrátky, štartový skok,</p> <p>plavecké spôsoby kraul, znak, prsia</p> <p>dopomoc unavenému plavcovi, základy záchrany topiaceho</p> <p>lyžovanie</p> <p>zjazdové lyžovanie – postoje a pohyby na lyžiach,</p> <p>obraty, chôdze, výstupy, základný zjazdový</p> <p>postoj, zjazd šikmo svahom,</p>

<p>✓ správne vykonať základné bezpečnostné techniky – pády pri vykonávaní sezónnych činností,</p> <p>prispôbiť si výstroj a výzbroj potrebný pre vykonávanie jednotlivých sezónnych činností,</p> <p>✓ orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov,</p> <p>✓ absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok v dĺžke 4-8 km,</p> <p>✓ v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia,</p> <p>✓ zorganizovať pohybové hry v prírode pre kolektív spolužiakov,</p> <p>✓ dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.</p>	<p>brzdenie,oblúky</p> <p>v pluhu, prívrat spodnou lyžou, prívrat hornou</p> <p>lyžou,nadväzované oblúky a jazda cez terénne</p> <p>nerovnosti, základycarvingovej techniky</p> <p>bežecké lyžovanie – chôdza, základný, striedavý</p> <p>beh, beh s odpichomsúpažne, korčuľovanie,</p> <p>výstupy, obraty, brzdenie, odšliapávanie</p> <p>pády na lyžiach a vstávanie</p> <p>výstroj a výzbroj, príprava a údržba výstroja a výzbroja</p> <p>cvičenia v prírode,</p> <p>orientácia na stanovisku podľa buzoly,</p> <p>určovanie azimutu, turistické značky, orientácia</p> <p>podľa mapy, určovanie a výber</p>
---	--

	<p>vybraných</p> <p>smerov presunu, výber, príprava a likvidácia</p> <p>ohniska,</p> <p>presun mierne členitým terénom s prekonávaním</p> <p>terénnych prekážok</p> <p>základné pravidlá ochrany životného prostredia,</p> <p>cvičenia rovnováhy na prírodných prekážkach,</p> <p>nosenie prírodných predmetov jednotlivo,</p> <p>v dvojiciach a iných skupinách (klady, kamene,</p> <p>brvná a pod.), pohybové hry v prírode,</p> <p>jazda na bicykli, zmeny smeru a rýchlosti</p> <p>jazdy, otáčanie, predchádzanie a jazda zručnosti</p>
--	---

5. METÓDY A FORMY VYUČOVANIA VZHLADOM NA VÝKON

- motivačná metóda,
- rozhovor,
- motivačný rozhovor,
- riadený rozhovor,
- heuristický rozhovor,
- dialóg,
- expozičná metóda,
- fixačná metóda,
- frontálne opakovanie,
- prezentácia,
- výklad,
- praktické cvičenia,

- pochvala a povzbudenie,
- skupinová práca,
- projektové vyučovanie,
- práca s internetom/aplikáciami.

Rozpracovanie prierezových tém vo vyučovaní telesnej a športovej výchovy

V Telesnej a športovej výchove sa významne uplatňujú viaceré prierezové témy.

Najvýraznejšie zastúpenie má ochrana života a zdravia.

Ochrana života a zdravia

- ochrana života a zdravia v mimoriadnych situáciách, dopravné nehody, živelné pohromy, ekologické havárie, prírodné katastrofy,
- seba ochrana, poskytnutie prvej pomoci,
- rozvoj telesnej zdatnosti, civilná ochrana, zdravotná príprava.

Environmentálna výchova:

- naučiť žiaka chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí,
- chápať ochranu životného prostredia na celom svete,
- ochrana, znečistenie ovzdušia, skleníkový efekt, ozónová diera, ultrafialové žiarenie, rádioaktívne žiarenie,
- ochrana, znečistenie vody, katastrofy,
- rozvíjať vzťah medzi človekom a jeho životným prostredím,

6. UČEBNÉ ZDROJE

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje: odborné publikácie k daným témam, webové stránky s témou telesnej výchovy, materiálo-technické a didaktické prostriedky, ktoré má naša škola k dispozícii.

7. HODNOTENIE A KLASIFIKÁCIA

Za najdôležitejšie pri hodnotení žiaka v telesnej a športovej výchove sa považuje nielen to, aké dôsledky zanechala táto činnosť na zlepšení jeho zdravia, pohybovej gramotnosti a výkonnosti, telesnej zdatnosti, ale vo väčšom rozsahu aj to, či žiak získal k tejto

činnosti vzťah, či sa na nej so záujmom zúčastňoval, a to nielen v čase povinného vyučovania, ale aj mimo neho, či pociťoval z nej radosť a potešenie, či sa stala súčasťou jeho životného štýlu.

Základné ukazovatele hodnotenia žiaka:

Vzťah k pohybovej aktivite a vyučovaniu telesnej a športovej výchovy a jeho sociálneho správania a adaptácie, rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti s prihliadnutím na individuálne predpoklady žiakaproces učenia sa, osvojovania, zdokonaľovania a upevňovania pohybových zručností a teoretických vedomostí.

Hodnotenie sa realizuje na základe dlhodobého sledovania prejavov žiaka na vyučovaní, pri ktorom si učiteľ všimá jeho aktivitu, snahu, samostatnosť a tvorivosť, ale i jeho aktivity a angažovanosti v školskej i mimoškolskej záujmovej telovýchovnej a športovej činnosti. Na hodnotenie zvládnutia obsahu učebných programov sa využívajú testy VPV a štandardy.

Súhrnné hodnotenie žiaka je vyjadrené na vysvedčení. Počas školského roka sa priebežne používa najmä slovné hodnotenie, pretože umožňuje presnejšie vyjadriť klady a nedostatky žiaka. Pre mnohých, a to osobitne pre dievčatá, je dôležitým a často silnejším motivačným činiteľom.

Kritériá hodnotenia vo vzťahu k výkonovým štandardom :

Žiak by mal:

- poznať drobné organizačné formy telesnej a športovej výchovy,
- vedieť vysvetliť potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti,
- vedieť dodržiavať pravidlá správnej životosprávy,
- vedieť posúdiť a rozpoznať úroveň svojej pohybovej výkonnosti,
- poznať základné olympijské idey a riadiť sa nimi vo svojom živote,
- vedieť poskytnúť prvú pomoc pri úraze, dodržiavať bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti,
- dodržiavať osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybovej činnosti, používať odbornú terminológiu osvojených pohybových činností,
- vedieť správne pomenovať a popísať jednotlivé gymnastické cvičenia, prakticky ukázať gymnastické cvičenia, vedieť zostaviť a viesť rozcvičenie,
- vedieť sa orientovať v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať,
- poznať význam a vplyv základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu a využívať ich vo svojej spontánnej pohybovej aktivite, poznať základné pravidlá atletických disciplín,
- poznať a v živote bude uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, rozhodca, divák,

- vedieť správne pomenovať, popísať a prakticky ukázať a v hre uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy, vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane a v útoku, vedieť vysvetliť pravidlá vybraných športových hier, vedieť vykonávať funkciu rozhodcu, zapisovateľa a časomerača v zápase,
- vedieť posúdiť reálnu hodnotu svojho výkonu a výkonu družstva
- vedieť vysvetliť základné pravidlá správania sa v prírodnom prostredí a chrániť ho.

Chlapci

60 metrov	1	2	3	4	5
5.ročník	do 11,5s	12,5	13,5	14,5	nedobehol
6.ročník	do 11,0s	12,0	13,0	14,0	nedobehol
7.ročník	do 10,5s	11,5	12,5	13,5	nedobehol
8.ročník	do 10,0s	11,0	12,0	13,0	nedobehol
9.ročník	do 9,5s	10,5	11,5	12,5	nedobehol

Skok do diaľky	1	2	3	4	5
5.ročník	nad 300cm	260	220	180	menej 180
6.ročník	nad 320cm	280	240	200	menej 200
7.ročník	nad 340cm	300	260	220	menej 220
8.ročník	nad 370cm	330	290	250	menej 250
9.ročník	nad 400cm	360	320	280	menej 280

Hod kriketkou	1	2	3	4	5
5.ročník	nad 32m	26	20	14	menej 14
6.ročník	nad 34m	28	22	16	menej 16
7.ročník granát	nad 28m	22	16	10	menej 10
8.ročník granát	nad 30m	24	18	12	menej 12
9.ročník granát	nad 32m	26	20	14	menej 14

Beh na 1000m	1	2	3	4	5
5.ročník	pod 5:20min	6:20	7:20	8:20	viac 8:20
6.ročník	pod 5:00min	6:00	7:00	8:00	viac 8:00
7.ročník 1500m	pod 7:40min	8:40	9:40	10:40	viac 10:40
8.ročník 1500m	pod 7:20min	8:20	9:20	10:20	viac 10:20
9.ročník 1500m	pod 7:00min	8:00	9:00	10:00	viac 10:00

Šplh	1	2	3	4	5
5.ročník	pod 20s	4,5m	3,0m	2,0m	menej 2m
6.ročník	pod 15s	20s	4,5m	2,0m	menej 2m
7.ročník	pod 10s	15s	4,5m	2,0m	menej 2m
8.ročník	pod 9s	15s	4,5m	2,0m	menej 2m
9.ročník	pod 8s	15s	4,5m	2,0m	menej 2m

Dievčatá

60 metrov	1	2	3	4	5
5.ročník	do 12,0s	13,0	14,0	15,0	viac 15,0
6.ročník	do 11,5s	12,5	13,5	14,5	viac 14,5
7.ročník	do 11,0s	12,0	13,0	14,0	viac 14,0
8.ročník	do 10,5s	11,5	12,5	13,5	viac 13,5
9.ročník	do 10,0s	11,0	12,0	13,0	viac 13,0
Skok do diaľky	1	2	3	4	5
5.ročník	nad 280cm	240	200	160	menej 160
6.ročník	nad 300cm	260	220	180	menej 180
7.ročník	nad 320cm	280	240	200	menej 200
8.ročník	nad 340cm	300	260	220	menej 220
9.ročník	nad 360cm	320	280	240	menej 240

Hod kriketkou	1	2	3	4	5
5.ročník	nad 22m	16	12	8	menej 8
6.ročník	nad 24m	18	14	8	menej 8
7.ročník granát	nad 26m	20	16	8	menej 8
8.ročník granát	nad 28m	22	18	10	menej 10
9.ročník granát	nad 30m	24	20	12	menej 12

Beh na 1000m	1	2	3	4	5
5.ročník	pod 6:00min	7:00	8:00	9:00	viac 9:00
6.ročník	pod 5:50min	6:50	7:50	8:50	viac 8:50
7.ročník 1500m	pod 8:40min	9:40	10:40	11:40	viac 11:40
8.ročník 1500m	pod 8:20min	9:20	10:20	11:20	viac 11:20

9.ročník 1500m	pod 8:00min	9:00	10:00	11:00	viac 11:00
Šplh	1	2	3	4	5
5.ročník	3,5m	2,5m	2m	1,5m	menej 1,5m
6.ročník	4,5m	3,5m	2,5m	2m	menej 2m
7.ročník	pod 30s	4,5m	3m	2m	menej 2m
8.ročník	pod 20s	4,5m	3m	2m	menej 2m
9.ročník	pod 15s	4,5m	3m	2m	menej 2m

T E S T Y CHLAPCI DIEVCATÁ	Chlapci			Dievčatá		
	A	B	C	A	B	C
1. Člnkový beh 10 x 5 m (s)	26	21	16	28	23	18
2. Skok do diaľky z miesta (cm)	135	185	235	110	150	190
3. Ľah – sed (počet za 30 sekúnd)	28	39	50	20	31	40
4.a) Beh za 12 minút (m)	1580	2210	2840	1310	1830	2350
4.b) Člnkový vytrvalostný beh (počet 20 m úsekov) - test je alternatívou testu behu za 12 minút	44	61	78	24	33	42
5. Výdrž v zhybe (sekúnd)	22	30	38	9	13	17

Legenda:

A = minimálny základný štandard

B= priemerný štandard

C= nadpriemerný štandard